

વ્રસંત 'મુદ્રણાલય'માં ચીમનલાલ ઈશ્વરલાલ મ્હેતાએ છાપી.
ઠે. સીવીલ હોસ્પીટાલ સામે પાનાભાઈની વાડી,
અમદાવાદ.

सूचना.

- १ जो महाशय पुस्तक मंगावे वे अपना ठिकाना पत्ता हिन्दी और अंग्रेजी दोनों अक्षरोंमें गाँवके नाम, पोस्टऑफिस और जीला साफ अक्षरों [हफ्ती] में लिखे। जिनका साफ अक्षरोंमें पत्र नहीं होगा और पूरा पत्ता नहीं होगा उसको पुस्तक नहीं भेज सकेंगे।
- २ अपने गाँवमें जो संतमुनिराज या महासतियांजी जिस समुदायका हो उस समुदायका नाम और संतमुनिराज या महासतियांजीका नाम लिखनेकी कृपा करे।
- ३ जिस गाँवमें जैनज्ञानभंडार, जैनपुस्तकालय [लायब्रेरी] जैनपाठशाला हो तो उसका नाम तथा ठिकाना कृपा करके लिखें।
- ४ यदि किसी सज्जन के पास ज्ञानबोधक शुद्ध सूत्रसिद्धान्त, बोल थोकडा, छंद, चउपाई, स्तवन, सज्जाय आदि हो तो कृपाकर ज्ञानवृद्धिके लिये हमको भेजनेकी कृपा करे, कार्य होनेबाद उसको मूलप्रत वापीस भेज दी जायगी।
- ५ सेठिया जैन विद्यालयमें बालकों को अंग्रेजी, हिन्दी, महा-जनी [वाणीका], धार्मिक, संस्कृत और प्राकृत आदि विषयोंका अभ्यास अवैतनिक रूपसे करवाया जाता है। संस्कृतविद्यार्थियोंको न्याय, व्याकरण और साहित्य का आचार्य या तीर्थतक पढाया जाता है। और निराधार जैन-बालकों को विद्याभ्यासके लिये सब तरहके बंदोबस्त है।

६ सेठिया जैनग्रन्थालयमें हस्तलिखित जैनशास्त्र और मुद्रित संस्कृत, प्राकृत, हिन्दी, गुजराती और अंग्रेजी पुस्तकों का संग्रह किया गया है जिससे सार्वजनिक लाभ होसकता है। और इसी स्थानसे दीक्षाभिलाषी सज्जन [वैरागीभाई या वैरागन बाई] को वस्त्र, पात्र, रजोहरण आदी दीक्षाके उपकरण, और हस्तलिखित दशवैकालिक, उत्तराध्ययन, नंदी, सुखविपाक आदि सूत्र मूलपाठ विद्वानोंसे शुद्ध कराया हुआ विनामूल्य मिल सकता है, कइएक छपी हुई पुस्तकें भी तय्यार हैं वह दीक्षाके अवसर पर मंगवा लें।

निवेदक—

अगरचंद भरोदान सेठिया,
बीकानेर [राजपूताना]

गणितानुयोग जैन आगमनो एक उपयोगी भाग छे. ते द्रव्यानुयोगनी माफक गहन अने विचारणीय छे, एटलुंज नही पण ते सौ करतां वधारे चोक्कस रूप छे. कोइ पण देशना कोइ पण माणसने पुछशो के वे ने वे केटला ? तो तेनो एकज जवाब मलशे के चार. कोइ पण गहन सिद्धांत सूक्ष्मपणाने लीथे मगजमां उतरतो न होय पण ते गणितशैलीथी समजावनार होय तो तरत समजी शकाय.

जैन आगमोमां जीवाभिगम जंबुद्वीपपन्नति सूर्यपन्नति पन्न-वणा भगवती वगेरे सूत्रोमां जुदे जुदे प्रकारे गणितानुयोगनुं प्रतिपादन करेल छे. पण ते वधामां वधारे गहन भगवतीसूत्रना नवमा शतकना ३२ मा उद्देशामां दर्शविल गांगेय अणगारना भांगा छे. गांगेय अणगार २३ मा तीर्थंकर पार्श्वनाथ भगवानना शिष्यानुशिष्य हता. महावीर स्वामीनी तीर्थंकर अवस्थामां ते विद्यमान हता. एक वखते महावीर स्वामीनो तेमने समागम थतां महावीर स्वामी सर्वज्ञ छे के केम तेनी परीक्षा करवाने गांगेय अणगारे जीवना उत्पत्तिस्थान अने ते स्थानना संयोगथी थता विकल्प-भांगा संबंधी प्रश्नो कर्या. महावीर स्वामीए ते प्रश्नो नो सविस्तर खुलासो आप्थी. जेवो सघळी हकीकत भगवतीसूत्रना नवमा शतकना ३२ मा उद्देशामां उपलब्ध छे. आ खुलासाथी गांगेय अणगारने महावीरस्वामिनी सर्वज्ञता विषे खात्री थइ छे अने तेमणे महावीर प्रभु पासे चार महाव्र-तरूप धर्ममांथी पांच महाव्रतरूप धर्मनो स्वीकार कर्यो छे. आ

માંગા ઇટલાં ગહન છે કે તેનું વિસ્તૃત વર્ણન ન હોય તો સમ-
જાય નહીં. આ લેખકે આજથી ૨૨ વર્ષ અગાઉ પંડિતવર્ય શ્રી
ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામી પાસે ડ્યારે આ માંગાનો અભ્યાસ કર્યો.
ત્યારેજ આ માંગાના અંગે અંગ છુટા પાડી ક્રમવદ્ધ યોજવાનો
ઇચ્છા થતાં પંડિત મહારાજની મદદથી પ્રકરણવદ્ધ પુસ્તક રૂપે
યોજના કરી હતી. આમાં નવ પ્રકરણ પાઢવામાં આવ્યા છે.

માંગાનું પૃથક્કરણ કરીએ તો તેમાંથી પદ અને વિકલ્પ
એવા બે અંગ નીકળે છે. પદ એ સ્થાનના પ્રસ્તારની સંજ્ઞા છે
અને વિકલ્પ એ જીવના પ્રસ્તારની સંજ્ઞા છે. જીવ અને તેનાં
ઉત્પત્તિસ્થાન એ બેનો પોતપોતાનો સંયોગ વિચારવાથી પદ અને
વિકલ્પ નીપજે છે અને બેનો પરસ્પરનો સંયોગ ચિંતવવાથી
માંગાની ઉત્પત્તિ થાય છે. તેથી માંગાના સ્પષ્ટીકરણ માટે પહે-
લા બે પ્રકરણમાં પદ અને વિકલ્પની હકીકત દર્શાવી છે.
તેમાં પળ સ્થાન એ સ્થાયી અને જીવ આગંતુક હોવાથી વિકલ્પ
પહેલા પદનું ચિંતવન કર્યું છે. પદ પ્રકરણમાં અસંયોગી, દ્વિક-
સંયોગી આદિ એકેક સંયોગિના કેટલા કેટલા પ્રસ્તાર થાય,
તેમજ એકંદર પ્રસ્તારની કેટલી સંખ્યા થાય અને તે પ્રસ્તાર
કેવી રીતે લખાય તેના નિયમો યંત્રો અને ઉદાહરણ સહિત
વિસ્તારથી વિવેચન છે. બીજા પ્રકરણમાં પળ તેવી રીતે વિક-
લ્પ-જીવના પ્રસ્તારનું ચિંતન કરવામાં આવેલ છે. સામાન્ય રીતે
પદના અને માંગાના પ્રસ્તારને પળ વિકલ્પ કહી શકાય. પળ
એ વસ્તુને જુદા જુદા ઓલખાવવા માટે આ ગ્રંથમાં માત્ર જીવના
પ્રસ્તારનીજ વિકલ્પ સંજ્ઞા રાખવામાં આવી છે. જીવના પ્રસ્તાર
જુદી જુદી રીતે પળ લખી શકાય છે તેથી તે પ્રકરણમાં પ્રસ્તાર
લખવાની જુદી જુદી રીતો પળ દર્શાવી છે. છતાં મુખ્ય તો
પહેલીજ રીત છે. ઇટલે નષ્ટ ઉદ્દિષ્ટ પતાકા વગેરે પહેલી રીત
ઉપરજ રચાયેલા યોજ્યા છે.

માંગાના પ્રસ્તારમાં અસંયોગી, દ્વિકસંયોગી આદિ એકેક
સંયોગીની સંખ્યા કેટલી કેટલી થાય તે જાણવા માટે ત્રીજું
શુચિકા પ્રકરણ છે. માંગાની સંખ્યા જુદી જુદી રીતે નીકળી
શકે છે. તેથી તેમાં જુદી જુદી રીતોનું પળ નિર્દર્શન કરેલું છે.

ચોથા પ્રકરણમાં સ્થાન અને જીવના જોડાણથી જેટલા જેટલા પ્રસ્તાર થાય તે ભાંગાના પ્રસ્તાર દર્શાવ્યા છે. શીખનારના મગજમાં તેનું સ્વરૂપ બરાબર ઠસી જાય તેટલા માટે ઉદાહરણ તરીકે એકથી માંડી સાત જીવ અને સાત સ્થાન સુધીના ભાંગાના પ્રસ્તાર દર્શાવ્યા છે. તે પ્રસ્તારમાં આંકડા અને શૂન્ય આવે છે તેનું શું તાત્પર્ય છે તે પણ પ્રકરણને અંતે જણાવવામાં આવેલ છે.

પાંચમા પ્રકરણમાં પદ વિકલ્પ અને ભાંગાના પ્રસ્તારનો નષ્ટ વિધિ દર્શાવેલ છે. નષ્ટ પટલે પ્રસ્તારમાંનું કોઈ પણ નષ્ટ થઈ ગયું હોય, યોગ્ય ગયું હોય કે કોઈ તરફથી પુછવામાં આવે કે અમુક નંબરનું રૂપ કેવું થાય તે રૂપ વધો પ્રસ્તાર લખ્યા વિના શોધી કાઢવાની રીતને નષ્ટ કહેવામાં આવે છે, પદ અને ભાંગાના નષ્ટ એકેક રીતે અને વિકલ્પના નષ્ટ બે રીતે શોધી શકાય છે તેથી વિકલ્પના નષ્ટની બંને રીતો નિયમ અને વિસ્તૃત ઉદાહરણ સહિત જણાવવામાં આવેલ છે.

છઠા પ્રકરણમાં ઉક્ત વ્રણે પ્રકારના પ્રસ્તારના ઉદ્દિષ્ટનું સ્વરૂપ છે, ઉદ્દિષ્ટ પટલે પ્રસ્તારનું ગમે તે રૂપ લખાવી તે રૂપ કયા નંબરનું છે એમ કોઈ તરફથી પુછવામાં આવે તો તે રૂપની સંખ્યા શોધી કાઢવાની રીતને ઉદ્દિષ્ટ કહેવામાં આવે છે.

સાતમા પ્રકરણમાં પદ વિકલ્પ અને ભાંગાનો મેરુવિધિ વતાવ્યો છે. મેરુથી અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિની સંખ્યા અને સર્વ સંખ્યા નીકળે છે તેમજ આશંક અને અંત્ય અંક એકાંક વગડા આદિના પ્રસ્તારમાં કેટલાં કેટલાં રૂપ છે તે પણ મેરુથી જણાય છે. આ યંત્રનો આકાર મેરુ પર્વત જેવો થાય છે માટે તેનું નામ મેરુ પાડવામાં આવ્યું છે.

આઠમા પ્રકરણમાં પતાકાવિધિ જણાવેલ છે, પદ અને ભાંગાની પતાકા કદાચ થઈ શકતી હશે પણ તે જાણવામાં ને હોવાથી માત્ર વિકલ્પનીજ પતાકા દર્શાવી છે. પતાકાથી વિકલ્પના તે તે સંયોગીના સ્થાનનો નિર્દેશ થાય છે અને તેનો

ઉપયોગ વિકલ્પના નષ્ટ શોધવામાં થાય છે. વિકલ્પના સંયોગીની અને એકંદર સંખ્યા પળ પતાકાથી નીકળે છે. આ યંત્રનો આકાર પતાકા-ધ્વજાને આકારે થાય છે માટે તેનું નામ પતાકા પાડવામાં આવ્યું છે.

નવમા પ્રકરણમાં મર્કટી જેનું નામ સારણી છે તેનું સ્વરૂપ દર્શાવવામાં આવ્યું છે. મર્કટીયંત્રથી પદ વિકલ્પ અને ભાંગા પ ત્રણેના અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિની સંખ્યા, તેમજ એકંદર સંખ્યા નીકળે છે. મર્કટીના વલ્લની માફક ત્રિછી લાઇનના બંને કોઠાના સરવાળાથી એકેક કોઠો મર્કટી યંત્રનો પુરવામાં આવે છે તેથી તેનું નામ મર્કટી રાખવામાં આવ્યું છે. આ નવ પ્રકરણમાં ગાંગેય અળગારના ભાંગાનો પ્રથમ ગ્રંથ સમાપ્ત થાય છે.

ત્યારપછી શ્રાવકવ્રતભંગદીપિકા નામનો બીજો ગ્રંથ આવે છે. આનું મૂલ ધર્મસંગ્રહ નામના ગ્રંથમાં તેમજ શ્રાવકવ્રતભંગાવચ્ચૂરિનામે એક ત્રણ પાનાના સંસ્કૃત પુસ્તકમાં જોવામાં આવ્યું. ગ્રંથની ભાષા પ્રાકૃત અને સંસ્કૃત; તેમાં પળ સંક્ષિપ્ત વર્ણન. પટલે તે ઉપરથી ભાંગા જેવી ગહન બાબત સામાન્ય લોકો ન સમજી શકે. જનસમાજ માટે લોકભાષામાં વિસ્તારથી ઉદાહરણ સાથે આ વિષય યોજવામાં આવે તો વધારે ઉપયોગી થાય એવા સંકલ્પ થતાં સંવત્ ૧૯૬૪ ના ચાતુર્માસ્યમાં થાનગઢ મુકામે ગુરુ મહારાજ શ્રી ગુલાબચંદ્રજી સ્વામીની પ્રેરણાથી ઉક્ત ગ્રંથની યોજના કરવામાં આવી પળ તેની એકજ નકલ થવાથી તે એક પોથીની સાથે ગુમ થઈ પટલે બીજીવાર સંવત્ ૧૯૭૬ ના વૈશાખ માસમાં ઉમરડા મુકામે તે ગ્રંથ લખવામાં આવ્યો. તેમાં છ પ્રકરણ પાડવામાં આવ્યાં છે. ગાંગેય અળગારનાં નવ પ્રકરણમાંના પહેલાં છ પ્રકરણ પ્રમાણેજ આનાં છ પ્રકરણો છે. ફેર માત્ર પહેલાં બે પ્રકરણના ક્રમમાં છે. તેમાં પદ પ્રકરણ પહેલું અને વિકલ્પ પ્રકરણ બીજું છે ત્યારે આમાં વિકલ્પ પ્રકરણ પહેલું અને પદ પ્રકરણ બીજું છે. ગાંગેય અળગારના પદ અને શ્રાવકવ્રતનાં પદની રચનામાં કંઈ ફેર નથી. બેની રચના એક સરખીજ છે. પણ તેની મૂલ વસ્તુમાં ફેર છે. ગાંગેય અળગારનાં પદ સ્થાન આશ્રિત છે ત્યારે શ્રાવકવ્રતનાં પદ વ્રત આશ્રિત છે.

અર્થાત્ શ્રાવકનાં એક વ્રતથી માંડી વાર વ્રત સુધીનાં સંયોગથી પદની રચના થાય છે. ગાંગેય અળગારના વિકલ્પ કરતાં શ્રાવક વ્રતના વિકલ્પની રચના ચિલક્ષણ છે. આના ષટ્ભંગી આદિ ભંગીઓના જીડાણથી નિપજે છે. તે ભંગીઓનું સ્વરૂપ અને તેના પ્રસ્તાર પહેલા પ્રકરણમાં આપવામાં આવ્યા છે. વ્રતોના સંયોગથી નિષ્પન્ન થતા પદનું સ્વરૂપ બીજા પ્રકરણમાં વિકલ્પ અને પદના યોગથી જે ભાંગાની સંખ્યા નીકળે છે તેની સૂચિકા આપવામાં આવી છે. આ સૂચિકાના યંત્રની રચના દેવકુલને આકારે થવાથી તેનું નામ દેવકુલિકા આપવામાં આવ્યું છે. ષટ્ભંગી આદિ પાંચ ભંગીઓનું ધંડ અને અધંડ એવી પાંચ દેવકુલિકા આ પ્રકરણમાં દર્શાવેલ છે.

ચોથા પ્રકરણમાં વિકલ્પ અને પદના યોગથી થતા ભાંગાના પ્રસ્તારનું સ્વરૂપ અને તેનું તાત્પર્ય દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

પાંચમા પ્રકરણમાં વિકલ્પ અને ભાંગાના નષ્ટની રીત દર્શાવા છે. પદના નષ્ટની રીત ગાંગેય અળગારના પદ નષ્ટની માફક છે એટલે આંહિ જુદી દર્શાવી નથી.

છઠા પ્રકરણમાં વિકલ્પ અને ભાંગાના ઉદ્દિષ્ટની રીત બતાવી છે. એકંદર છ પ્રકરણમાં આ ગ્રંથ સમાપ્ત થાય છે. શ્રાવક વ્રતના ભાંગા સમજવાને ઇચ્છનાર માણસમાટે, આ ગ્રંથ અંધારામાં ભટકતા માણસને દીવાની માફક ઉપકારક થવાનો સંભવ હોવાથી આનું નામ શ્રાવકવ્રતભંગદીપિકા રાખવામાં આવ્યું છે.

ત્યારપછી ત્રીજો ગ્રંથ અનુપૂર્વિકા ભાંગા સંબંધી છે. તેમાં પાંચ પ્રકરણ છે. પહેલા પ્રકરણમાં ભાંગાની સંખ્યા જાણવાની રીત, બીજા પ્રકરણમાં ભાંગાના પ્રસ્તાર લખવાની રીત, ત્રીજા પ્રકરણમાં નષ્ટ વિધિ, ચોથા પ્રકરણમાં ઉદ્દિષ્ટ વિધિ અને પાંચમા પ્રકરણમાં ભાંગાના સર્વ અંકોના સરવાળાનો વિધિ દર્શાવેલ છે. ભાંગાના અંકોનું તાત્પર્ય અને દરેકના વિસ્તૃત ઉદાહરણો પણ આપવામાં આવ્યાં છે.

ત્યારપછી ચોથો ગ્રંથ પૂર્વાનુપૂર્વી અથવા દ્રવ્યના સંયોગથી થતા ભાંગાના પ્રસ્તાર સંબંધી છે. તેમાં ત્રણ પ્રકરણ પાડવામાં

આવ્યાં છે. પહેલા પ્રકરણમાં ભાંગાની સંખ્યા જાણવાની રીત, બીજામાં પ્રસ્તાર લખવાની રીત અને ત્રીજામાં પ્રસ્તારના આધંક અંત્ય અંક શોધક મેરુવિધિ બતાવેલ છે.

એકંદર ચાર ગ્રંથોના $૧+૬+૫+૩=૨૩$ ત્રેવીશ પ્રકરણોથી આ ગ્રંથ સમાપ્ત થાય છે.

ચારે ગ્રંથોમાં ભાંગાના પ્રસ્તાર એ મુખ્ય વસ્તુ છે તેથી ચારેના સંગ્રહનું નામ ‘પ્રસ્તાર રત્નાવલિ’ એવું રાખવામાં આવ્યું છે. આમાં દર્શાવેલ રીત પ્રમાણે જેટલા પ્રસ્તાર વાનાવવા હોય અને તેમાં જેટલો સમય ગાળવો હોય તેટલો ગાળી શકાય, એટલે સામાયિક પૌષ્ઠ કે સંવરના સમયમાં મનની એકાગ્રતા સાધવી હોય અને વૃત્તિઓને સ્થિર કરવી હોય ત્યારે આ ગણિત બહુ ઉપયોગી થઈ પડવાનો સંભવ છે જેથી એકાગ્રતા સાધવા ઇચ્છનારે ધ્યાન કરીને આનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ.

પિંગલ શાસ્ત્રમાં પણ હંદના પ્રસ્તાર, નષ્ટ, ઉદ્દિષ્ટ, મેરુ, પતાકા, મર્કટી વગેરે દર્શાવેલ છે તેની રચના કેટલેક અંશે આને મળતી છે.

લીલાવતી ગણિતમાં પણ એક સ્થળે આવા ભાંગાની થોડી વ્યક્તિ છે. પણ ભાંગાના પ્રસ્તાર સંબંધી જૈન સાહિત્યમાં જેટલો વિસ્તાર છે તેટલો બીજે જોવામાં નથી આવતો. આ ઉપરાંત બીજા પણ વર્ણગંધ રસ અને સ્પર્શના ભાંગા, ચરમ અચરમના ભાંગા, ક્રોધ માન માયા અને લોભના ભાંગા, સપ્રદેશી અપ્રદેશીના એમ અનેક ભાંગાઓની રચના જૈનસૂત્રોમાં છે. ઉક્તગ્રંથના અભ્યાસથી આ સઘળા ભાંગાઓની રચના જાણવી બહુ સરલ થઈ પડે છે. એટલા માટે જિજ્ઞાસુઓના હિતાર્થે આ ગ્રંથ યોજવામાં આવ્યો છે.

આ ગ્રંથના ગણિતવિભાગમાં પ્રસ્તાર યંત્રો વગેરેના આંકડા તપાસવામાં મુનિશ્રી સુશાલચંદ્રજીએ ઘણી સહાયતા કરી છે તેથી તેનો આભાર માનવામાં આવે છે.

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

સંવત્ ૧૯૮૦ પોષ
શુકલ પૂર્ણિમા.

}

મુનિશ્રી રત્નચંદ્ર

अनुक्रमणिका.

विषय

पृष्ठ

१ मंगलाचरण...	१
---------------	-----	-----	-----	-----	---

ग्रंथ १ लो.

श्री गांगेय अणगारना भांगा

प्रकरण १ लुं—पद	२
२ पदना प्रस्तार	४
३ पदना प्रस्तारनुं रहस्य	६
प्रकरण २ जुं—विकल्प	
४ जीवना प्रस्तार	६
५ विकल्प लखवानो आमनाय	८
६ विकल्प लखवानी बीजी रीत.	१०
७ जीवना प्रस्तारनुं तात्पर्य.	११
प्रकरण ३ जुं.	
८ शुचिका	११
९ भांगानी संख्या जाणवानी बीजी रीत.	१४
१० भांगाना संवेधयंत्रनुं तात्पर्य.	१५
११ भांगानी संख्या जाणवानी बीजी रीत	१५
प्रकरण ४ थुं—भांगा...	
१२ भांगाना प्रस्तार	१७
१३ भांगाना प्रस्तारनुं तात्पर्य	५७
१४ भांगाना प्रस्तार लखवानी बीजीरीत...	५८
१५ भांगाना प्रस्तारनी बीजीरीत...	६०
१६ भांगाना प्रस्तारनी चोथीरीत	६१

प्रकरण ५ मुं—नष्ट विधि
१७ पदनो नष्ट विधि	६२
१८ विकल्पना नष्टविधि...	७१
१९ विकल्पना नष्टनी बीजीरीत...	७६
२० उलटणीना अंकनुं तात्पर्य	९७
२१ भांगानो नष्ट विधि	९८
प्रकरण ६ ठुं—उद्दिष्ट.
२२ पदना उद्दिष्ट.	११२
२३ विकल्पना उद्दिष्ट	११४
२४ भांगाना उद्दिष्ट	११७
प्रकरण ७ मुं—मेरु....
२५ पदनो मेरु विधि.	११९
२६ पदना प्रस्तारमां आद्यन्त अंक काढवानी आम्नाय	१२०
२७ आद्यंक तथा अंत्यांक शोधक मेरु विधि	१२२
२८ विकल्पनो मेरुविधि...	१२४
२९ मेरु लखवानी बीजीरीत	१२६
३० विकल्पनो आद्यन्त अंक शोधक मेरुविधि	१२७
३१ भांगानो मेरुविधि	१२८
३२ भांगानो आद्यंत अंक शोधक मेरुविधि	१३०
प्रकरण ८ मुं—पताका.
३३ पताका करणविधि	१३३
३४ पताकालु रहस्य	१४०
प्रकरण ९ मुं—मर्कटी.
३५ मर्कटी करणविधि.	१४०

ग्रंथ २ जो.

श्रावकव्रतभंगदीपिका

प्रकरण १ लुं—विकल्प.
३६ षट् भंगीनुं स्वरूप.	१४७
३७ विकल्पना प्रस्तारना आंकडालुं तात्पर्य.	१५९
प्रकरण २ जुं.
३८ पद	१५९

प्रकरण ३ जुं... शुचिका...
३९ षट्भंगी देवकुलिका...	१६८
४० नवभंगी देवकुलिका	१७६
४१ २१ भंगी देवकुलिका...	१८२
४२ ४९ भंगी देवकुलिका...	१८९
४३ १४७ भंगी देवकुलिका...	१९५
४४ देवकुलिकानुं तात्पर्य...	२०२

प्रकरण ४ थुं...
४५ सिद्ध भांगाना प्रस्तार...	२०३
४६ सिद्ध भांगाना प्रस्तार लखवानी बीजीरीत	२१३
४७ सिद्ध भांगाना प्रस्तारनुं तात्पर्य...	२२३

प्रकरण ५ मुं—नष्टविधि...
४८ भांगानों नष्टविधि...	२२४
४९ विकल्पनो नष्टविधि...	२२८

प्रकरण ६ ठुं—उद्दिष्टविधि...
५० सिद्ध भांगानो उद्दिष्टविधि...	२३२
५१ विकल्पनो उद्दिष्टमिधि...	२३८

ग्रंथ ३ जो.

अनुपूर्वीना भांगा.

प्रकरण १ लुं...
५२ प्रस्तारनी संख्या...	२४०
प्रकरण २ जुं...
५३ प्रस्तार लखवानी रीत	२४२
५४ प्रस्तारना अंकनुं तात्पर्य...	२४६
प्रकरण ३ जुं...
५५ अनुपूर्वीना प्रस्तारनो नष्टविधि...	२४९

प्रकरण ४ थुं.
५६ अनुपूर्वीना प्रस्तारना उद्दिष्ट.	२४९
प्रकरण ५ मुं.
५७ अनुपूर्वीना प्रस्तारना अंकोना सरवाळानो विधि	२५०

ग्रंथ ४ थो.

पूर्वानुपूर्वीना भांगा

प्रकरण १ लुं.
५८ प्रस्तार संख्या	२५२
५९ संयोगी संवेध यंत्र	२५२
६० पूर्वानुपूर्वीना संयोगी भांगानो विधि...	२५३
प्रकरण २ जुं.
६१ पूर्वानुपूर्वी भांगा लखवानी रीत	२५४
प्रकरण ३ जुं.
६२ पूर्वानुपूर्वीना संयोगी भांगा काढवानो मेरु विधि.	२५६
६३ पूर्वानुपूर्वी भांगाना आद्यअंक शोधक मेरुविधि	२५६
६४ ग्रंथ प्रशस्ति	२५७

शुद्धिपत्र.

पृष्ठ.	पंक्ति.	अशुद्ध	शुद्ध.
उपो० १	११	उद्देशामां	उद्देशामां
२	२	गांगिय	गांगेय
६	१	सप्तम	सप्त-सं. १
७	९	विकल्प	विकल्प
१०	८	जभणी	जमणी
१०	३२	२२२	१२२२
"	"	१११२२१	११२२१
१२	९	असंयोगीनां	असंयोगीना
१२	१८	५२६	५२५
१३	१७	२९२५	१९२५
१८	१९	तेना	तेनी
१८	२४	पहली	पहेली
६२	१२	यत्र	यंत्र
६५	१४	काढता	काढतां
६८	२	३५	३६
६९	१	संयागी	संयोगी
७२	२	उपर	०
७२	१०	करता	करतां
९७	१८	वे	चार
१०६	८	४ १०	३ ९
"	"	१३ सुं	६ डुं
११५	१५	किकल्प	विकल्प
१२४	६	विकल्पना	विकल्पनो
१३०	७	भांगाना	भांगानो
१३८	१७	७३	७२

परिशिष्ट शुद्धिपत्रक.

पृ.	पं.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१५	५	७-९	७-१
७७	१५	आपवामां.	०
१६२	१७	१३	१२
२१०	१०	६६	३६
२११	५	११११६६०	०
२३५	९	३३	२३
,,	२०	,,	,,
२३७	१४	७९	४९
,,	१६	४८२३६०९	४९४१२५८
२३८	१	,,	,,
,,	,,	४९०६०१६	५०२३६६५
,,	२	४९०६०१७	५०२३६६६
२४३	१९	५२१३४

श्रीवीतरागाय नमः

श्रीप्रस्तार-रत्नावलि.

मंगलाचरणम्—

शार्दूलविक्रीडितवृतम्—

नत्वा शासननायकं जिनवरं श्रीवर्द्धमानं प्रभुं,
स्मृत्वा चोत्तमचन्द्रजिद्वुधवरं भङ्गादिविद्यागुरुम्
भङ्गानां गहनं गतिं ज्ञपयितुं जिज्ञासुवर्गं सुखं,
भाषायां रचयामि विस्तृततया प्रस्ताररत्नावलिम् ॥१॥

अर्थ—वर्त्तमान शासनना नायक तीर्थंकर महाराज
श्रीमहावीर प्रभुने नमस्कार करीने, गंगीयाना भांगा वगेरे शिखव-
नार पंडितश्रीउत्तमचंद्रजी स्वामीनुं स्मरण करीने, गंगीयाना भांगा,
श्रावकव्रतना भांगा अने अनुपूर्वी वगेरेना भांगा के जेनी शैली
गहन छे ते शैली जिज्ञासुवर्ग सुखे सुखे जाणी शके तेढला माटे
“श्रीप्रस्ताररत्नावलि” नामनुं पुस्तक लोकभाषामां—
गुजराती भाषामां रचुं छुं १

ગ્રંથ ૧ લો.

શ્રીગાંગિયઅળગારના ભાંગા ।

પ્રસ્તાવ—

દુહો— પદ^૧ વિકલ્પ^૨ શૂચિ^૩ પ્રતર^૪, નષ્ટ^૫ અને ઉદ્દિષ્ટ^૬;
મેરુ^૭ પર્તાકા^૮ મર્કટી^૯, પ્રકરણ નવ એ ઇષ્ટ ॥૧॥

શ્રીભગવતીસૂત્રના નવમા શતકના ૩૧ મા ઉદ્દેશામાં શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનના શિષ્યાનુશિષ્ય ગંગીયા નામના અળગારે શ્રી મહાવીરસ્વામિને પ્રશ્નો પુછ્છ્યા છે કે અમુક સંખ્યાના જીવ અમુક ઠામે જાય તેના કેટલા ભાંગા થાય ભાંગા એટલે. વિકલ્પ--ભેદ--પ્રસ્તાર. મહાવીરસ્વામિયે તેના જવાબ આપ્યા છે અને ભાંગાની સંખ્યા જણાવી છે; તે ભાંગા કેવી રીતે અને કેટલે પ્રકારે બને છે તેનો આંહિ વિચાર કરીએ. સામાન્ય રીતે પદ અને વિકલ્પના યોગથી ભાંગા બને છે. પદ એટલે સ્થાન--ઠામના પ્રસ્તાર અને વિકલ્પ એટલે જીવના પ્રસ્તાર, તેથી ભાંગા સમજવા માટે પ્રથમ પદ અને વિકલ્પ સમજવાની જરૂર છે. એટલું જ નહિ પણ તેની સંખ્યા વગેરે જાણવા માટે શૂચિકા નષ્ટ ઉદ્દિષ્ટ વગેરે જાણવાની પણ જરૂર છે. તેથી ઉપર લખ્યા દોહા પ્રમાણે ભાંગાના નવ અંગ જાણવાની આવશ્યકતા છે માટે ક્રમસર એકેક અંગનો એકેક પ્રકરણમાં વિચાર કરવામાં આવશે.

પ્રકરણ ૧ હું; પદ--સ્થાનપ્રસ્તાર.

ભાંગાના અંગોમાં પ્રથમ અંગ પદ--સ્થાનપ્રસ્તાર છે માટે પ્રથમ પદનો વિચાર કરીએ. જીવ મરીને કોઈ પણ સ્થાને જાય, તે સ્થાન એક કરતાં વધારે હોય એટલે તેના સંયોગથી પ્રસ્તાર થાય.

જેમ નરકમાં જાય તો નરક સાત છે. દેવલોકમાં જાય તો દેવલોક બાર છે, એટલે સાત કે બાર ઠામના પરસ્પર સંયોગથી પ્રસ્તાર થાય. એક વે ત્રણ આદિ ઠામના કેટલા કેટલા પ્રસ્તાર થાય તે જાણવાનો વિધિ આ પ્રમાણે છે;—

જેટલા ઠામ હોય તેટલીવાર વમણા વમણા કરી એકેક ખેલવતાં જઈએ તો પ્રસ્તારની સંખ્યા નીકલે. જેમ એક ઠામ હોય તો એક પદ, બે ઠામ હોય તો ત્રણ પદ, ત્રણ ઠામ હોય તો સાત પદ, ચાર ઠામ હોય તો ૧૫ પદ, અને સાત ઠામ હોય તો ૧૨૭ પદ. તેનો યંત્ર નીચે મુજબ—

ઠામ— ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭

પદ— ૧ ૩ ૭ ૧૫ ૩૧ ૬૩ ૧૨૭

એમ સાત ઠામના ૧૨૭ પદ થાય. હવે તેમાં અસંયોગીનાં કેટલાં ? દ્વિકસંયોગીનાં કેટલાં ? એમ કોઈ પૂછે તો જેટલા ઠામનાં પદ કાઢવાં હોય એટલા ઉભા કોઠા કરવા અને ત્રણ કોઠા આઢા કરવા, તેમાં સાત ઠામના અસંયોગીના સાત, માટે મધ્યની પંક્તિના પહેલા કોઠામાં ૭ નો અંક મુકવો, પછી ઉપરની પંક્તિમાં એક કોઠો ખાલી મુકી બીજા કોઠામાં એક ઓછો કરી છ નો અંક મુકવો, એમ એક એક ઘટાડતાં પહેલી પંક્તિના સાતમાં કોઠામાં એકનો અંક આવે । હવે નીચેની પંક્તિમાં એક કોઠો મુકી બીજામાં બેનો અંક મુકવો, પછી એક એક વધારતાં સાતમાં કોઠામાં સાતનો અંક આવે, પછી ઉપરની પંક્તિયે ગુણવા અને નીચેની પંક્તિયે ભાગવા, જે અંક આવે તેથી મધ્યપંક્તિના કોઠા ભરવા । જેમકે—અસંયોગીના સાત છે તેને છયે ગુણી વેયે ભાગતાં ૨૧ આવે તે દ્વિકસંયોગીના જાણવા, પછી એકવીસને પાંચે ગુણી ત્રણે ભાગતાં ૩૫ આવે તે ત્રિક સંયોગીના જાણવા । એમ સાત સંયોગીનો એક જા.

णवो, अने मध्य पंक्तिना बधा अंकनो सरवालो करीए तो ते तेटला ठामना कुलपद जाणवां । तेना यंत्रनी स्थापना—

गुणक	६	५	४	३	२	१	सर्वमली
७	२१	३५	३५	२१	७	१	
भाजक	२	३	४	५	६	७	१२७

पदना प्रस्तार,

उपर बतावेल यंत्र प्रमाणे सात ठामना पदनी संख्या '१२७' नीकळी; पण तेना प्रस्तारनी रचना केवी रीते करवी ते बतावे छे. प्रथम असंयोगीनां सात पद थाय ए सात ठामना यंत्रमां बताव्युं. ते असंयोगी छे माटे तेमां बीजो अंक जोडाय नहि एटले एकथी एकेक नंबर चहडता सात अंको लखवा. जेम-१-२-३-४-५-६-७. पछी द्विकसंयोगीना २१, ते द्विकसंयोग माटे बब्बे ठामनो जोड करवो. जेम पहेलुं ने बीजुं एटले १२, पछी पहेलुं ने त्रीजुं एटले १३, पछी पहेलुं ने चोथुं एटले १४, एम सात ठाम छे माटे सात सुधी चहडवुं. १७ नो अंक आवे एटले एकडाने मुकी देवो. तेनी जग्याए बेनो अंक राखवो. २७ आवे एटले बेने मुकी तेनी जग्याए त्रणनो अंक राखवो. एम परिवर्त्तन करतां ६७ आवशे एटले द्विकसंयोगीनां २१ पद पुरां थशे. पछी त्रिकसंयोगीनां ३५, त्रिकसंयोग छे माटे त्रण त्रण आंकडानो योग करवो. जेम-१२३-१२४ इत्यादि सात सुधी चहडाने बेना अंकने ठेकाणे त्रणनो अंक मुकवो. एम परिवर्त्तन करतां १६७ सुधी पहोच्या पछी प्रथम अंक एकडाने मुकी तेने ठेकाणे वगडो राखवो. एम २६७ सुधी गया पछी वगडाने ठेकाणे त्रगडो मुकवो. एवी रीते परिवर्त्तन करतां ५६७ ए प्रस्तार आवशे एटले त्रिक संयोगनां ३५ पद पुरां थशे. एवी रीते

चउकसंयोगीनां ३५, पांचसंयोगीनां २१, छसंयोगीनां ७ अने सात संयोगीनुं एक लखवुं. जेम सात ठामनां पद बताव्यां तेवीज रीते जेटलां ठामनां लखवां होय तेटलां लखवां, जेटलां ठाम होय ते अंक सुधी परावर्त्तन थाय. आठ ठामनां लखवां होय तो आठडा सुधी च्हडता अंको लखायां पछी आगला अंकनुं परिवर्त्तन थाय.

उदाहरण तरीके सात ठामनां १२७ पद-प्रस्तार थाय ते लखी बतावाय छे—

असंयोगी--७	३६	१५६	च. सं. ३५
१	३७	१५७	
२	४५	१६७	१२३४
३	४६	२३४	१२३५
४	४७	२३५	१२३६
५	५६	२३६	१२३७
६	५७	२३७	१२४५
७	६७	२४५	१२४६
एवं ७	एवं-२१	२४६	१२४७
द्विक--२१	त्रिकसं--३५	२४७	१२५६
		२५६	१२५७
		२५७	१२६७
		२६७	१३४५
१२		३४५	१३४६
१३	१२३	३४६	१३४७
१४	१२४	३४७	१३५६
१५	१२५	३५६	१३५७
१६	१२६	३५७	१३६७
१७	१२७	३६७	१४५६
२३	१३४	४५६	१४५७
२४	१३५	४५७	१४६७
२५	१३६	४६७	१५६७
२६	१३७	५६७	२३४५
२७	१४५		२३४६
३४	१४६	एवं ३५	२३४७
३५	१४७		२३५६
			२३५७

२३६७	१२३४७	२४५६७	सप्तम :
२४५६	१२३५६	३४५६७	१२३४५६७
२४५७	१२३५७	<hr/>	<hr/>
२४६७	१२३६७	एवं २१	एवं १
२५६७	१२४५६		
३४५६	१२४५७	ष.सं. ७	सर्वमली
३४५७	१२४६७		१२७
३४६७	१२५६७		प्रस्तार थया
३५६७	१३४५६	१२३४५६	
४५६७	१३४५७	१२३४५७	
<hr/>	१३४६७	१२३४६७	
एवं ३५	१३५६७	१२३५६७	
	१४५६७	१२४५६७	
पं. सं. २१	२३४५६	१३४५६७	
१२३४५	२३४५७	<hr/>	
१२३४६	२३४६७	एवं ७	
	२३५६७		

पदना प्रस्तारनुं रहस्य.

सात ठामना प्रस्तारमां प्रथम असंयोगीनां सात पद छे. तेनुं रहस्य ए के कोई जीव पहेले ठामे-पहेली नरके जाय. कोई बीजीए, कोई त्रीजीए, कोई चोथीए, कोई पांचमीए, कोई छठीए, अने कोई सातमीए जाय. द्विकसंयोगमां प्रथम १२ नो अंक छे. ते कोई जीव पहेली ने बीजीए जाय, ६७ नो अंक होय तो कोई जीव छठी ने सातमीए जाय. त्रिकसंयोगमां प्रथम अंक १२३ छे ते कोई जीव पहेली बीजी अने त्रीजीए जाय. एम दर्शावे छे. ५६७ नो अंक होय तो कोई पांचमी, छठी अने सातमीए जाय एम दरेक प्रस्तारनुं रहस्य समजनुं.

प्रकरण २ जुं=विकल्प--जीव प्रस्तार.

जेठला जीवना विकल्प करवा होय तेठली बार एकथी चढढता बमणा करवा. एक जिवनो एक विकल्प, वे जीवना वे, वण

જીવના ચાર, એમ વમળા કરતાં સાત જીવના ૬૪ વિકલ્પ થાય તેનો યંત્ર—

જીવ—૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
વિકલ્પ—૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૪

તેમાં અસંયોગીના કેટલા ? દ્વિકસંયોગીના કેટલા ? એમ કોઈ પુછે તો જેટલા જીવના વિકલ્પ કાઢવા હોય તેટલા ઉભા કોઠા કરવા અને આઠા કોઠા ત્રણ કરવા, પછી મધ્યની પંક્તિના પહેલા કોઠામાં સાત જીવના અસંયોગીનો એક વિકલ્પ થાય માટે એકનો અંક મુકવો, પછી ઉપરની પંક્તિમાં સાત જીવના વિકલ્પ છે માટે પહેલો કોઠો खाली મુકી વીજા કોઠામાં છ મુકવા, પછી એક એક ઘટાડતાં છેલ્લા કોઠામાં એક અંક મુકવો । હવે નીચેની પંક્તિમાં પહેલો કોઠો खाली મુકી વીજા કોઠામાં એક મુકવો, ત્રીજામાં બે, એમ એક એક વધારતાં જવું. પછી ઉપરની પંક્તિયે ગુણવા અને નીચેની પંક્તિયે ભાગવા । જેમ એકને છયે ગુણી એકે ભાગતાં છ આવે, તે મધ્યની પંક્તિના વીજા કોઠામાં મુકવો અને તે દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પ જાણવા. પછી છને પાંચે ગુણી બેયે ભાગતાં ૧૫ આવે તે ત્રીજા કોઠામાં મુકવા, અને તે ત્રિકસંયોગીના વિકલ્પ જાણવા । એમ કરતાં સાત સંયોગીનો એક વિકલ્પ આવે. વલી મધ્યની પંક્તિનો સરવાલો કરિયે તો તેટલા જીવના વિકલ્પની સંખ્યા થાય । તેની યંત્ર સ્થાપના—

ગુણક—	૬	૫	૪	૩	૨	૧	સર્વમલી
૧	૬	૧૫	૨૦	૧૫	૬	૧	૬૪
ભાજક—	૧	૨	૩	૪	૫	૬	

વિકલ્પ લખવાનો આમ્નાય—

સાત જીવના દ્વિકસંયોગીના છ વિકલ્પ થાય, તેમાં દ્વિક-સંયોગી છે માટે વે અંકજ આવે, તેમાં પહેલા વિકલ્પમાં પ્રથમ એકડો લખવો, પછી સાત જીવ છે તેમાંથી એક લખાઈ ગયો બાકી છ રહ્યા તે મુકવા એટલે ‘૧૬’ આવું રૂપ થયું, પછી અન્ત્યના અંકમાંથી એક કાઢી આગલામાં મેલવવો, જેમ છમાંથી એક કાઢી આગલનો એક અંક છે તેમાં મેલવતાં ૨૫ થયા. એમ ઉપરમાંથી એક એક કાઢી આગલામાં મેલવતાં છેલ્લું રૂપ ‘૬૧’ એ પ્રકારનું થયું । હવે ત્રિક-સંયોગીના વિકલ્પ ૧૫ થાય છે, તેમાં ત્રણ અંકજ આવે, પ્રથમ વે એકડા મુકવા, પછી સાતમાંથી વે કાઢતાં પાંચ રહ્યા તે ત્રીજે સ્થાને મુકવા એટલે ‘૧૧૫’ આવું રૂપ થયું, પછી અન્ત્યમાંથી એક કાઢી પૂર્વલામાં નાંખતાં ‘૧૨૪’ એવું રૂપ થયું, પછી વીજામાંથી એક કાઢી તેના આગલામાં નાંખતાં ‘૨૧૪’ એવું રૂપ થયું । પછી પહેલામાં એક વધારતાં વે થયા । તેથી આગલ વીજો અંક નથી માટે તેમાંથી એક કાઢવો અને અન્ત્યનો ચારનો અંક છે તેમાંથી એક કાઢવો અને વચ્ચેનો ૧ મેલવવો એટલે ત્રણ થયા તે વચમાં મુકવો તેથી ‘૧૩૩’ આવું રૂપ થયું, પછી વચલા ધાનામાં ત્રણનો અંક છે તેમાંથી એક કાઢી આગલા ધાનામાં મેલવતાં ‘૨૨૩’ આવું રૂપ થયું. વલી પળ વીજા ધાનામાંથી એક કાઢી પહેલા ધાનામાં નાંખતાં ‘૩૧૩’ આવું રૂપ થયું, પછી પહેલા ધાનામાં ૩ નો અંક છે તેમાં એક રાખવો બાકી વે વધે તે અને એક છેલ્લા ધાનામાંથી લેવો અને એક વધારાનો એટલે ચાર થયા, તે વીજા ધાનામાં મુકતાં ‘૧૪૨’ આવું રૂપ થયું. એમ ઉપલામાંથી ઘટાડતાં જવું અને તેના આગલના ધાનામાં નાંખતાં જવું અને પહેલામાં વધારે થાય ત્યારે તેમાં એક અંક રાખવો ને બાકીના કાઢવા, અને એક છેલ્લામાંથી કાઢવો ને

एक वधारा नो नाखवो, जे थाय ते छेलाथी पूर्वलांमां नाखवो. जेवुं पहेलुं रूप होय तेथी उलटुंज छेल्लुं रूप आवे एटले समाप्त थयुं जाणवुं । जेम चउकसंयोगीना २० विकल्प थाय तेमां पहेलुं '१११४' एवुं रूप थयुं तो छेल्लुं रूप '४१११' आववुं जोइये, एवी रीते वधा विकल्प लखवा । तेना प्रस्तार नीचे मुजव—

७ जीवना ६४ विकल्प
थाय तेमां असं० १

७
एवं. १
द्विक सं० ६
१६
२५
३४
४३
५२
६१

एवं. ६

त्रिकसं० १५

११५
१२४
२१४
१३३
२२३
३१३
१४२
२३२
३२२
४१२
१५१
२४१
३३१

४२१
५११
एवं. १५

चउकसं० २०

१११४
११२३
१२१३
२११३
११३२
१२२२
२१२२
१३१२
२२१२
३११२
११४१
१२३१
२१३१
१३२१
२२२१
३१२१
१४११
२३११
३२११
४१११

एवं. २०

पंचसं० १५

११११३
१११२२

११२१२
१२११२
२१११२
१११३१
११२२१
१२१२१
२११२१
१३१११
२२१११
३११११

एवं. १५

छसं० ६

१११११२
११११२१
१११२११
११२१११
१२११११
२१११११

एवं. ६

सप्तसं० १

१११११११

एवं. १

सर्वमली ६४

“ અથ વિકલ્પ લખવાની વીજી રીત,

પહેલી રીતમાં અસંયોગી દ્વિકસંયોગી વગેરે જુદા જુદા લખાય છે અને આ વીજી રીતમાં વધા ભેગા લખાય છે તે આ પ્રમાણે—

પ્રથમ જેટલા જીવના વિકલ્પના પ્રસ્તાર કરવા હોય તે અંક મુકવો, પછી તે સર્વ ગુરુ અંકને ક્રમે ક્રમે લઘુ કરતાં કરતાં ત્યાં સુધી કરવું કે તેના સર્વ લઘુ અર્થાત્ વધા એકઠા થઈ જાય, એટલું ધ્યાનમાં રાખવું કે જે અંક કે તેથી વધારે અંક હોય ત્યારે પ્રથમ આદિ ગુરુને લઘુ કરવો, તેની જમણી વાજુ ઉપર પ્રમાણેનો અંક મુકવો અને શેષ વધે તે ડાવી તરફ મુકવો ।

જેમકે સાત જીવના ૬૪ વિકલ્પ—

૭	૨૧૨૨	૩૧૨૧
૧૬	૧૧૧૨૨	૧૨૧૨૧
૨૫	૪૧૨	૨૧૧૨૧
૧૧૫	૧૩૧૨	૧૧૧૧૨૧
૩૪	૨૨૧૨	૫૧૧
૧૨૪	૧૧૨૧૨	૧૪૧૧
૨૧૪	૩૧૧૨	૨૩૧૧
૧૧૧૪	૧૨૧૧૨	૧૧૩૧૧
૪૩	૨૧૧૧૨	૩૨૧૧
૧૩૩	૧૧૧૧૧૨	૧૨૨૧૧
૨૨૩	૬૧	૨૧૨૧૧
૧૧૨૩	૧૫૧	૧૧૧૨૧૧
૩૧૩	૨૪૧	૪૧૧૧
૧૨૧૩	૧૧૪૧	૧૩૧૧૧
૨૧૧૩	૩૩૧	૨૨૧૧૧
૧૧૧૧૩	૧૨૩૧	૧૧૨૧૧૧
૫૨	૨૧૩૧	૩૧૧૧૧
૧૪૨	૧૧૧૩૧	૧૨૧૧૧૧
૨૩૨	૪૨૧	૨૧૧૧૧૧
૧૧૩૨	૧૩૨૧	૧૧૧૧૧૧૧
૩૨૨	૨૨૨૧	
૨૨૨	૧૧૧૨૨૧	

एवं ६४

વિકલ્પ--જીવના પ્રસ્તારનું તાત્પર્ય.

સાત જીવના દ્વિકસંયોગીનો પહેલો વિકલ્પ '૧૬' થાય છે. આમાં એક અને છ એ બે આંકનો સંયોગ છે. તે એક જીવ એક ઠામે અને છ જીવ બીજે ઠામે જાય એમ સૂચવે છે. બીજો વિકલ્પ '૨૫' છે. તેમાં બે જીવ એક ઠામે અને પાંચ જીવ બીજે ઠામે જાય. એમ દરેક વિકલ્પના આંકનું રહસ્ય સમજવું.

પ્રકરણ ૩ જું=શૂચિકા.

ભાંગાની સંખ્યા તથા તેના સંયોગીની સંખ્યા જાણવાને શૂચિકાચંત્ર વનાવવો જોઈએ. પ્રથમ પદ અને વિકલ્પના સંયોગી પ્રસ્તાર જાણવા માટે આગલ કહ્યા પ્રમાણે સંવેધચંત્ર વનાવી પદ વિકલ્પના તે તે સંયોગીની સંખ્યા જાણવી. જેમ કોઈ પૂછે કે સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેની શૂચી કરો, તો સાત જીવના વિકલ્પનો સંવેધચંત્ર કરવો તે આ પ્રમાણે--

ગુણક—	૬	૫	૪	૩	૨	૧	
૧	૬	૧૫	૨૦	૧૫	૬	૧	સર્વ મઠી ૬૪
ભાજક—	૧	૨	૩	૪	૫	૬	

સાત ઠામના પદનો સંવેધયંત્ર—							સર્વ મઠ્ઠી ૧૨૭
ભાજક—	૨	૩	૪	૫	૬	૭	
૭	૨૧	૩૫	૩૫	૨૧	૭	૧	
ગુણક—	૬	૫	૪	૩	૨	૧	

પછી અસંયોગીનાં પદ પ્રથમ લખવાં, તેની સામે અસંયોગીના વિકલ્પ લખવા. એમ દ્વિકસંયોગીનાં પદ લખી તેની સામે દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પ લખવા. એમ યાવત્ જેટલા સંયોગીનાં પદ હોય તેટલા સંયોગીના વિકલ્પ લખવા. પછી માંહોમાંહી ગુણવા, અસંયોગીના પદને અસંયોગીના વિકલ્પની સાથે ગુણતાં જે આવે તે અસંયોગીનાં ભાંગા સમજવા. એમ દ્વિકસંયોગીનાં પદને દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પની સાથે ગુણતાં જે આવે તે દ્વિકસંયોગીના ભાંગા સમજવા. જેમ સાત જીવ સાત ઠેકાણે જાય તેના ભાંગા કેટલા થાય ? અને અસંયોગી દ્વિકસંયોગીના કેટલા ? એમ પૂછે તો ઉપરની રીતિ પ્રમાણે યંત્રનીચે મુજબ—

સાત જીવ સાત ઠેકાણે જાય તેની શૂચી—

સાત ઠામનાં પદ		સાત જીવના વિકલ્પ		અસંયોગાદિકના ભાંગા	
અસંયોગી	૭	અસંયોગીના વિ.	૧	અસં. ભાંગા	૭
દ્વિકસંયોગી	૨૧	દ્વિકસં. વિ.	૬	દ્વિકસં. ભાંગા	૧૨૬
ત્રિકસંયોગી	૩૫	ત્રિકસં. વિ.	૧૫	ત્રિકસં. ભાંગા	૫૨૬
ચતુસંયોગી	૩૫	ચતુસં. વિ.	૨૦	ચતુસં. ભાંગા	૭૦૦
પંચસંયોગી	૨૧	પંચસં. વિ.	૧૫	પંચસં. ભાંગા	૩૧૫
છસંયોગી	૭	છસં. વિ.	૬	છસં. ભાંગા	૪૨
સાતસંયોગી	૧	સાતસં વિ.	૧	સાતસં. ભાં.	૧
કુલ પદ—	૧૨૭	કુલ વિકલ્પ—	૬૪	કુલ ભાંગા—	૧૭૧૬

दश जीव सात ठामे जाय
तेनी शुची—

पद	विकल्प	भांगा
असं. ७	१	७
द्वि. सं. २१	९	१८९
त्रि. सं. ३५	३६	१२६०
च. सं. ३५	८४	२९४०
पं. सं. २१	१२६	२६४६
छ. सं. ७	१२६	८८२
सा. सं. १	८४	८४
कुल. १२७	४६६	८००८

१२ जीव १० ठामे जाय
तेनी शुची—

पद	विकल्प	भांगा
असं. १०	१	१०
द्वि. सं. ४५	११	४९५
त्रि. सं. १२०	५५	६६००
च. सं. २१०	१६५	३४६५०
पं. सं. २५२	३३०	८३१६०
छ. सं. २१०	४६२	९७०२०
सा. सं. १२०	४६२	५५४४०
आ. सं. ४५	३३०	१४८५०
न. सं. १०	१६५	१६५०
द. सं. १	५५	५५
कुल. १०२३	२०३६	२९३९३०

१२ जीव ७ ठामे जाय
तेनी शुची—

पद	विकल्प	भांगा
अ. सं. ७	१	७
द्वि. सं. २१	११	२३१
त्रि. सं. ३५	५५	२९२५
च. सं. ३५	१६५	५७७५
पं. सं. २१	३३०	६९३०
छ. सं. ७	४६२	३२३४
सा. सं. १	४६२	४६२
कुल १२७	१४८६	१८५६४

१३ जीव ७ ठामे जाय
तेनी शुची—

पद	विकल्प	भांगा
अ. सं. ७	१	७
द्वि. सं. २१	१२	२५२
त्रि. सं. ३५	६६	२३१०
च. सं. ३५	२२०	७७००
पं. सं. २१	४९५	१०३९५
छ. सं. ७	७९२	५५४४
सा. सं. १	९२४	९२४
कुल १२७	२५१०	२७१३२

भांगानी संख्या जाणवानी वीजी रीत.

पद अने विकल्पना संवेधयंत्रनी पेटे भांगानो पण त्रण पंक्तिवालो संवेधयंत्र वनाववो । जेटला जीव अने ठाम होय तेदला आडा कोठा वनाववा । पहेली पंक्तिमां जेटला ठाम होय ते आंकथी शरू करीने च्हडता आंक लखवा । त्रीजी पंक्तिमां एकथी च्हडता आंक लखवा । पहेली पंक्तिना आंक गुणक तरीके अने त्रीजी पंक्तिना आंक भाजक तरीके बताववाने मुख आगल गुणक अने भाजक एवा वे शब्द लखवा । पछी पहेला कोठाना गुणकने पहेला कोठाना भाजक अंकथी भागी वचली पंक्तिनो पहेलो कोठो भरवो । ते अंकने वीजा कोठाना गुणकथी गुणी वीजा कोठाना भाजक अंकथी भागी वचली पंक्तिनो वीजो कोठो भरवो । एवी रीते वचली पंक्ति पूरी भरवी. वचली पंक्तिना लब्धांको भांगानी संख्या दर्शावनारा छे.

जेमके एकथी मांडीने सात जीव सात ठामे जाय तेना संवेधयंत्र—

गुणक	७	८	९	१०	११	१२	१३
	७	२८	८४	२१०	४६२	९२४	१७१६
भाजक	१	२	३	४	५	६	७

एकथी मांडीने आठ जीव आठ ठामे जाय तेना भांगानो संवेधयंत्र—

गुणक—	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
	८	३६	१२०	३३०	७९२	१७१६	३४३२	६४३५
भाजक—	१	२	३	४	५	६	७	८

भांगाना संवेधयंत्रनुं तात्पर्य.

प्रथम यंत्रनी मध्य पंक्तिना पहला कोठामां ७ नो अंक छे, ते एक जीव सात ठामे जाय तेना भांगानी संख्या दर्शावे छे । बीजा कोठामां २८ नो अंक छे, ते वे जीव सात ठामे जाय तेना भांगानी संख्या दर्शावे छे । छठा कोठामां ९२४ नो अंक छे ते छे जीव सात ठामे जाय तेना भांगानी संख्या दर्शावे छे. एम सर्वत्र समजी लेवुं ।

भांगानी संख्या जाणवानी बीजी रीत,

भांगामां जेटला ठाम होय तेनो आदि अने अन्त्य अंक मुकी बीजा अंक क्रमसर एक पंक्तिमां लखवा, जेमके सात ठाम होय तो एक अने सात ए वे अंक सिवाय बाकीना क्रमसर लखवा. पछी भांगामां जेटला जीव होय तेमां एक उमेरीने चहडता अंक क्रमसर बीजी पंक्तिमां लखवा । तेमां ठामना अंक होय तेनाथी एक अंक वधारे लखवो । पछी ते वन्नेनुं परस्पर अपवर्त्तन करी लघुतम अंक काढवा. जेनुं जेनुं अपवर्त्तन थयुं होय तेना उपर '१' आबुं एक चिह्न करवुं । पछी जीवना अंकमां जे अपवर्त्तन सिवाय रह्या होय तेनो तथा लघुतम अंकनो परस्पर गुणाकार करवो अने ठामना अंकमां जे अपवर्त्तन सिवायना अंक रह्या होय तेनो परस्पर गुणाकार करी तेनाथी प्रथम आवेल संख्याने भागवी, भागतां जे संख्या आवे ते तेटला जीव तेटले ठामे जाय तेना भांगानी संख्या समजवी. जेमके-सात जीव सात ठामे जाय तेना भांगानी संख्या जाणवाने नीचे प्रमाणे अपवर्त्तन यंत्र वनाववो—

सात जीव सात ठामे जाय तेना भांगानी अपवर्त्तन यंत्र.

२	३	४	५	६	
८	९	१०	११	१२	१३
४	३	२		२	

आमां वेथी आठनुं, त्रणथी नवनुं, चारथी लघुतम चारनुं, पांचथी दशनुं, छथी वारनुं अपवर्त्तन थयुं । शेष अंक $३ \times २ \times २ \times ११ \times १३$ ए पांच अंकोनो परस्पर गुणाकार १७१६ थाय छे, ते सात जीव सात ठामे जाय तेना भांगानी संख्या जाणवी.

आठ जीव आठ ठामे जाय तेना भांगानी अपवर्त्तन यंत्र:—

				२		
२	३	४	५	६	७	
९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३	५		३		२	३

शेष अंक $३ + ५ + ३ + ११ + १३$ एनो परस्पर गुणाकार ६४३५ थाय. ते आठ जीव आठ ठामे जाय तेनां भांगानी संख्या जाणवी ।

પ્રકરણ ૪ થું=ભાંગાના પ્રસ્તાર

—:૦:—

ભાંગાના પ્રસ્તાર લખવામાં પ્રથમ જેટલા જીવ જેટલે ઠામે જાય તેના અસંયોગાદિક પદ અને વિકલ્પ ધ્યાનમાં રાખવા, પછી જે સંયોગીના ભાંગા લખવા હોય તે સંયોગીના પહેલા પદમાં જે અંક હોય તે અંકને સ્થાને ક્રમથી વિકલ્પના અંક મુકવા અને જે खाली रहे त्यां शून्य मुकवी, પછી વીજા પદના અંકને સ્થાને પહેલા વિકલ્પના જ અંક મુકવા અને खाली स्थाने शून्य मुकवी । એમ જ્યાં સમશ્રેણી એટલે સાત ઠામે જાય તેના ભાંગા હોય તો પદમાં સાતનો અંક જ્યાં આવે ત્યાં સુધી એકજ પહેલો વિકલ્પ આવે અને શ્રેણી પૂરી થાય ત્યારે વીજો વિકલ્પ લેવો । પછી વીજો વિકલ્પ પળ પહેલી શ્રેણીના પદને સ્થાને મુકવો, એમ તે સંયોગીના તમામ વિકલ્પ પહેલી શ્રેણી સાંથે જોડવા. વિકલ્પ પૂરા થયા પછી વીજી શ્રેણીનાં પદ લઈ તેને સ્થાને પાછા પહેલા વિકલ્પના અંક મુકવા. એમ વધા વિકલ્પો વીજી શ્રેણી સાથે જોડવા. એમ વધા ભાંગાના પ્રસ્તાર લખવા. જેમ સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેના ત્રિક સંયોગીના ભાંગાના પ્રસ્તાર લખવા હોય તો ત્રિક સંયોગીનું પહેલું પદ ‘૧૨૩’ અને ત્રિક સંયોગીનો પહેલો વિકલ્પ ‘૧૧૫’ તે પહેલા પદનો પહેલો આંકડો એક છે માટે પહેલે સ્થાને વિકલ્પનો પહેલો અંક એકડો મુકવો અને વીજે સ્થાને પળ વિકલ્પનો વીજો અંક એકડો મુકવો, પછી પદનો ત્રીજો અંક ત્રણ છે માટે ત્રીજે સ્થાને વિકલ્પનો ત્રીજો અંક પાંચડો મુકવો અને ઉપરનાં ચાર સ્થાને खाली रह्यां त्यां मिंडां मुकवां. એટલે ૧૧૫૦૦૦૦ આવું રૂપ થયું. પછી વીજું પદ ‘૧૨૪’ અને વિકલ્પ તો સમશ્રેણી

સુધી પહેલોજ આવે માટે પહેલે વીજે અને ચોથે સ્થાને પહેલા
 વિકલ્પના ક્રમથી અંક મુકવા, જેમકે ૧૧૦૫૦૦૦ । આમાં ત્રીજું
 खाली રહ્યું ત્યાં મિંડું મુક્યું છે, અને ઉપરનાં ત્રણ સ્થાન खाली
 રહ્યાં ત્યાં પળ મિંડાં મુક્યાં છે । પછી ત્રીજું પદ '૧૨૫' ત્યાં
 પહેલો વિકલ્પ મુકવો, ૧૧૦૦૫૦૦ । આમાં ત્રીજું ચોથું છઠું
 અને સાતમું સ્થાન खाली રહ્યું ત્યાં મિંડાં મુક્યાં છે, પછી ચોથું
 પદ '૧૨૬' ત્યાં પહેલો વિકલ્પ મુકવો, ૧૧૦૦૦૫૦ । આમાં
 પહેલે વીજે એક એક અને છઠે સ્થાને પાંચનો અંક મુક્યો છે
 અને વાકીનાં, खाली સ્થાને મિંડાં મુક્યાં છે, પછી પાંચમું પદ
 '૧૨૭' ત્યાં પહેલો વિકલ્પ મુકતાં ૧૧૦૦૦૦૫ આ પ્રકારનો
 પ્રસ્તાર થયો । અહિં સાત ઠામના પદમાં સાતનો અંક આવ્યો માટે
 સમશ્રેણી પાંચ પદની પૂરી થઈ માટે હવે વીજો વિકલ્પ લેવો અને
 તે પાંચ પદની પહેલી શ્રેણી સાથે જોડવો એટલે પહેલું પદ '૧૨૩'
 અને વિકલ્પ વીજો '૧૨૪' તે પહેલા પદના સ્થાને મુકતાં ૧૨૪૦૦૦૦
 આવું રૂપ થયું. પછી ત્રીજું પદ '૧૨૪' અને વિકલ્પ વીજો પળ
 '૧૨૪' માટે પહેલે વીજે અને ચોથે સ્થાને વિકલ્પના અંક એક વે
 અને ચાર મુકવા, ત્રીજું સ્થાન અને ઉપરનાં વાકી खाली રહ્યાં ત્યાં
 મિંડાં મુકતાં ૧૨૦૪૦૦૦' આવું રૂપ થયું. એમ યાવત્ સમશ્રેણીનું
 છેલ્લું પાંચમું પદ '૧૨૭' તેના સાથે વીજો વિકલ્પ '૧૨૪'
 જોડતાં પહેલે વીજે અને સાતમે સ્થાને અનુક્રમે એક વે અને ચાર
 મુકતાં '૧૨૦૦૦૦૪' આવું રૂપ થયું. શ્રેણી પૂરી થઈ માટે હવે
 ત્રીજો વિકલ્પ '૨૧૪' લેવો, તે પળ સમશ્રેણીનાં પાંચ પદની સાથે
 મુકવો । એમ ચોથો પાંચમો યાવત્ પંદરે વિકલ્પ સમશ્રેણીના પહેલા
 પાંચ પદની સાથે મુકવા । એમ પહેલી શ્રેણીના પાંચ પદની સાથે
 પંદર વિકલ્પ જોડતાં ૭૫ ભાંગા થાય । હવે પાંચમું પદ '૧૨૭'
 તે પછી છઠું પદ '૧૩૪' આવે, તેની સાથે પાછો પહેલો વિકલ્પ

‘ ૧૧૫ ’ મુકતાં ‘ ૧૦૧૫૦૦૦ ’ આવું રૂપ થાય. આમાં પહેલે ત્રીજે ચોથે સ્થાને એક એક અને પાંચ મુકતાં વીજું પાંચમું છટું અને સાતમું સ્થાન ધાલી રહું, ત્યાં મિંડાં મુક્યાં છે, પછી સાતમું પદ ‘ ૧૩૫ ’ તેની સાથે પહેલો વિકલ્પ ‘ ૧૧૫ ’ મુકતાં ‘ ૧૦૧૦૫૦૦ ’ આવું રૂપ થયું । પછી આઠમું પદ ‘ ૧૩૬ ’ એની સાથે પહેલો વિકલ્પ જોડતાં ‘ ૧૦૧૦૦૫૦ ’ પછી નવમું પદ ‘ ૧૩૭ ’ તેની સાથે પહેલો વિકલ્પ મુકતાં ‘ ૧૦૧૦૦૦૫ ’ આવું રૂપ થયું. આમાં પહેલે ત્રીજે અને સાતમે સ્થાને એક એક અને પાંચ મુકતાં ધાલી સ્થાને મિંડાં મુક્યાં છે. અહીં સાતનો અંક આવ્યો માટે વીજી શ્રેણી ચાર પદની પૂરી થઈ. તેની સાથે જેમ પહેલો વિકલ્પ જોડ્યો તેમ પંદરે વિકલ્પ વીજી શ્રેણીના ચાર પદની સાથે જોડતાં ૬૦ ભાંગા થયા, તેમાં ૭૫ પહેલી શ્રેણીના મેલવતાં ૧૩૫ પ્રસ્તાર થયા । પછી ત્રીજી શ્રેણીનું પહેલું પદ ‘ ૧૪૫ ’ તેની સાથે પહેલો વિકલ્પ ‘ ૧૧૫ ’ જોડતાં ‘ ૧૦૦૧૫૦૦ ’ આવું રૂપ થયું. એમ ‘ ૧૪૬ અને ૧૪૭ ’ એ ત્રણ પદની ત્રીજી શ્રેણી થઈ, તે પછે પૂર્વની પેઠે પંદર વિકલ્પની સાથે જોડતાં ૪૫ પ્રસ્તાર થયા । ત્રણે શ્રેણીના ૧૮૦ ભાંગા થયા । એમ ત્રિક સંયોગીનાં ૩૫ પદ સાથે ત્રિક સંયોગીના પંદર વિકલ્પ ઉપર કહેલી શ્રેણી-બંધ રીતપ્રમાણે ક્રમથી જોડતાં ૫૨૫ ભાંગા ત્રિક સંયોગીના થાય. એમ જેટલા સંયોગીના ભાંગા લખવા હોય તેટલા એવી રીતે લખવા ।

भांगाना प्रस्तार

एक जीव ७ नरके जाय
तेना असंयोगीना
७ भांगा-

१००००००
०१०००००
००१००००
०००१०००
००००१००
०००००१०
००००००१

एवं ७

बे जीव ७ नरके जाय
तेना भांगा २८ तेमां
असंयोगीना ७ भांगा-

२००००००
०२०००००
००२००००
०००२०००
००००२००
०००००२०
००००००२

एवं ७

द्विकसंयोगीना-२१

११०००००
१०१००००
१००१०००
१०००१००
१००००१०

१०००००१
०११००००
०१०१०००
०१००१००
०१०००१०
०१००००१
००११०००
००१०१००
००१००१०
००१०००१
०००११००
०००१०१०
०००१००१
००००११०
००००१०१
०००००११

एवं २१. सर्व
मली २८

त्रण जीव सात नरके
जाय तेना भांगा ८४
असंयोगीना-७

३००००००
०३०००००
००३००००
०००३०००
००००३००
०००००३०
००००००३

एवं ७

द्विक संयोगीना ४२

१२०००००
१०२००००
१००२०००
१०००२००
१००००२०
१०००००२
२१०००००
२०१००००
२००१०००
२०००१००
२००००१०
२०००००१
०१२००००
०१०२०००
०१००२००
०१०००२०
०२१००००
०२०१०००
०२००१००
०२०००१०
०२००००१
००१२०००
००१०२००
००१००२०
००१०००२
००२१०००
००२०१००
००२००१०
००२०००१
०००१२००
०००१०२०
०००१००२
०००२१००
०००२०१०

द्विक संयोगीना ६३

०००२००१
००००१२०
००००१०२
००००२१०
००००२०१
०००००१२
०००००२१

एवं ४२

०१०००११
००१११००
००११०१०
००११००१
००१०११०
००१०१०१
००१००११
०००१११०
०००११०१
०००१०११
००००१११

एवं ३५

१३०००००
१०३००००
१००३०००
१०००३००
१००००३०
१०००००३
२२०००००
२०२००००
२००२०००
२०००२००
२००००२०
२०००००२
३१०००००
३०१००००
३००१०००
३०००१००
३००००१०
३०००००१
०१३००००
०१०३०००
०१००३००
०१०००३०
०१००००३
०२२००००
०२०२०००
०२००२००
०२०००२०
०२००००२
०३१००००
०३०१०००
०३००१००
०३०००१०
०३००००१
००१३०००
००१०३००
००१००३०

त्रिकसंयोगीना -३५

१११००००
११०१०००
११००१००
११०००१०
११००००१
१०११०००
१०१०१००
१०१००१०
१०१०००१
१००११००
१००१०१०
१००१००१
१०००११०
१०००१०१
१००००११
०१११०००
०११०१००
०११००१०
०११०००१
०१०११००
०१०१०१०
०१००१०१
०१०००११
०१००००१

चार जीवसात न-
रके जाय तेना
भांगा २१०

असंयोगी--७

४००००००
०४०००००
००४००००
०००४०००
००००४००
०००००४०
००००००४

एवं-७

त्रिकसंयोगीना १०५

११२००००
११०२०००
११००२००

1. 1. 00000000
 2. 1. 00000000
 3. 1. 00000000
 4. 1. 00000000
 5. 1. 00000000
 6. 1. 00000000
 7. 1. 00000000
 8. 1. 00000000
 9. 1. 00000000
 10. 1. 00000000
 11. 1. 00000000
 12. 1. 00000000
 13. 1. 00000000
 14. 1. 00000000
 15. 1. 00000000
 16. 1. 00000000
 17. 1. 00000000
 18. 1. 00000000
 19. 1. 00000000
 20. 1. 00000000
 21. 1. 00000000
 22. 1. 00000000
 23. 1. 00000000
 24. 1. 00000000
 25. 1. 00000000
 26. 1. 00000000
 27. 1. 00000000
 28. 1. 00000000
 29. 1. 00000000
 30. 1. 00000000
 31. 1. 00000000
 32. 1. 00000000
 33. 1. 00000000
 34. 1. 00000000
 35. 1. 00000000
 36. 1. 00000000
 37. 1. 00000000
 38. 1. 00000000
 39. 1. 00000000
 40. 1. 00000000
 41. 1. 00000000
 42. 1. 00000000
 43. 1. 00000000
 44. 1. 00000000
 45. 1. 00000000
 46. 1. 00000000
 47. 1. 00000000
 48. 1. 00000000
 49. 1. 00000000
 50. 1. 00000000
 51. 1. 00000000
 52. 1. 00000000
 53. 1. 00000000
 54. 1. 00000000
 55. 1. 00000000
 56. 1. 00000000
 57. 1. 00000000
 58. 1. 00000000
 59. 1. 00000000
 60. 1. 00000000
 61. 1. 00000000
 62. 1. 00000000
 63. 1. 00000000
 64. 1. 00000000
 65. 1. 00000000
 66. 1. 00000000
 67. 1. 00000000
 68. 1. 00000000
 69. 1. 00000000
 70. 1. 00000000
 71. 1. 00000000
 72. 1. 00000000
 73. 1. 00000000
 74. 1. 00000000
 75. 1. 00000000
 76. 1. 00000000
 77. 1. 00000000
 78. 1. 00000000
 79. 1. 00000000
 80. 1. 00000000
 81. 1. 00000000
 82. 1. 00000000
 83. 1. 00000000
 84. 1. 00000000
 85. 1. 00000000
 86. 1. 00000000
 87. 1. 00000000
 88. 1. 00000000
 89. 1. 00000000
 90. 1. 00000000
 91. 1. 00000000
 92. 1. 00000000
 93. 1. 00000000
 94. 1. 00000000
 95. 1. 00000000
 96. 1. 00000000
 97. 1. 00000000
 98. 1. 00000000
 99. 1. 00000000
 100. 1. 00000000

1.000.000
 2.000.000
 3.000.000
 4.000.000
 5.000.000
 6.000.000
 7.000.000
 8.000.000
 9.000.000
 10.000.000
 11.000.000
 12.000.000
 13.000.000
 14.000.000
 15.000.000
 16.000.000
 17.000.000
 18.000.000
 19.000.000
 20.000.000
 21.000.000
 22.000.000
 23.000.000
 24.000.000
 25.000.000
 26.000.000
 27.000.000
 28.000.000
 29.000.000
 30.000.000
 31.000.000
 32.000.000
 33.000.000
 34.000.000
 35.000.000
 36.000.000
 37.000.000
 38.000.000
 39.000.000
 40.000.000
 41.000.000
 42.000.000
 43.000.000
 44.000.000
 45.000.000
 46.000.000
 47.000.000
 48.000.000
 49.000.000
 50.000.000

२३

००२१००१
००१०१२०
००१०१०२
००१०२१०
००१०२०१
००२०११०
००२०१०१
००१००१२
००१००२१
००२००११
०००११२०
०००११०२
०००१२१०
०००१२०१
०००२११०
०००२१०१
०००१०१२
०००१०२१
०००२०११
००००११२
००००१२१
००००२११

एवं १०५

१०११०१०
१०११००१
१०१०११०
१०१०१०१
१०१००११
१००१११०
१००११०१
१००१०११
१०००१११
०११११००
०१११०१०
०१११००१
०११०११०
०११०१०१
०११००११
०१०१११०
०१०११०१
०१०१०११
०१००१११
००११११०
००१११०१
००११०११
००१०१११
०००११११

एवं ३५

सर्व मली २१०

चउक संयोगीना-३५

११११०००
१११००१०
१११००१०
१११०००१
११००११०
११००१०१
११०१००१
११०००११
११०००१०
११००००१
११००००१
१०१११००

पांच जीव ७ नरके
जाय तेना
भांगा ४६२

असंयोगीना-७ भांगा

५००००००
०५०००००
००५००००
०००५०००

१०००५००
००००५००
०००००५०

एवं-७

द्विक संयोगीना-८४

१४०००००
१०४००००
१००४०००
१०००४००
१००००४०
१०००००४
२३०००००
२०३००००
२००३०००
२०००३००
२००००३०
२०००००३
३२०००००
३०२००००
३००२०००
३०००२००
३००००२०
३०००००२
४१०००००
४०१००००
४००१०००
४०००१००
४००००१०
४०००००१
०१४००००
०१०४०००
०१००४००
०१०००४०
०१००००४
०२३००००
०२०३०००

०२००३००	०००५००१	१३०००१०
०२०००३०	००००१५०	१३००००१
०२००००३	००००१०५	२२१००००
०३०००००	००००२३०	२३०१०००
०३००२०००	००००२०३	२२००१००
०३०००२००	००००३२०	२३०००१०
०३०००२०	००००३०२	२२००००१
०३००००२	००००५१०	३११००००
०५१००००	००००५०१	३१०१०००
०५०१०००	०००००१५	३१००१००
०५००१००	०००००२३	३१०००१०
०५०००१०	०००००३२	३१००००१
०५००००१	०००००५१	१०१३०००
००१५०००		१०१०३००
००१०५००	पञ्च-८५	१०१००३०
००१००५०		१०१०००३
००१०००५		१०२००००
००२३०००		१०२०२००
००२०३००		१०२००२०
००२००३०		१०२०००२
००२०००३		२०१२०००
००३२०००		२०१०२००
००३०२००	११३००००	२०१००२०
००३००२०	११०३०००	२०१०००२
००३०००२	११००३००	१०३१०००
००५१०००	११०००३०	१०३०१००
००५०१००	११००००३	१०३००१०
००५००१०	१२२००००	१०३०००१
००५०००१	१२०२०००	२०२१०००
०००१५००	१२००२००	२०२०१००
०००१०५०	१२०००२०	२०२००१०
०००१००५	१२००००२	२०२०००१
०००२३००	२१२००००	३०११०००
०००२०३०	२१०२०००	३०१०१००
०००२००३	२१००२००	३०१००१०
०००३२००	२१०००२०	३०१०००१
०००३०२०	२१००००२	१००१३००
०००३००२	१३०१०००	१००१०३०
०००५१००	१३००१००	१००२२००
०००५०१०	१३०००१००	

त्रिकसंयोगीना-२१०

୧୦୦୨୦୨୦	୦୧୧୩୦୦୦	୦୨୦୧୦୦୨
୧୦୦୨୦୦୨	୦୧୧୦୩୦୦	୦୧୦୩୧୦୦
୨୦୦୧୨୦୦	୦୧୧୦୦୩୦	୦୧୦୩୦୧୦
୨୦୦୧୦୨୦	୦୧୧୦୦୦୩	୦୧୦୩୦୦୧
୨୦୦୧୦୦୨	୦୧୨୨୦୦୦	୦୨୦୨୧୦୦
୧୦୦୩୧୦୦	୦୧୨୦୨୦୦	୦୨୦୨୦୧୦
୧୦୦୩୦୧୦	୦୧୨୦୦୨୦	୦୨୦୨୦୦୧
୧୦୦୩୦୦୧	୦୧୨୦୦୦୨	୦୩୦୧୧୦୦
୨୦୦୨୧୦୦	୦୨୧୨୦୦୦	୦୩୦୧୦୧୦
୨୦୦୨୦୧୦	୦୨୧୦୨୦୦	୦୩୦୧୦୦୧
୨୦୦୨୦୦୧	୦୨୧୦୦୨୦	୦୧୦୦୧୩୦
୩୦୦୧୧୦୦	୦୨୧୦୦୦୨	୦୧୦୦୧୦୩
୩୦୦୧୦୧୦	୦୧୩୧୦୦୦	୦୧୦୦୨୨୦
୩୦୦୧୦୦୧	୦୧୩୦୧୦୦	୦୧୦୦୨୦୨
୧୦୦୦୧୩୦	୦୧୩୦୦୧୦	୦୨୦୦୧୨୦
୧୦୦୦୧୦୩	୦୧୩୦୦୦୧	୦୨୦୦୧୦୨
୧୦୦୦୨୨୦	୦୨୨୧୦୦୦	୦୧୦୦୩୧୦
୧୦୦୦୨୦୨	୦୨୨୦୧୦୦	୦୧୦୦୩୦୧
୨୦୦୦୧୨୦	୦୨୨୦୦୧୦	୦୨୦୦୨୧୦
୨୦୦୦୧୦୨	୦୨୨୦୦୦୧	୦୨୦୦୨୦୧
୧୦୦୦୩୧୦	୦୩୧୧୦୦୦	୦୩୦୦୧୧୦
୧୦୦୦୩୦୧	୦୩୧୦୧୦୦	୦୩୦୦୧୦୧
୨୦୦୦୨୧୦	୦୩୧୦୦୧୦	୦୧୦୦୦୧୩
୨୦୦୦୨୦୧	୦୩୧୦୦୦୧	୦୧୦୦୦୨୨
୩୦୦୦୧୧୦	୦୧୦୧୩୦୦	୦୨୦୦୦୧୨
୩୦୦୦୧୦୧	୦୧୦୧୦୩୦	୦୧୦୦୦୩୧
୧୦୦୦୦୧୩	୦୧୦୧୦୦୩	୦୨୦୦୦୨୧
୧୦୦୦୦୨୨	୦୧୦୨୨୦୦	୦୩୦୦୦୧୧
୨୦୦୦୦୧୨	୦୧୦୨୦୨୦	୦୦୧୧୩୦୦
୧୦୦୦୦୩୧	୦୧୦୨୦୦୨	୦୦୧୧୦୩୦
୨୦୦୦୦୨୧	୦୨୦୧୨୦୦	୦୦୧୧୦୦୩
୩୦୦୦୦୧୧	୦୨୦୧୦୨୦	୦୦୧୧୨୦୦

००१२०२०	०००११३०	१११००२०
००१२००२	०००११०३	१११०००२
००२१२००	०००१२२०	११२१०००
००२१०२०	०००१२०२	११२०१००
००२१००२	०००२१२०	११२००१०
००१३१००	०००२१०२	११२०००१
००१३०१०	०००१३१०	१२११०००
००१३००१	०००१३०१	१२१०१००
००२२१००	०००२२१०	१२१००१०
००२२०१०	०००२२०१	१२१०००१
००२२००१	०००३११०	२१११०००
००३११००	०००३१०१	२११०१००
००३१०१०	०००१०१३	२११००१०
००३१००१	०००१०२२	२११०००१
००१०१३०	०००२०१२	११०१२००
००१०१०३	०००१०३१	११०१०२०
००१०२२०	०००२०२१	११०१००२
००१०२०२	०००३०११	११०२१००
००२०१२०	००००११३	११०२०१०
००२०१०२	००००१२२	११०२००१
००१०३१०	००००२१२	१२०११००
००१०३०१	००००१३१	१२०१०१०
००२०२१०	००००२२१	१२०१००१
००२०२०१	००००३११	२१०११००
००३०११०		२१०१०१०
००३०१०१	एवं २१०	२१०१००१
००१००१३		११००१२०
००१००२२	चउक संयोगीना-१४०	११००१०२
००२००१२		११००२१०
००१००३१		११००२०१
००२००२१	१११२०००	१२००११०
००३००११	१११०२००	१२००१०१

၃၅၀၀၅၅၀	၅၀၀၅၃၅၀	၀၃၅၀၅၅၀
၃၅၀၀၅၀၅	၅၀၀၅၃၀၅	၀၃၅၀၅၀၅
၅၅၀၀၀၅၃	၅၀၀၃၅၅၀	၀၅၅၀၀၅၃
၅၅၀၀၀၃၅	၅၀၀၃၅၀၅	၀၅၅၀၀၃၅
၅၃၀၀၀၅၅	၃၀၀၅၅၅၀	၀၅၃၀၀၅၅
၃၅၀၀၀၅၅	၃၀၀၅၅၀၅	၀၃၅၀၀၅၅
၅၀၅၅၃၀၀	၅၀၀၅၀၅၃	၀၅၀၅၅၃၀
၅၀၅၅၀၃၀	၅၀၀၅၀၃၅	၀၅၀၅၅၀၃
၅၀၅၅၀၀၃	၅၀၀၃၀၅၅	၀၅၀၅၅၀၃
၅၀၅၃၅၀၀	၃၀၀၅၀၅၅	၀၅၀၅၃၀၅
၅၀၅၃၀၅၀	၅၀၀၀၅၅၃	၀၅၀၃၀၅၅
၅၀၅၃၀၀၅	၅၀၀၀၅၃၅	၀၅၀၃၀၀၅
၅၀၃၅၅၀၀	၅၀၀၀၃၅၅	၀၃၀၅၅၅၀
၅၀၃၅၀၅၀	၃၀၀၀၅၅၅	၀၃၀၅၅၀၅
၅၀၃၅၀၀၅	၀၅၅၅၃၀၀	၀၅၀၅၀၅၃
၃၀၅၅၅၀၀	၀၅၅၅၀၃၀	၀၅၀၅၀၃၅
၃၀၅၅၀၅၀	၀၅၅၅၀၀၃	၀၅၀၃၀၅၅
၃၀၅၅၀၀၅	၀၅၅၃၅၀၀	၀၃၀၅၀၅၅
၅၀၅၀၅၃၀	၀၅၅၃၀၅၀	၀၅၀၀၅၅၃
၅၀၅၀၅၀၃	၀၅၅၃၀၀၅	၀၅၀၀၅၃၅
၅၀၅၀၃၅၀	၀၅၃၅၅၀၀	၀၅၀၀၃၅၅
၅၀၃၀၅၅၀	၀၅၃၅၀၀၅	၀၃၀၀၅၅၅
၅၀၃၀၅၀၅	၀၃၅၅၅၀၀	၀၀၅၅၅၃၀
၃၀၅၀၅၅၀	၀၃၅၅၀၅၀	၀၀၅၅၃၅၀
၃၀၅၀၅၀၅	၀၃၅၅၀၀၅	၀၀၅၅၃၀၅
၅၀၅၀၀၅၃	၀၅၅၀၅၃၀	၀၀၅၃၅၅၀
၅၀၅၀၀၃၅	၀၅၅၀၃၅၀	၀၀၅၃၅၀၅
၅၀၃၀၀၅၅	၀၅၅၀၃၀၅	၀၀၃၅၅၅၀
၃၀၅၀၀၅၅	၀၅၅၀၃၀၅	၀၀၃၅၅၀၅
၅၀၀၅၅၃၀	၀၅၃၀၅၅၀	၀၀၅၅၀၅၃
၅၀၀၅၅၀၃	၀၅၃၀၅၀၅	၀၀၅၅၀၃၅

द्विकसंयोगीना १०५

००१२०११	१०१०१११	
००२१०११	१००११११	
००१०११२	०१११११०	
००१०१२१	०११११०१	
००१०२११	०१११०११	१५०००००
००२०१११	०११०१११	१०५००००
०००१११२	०१०११११	१००५०००
०००११२१	००१११११	१०००५००
०००१२११	—	१००००५०
०००२१११	एवं २१	१०००००५
—	सर्व मली	२४०००००
एवं. १४०	४६२ भांगा थया ।	२०४००००
—	—	२००४०००
		२०००४००
		२००००४०

पंच संयोगीना
२१ भांगाछ जीव ७ नरके जाय
तेना भांगा ९२४ तेमां
असंयोगीना ७ भांगा—

१११११००		२०००००४
११११०१०	६००००००	३३०००००
११११००१	०६०००००	३०३००००
१११०११०	००६००००	३००३०००
१११०१०१	०००६०००	३०००३००
१११००११	००००६००	३००००३०
११०१११०	०००००६०	३०००००३
११०११०१	००००००६	४२०००००
११०१०११	—	४०२००००
११००१११	एवं ७	४००२०००
१०११११०	—	४०००२००
१०१११०१	—	४००००२०
१०११०११	—	४०००००२
		५१०००००
		५०१००००
		५००१०००
		५०००१००

५००००१०	००२०४००	००००२४०
५०००००१	००२००४०	००००२०४
०१५००००	००२०००४	००००३३०
०१०५०००	००३३०००	००००३०३
०१००५००	००३०३००	००००४२०
०१०००५०	००३००३०	००००४०२
०१००००५	००३०००३	००००५१०
०२४००००	००४२०००	००००५०१
०२०४०००	००४०२००	०००००१५
०२००४००	००४००२०	०००००२४
०२०००४०	००४०००२	०००००३३
०२००००४	००५१०००	०००००४२
०३३००००	००५०१००	०००००५१
०३०३०००	००५००१०	
०३००३००	००५०००१	एवं १०५
०३०००३०	०००१५००	
०३००००३	०००१०५०	
०४२००००	०००१००५	
०४०२०००	०००२४००	त्रिकसंयोगीना ३५०
०४००२००	०००२०४०	
०४०००२०	०००२००४	११४००००
०४००००२	०००३३००	११०४०००
०५१००००	०००३०३०	११००४००
०५०१०००	०००३००३	११०००४०
०५००१००	०००४२००	११००००४
०५०००१०	०००४०२०	१२३००००
०५००००१	०००४००२	१२०३०००
००१५०००	०००५१००	१२००३००
००१०५००	०००५०१०	१२०००३०
००१००५०	०००५००१	१२००००३
००१०००५	००००१५०	२१३००००
००२४०००	००००१०५	२१०३०००

૨૧૦૦૩૦૦	૩૨૦૦૦૦૧	૧૦૪૧૦૦૦
૨૧૦૦૦૩૦	૪૧૧૦૦૦૦	૧૦૪૦૧૦૦
૨૧૦૦૦૦૩	૪૧૦૧૦૦૦	૧૦૪૦૦૧૦
૧૩૨૦૦૦૦	૪૧૦૦૧૦૦	૧૦૪૦૦૦૧
૧૩૦૨૦૦૦	૪૧૦૦૦૧૦	૨૦૩૧૦૦૦
૧૩૦૦૨૦૦	૪૧૦૦૦૦૧	૨૦૩૦૧૦૦
૧૩૦૦૦૨૦	૧૦૧૪૦૦૦	૨૦૩૦૦૧૦
૧૩૦૦૦૦૨	૧૦૧૦૪૦૦	૨૦૩૦૦૦૧
૨૨૨૦૦૦૦	૧૦૧૦૦૪૦	૩૦૨૧૦૦૦
૨૨૦૨૦૦૦	૧૦૧૦૦૦૪	૩૦૨૦૧૦૦
૨૨૦૦૨૦૦	૧૦૨૩૦૦૦	૩૦૨૦૦૧૦
૨૨૦૦૦૨૦	૧૦૨૦૩૦૦	૩૦૨૦૦૦૧
૨૨૦૦૦૦૨	૧૦૨૦૦૩૦	૪૦૧૧૦૦૦
૩૧૨૦૦૦૦	૧૦૨૦૦૦૩	૪૦૧૦૧૦૦
૩૧૦૨૦૦૦	૨૦૧૩૦૦૦	૪૦૧૦૦૧૦
૩૧૦૦૨૦૦	૨૦૧૦૩૦૦	૪૦૧૦૦૦૧
૩૧૦૦૦૨૦	૨૦૧૦૩૦૦	૧૦૦૧૪૦૦
૩૧૦૦૦૦૨	૨૦૧૦૦૩૦	૧૦૦૧૦૪૦
૧૪૧૦૦૦૦	૨૦૧૦૦૦૩	૧૦૦૧૦૦૪
૧૪૦૧૦૦૦	૧૦૩૨૦૦૦	૧૦૦૨૩૦૦
૧૪૦૦૧૦૦	૧૦૩૦૨૦૦	૧૦૦૨૦૩૦
૧૪૦૦૦૧૦	૧૦૩૦૦૨૦	૨૦૦૧૩૦૦
૨૩૧૦૦૦૦	૧૦૩૦૦૦૨	૨૦૦૧૦૩૦
૨૩૦૧૦૦૦	૨૦૨૨૦૦૦	૨૦૦૧૦૦૩
૨૩૦૦૧૦૦	૨૦૨૦૨૦૦	૧૦૦૩૨૦૦
૨૩૦૦૦૧૦	૨૦૨૦૦૨૦	૧૦૦૩૦૨૦
૨૩૦૦૦૦૧	૨૦૨૦૦૦૨	૧૦૦૩૦૦૨
૩૨૧૦૦૦૦	૩૦૧૨૦૦૦	૨૦૦૨૨૦૦
૩૨૦૧૦૦૦	૩૦૧૦૨૦૦	૨૦૦૨૦૨૦
૩૨૦૦૧૦૦	૩૦૧૦૦૨૦	૨૦૦૨૦૦૨
૩૨૦૦૦૧૦	૩૦૧૦૦૦૨	૩૦૦૧૨૦૦

३००१०२०	३०००२१०	०२२०२००
३००१००२	३०००२०१	०२२००२०
१००४१००	४०००११०	०२२०००२
१००४०१०	४०००१०१	०३१२०००
१००४००१	१००००१४	०३१०२००
२००३१००	१००००२३	०३१००२०
२००३०१०	२००००१३	०३१०००२
२००३००१	१००००३२	०१४१०००
३००२१००	२००००२२	०१४०१००
३००२०१०	३००००१२	०१४००१०
३००२००१	१००००४१	०१४०००१
४००११००	२००००३१	०२३१०००
४००१०१०	३००००२१	०२३०१००
	४००००११	
४००१००१	०११४०००	०२३००१०
१०००१४०	०११०४००	०२३०००१
१०००१०४	०११००४०	०३२१०००
१०००२३०	०११०००४	०३२०१००
१०००२०३	०१२३०००	०३२००१०
२०००१३०	०१२०३००	०३२०००१
२०००१०३	०१२००३०	०४११०००
१०००३२०	०१२०००३	०४१०१००
१०००३०२	०२१३०००	०४१००१०
२०००२२०	०२१०३००	०४१०००१
२०००२०२	०२१००३०	०१०१४००
३०००१२०	०२१०००३	०१०१०४०
३०००१०२	०१३२०००	०१०१००४
१०००४१०	०१३०२००	०१०२३००
१०००४०१	०१३००२०	०१०२०३०
२०००३१०	०१३०००२	०१०२००३
२०००३०१	०२२२०००	०२०१३००

੦੨੦੧੦੩੦	੦੨੦੦੨੦੨	੦੦੧੩੦੦੨
੦੨੦੧੦੦੩	੦੩੦੦੧੨੦	੦੦੨੨੨੦੦
੦੧੦੩੨੦੦	੦੩੦੦੧੦੨	੦੦੨੨੦੨੦
੦੧੦੩੦੨੦	੦੧੦੦੪੧੦	੦੦੨੨੦੦੨
੦੧੦੩੦੦੨	੦੧੦੦੪੦੧	੦੦੩੧੨੦੦
੦੨੦੨੨੦੦	੦੨੦੦੩੧੦	੦੦੩੧੦੨੦
੦੨੦੨੦੨੦	੦੨੦੦੩੦੧	੦੦੩੧੦੦੨
੦੨੦੨੦੦੨	੦੩੦੦੨੧੦	੦੦੧੪੧੦੦
੦੩੦੧੨੦੦	੦੩੦੦੨੦੧	੦੦੧੪੦੧੦
੦੩੦੧੦੨੦	੦੪੦੦੧੧੦	੦੦੧੪੦੦੧
੦੩੦੧੦੦੨	੦੪੦੦੧੦੧	੦੦੨੩੧੦੦
੦੧੦੪੧੦੦	੦੧੦੦੦੧੪	੦੦੨੩੦੧੦
੦੧੦੪੦੧੦	੦੧੦੦੦੨੩	੦੦੨੩੦੦੧
੦੧੦੪੦੦੧	੦੨੦੦੦੧੩	੦੦੩੨੧੦੦
੦੨੦੩੧੦੦	੦੧੦੦੦੩੨	੦੦੩੨੦੧੦
੦੨੦੩੦੧੦	੦੨੦੦੦੨੨	੦੦੩੨੦੦੧
੦੨੦੩੦੦੧	੦੩੦੦੦੧੨	੦੦੪੧੧੦੦
੦੩੦੨੧੦੦	੦੧੦੦੦੪੧	੦੦੪੧੦੧੦
੦੩੦੨੦੧੦	੦੨੦੦੦੩੧	੦੦੪੧੦੦੧
੦੩੦੨੦੦੧	੦੩੦੦੦੨੧	੦੦੧੦੧੪੦
੦੪੦੧੧੦੦	੦੪੦੦੦੧੧	੦੦੧੦੧੦੪
੦੪੦੧੦੧੦	੦੦੧੧੪੦੦	੦੦੧੦੨੩੦
੦੪੦੧੦੦੧	੦੦੧੧੦੪੦	੦੦੧੦੨੦੩
੦੧੦੦੧੪੦	੦੦੧੧੦੦੪	੦੦੨੦੧੩੦
੦੧੦੦੧੦੪	੦੦੧੨੩੦੦	੦੦੨੦੧੦੩
੦੧੦੦੨੩੦	੦੦੧੨੦੩੦	੦੦੧੦੩੨੦
੦੧੦੦੨੦੩	੦੦੧੨੦੦੩	੦੦੧੦੩੦੨
੦੨੦੦੧੩੦	੦੦੨੧੩੦੦	੦੦੨੦੨੨੦
੦੨੦੦੧੦੩	੦੦੨੧੦੩੦	੦੦੨੦੨੦੨
੦੧੦੦੩੨੦	੦੦੨੧੦੦੩	੦੦੩੦੧੨੦
੦੧੦੦੩੦੨	੦੦੧੩੨੦੦	੦੦੩੦੧੦੨
੦੨੦੦੨੨੦	੦੦੧੩੦੨੦	੦੦੧੦੪੧੦

१३१०१००	१३०११००	२१०००१२
१३१००१०	१३०१०१०	११०००३१
१३१०००१	१३०१००१	१२०००२१
२२११०००	२२०११००	२१०००२१
२२१०१००	२२०१०१०	१३०००११
२२१००१०	२२०१००१	२२०००११
२२१०००१	३१०११००	३१०००११
३१११०००	३१०१०१०	१०११३००
३११०१००	३१०१००१	१०११०३०
३११००१०	११००१३०	१०११००३
३११०००१	११००१०३	१०१२२००
११०१३००	११००२२०	१०१२०२०
११०१०३०	११००२०२	१०१२००२
११०१००३	१२००१२०	१०२१२००
११०२२००	१२००१०२	१०२१०२०
११०२०२०	२१००१२०	१०२१००२
११०२००२	२१००१०२	२०११२००
१२०१२००	११००३१०	२०११०२०
१२०१०२०	११००३०१	२०११००२
१२०१००२	१२००२१०	१०१३१००
२१०१२००	१२००२०१	१०१३०१०
२१०१०२०	२१००२१०	१०१३००१
२१०१००२	२१००२०१	१०२२१००
११०३१००	१३००११०	१०२२०१०
११०३०१०	१३००१०१	१०२२००१
११०३००१	२२००११०	२०१२१००
१२०२१००	२२००१०१	२०१२०१०
१२०२०१०	३१००११०	२०१२००१
१२०२००१	३१००१०१	२०१२००१
२१०२१००	११०००१३	१०३११००
२१०२०१०	११०००२२	१०३१०१०
२१०२००१	१२०००१२	१०३१००१

०२१२००१	०१२००१२	०१०१०३१
०१३११००	०२१००१२	०१०२०२१
०१३१०१०	०११००३१	०२०१०२१
०१३१००१	०१२००२१	०१०३०११
०२२११००	०२१००२१	०२०२०११
०२२१०१०	०१३००११	०३०१०११
०२२१००१	०२२००११	०१००११३
०३१११००	०३१००११	०१००१२२
०३११०१०	०१०११३०	०१००२१२
०३११००१	०१०११०३	०२००११२
०११०१३०	०१०१२२०	०१००१३१
०११०१०३	०१०१२०२	०१००२२१
०११०२२०	०१०२१२०	०२००१२१
०११०२०२	०१०२१०२	०१००३११
०१२०१२०	०२०११२०	०२००२११
०१२०१०२	०२०११०२	०३००१११
०२१०१२०	०१०१३१०	००१११३०
०२१०१०२	०१०१३०१	००१११०३
०११०३१०	०१०२२१०	००११२२०
०११०३०१	०१०२२०१	००११२०२
०१२०२१०	०२०१२१०	००१२१२०
०१२०२०१	०२०१२०१	००१२१०२
०२१०२१०	०१०३११०	००२११२०
०२१०२०१	०१०३१०१	००२११०२
०१३०११०	०२०२११०	००११३१०
०१३०१०१	०२०२१०१	००११३०१
०२२०११०	०३०१११०	००१२२१०
०२२०१०१	०३०११०१	००१२२०१
०३१०११०	०१०१०१३	००२१२१०
०३१०१०१	०१०१०२२	००२१२०१
०११००१३	०१०२०१२	००१३११०
०११००२२	०२०१०१२	००१३१०१

००२२११०

००२२१०१

००३१११०

००३११०१

००११०१३

००११०२२

००१२०१२

००२१०१२

००११०३१

००१२०२१

००२१०२१

००१३०११

००२२०११

००३१०११

००१०११३

००१०१२२

००१०२१२

००२०११२

००१०१३१

००१०२२१

००२०१२१

००१०३११

००२०२११

००३०१११

०००१११३

०००११२२

०००१२१२

०००२११२

०००११३१

०००१२२१

०००२१२१

०००१३११

०००२२११

०००३१११

पञ्च ३५०

पञ्च संयोगीना १०५

११११२००

११११०२०

११११००२

१११२१००

१११२०१०

१११२००१

११२११००

११२१०१०

११२१००१

१२१११००

१२११०१०

१२११००१

२११११००

२१११०१०

२१११००१

१११०१२०

१११०१०२

१११०२१०

१११०२०१

११२०११०

११२०१०१

१२१०११०

१२१०१०१

२११०११०

२११०१०१

१११००१२

१११००२१

११२००११

१२१००११

२११००११

११०११२०

११०११०२

११०१२१०

११०१२०१

११०२११०

११०२१०१

१२०१११०

१२०११०१

२१०१११०

२१०११०१

११०१०१२

११०१०२१

११०२०११

१२०१०११

२१०१०११

११००११२

११००१२१

११००२११

१२००१११

२१००१११

१०१११२०

१०१११०२

१०११२१०

१०११२०१	०१११०१२
१०१२११०	०१११०२१
१०१२१०१	०११२०११
१०२१११०	०१२१०११
१०२११०१	०२११०११
२०११११०	०११०११२
२०१११०१	०११०१२१
१०११०१२	०११०२११
१०११०२१	०१२०१११
१०१२०११	०२१०१११
१०२१०११	०१०१११२
२०११०११	०१०११२१
१०१०११२	०१०१२११
१०१०१२१	०१०२१११
१०१०२११	०२०११११
१०२०१११	००११११२
२०१०१११	००१११२१
१००१११२	००११२११
१००११२१	००१२१११
१००१२११	००२११११
१००२१११	
२००११११	
०११११२०	
०११११०२	
०१११२१०	
०१११२०१	
०११२११०	
०११२१०१	
०१२१११०	११११११०
०१२११०१	१११११०१
०२११११०	११११०११
०२१११०१	१११०१११

एवं १०५

छसंयोगीना ७ भांगा-

११०११११
१०१११११
०११११११

एवं ७

असंयोगीना ७ द्विकसं
योगीना १०५ त्रिक-
संयोगीना ३५० च-
उकसंयोगीना ३५०
पंचसंयोगीना १०५
छसंयोगीना ७ एवं
कुल ९२४ भांगा थया

सात जीव सात ठामे
जाय तेना भांगा १७१६
असंयोगीना ७ भांगा

७००००००

०७०००००

००७००००

०००७०००

००००७००

०००००७०

००००००७

एवं ७

द्विक संयोगीना

भांगा १२६

	५,००००२०	०५,००००२
	५,०००००२	०६१,००००
	६१,०००००	०६०१,०००
	६०१,००००	०६००१,००
१६,०००००	६००१,०००	०६०००१,०
१,०६,००००	६०००१,००	०६००००१,
१,००६,०००	६००००१,०	००१,६०००
१,०००६,००	६०००००१,	००१,०६,००
१,००००६,०	०१,६००००	००१,००६,०
१,०००००६,	०१,०६,०००	००१,०००६,
२५,०००००	०१,००६,००	००२५,०००
२०५,००००	०१,०००६,०	००२०५,००
२००५,०००	०१,००००६,	००२००५,०
२०००५,००	०२५,००००	००२००५,०
२००००५,०	०२०५,०००	००२०००५,
२०००००५,	०२००५,००	००३४०००
३४०००००	०२०००५,०	००३०४००
३०४००००	०२००००५,	००३००४०
३००४०००	०३४००००	००३०००४
३०००४००	०३०४०००	००४३०००
३००००४०	०३००४००	००४०३००
३०००००४	०३०००४०	००४००३०
४३०००००	०३००००४	००४०००३
४०३००००	०४३००००	००५२०००
४००३०००	०४०३०००	००५,०३००
४०००३००	०४००३००	००५,००३०
४००००३०	०४०००३०	००६१,०००
४०००००३	०४००००३	००६०१,००
५,२०००००	०५,२००००	००६००१,०
५,०२००००	०५,०२०००	००६०००१,
५,००२०००	०५,००२००	००६००००
५,०००२००	०५,०००२०	००६००००

०००१०६०
 ०००१००६
 ०००२५००
 ०००२०५०
 ०००२००५
 ०००३४००
 ०००३०४०
 ०००३००४
 ०००४३००
 ०००४०३०
 ०००४००३
 ०००५२००
 ०००५०२०
 ०००५००२
 ०००६१००
 ०००६०१०
 ०००६००१
 ००००१६०
 ००००१०६
 ००००२५०
 ००००२०५
 ००००३४०
 ००००३०४
 ००००४३०
 ००००४०३
 ००००५२०
 ००००५०२
 ००००६१०
 ००००६०१
 ०००००१६
 ०००००२५
 ०००००३४
 ०००००४३

०००००५२
 ०००००६१

एवं १२६

त्रिकसंयोगीना भांगा ५२५

११५००००
 ११०५०००
 ११००५००
 ११०००५०
 ११००००५
 १२४००००
 १२०४०००
 १२००४००
 १२०००४०
 १२००००४
 २१४००००
 २१०४०००
 २१००४००
 २१०००४०
 २१००००४
 १३३००००
 १३०३०००
 १३००३००

१३०००३०
 १३००००३
 २२३००००
 २२०३०००
 २२००३००
 २२०००३०
 २२००००३
 ३१३००००
 ३१०३०००
 ३१००३००
 ३१०००३०
 ३१००००३
 १४२००००
 १४०२०००
 १४००२००
 १४०००२०
 १४००००२
 २३२००००
 २३०२०००
 २३००२००
 २३०००२०
 २३००००२
 ३२२००००
 ३२०२०००
 ३२००२००
 ३२०००२०
 ३२००००२
 ४१२००००
 ४१०२०००
 ४१००२००

୫୧୦୦୦୨୦	୧୦୨୦୫୦୦	୫୦୧୦୨୦୦
୫୧୦୦୦୦୨	୧୦୨୦୦୫୦	୫୦୧୦୦୨୦
୧୫୧୦୦୦୦	୧୦୨୦୦୦୫	୫୦୧୦୦୦୨
୧୫୦୧୦୦୦	୨୦୧୫୦୦୦	୧୦୫୧୦୦୦
୧୫୦୦୧୦୦	୨୦୧୦୫୦୦	୧୦୫୦୧୦୦
୧୫୦୦୦୧୦	୨୦୧୦୦୫୦	୧୦୫୦୦୧୦
୧୫୦୦୦୦୧	୨୦୧୦୦୦୫	୧୦୫୦୦୦୧
୨୫୧୦୦୦୦	୧୦୩୩୦୦୦	୨୦୫୧୦୦୦
୨୫୦୧୦୦୦	୧୦୩୦୩୦୦	୨୦୫୦୧୦୦
୨୫୦୦୧୦୦	୧୦୩୦୦୩୦	୨୦୫୦୦୧୦
୨୫୦୦୦୧୦	୧୦୩୦୦୦୩	୨୦୫୦୦୦୧
୨୫୦୦୦୦୧	୨୦୨୩୦୦୦	୩୦୩୧୦୦୦
୩୩୧୦୦୦୦	୨୦୨୦୩୦୦	୩୦୩୦୧୦୦
୩୩୦୧୦୦୦	୨୦୨୦୦୩୦	୩୦୩୦୦୧୦
୩୩୦୦୧୦୦	୨୦୨୦୦୦୩	୩୦୩୦୦୦୧
୩୩୦୦୦୧୦	୩୦୧୩୦୦୦	୫୦୨୧୦୦୦
୩୩୦୦୦୦୧	୩୦୧୦୩୦୦	୫୦୨୦୧୦୦
୫୨୧୦୦୦୦	୩୦୧୦୦୩୦	୫୦୨୦୦୧୦
୫୨୦୧୦୦୦	୩୦୧୦୦୦୩	୫୦୨୦୦୦୧
୫୨୦୦୧୦୦	୧୦୫୨୦୦୦	୫୦୧୧୦୦୦
୫୨୦୦୦୧୦	୧୦୫୦୨୦୦	୫୦୧୦୦୧୦
୫୨୦୦୦୦୧	୧୦୫୦୦୨୦	୫୦୧୦୦୦୧
୫୧୧୦୦୦୦	୧୦୫୦୦୦୨	୫୦୧୦୦୦୧
୫୧୦୧୦୦୦	୨୦୩୨୦୦୦	୧୦୦୧୫୦୦
୫୧୦୦୧୦୦	୨୦୩୦୨୦୦	୧୦୦୧୦୫୦
୫୧୦୦୦୧୦	୨୦୩୦୦୨୦	୧୦୦୧୦୦୫
୫୧୦୦୦୦୧	୨୦୩୦୦୦୨	୧୦୦୦୨୫୦୦
୧୦୧୫୦୦୦	୩୦୨୨୦୦୦	୧୦୦୦୨୦୫୦
୧୦୧୦୫୦୦	୩୦୨୦୨୦୦	୧୦୦୦୨୦୫
୧୦୧୦୦୫୦	୩୦୨୦୦୨୦	୨୦୦୧୫୦୦
୧୦୧୦୦୦୫	୩୦୨୦୦୦୨	୨୦୦୧୦୫୦
୧୦୨୫୦୦୦	୫୦୧୨୦୦୦	୨୦୦୧୦୦୫

५३

[illegible]

୦୧୦୦୩୩୦	୦୩୦୦୦୨୨	୦୦୩୨୦୨୦
୦୧୦୦୩୦୩	୦୪୦୦୦୧୨	୦୦୩୨୦୦୨
୦୨୦୦୨୩୦	୦୧୦୦୦୫୧	୦୦୪୧୨୦୦
୦୨୦୦୨୦୩	୦୨୦୦୦୪୧	୦୦୪୧୦୨୦
୦୩୦୦୧୩୦	୦୩୦୦୦୩୧	୦୦୪୧୦୦୨
୦୩୦୦୧୦୩	୦୪୦୦୦୨୧	୦୦୫୫୧୦୦
୦୧୦୦୪୨୦	୦୫୦୦୦୧୧	୦୦୫୫୦୧୦
୦୧୦୦୪୦୨	୦୦୧୧୫୦୦	୦୦୫୫୦୦୧
୦୨୦୦୩୨୦	୦୦୧୧୦୫୦	୦୦୨୪୧୦୦
୦୨୦୦୩୦୨	୦୦୧୧୦୦୫	୦୦୨୪୦୧୦
୦୩୦୦୨୨୦	୦୦୧୨୪୦୦	୦୦୨୪୦୦୧
୦୩୦୦୨୦୨	୦୦୧୨୦୪୦	୦୦୩୩୧୦୦
୦୪୦୦୧୨୦	୦୦୧୨୦୦୪	୦୦୩୩୦୧୦
୦୪୦୦୧୦୨	୦୦୨୧୪୦୦	୦୦୩୩୦୦୧
୦୧୦୦୫୧୦	୦୦୨୧୦୪୦	୦୦୪୨୧୦୦
୦୧୦୦୫୦୧	୦୦୨୧୦୦୪	୦୦୪୨୦୧୦
୦୨୦୦୪୧୦	୦୦୧୩୩୦୦	୦୦୪୨୦୦୧
୦୨୦୦୪୦୧	୦୦୧୩୦୩୦	୦୦୫୧୧୦୦
୦୩୦୦୩୧୦	୦୦୧୩୦୦୩	୦୦୫୧୦୧୦
୦୩୦୦୩୦୧	୦୦୨୨୩୦୦	୦୦୫୧୦୦୧
୦୪୦୦୨୧୦	୦୦୨୨୦୩୦	୦୦୧୦୧୫୦
୦୪୦୦୨୦୧	୦୦୨୨୦୦୩	୦୦୧୦୧୦୫
୦୫୦୦୧୧୦	୦୦୩୧୩୦୦	୦୦୧୦୨୪୦
୦୫୦୦୧୦୧	୦୦୩୧୦୩୦	୦୦୧୦୨୦୪
୦୧୦୦୦୧୫	୦୦୩୧୦୦୩	୦୦୨୦୧୪୦
୦୧୦୦୦୨୪	୦୦୧୪୨୦୦	୦୦୨୦୧୦୪
୦୨୦୦୦୧୪	୦୦୧୪୦୦୨	୦୦୧୦୩୩୩
୦୧୦୦୦୩୩	୦୦୨୩୨୦୦	୦୦୨୦୨୩୩
୦୨୦୦୦୨୩	୦୦୨୩୦୨୦	୦୦୩୦୧୩୩
୦୩୦୦୦୧୩	୦୦୨୩୦୦୨	୦୦୩୦୧୦୩
୦୧୦୦୦୪୨	୦୦୩୩୩୦୦	୦୦୩୦୧୦୩
୦୨୦୦୦୩୨	୦୦୩୩୨୦୦	୦୦୩୦୧୦୩

चउक संयोगीना
भांगा-७००

	१३१२०००	२२२०००१
	१३१०२००	३१२१०००
	१३१००२०	३१२०१००
१११४०००	१३१०००२	३१२००१०
१११०४००	२२१२०००	३१२०००१
१११००४०	२२१०२००	१४११०००
१११०००४	२२१००२०	१४१०१००
११२३०००	२२१०००२	१४१००१०
११२०३००	३११२०००	१४१०००१
११२००३०	३११०२००	२३११०००
११२०००३	३११००२०	२३१०१००
१२१३०००	३११०००२	२३१००१०
१२१०३००	११४१०००	२३१०००१
१२१००३०	११४०१००	३२११०००
१२१०००३	११४००१०	३२१०१००
२११३०००	११४०००१	३२१००१०
२११०३००	१२३१०००	३२१०००१
२११००३०	१२३०१००	४१११०००
२११०००३	१२३००१०	४११०१००
११३२०००	१२३०००१	४११००१०
११३०२००	२१३१०००	४११०००१
११३००२०	२१३०१००	११०१४००
११३०००२	२१३००१०	११०१०४०
१२२२०००	२१३०००१	११०१००४
१२२०२००	१३२१०००	११०२३००
१२२००२०	१३२०१००	११०२०३०
१२२०००२	१३२००१०	११०२००३
२१२२०००	१३२०००१	१२०१३००
२१२०२००	२२२१०००	१२०१०३०
२१२००२०	२२२०१००	१२०१००३
२१२०००२	२२२००१०	२१०१३००

୨୧୦୧୦୩୦	୨୨୦୨୧୦୦.	୧୩୦୦୧୨୦
୨୧୦୧୦୦୩	୨୨୦୨୦୧୦	୧୩୦୦୧୦୨
୧୧୦୩୨୦୦	୨୨୦୨୦୦୧	୨୨୦୦୧୨୦
୧୧୦୩୦୨୦	୩୧୦୨୧୦୦	୨୨୦୦୧୦୨
୧୧୦୩୦୦୨	୩୧୦୨୦୧୦	୩୧୦୦୧୨୦
୧୨୦୨୨୦୦	୩୧୦୨୦୦୧	୩୧୦୦୧୦୨
୧୨୦୨୦୨୦	୧୧୦୧୧୦୦	୧୧୦୦୧୧୦
୧୨୦୨୦୦୨	୧୧୦୧୦୧୦	୧୧୦୦୧୦୧
୨୧୦୨୨୦୦	୧୧୦୧୦୦୧	୧୨୦୦୩୧୦
୨୧୦୨୦୨୦	୨୩୦୧୧୦୦	୧୨୦୦୩୦୧
୨୧୦୨୦୦୨	୨୩୦୧୦୧୦	୨୧୦୦୩୧୦
୧୩୦୧୨୦୦	୨୩୦୧୦୦୧	୨୧୦୦୩୦୧
୧୩୦୧୦୨୦	୩୨୦୧୧୦୦	୧୩୦୦୨୧୦
୧୩୦୧୦୦୨	୩୨୦୧୦୧୦	୧୩୦୦୨୦୧
୨୨୦୧୨୦୦	୩୨୦୧୦୦୧	୨୨୦୦୨୧୦
୨୨୦୧୦୨୦	୧୧୦୧୧୦୦	୨୨୦୦୨୦୧
୨୨୦୧୦୦୨	୧୧୦୧୦୧୦	୩୧୦୦୨୧୦
୩୧୦୧୨୦୦	୧୧୦୧୦୦୧	୧୧୦୦୧୧୦
୩୧୦୧୦୨୦	୧୧୦୦୧୧୦	୧୧୦୦୧୦୧
୩୧୦୧୦୦୨	୧୧୦୦୧୦୧	୨୩୦୦୧୧୦
୧୧୦୧୨୦୦	୧୧୦୦୧୦୦	୨୩୦୦୧୦୧
୧୧୦୧୦୨୦	୧୧୦୦୧୦୦	୩୨୦୦୧୧୦
୧୧୦୧୦୦୧	୧୧୦୦୧୦୦	୩୨୦୦୧୦୧
୧୨୦୩୧୦୦	୧୨୦୦୧୦୦	୩୨୦୦୧୦୧
୧୨୦୩୦୧୦	୨୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୨୦୩୦୦୧	୨୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୨୧୦୩୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୨୧୦୩୦୧୦	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୨୧୦୩୦୦୧	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୩୦୩୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୩୦୩୦୧୦	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୩୦୩୦୦୧	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୩୦୩୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୩୦୩୦୧୦	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧
୧୩୦୩୦୦୧	୧୧୦୦୧୦୦	୧୧୦୦୧୦୧

୨୧୦୦୦୨୨	୨୦୧୨୨୦୦	୧୦୫୧୦୦୧
୧୩୦୦୦୧୨	୨୦୧୨୦୨୦	୨୦୩୧୧୦୦
୨୨୦୦୦୧୨	୨୦୧୨୦୦୨	୨୦୩୧୦୧୦
୩୧୦୦୦୧୨	୧୦୩୧୨୦୦	୨୦୩୧୦୦୧
୧୧୦୦୦୫୧	୧୦୩୧୦୨୦	୩୦୨୧୧୦୦
୧୨୦୦୦୩୧	୧୦୩୧୦୦୨	୩୦୨୧୦୧୦
୨୧୦୦୦୩୧	୨୦୨୧୨୦୦	୩୦୨୧୦୦୧
୧୩୦୦୦୨୧	୨୦୨୧୦୨୦	୪୦୧୧୧୦୦
୨୨୦୦୦୨୧	୨୦୨୧୦୦୨	୪୦୧୧୦୧୦
୩୧୦୦୦୨୧	୩୦୧୧୨୦୦	୪୦୧୧୦୦୧
୧୪୦୦୦୧୧	୩୦୧୧୦୨୦	୧୦୧୦୧୫୦
୨୩୦୦୦୧୧	୩୦୧୧୦୦୨	୧୦୧୦୧୦୫
୩୨୦୦୦୧୧	୧୦୧୫୧୦୦	୧୦୧୦୨୩୦
୪୧୦୦୦୧୧	୧୦୧୫୦୧୦	୧୦୧୦୨୦୩
୧୦୧୧୫୦୦	୧୦୧୫୦୦୧	୧୦୨୦୧୩୦
୧୦୧୧୦୫୦	୧୦୨୩୧୦୦	୧୦୨୦୧୦୩
୧୦୧୧୦୦୫	୧୦୨୩୦୧୦	୨୦୧୦୧୩୦
୧୦୧୨୩୦୦	୧୦୨୩୦୦୧	୨୦୧୦୧୦୩
୧୦୧୨୦୩୦	୨୦୧୩୧୦୦	୧୦୧୦୩୨୦
୧୦୧୨୦୦୩	୨୦୧୩୦୧୦	୧୦୧୦୩୦୨
୧୦୧୨୦୦୩	୨୦୧୩୦୦୧	୧୦୨୦୨୨୦
୧୦୨୧୦୩୦	୧୦୩୨୧୦୦	୧୦୨୦୨୦୨
୧୦୨୧୦୦୩	୧୦୩୨୦୧୦	୨୦୧୦୨୨୦
୨୦୧୧୩୦୦	୧୦୩୨୦୦୧	୨୦୧୦୨୦୨
୨୦୧୧୦୩୦	୨୦୨୨୧୦୦	୧୦୩୦୧୨୦
୨୦୧୧୦୦୩	୨୦୨୨୦୧୦	୧୦୩୦୧୦୨
୧୦୧୩୨୦୦	୨୦୨୨୦୦୧	୨୦୨୦୧୨୦
୧୦୧୩୦୨୦	୩୦୧୨୧୦୦	୨୦୨୦୧୦୨
୧୦୧୩୦୦୨	୩୦୧୨୦୧୦	୩୦୧୦୧୨୦
୧୦୨୨୨୦୦	୩୦୧୨୦୦୧	୩୦୧୦୧୦୨
୧୦୨୨୦୨୦	୧୦୫୧୧୦୦	୧୦୧୦୫୧୦
୧୦୨୨୦୦୨	୧୦୫୧୦୧୦	୧୦୧୦୫୦୧

୧୦୨୦୩୧୦	୨୦୨୦୦୨୧	୧୦୦୩୨୧୦
୧୦୨୦୩୦୧	୩୦୧୦୦୨୧	୧୦୦୩୨୦୧
୨୦୧୦୩୧୦	୧୦୫୦୦୧୧	୨୦୦୨୨୧୦
୨୦୧୦୩୦୧	୨୦୩୦୦୧୧	୨୦୦୨୨୦୧
୧୦୩୦୨୧୦	୩୦୨୦୦୧୧	୩୦୦୧୨୧୦
୧୦୩୦୨୦୧	୫୦୧୦୦୧୧	୩୦୦୧୨୦୧
୨୦୨୦୨୧୦	୧୦୦୧୧୫୦	୧୦୦୫୧୧୦
୨୦୨୦୨୦୧	୧୦୦୧୧୦୫	୧୦୦୫୧୦୧
୩୦୧୦୨୧୦	୧୦୦୧୨୩୦	୨୦୦୩୧୧୦
୩୦୧୦୨୦୧	୧୦୦୧୨୦୩	୨୦୦୩୧୦୧
୧୦୫୦୧୧୦	୧୦୦୨୧୩୦	୩୦୦୨୧୧୦
୧୦୫୦୧୦୧	୧୦୦୨୧୦୩	୩୦୦୨୧୦୧
୨୦୩୦୧୧୦	୨୦୦୧୧୩୦	୫୦୦୧୧୧୦
୨୦୩୦୧୦୧	୨୦୦୧୧୦୩	୫୦୦୧୧୦୧
୩୦୨୦୧୧୦	୧୦୦୧୩୨୦	୧୦୦୧୦୧୫
୩୦୨୦୧୦୧	୧୦୦୧୩୦୨	୧୦୦୧୦୨୩
୫୦୧୦୧୧୦	୧୦୦୨୦୨୦	୧୦୦୨୦୧୩
୫୦୧୦୧୦୧	୧୦୦୨୦୦୨	୨୦୦୧୦୧୩
୧୦୧୦୦୧୫	୨୦୦୧୨୨୦	୧୦୦୧୦୩୨
୧୦୧୦୦୨୩	୨୦୦୧୨୦୨	୧୦୦୨୦୨୨
୧୦୨୦୦୧୩	୧୦୦୩୧୨୦	୨୦୦୧୦୨୨
୨୦୧୦୦୧୩	୧୦୦୩୧୦୨	୧୦୦୩୦୧୨
୧୦୧୦୦୩୨	୨୦୦୨୧୨୦	୨୦୦୨୦୧୨
୧୦୨୦୦୨୨	୨୦୦୨୧୦୨	୩୦୦୧୦୧୨
୨୦୧୦୦୨୨	୩୦୦୧୧୨୦	୧୦୦୧୦୫୧
୧୦୩୦୦୧୨	୩୦୦୧୧୦୨	୧୦୦୨୦୩୧
୨୦୨୦୦୧୨	୧୦୦୧୫୧୦	୨୦୦୧୦୩୧
୩୦୧୦୦୧୨	୧୦୦୧୫୦୧	୧୦୦୩୦୨୧
୧୦୧୦୦୫୧	୧୦୦୨୩୧୦	୨୦୦୨୦୨୧
୧୦୨୦୦୩୧	୧୦୦୨୩୦୧	୩୦୦୧୦୨୧
୨୦୧୦୦୩୧	୨୦୦୧୩୧୦	୧୦୦୫୦୧୧
୧୦୩୦୦୨୧	୨୦୦୧୩୦୧	୨୦୦୩୦୧୧

३००२०११	०२११०३०	०२२२१००
४००१०११	०२११००३	०२२२०१०
१०००११४	०११३२००	०२२२००१
१०००१२३	०११३०२०	०३१२१००
१०००२१३	०११३००२	०३१२०१०
२०००११३	०१२२२००	०३१२००१
१०००१३२	०१२२०२०	०१४११००
१०००२२२	०१२२००२	०१४१०१०
२०००१२२	०२१२२००	०१४१००१
१०००३१२	०२१२०२०	०२३११००
२०००२१२	०२१२००२	०२३१०१०
३०००११२	०१३१२००	०२३१००१
१०००१४१	०१३१०२०	०३२११००
१०००२३१	०१३१००२	०३२१०१०
२०००१३१	०२२१२००	०३२१००१
१०००३२१	०२२१०२०	०४१११००
२०००२२१	०२२१००२	०४११०१०
३०००१२१	०३११२००	०४११००१
१०००४११	०३११०२०	०११०१४०
२०००३११	०३११००२	०११०१०४
३०००२११	०११४१००	०११०२३०
४०००१११	०११४०१०	०११०२०३
०१११४००	०११४००१	०१२०१३०
०१११०४०	०१२३१००	०१२०१०३
०१११००४	०१२३०१०	०२१०१३०
०११२३००	०१२३००१	०२१०१०३
०११२०३०	०२१३१००	०११०३२०
०११२००३	०२१३०१०	०११०३०२
०१२१३००	०२१३००१	०१२०२२०
०१२१०३०	०१३२१००	०१२०२०२
०१२१००३	०१३२०१०	०२१०२२०
०२११३००	०१३४००१	०२१०२०२

०१०१०४१	००११२३०	००२३११०
०१०२०३१	००११२०३	००२३१०१
०२०१०३१	००१२१३०	००३२११०
०१०३०२१	००१२१०३	००३२१०१
०२०२०२१	००२११३०	००४१११०
०३०१०२१	००२११०३	००४११०१
०१०४०११	००११३२०	००११०१४
०२०३०११	००११३०२	००११०२३
०३०२०११	००१२२२०	००१२०१३
०४०१०११	००१२२०२	००२१०१३
०१००११४	००२१२२०	००११०३२
०१००१२३	००२१२०२	००१२०२२
०१००२१३	००१३१२०	००२१०२२
०२००११३	००१३१०२	००१३०१२
०१००१३२	००२११२०	००२२०१२
०१००२२२	००२२१०२	००३१०१२
०२००१२२	००३११२०	००११०४१
०१००३१२	००३११०२	००१२०३१
०२००२१२	००११४१०	००२१०३१
०३००११२	००११४०१	००१३०२१
०१००१४१	००१२३१०	००२२०२१
०१००२३१	००१२३०१	००३१०२१
०२००१३१	००२१३१०	००१४०११
०१००३२१	००२१३०१	००२३०११
०२००२२१	००१३२१०	००३२०११
०३००१२१	००१३२०१	००४१०११
०१००४११	००२२२१०	००१०११४
०२००३११	००२२२०१	००१०१२३
०३००२११	००३१२१०	००१०२१३
०४००१११	००३१२०१	००२०११३
००१११४०	००१४११०	००१०१३२
००१११०४	००१४१०१	००१०२२२

[illegible]

0110100	12200011	2201101
0110101	21200011	3101110
1110010	13100011	3101101
1110011	02100011	1101013
1110010	31100011	1101022
1110001	11011130	1102012
1010010	1101103	1201012
1010001	1101220	2101012
0110010	1101202	1101031
0110001	1102120	1102021
1130110	1103102	1201021
1130101	1201120	2101021
1000110	1201102	1103011
1000101	2101120	1202011
0100110	0101102	2102011
0100101	1101310	1301011
1010110	1101301	2201011
1010101	1102210	3101011
0010010	1102201	1100113
0010101	1201210	1100122
0110110	1201201	1100012
0110101	0101210	1200112
1110000	1103110	1100131
1100010	1103101	1100021
1000010	1000110	1200121
0100010	1000101	0100101
0100001	0100110	1100311
1100001	0100101	1200021
0100000	1001110	0100011
0000001	1001101	1300111
0000000	0001110	0000111

०१२२११०
०१२२१०१
०२१२११०
०२१२१०१
०१३१११०
०१३११०१
०२२१११०
०२२११०१
०३११११०
०३१११०१
०१११०१३
०१११०२२
०११२०१२
०१२१०१२
०२११०१२
०१११०३१
०११२०२१
०१२१०२१
०२१२०११
०१३१०११
०२२१०११
०३११०११
०११०११३
०११०१२२
०११०२१२
०१२०११२
०२१०११२
०११०१३१
०११०२११
०१२०११२

०२१०१२१
०११०३११
०१२०२११
०२१०२११
०१३०१११
०२२०१११
०३१०१११
०१०१११३
०१०११२२
०१०१२१२
०१०२११२
०२०१११२
०१०११३१
०१०१२२१
०१०२१२१
०२०११२१
०१०१३११
०१०२२११
०२०१११३
००११११३
००१११२२
००११२१२
००१२११२
००२१११२
००१११३१
००११२२१
००१२१२१
००२११२१
००११३११

००१२२११
००२१२११
००१३१११
००२२१११
००३११११

पञ्च ३१५

छ संयोगीना ४२भांगा

१११११२०
१११११०२
११११२१०
११११२०१
१११२११०
१११२१०१
११२१११०
११२११०१
१२११११०
१२१११०१
११११०११
११११०१२
११११०२१
१११२०११
११११०११
११११०११
१२११०११

૨૬૧૧૦૬૧
 ૧૧૧૦૬૧૨
 ૧૧૧૦૬૨૧
 ૧૧૧૦૨૧૧
 ૧૧૨૦૬૧૧
 ૧૨૧૦૬૧૧
 ૨૧૧૦૬૧૧
 ૧૧૦૧૧૧૨
 ૧૧૦૧૧૨૧
 ૧૧૦૧૨૧૧
 ૧૧૦૨૧૧૧
 ૧૨૦૧૧૧૧
 ૨૧૦૧૧૧૧
 ૧૦૧૧૧૧૨
 ૧૦૧૧૧૨૧
 ૧૦૧૧૨૧૧
 ૧૦૧૨૧૧૧
 ૧૦૨૧૧૧૧

૨૦૧૧૧૧૧
 ૦૧૧૧૧૧૨
 ૦૧૧૧૧૨૧
 ૦૧૧૧૨૧૧
 ૦૧૧૨૧૧૧
 ૦૧૨૧૧૧૧
 ૦૧૨૧૧૧૧
 ૦૨૧૧૧૧૧

 ૫૧૧. ૪૨

સાત સંયોગીના
 ભાંગો ૧.
 ૧૧૧૧૧૧૧

 ૫૧૧. ૧

અસંયોગીના ૭
 દ્વિકસંયોગીના ૧૨૬
 ત્રિકસંયોગીના ૫૨૫
 ચતુકસંયોગીના ૭૦૦
 પંચસંયોગીના ૩૧૫
 છસંયોગીના ૪૨
 સાતસંયોગીનો ?

૫૧૧ સર્વ મલો
 ૧૭૧૬ ભાંગા થયા ।

ભાંગાના પ્રસ્તારનું તાત્પર્ય.

પદ અને વિકલ્પના જોડાણથી ભાંગા યને છે, દાખલા તરીકે સાત જીવ સાત ટામે જાય તેના ત્રિક સંયોગીનો સત્તરમો ભાંગો ' ૧૨૦૨૦૦૦ ' આ છે. આમાં ૧-૨-૩ એ વિકલ્પનું રૂપ છે, તે ભાંગામાં પહેલે ધીજે અને ચોથે સ્થાને લખાયેલ છે. માટે ૧-૨-૪ એ પદનું રૂપ થયું. છટલે ત્રિક સંયોગીના ' ૧૨૨ ' એ ચોથા વિકલ્પથી અને ' ૧૨૪ ' એ ત્રિક સંયોગીના ધીજા પદથી ઉપરનો ભાંગો થયો. પ્રીજું પાંચમું સદું અને નાતમું એ મૂલ્ય સ્થાન છે: ઉક્ત ભાંગામાં પહેલે સ્થાને ૧ છે, તે સાત જીવમાંનો એક જીવ પહેલે સ્થાને (પહેલી

નરકે) જાય એમ સૂચવે છે, વીજે સ્થાને ૩ છે તે સાત જીવમાના
ત્રણ જીવ વીજી નરકે જાય એમ જણાવે છે, ચોથે સ્થાને ૩ છે તે
સાત જીવમાના ત્રણ જીવ ચોથી નરકે જાય, એમ બતાવે છે । ત્રીજું
પાંચમું છટું અને સાતમું સ્થાન શૂન્ય છે. ત્યાં કોઈ ન જાય । એમ
દરેક પ્રસ્તારનું તાત્પર્ય સમજી લેવું ।

॥ અથ ભાંગાના પ્રસ્તાર લખવાની વીજી રીત ॥

પ્રથમ જેટલા જીવ હોય તેટલા લઘુ આંક લખવા, પછી
જેટલા ઠામ હોય તેટલા સુધી અન્ય અંકની નીચે ક્રમે ક્રમે ગુરુ
કરતાં જવું અને ઢાવી તરફ ઉપર પ્રમાણે અંક લખવો. એવા
ક્રમથી સર્વ ગુરુ થાય ત્યાં સુધી લખવું । જેમકે ત્રણ જીવ સાત
સ્થાનકે ઉપજે તેના ૮૪ ભાંગાના પ્રસ્તાર—

૧૧૧	૧૩૭	૨૩૩	૩૩૫
૧૧૨	૧૪૪	૨૩૪	૩૩૬
૧૧૩	૧૪૫	૨૩૫	૩૩૭
૧૧૪	૧૪૬	૨૩૬	૩૪૪
૧૧૫	૧૪૭	૨૩૭	૩૪૫
૧૧૬	૧૫૫	૨૪૪	૩૪૬
૧૧૭	૧૫૬	૨૪૫	૩૪૭
૧૨૨	૧૫૭	૨૪૬	૩૫૫
૧૨૩	૧૬૬	૨૪૭	૩૫૬
૧૨૪	૧૬૭	૨૫૫	૩૫૭
૧૨૫	૧૭૭	૨૫૬	૩૬૬
૧૨૬	૨૨૨	૨૫૭	૩૬૭
૧૨૭	૨૨૩	૨૬૬	૩૭૭
૧૩૩	૨૨૪	૨૬૭	૪૪૪
૧૩૪	૨૨૫	૨૭૭	૪૪૫
૧૩૫	૨૨૬	૩૩૩	૪૪૬
૧૩૬	૨૨૭	૩૩૪	૪૪૭

૪૫૬	૪૭૭	૫૬૭	૭૭૭
૪૫૬	૫૫૬	૫૭૭	—
૪૫૭	૫૬૬	૬૬૬	૮૪
૪૬૬	૫૫૭	૬૬૭	
૪૬૭	૫૬૬	૬૭૭	

સાત જીવ વ્રણ સ્થાનકે જાય તેના ૩૬ ભાંગા થાય તેના પ્રસ્તાર

૧૧૧૧૧૧૧	૧૧૧૨૩૩૩	૧૨૩૩૩૩૩
૧૧૧૧૧૧૨	૧૧૧૩૩૩૩	૧૩૩૩૩૩૩
૧૧૧૧૧૧૩	૧૧૨૨૨૨૨	૨૨૨૨૨૨૨
૧૧૧૧૧૨૨	૧૧૨૨૨૨૩	૨૨૨૨૨૨૩
૧૧૧૧૧૨૩	૧૧૨૨૨૩૩	૨૨૨૨૨૩૩
૧૧૧૧૧૩૩	૧૧૨૨૩૩૩	૨૨૨૨૩૩૩
૧૧૧૧૨૨૨	૧૧૨૩૩૩૩	૨૨૨૩૩૩૩
૧૧૧૧૨૨૩	૧૧૩૩૩૩૩	૨૨૩૩૩૩૩
૧૧૧૧૨૩૩	૧૨૨૨૨૨૨	૨૩૩૩૩૩૩
૧૧૧૧૩૩૩	૧૨૨૨૨૨૩	૩૩૩૩૩૩૩
૧૧૧૨૨૨૨	૧૨૨૨૨૩૩	—
૧૧૧૨૨૨૩	૧૨૨૨૩૩૩	પચે ૩૬
૧૧૧૨૨૩૩	૧૨૨૩૩૩૩	

આ પ્રસ્તારમાં ભાંગારી સંખ્યા ઇટલીને ઇટલીજ થાય છે, પણ ૧૨ અને ચિત્તની જોડણીના ક્રમમાં ફેર પડે છે. આંક-ચાતુ સાત્પર્ય એ છે કે સાત જીવના વ્રણ સ્થાનકનો ત્રીજો ભાંગો ૧૧૧૧૧૨૨ આ છે. આમાં પાંચ એકઠા ઇટલે પાંચ જીવ પડે છે એમ જાય, જે ચમટા ઇટલે જે જીવ ત્રીજે એમ જાય । પહેલું

અને વીજું ઠામ એટલે '૧૨' એ પદ થયું, '૫૨' આ વિકલ્પ નીકલ્યો, ત્રણ જીવના સાત સ્થાનકનો '૫૫૬' આ એક ભાંગો છે, આમાં વે પાંચમે અને એક છઠ્ઠે ઠામે જાય એટલે '૫૬' એ પદ, અને '૨૧' એ વિકલ્પ નીકલ્યો એટલે સાત ઠામના દ્વિક સંયોગીનું ૧૯ મું પદ અને ત્રણ જીવના દ્વિક સંયોગીનો વીજો વિકલ્પ નીકલ્યો. આવી રીતે પદ વિકલ્પની યોજના કરી ભાંગા વનાવવા અને ભાંગા ઉપરથી પદ વિકલ્પ ઓલખવા. ।

॥ અથ ભાંગાના પ્રસ્તારની ત્રીજી રીત ॥

ત્રણ જીવ સાત સ્થાનકે જાય તેના ૮૪ ભાંગા થાય, તેના પ્રસ્તારનું ઉદાહરણ—

૧૧૧	૧૧૫	૩૭૭	૬૬૭
૨૨૨	૧૧૬	૩૩૪	૧૨૩
૩૩૩	૧૧૭	૩૩૫	૧૨૪
૪૪૪	૨૩૩	૩૩૬	૧૨૫
૫૫૫	૨૪૪	૩૩૭	૧૨૬
૬૬૬	૨૫૫	૪૫૫	૧૨૭
૭૭૭	૨૬૬	૪૬૬	૧૩૪
૧૨૨	૨૭૭	૪૭૭	૧૩૫
૧૩૩	૨૨૩	૪૪૫	૧૩૬
૧૪૪	૨૨૪	૪૪૬	૧૩૭
૧૫૫	૨૨૫	૪૪૭	૧૪૫
૧૬૬	૨૨૬	૫૬૬	૧૪૬
૧૭૭	૨૨૭	૫૭૭	૧૪૭
૧૧૨	૩૪૪	૫૫૬	૧૫૬
૧૧૩	૩૫૫	૫૫૭	૧૫૭
૧૧૪	૩૬૬	૬૭૭	૧૬૭

२३४	२४७	३४७	४६७
२३५	२५६	३५६	५६७
२३६	२५७	३५७	—
२३७	२६७	३६७	पञ्च ८४
२४५	३४५	४५६	
२४६	३४६	४५७	

॥ अथ भांगाना प्रस्तारनी चोथी रीत ॥

पदनो क्रम पेहली रीत प्रमाणे पण विकल्पमां परिवर्त्तन कर-
वाथी आ रीत पेहली रीत करतां जुदी पडे छे । उदाहरण-सात
जीव त्रण ठामे जाय तेना ३६ भांगा—

७००	३०४	०१६	२१४
०७०	२५०	५११	१५१
००७	२०७	४२१	१४२
६१०	१६०	४१२	१३३
६०१	१०६	३३१	१२४
५२०	०६१	३२२	११५
५०२	०५२	३१३	—
४३०	०४३	२४१	पञ्च ३६
४०३	०३४	२३२	
३४०	०२५	२२३	

आ सिवाय वीजी रीते पण भांगा लखी शकाय. एटलुं खास
ध्यान राखवुं जोइये के जे रूप एक बार आवी गयुं ते वीजी
बार न आवयुं जोइये, तेम संभवित कोई पण रूप अवशिष्ट न
रीं जयुं जोइये, गमे ते रीते लखो पण एकंदर संख्या वथी
रीतमां एकज आववी जोइये, एटले सात जीव सात स्थानके
जाय तेना भांगा १७१६ थाय, ते वथी रीतमां एटलाज थवा

अने बीजुं ठाम एटले '१२' ए पद थयुं, '५२' आ विकल्प नीकल्यो, त्रण जीवना सात स्थानकनो '५५६' आ एक भांगो छे, आमां वे पांचमे अने एक छठे ठामे जाय एटले '५६' ए पद, अने '२१' ए विकल्प नीकल्यो एटले सात ठामना द्विक संयोगीनुं १९ मुं पद अने त्रण जीवना द्विक संयोगीनो बीजो विकल्प नीकल्यो. आवी रीते पद विकल्पनी योजना करी भांगा वनाववा अने भांगा उपरथी पद विकल्प ओलखवा. ।

॥ अथ भांगाना प्रस्तारनी त्रीजी रीत ॥

त्रण जीव सात स्थानके जाय तेना ८४ भांगा थाय, तेना प्रस्तारनुं उदाहरण—

१११	११५	३७७	६६७
२२२	११६	३३४	१२३
३३३	११७	३३५	१२४
४४४	२३३	३३६	१२५
५५५	२४४	३३७	१२६
६६६	२५५	४५५	१२७
७७७	२६६	४६६	१३४
१२२	२७७	४७७	१३५
१३३	२२३	४४५	१३६
१४४	२२४	४४६	१३७
१५५	२२५	४४७	१४५
१६६	२२६	५६६	१४६
१७७	२२७	५७७	१४७
११२	३४४	५५६	१५६
११३	३५५	५५७	१५७
११४	३६६	६७७	१६७

२३४	२४७	३४७	४६७
२३५	२५६	३५६	५६७
२३६	२५७	३५७	—
२३७	२६७	३६७	एवं ८४
२४५	३४५	४५६	
२४६	३४६	४५७	

॥ अथ भांगाना प्रस्तारनी चोथी रीत ॥

पदनो क्रम पेहली रीत प्रमाणे पण विकल्पमां परिवर्तन कर-
वाथी आ रीत पेहली रीत करतां जुदी पडे छे । उदाहरण-सात
जीव त्रण ठामे जाय तेना ३६ भांगा—

७००	३०४	०१६	२१४
०७०	२५०	५११	१५१
००७	२०५	४२१	१४२
६१०	१६०	४१२	१३३
६०१	१०६	३३१	१२४
५२०	०६१	३२२	११५
५०२	०५२	३१३	—
४३०	०४३	२४१	एवं ३६
४०३	०३४	२३२	
३४०	०२५	२२३	—

आ सिवाय वीजी रीते पण भांगा लखी शकाय. एटलुं खास
ध्यान राखवुं जोइये के जे रूप एक वार आवी गयुं ते वीजी
वार न आववुं जोइये, तेम संभवित कोई पण रूप अवशिष्ट न
रही जवुं जोइये, गमे ते रीते लखो पण एकंदर संख्या बधी
रीतमां एकज आववी जोइये, एटले सात जीव सात स्थानके
जाय तेना भांगा १७१६ थाय, ते वधी रीतमां एटलाज थवा

જોડ્યે ૧૭૧૫ નહીં, તેમ ૧૭૧૭ પળ નહીં, કિંતુ ગમે તે રીતે લખતાં ૧૭૧૬ પુરા થવા જોડ્યે, શરૂઆતમાં પદ વિકલ્પનો જે ક્રમ લીધો હોય તે ક્રમેજ પુરા કરવા જોડ્યે ॥

પ્રકરણ ૫ મું.—નષ્ટવિધિ.

અથ પદનો નષ્ટ વિધિ.

પદ વિકલ્પ કે ભાંગાના પ્રસ્તારમાં અમુક નંબરનો પ્રસ્તાર કેવા પ્રકારનો થાય તે જાણવું હોય તો પહેલેથી પ્રસ્તાર લખ્યા વિના પળ નષ્ટ વિધિથી જાણી શકાય છે. તેમાં પ્રથમ પદના નષ્ટની રીતિ આ પ્રમાણે છે.

જે સંયોગીના પદનો પ્રસ્તાર જાણવો હોય તે સંયોગીનું પહેલું પદ લખવું. પછી જેટલા સંયોગીનું પદ કાઢવું છે તેટલા આઢા કોઠાવાલો યત્ર કરવો અને ઉભા યાના ત્રણ કરવા । પછી જેટલા ઠામનાં પદ હોય તે અંકમાંથી ઉપર લેલ પહેલા પદનો છેલ્લો અંક વાદ કરવો, જે આવે તે મધ્ય પંક્તિના પહેલા યાનામાં મુકવો, પછી ઉપરની પંક્તિનો પહેલો કોઠો મુકી વીજા કોઠામાં મધ્ય પંક્તિના પહેલા કોઠાના અંકમાં એક મેલવી લખવો । પછી તેમાં એક મેલવી ત્રીજા કોઠામાં લખવો, તેમાં એક મેલવી ચોથા કોઠામાં લખવો । એમ એક એક વધારતાં જેટલા ઉપરની પંક્તિના કોઠા હોય તેટલા ભરવા. પછી નીચેની ત્રીજી પંક્તિનો પહેલો કોઠો મુકી વીજા કોઠામાં વેનો અંક મુકવો । ત્રીજામાં ત્રણનો અંક મુકવો. એમ એક એક વધારી નીચેની પંક્તિના કોઠા ભરવા । પછી મધ્યની પંક્તિના પહેલા અંકને ઉપરની પં-

ક્તિના વીજા કોઠાના અંકે ગુણવો, અને હેઠેની પંક્તિના વીજા કોઠાના અંકે ભાગવો, જે આવે તે મધ્યની પંક્તિના વીજા કોઠામાં મુકવો । પછી તે સંખ્યાને ઉપરના ત્રીજા કોઠાના અંકે ગુણી નીચેના ત્રીજા કોઠાના અંકે ભાગવો, જે આવે તે મધ્ય પંક્તિના વીજા કોઠામાં મુકવો, પછી તે સંખ્યાને ઉપરના ત્રીજા કોઠાના અંકે ગુણી નીચેના ત્રીજા કોઠાના અંકે ભાગવો, જે આવે તે મધ્યપંક્તિના ત્રીજા કોઠામાં ભરવો, એમ સર્વ કોઠા મધ્ય પંક્તિના ઉપરના કોઠાના અંકે ગુણી હેઠેની પંક્તિના કોઠાના અંકે ભાગીને ભરવા, પછી મધ્યની પંક્તિના છેલ્લા કોઠાનો અંક, તે પહેલા પદના પહેલા અંક ઉપર મુકવો, પછી તેના પૂર્વલા કોઠાનો અંક પદના વીજા અંક ઉપર મુકવો । એમ મધ્યની પંક્તિના પહેલા કોઠાનો અંક તે પહેલા પદના છેલ્લા અંક ઉપર મુકવો । પછી તેનો સરવાલો કરી એક ભેલવીએ તો તે સંયોગીના સર્વ પદની સંખ્યા નીકળે । પછી જે પદ પુછ્યું હોય તે ધ્યાનમાં રાખી પહેલા પદના પહેલા અંક ઉપરની જે સંખ્યા હોય તે પહેલા પદના છેલ્લા અંકમાં ભેલવતાં જે રૂપ થાય તે પહેલા પદના છેલ્લા અંક ઉપર રહેલી સંખ્યામાં એક ભેલવતાં જે થાય તેટલામું રૂપ જાણવું । એમ તે પહેલા પદના છેલ્લા અંક ઉપરનો અંક, તેના આગલા અંકમાં ભેલવતાં જે રૂપ થાય તે મધ્ય પંક્તિના તે તે કોઠાના અંક ભેલા કરી એક ભેલવતાં જે આવે તેટલામું રૂપ સમજવું । એમ સર્વત્ર જાણવું । જેમ સાત ટામના ચડક સંયોગીનાં ૩૫ પદ થાય, તેમાં ૨૩ મું પદ કેવું છે ? એમ કોઈ પૂછે તો ચડક સંયોગીનું પહેલું પદ લખવું ‘૧૨૩૪’ આમાં ૭ ટામનાં પદ છે મોટે સાતમાંથી પહેલા પદનો છેલ્લો અંક ચાર છે તે વાદ કરતાં ૩ રહ્યા । તે યંત્રના મધ્યપંક્તિના પહેલા કોઠામાં મુકવો છે—

ગુણક.	૪	૫	૬
૩	૬	૧૦	૧૫
ભાજક	૨	૩	૪

પછી એક એક વધારી ચાર પાંચ અને છ ઉપરની પંક્તિમાં મુક્યા છે અને હેઠેની પંક્તિમાં વે ત્રણ અને ચાર મુક્યા છે । પછી ત્રણના અંકને ઉપરના ચારે ગુણી વેચે ભાગતાં છ થાય તે મધ્ય પંક્તિના ત્રીજા કોઠામાં મૂક્યો છે, પછી છને પાંચે ગુણી ત્રણે ભાગતાં દશ થાય, તે મધ્ય પંક્તિના ત્રીજા કોઠામાં મૂક્યો છે । પછી દશ ને છવે ગુણી ચારે ભાગતાં પંદર થાય તે ચોથા કોઠામાં મૂક્યો છે । તે મધ્ય પંક્તિનો સરવાલો કરતાં ૩૪ થાય, તેમાં એક મેલવતાં ૩૫ થાય, તે ચક્ર સંયોગિનાં સર્વ પદ જાણવાં ।

હવે મધ્ય પંક્તિના ચાર કોઠાના અંક છે તે પહેલા પદના અંક ઉપર વિલોમક્રમથી લખવા તે આવી રીતે—૧૫ ૧૦ ૬ ૩
૧ ૨ ૩ ૪

હવે છેલ્લા અંક ઉપર ત્રણ છે ને તેની નીચે ચોગડો છે તેમાં તે મેલવતાં ‘ ૧ ૨ ૩ ૭ ’ આવું રૂપ થયું, તે ચોથું રૂપ થયું । પછી છેલ્લા અંક ઉપરનો જે ત્રણનો તે પદનો ત્રીજો અંક જે ત્રણનો તેની સાથે મેલવતાં ‘ ૧ ૨ ૬ ૭ ’ આ રૂપ દશમું થયું કેમકે ચોગડાના ત્રણ અને ત્રણડાના છ મેલવતાં ૯ થાય અને

એક વધારાનો મલી ૧૦ થયા । પછી છેલ્લા અંક ઉપરનો ત્રગડો ને પદનો વીજો અંક વગડો તે મેલવતાં ૧ ૫ ૬ ૭ આવું રૂપ ૨૦ મું થયું, કેમકે ચોગડા ઉપરના ત્રણ અને ત્રગડા ઉપરના છ અને વગડા ઉપરના દશ એ ત્રણેનો સરવાલો કરતાં ૧૯ થાય, તેમાં એક વધારાનો મેલવતાં ૨૦ થયા । હવે છેલ્લા અંક ઉપરનો જે ત્રગડો તે પદના પહેલા અંકમાં મેલવતાં ૪ ૫ ૬ ૭ આ રૂપ ૩૫ મું થયું, કેમકે પદના ચારે અંકનો સરવાલો કરતાં ૩૪ ને એક વધારાનો એમ ૩૫ થાય, ને જોડ્યે છે ૨૩ મું માટે વીશમું પદ ૧ ૫ ૬ ૭ છે, તે પછીનું એકવીશમું પદ લખવું ૨ ૩ ૪ ૫ આની ઉપર અંક મુકવાને પૂર્વની પેઠે યંત્ર કરવો—

ગુણક.	૩	૪	૫
૨	૩	૪	૫
ભાજક	૨	૩	૪

આમાં ૭ માંથી પાંચ કાઢતાં બે વધ્યા તે મધ્ય પંક્તિના પંદર કોઠામાં મુક્યા છે, પછી પૂર્વની પેઠે ઉપરલા કોઠાને ગુણકો અને હેઠની પંક્તિયે ભાગતાં મધ્યના કોઠા ભર્યા છે. મધ્ય પંક્તિના કોઠા પણ એકવીશમા પદ ઉપર વિલોમક્રમથી ચલવા ને આવી રીતે—૫ ૪ ૩ ૨ હવે છેલ્લા વેના અંક ને મળે છેલ્લો અંક

૨ ૩ ૪ ૫

જે પાંચડો તેમાં મેલવતાં ૨ ૩ ૪ ૫ આવતા ૨૩ મું થયું, જેને

વીશ પૂર્વના અને પાંચઢા ઉપરના વે અને એક વધારાનો એમ ૨૩ થાય । એવી રીતે જે પદ કાઢવું હોય તે કાઢવું ।

આઠ ઠામના પાંચ સંયોગીનાં ૫૬ પદ થાય તેમાં ૪૧ મું રૂપ કેવું થાય ? એમ કોઈ પૂછે ત્યારે પહેલું પદ લખવું ૧ ૨ ૩ ૪ ૫, આઠ ઠામનાં પદ છે માટે પાંચનો અંક આઠમાંથી વાદ કરતાં ૩ રહ્યા, તે યંત્ર કરી મધ્ય પંક્તિના પહેલા કોઠામાં ભરવો અને પૂર્વની રીતે આશ્વી પંક્તિ પૂરી ભરવી તેનો યંત્ર નીચે મૂજવ-

ગુણક	૪	૫	૬	૭
૩	૬	૧૦	૧૫	૨૧
ભાજક	૨	૩	૪	૫

મધ્ય પંક્તિના અંકો વિલોમ ક્રમથી પહેલા પદ ઉપર મુકવા તે આવી રીતે-૨૧ ૧૫ ૧૦ ૬ ૩ આમાં છેલ્લા અંક ઉપરના
૧ ૨ ૩ ૪ ૫

ત્રણનો અંક તે પહેલા પદના ઉપલા ચાર અંકમાં ભેલવિયે તો ૧૫૬૭૮ આવું રૂપ ૩૫ મું થયું, કેમકે મધ્ય પંક્તિના છેલ્લા ચાર અંક ભેલા કરિયે તો ૩૪ અને એક વધારાનો એમ ૩૫ થાય, પછી ૩૬ મું રૂપ લખવું તે '૨ ૩ ૪ ૫ ૬' આઠમાંથી છેલ્લા છનો અંક વાદ કરતાં વે રહ્યા, તે મધ્યપંક્તિના પહેલા કોઠામાં મુકવો । હવે મધ્ય પંક્તિના અંકો ૩૬ મા પદ ઉપર મુકવા અને પૂર્વવત્ આશ્વી પંક્તિ ભરવી, તેનો યંત્ર નીચે મૂજવ-

ગુણક	૩	૪	૫	૬
૨	૩	૪	૫	૬
ભાજક	૨	૩	૪	૫

મધ્ય પંક્તિના અંકો વિલોમક્રમથી ૩૬ મા પદ ઉપર મૂકતાં
આ પ્રમાણે કોષ્ટક થયું-૬ ૫ ૪ ૩ ૨ આમાં છેલ્લા અંક
૨ ૩ ૪ ૫ ૬

ઉપરના વગડાને પદના છેલ્લા અંક વે પાંચ અને છ માં ભેલવતાં
૨૩૪૭૮, આ રૂપ ૪૧ મું થયું કેમકે ૩૬ ઉપરના તેમાં વેને
ત્રણ ભેલવતાં ૪૦ થયાં અને એક વધારાનો એમ ૪૧ મું રૂપ
થયું. એમ સર્વત્ર પદના નષ્ટ કરવા।

૮ ઠામના ચતુકસંયોગીનું ૫૧ મું પદ.

૩૬	૨૦	૧૦	૪	ગુ.	૫	૬	૭
૧	૨	૩	૪	૪	૧૦	૨૦	૩૬
૧	૬	૭	૮	ભા.	૨	૩	૪

આ ૩૬ મું પદ થયું

१५	१०	६	३	गु.	४	५	६
२	३	४	५	३	६	१०	१५
आ ३५ मुं पद							
२	३	७	८	भा.	२	३	४
आ ४५ मुं पद							

५	४	३	२	गु.	३	४	५
२	४	५	६	२	३	४	५
आ ४६ मुं पद							
२	४	७	८	भा.	२	३	४
आ ५१ मुं पद							

आठ ठामना छ संयोगीनुं २१ मुं पद							
७	६	५	४	३	२	गु.	३
१	२	३	४	५	६	४	५
१४५६७८	पद	२१	मुं	भा.	२	३	४

नव ठामना चउक संयोगीनुं ६१ मुं पद

७०	३५	१५	५	गु.	६	७	८
१	२	३	४	५	१५	३५	७०
१७८९ पद ५६ मुं				भा.	२	३	४

३५	२०	१०	४	गु.	५	६	७
२	३	४	५	४	१०	२०	३५
आ ५७ मुं पद							
२३४९ आ ६१ मुं पद				भा.	२	३	४

नव ठामना पांच संयोगीनुं ३१ मुं पद

५६	३५	२०	१०	४	गु.	५	६	७	८
१	२	३	४	५	४	१०	२०	३५	५६
१२३८९ आ १५ मुं पद					भा.	२	३	४	५

२१ १५ १० ६ ३	गु.	४	५	६	७
१ २ ४ ५ ६ आ १६ मुं पद	३	६	१०	१५	२१
१२४८९ आ २५ मुं पद	भा.	२	३	४	५

६ ५ ४ ३ २	गु.	३	४	५	६
१ २ ५ ६ ७ आ २६ मुं पद	२	३	४	५	६
१२५८९ आ ३१ मुं पद	भा.	२	३	४	५

दश ठामना चउक संयोगीनुं ५० मुं पद				
१२६ ५६ २१ ६	गु.	७	८	९
१ २ ३ ४	६	२१	५६	१२६
१२९१० आ २८ मुं पद	भा.	२	३	४

૭૦	૩૫	૧૫	૫	ગુ.	૬	૭	૮
૧	૩	૪	૫	૫	૧૫	૩૫	૭૦
૧૩૯૧૦ આ ૪૯ મું પદ				મા.	૨	૩	૪
૧૪૫૬ આ ૫૦ મું પદ							

इति पदनष्ट विधि.

॥ अथ विकल्पनो नष्ट विधि ॥

જે સંયોગીમાંથી જેટલામો વિકલ્પ પુછ્યો હોય તે સંયોગી-ની પતાકામાં તેટલામું સ્થાને જે અંક હોય તે ધ્યાનમાં રાખવો, પછી જેટલા જીવના વિકલ્પ હોય તેટલી વાર વમણા વમણા કરી આડી લીટીએ લખવા અને તેના ઉપર એકડા લખવા. તેમાં છેલ્લો જે અંક હોય તેમાંથી પતાકાનો જે અંક આગલ કહ્યો છે તે વાદ કરવો, જે રહે તેમાંથી આડી લીટીએ જે અંકો લખેલા છે તેમાં મહોટો જે અંક વાદ થતો હોય તે વાદ કરી તેના માથે જે એકડો છે, તે ઉપર । આવું ચિહ્ન કરવું, પછી જે શેષ રહ્યો હોય તેમાંથી જે અંક વાદ થતો હોય તે વાદ કરી તેના એકડા ઉપર । આવું ચિહ્ન કરવું, એમ જે અંક વાદ થાય તેના એકડા

ઉપર ચિહ્ન કરતાં જવું, છેક કાંઈ પળ શેષ રહે નહિ ત્યાં સુધી વાદ કરવા. પછી જે એકડા ઉપર ઉપર ચિહ્ન ન હોય તેની હેઠે એકડો લખવો અને જે એકડા ઉપર ચિહ્ન હોય તેની હેઠે કાંઈ પળ લખવું નહિ, કિન્તુ તેની વાજુમાં ચિહ્ન વગરનો જે એકડો હોય તેમાં તે ભેલવી તેની હેઠે તે અંક લખવો । જેમ સાત જીવના પાંચ સંયોગીનો સાતમો વિકલ્પ પુછ્યો હોય તો સાત જીવની પતાકામાં પાંચ સંયોગીને સાતમે સ્થાને ૪૪ નો અંક છે તે આડી લીટીએ જે અંક લખ્યા છે, તેમાંના છેલ્લા અંક ૬૪ માંથી

| |

વાદ કરતા ૨૦ રહ્યા; તેમાંથી ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧
૧ ૨ ૪ ૮ ૧૬ ૩૨ ૬૪

મોટો અંક ૧૬ નો વાદ થાય છે, માટે ૧૬ ના એકડા ઉપર ચિહ્ન કર્યું છે, પછી ચાર શેષ રહ્યા છે તેમાંથી ચારનો અંક વાદ કરતાં કાંઈ વધ્યું નહિ, માટે ચારના એકડા ઉપર ચિહ્ન કર્યું છે પછી ચિહ્ન વગરના અંકની નીચે એકડા અને ચિહ્નવાળા અંક નીચે વીજાં અંકો લખતાં નીચે મુજબ કોષ્ટક થયું—

૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૪	
૧	૧		૨		૨	૧	

હવે આમાં એક તથા બેના એકડા ઉપર ચિહ્ન નથી માટે તેની હેઠે એક એક લખ્યો છે, પછી ચારના એકડા ઉપર ચિહ્ન છે માટે તે એકડો તેની વાજુના આઠ ઉપરના એકડામાં ભેલવી તેની હેઠે બે લખ્યા છે, પછી શોલના એકડા ઉપર ચિહ્ન છે, માટે તે એકડો તેની વાજુ ૩૨ ના એકડામાં ભેલવી તેની હેઠે બે

લખ્યા છે, પછી ચોસઠનો એકડો ચિહ્ન વગરનો છે માટે તેની હેઠે એકડો લખ્યો છે, તેથી પાંચ સંયોગીનો ૭ મો વિકલ્પ '૧૧૨૨૧' આ પ્રકારનો નીકળ્યો. એવી રીતે જે વિકલ્પ કાઢવો હોય તે કાઢવો.

છ જીવના ત્રિક સંયોગીનો ૭ મો વિકલ્પ.

૧	૧	૧	૧	૧	૧	
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૩૨ ૧૮ — ૧૪
૧				૪	૧	

'૧૪૧' આ ૭ મો વિકલ્પ.

છ જીવના ચતુક સંયોગીનો ૯ મો વિકલ્પ.

૧	૧	૧	૧	૧	૧	
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૩૨ ૨૭ — ૫
	૨		૨	૧	૧	

૨૨૧૧ આ ૯ મો વિકલ્પ.

७ जीवना चउक संयोगीनो १३ मो विकल्प.

१	१	१	१	१	१	१
१	२	४	८	१६	३२	६४
	२	१			३	१

६४
 ३२

 २५

२१३१ आ १३ मो विकल्प.

८ जीवना ५ संयोगीनो छठो विकल्प.

१	१	१	१	१	१	१	१	१२८ ४० <hr/> ८८
१	२	४	८	१६	३२	६४	१२८	
१	१	१			३		२	

१११३२ आ छट्टो विकल्प.

૧ જીવના ૫ સંયોગીનો ૪૦ મો વિકલ્પ.

૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૪	૧૨૮	૨૫૬	૨૫૬ ૧૪૮ ૧૦૮
૧	૧			૩			૩	૧	

૧૧૩૩૧ આ ૪૦ મો વિકલ્પ.

૧૦ જીવના ૬ સંયોગીનો ૬૦ મો વિકલ્પ.

૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૪	૧૨૮	૨૫૬	૫૧૨	૫૧૨ ૨૮૬ ૨૨૬
૧		૨	૧	૧				૪	૧	

૧૨૧૧૪૧ આ ૬૦ મો વિકલ્પ.

॥ इति विकल्प नष्टविधि ॥

વિકલ્પના નષ્ટની વીજી રીત.

પતાકા વિના પણ ઉલટગીથી વિકલ્પના નષ્ટ આ પ્રમાણે નીકલે છે. જે સંયોગીમાંથી વિકલ્પ કાઢવાનો હોય તે સંયોગીનો પહેલો વિકલ્પ એક કોષ્ટકમાં લખવો, અને તેની સ્હામે એકડો લખવો. તેથી થોડે છેટે સ્હામે ગુણકની નિશાની ગુ. અને તેની સ્હામે ભાજકની નિશાની ભા. અને તેની નજીક એકડો લખવો. આ પ્રમાણે પહેલા વિકલ્પની પંક્તિ પૂરી થઈ. ત્યાર પછી વીજી પંક્તિમાં પહેલા વિકલ્પના અન્ત્ય અંકમાંથી એક વાદ કરી, આદિ અંકમાં એક ઉમેરી જે રૂપ વને તે લખવું. એમ છેલ્લો એકડો આવે ત્યાં સુધી અન્ત્ય અંકમાં એક ઘટાડતાં અને આદિમાં એક વધારતાં જે રૂપ વને તે નીચે લખતા જવું. પછી પહેલા વિકલ્પના મ્હોટા અંકની પૂર્વે જેટલા એકડા હોય તે અંક વીજી પંક્તિના વીજા કોઠામાં લખવું. તેમાં એક ઉમેરી તેની સ્હામે ગુણક કોઠામાં લખવું. ભાજક કોઠામાં બેનો અંક લખવો, પછી વીજા કોઠાના અંકને ગુણકથી ગુણી, ભાજકથી ભાગતાં જે આવે તે ત્રીજી પંક્તિના વીજા કોઠામાં લખવું. પછી ગુણકની પંક્તિમાં અને ભાજકની પંક્તિમાં એકેક વધારીને નીચેના કોઠા ભરવા. ગુણાકાર ભાગાકાર કરતાં લઘ્યાંક આવે તેથી દરેક પંક્તિના વીજા નંવરના કોઠા ભરવા. પહેલી અને વીજી પંક્તિના વીજા કોઠાનો સરવાલો વીજી પંક્તિના છેલ્લા કોઠામાં લખવો. તે અંકમાં ત્રીજી પંક્તિના વીજા કોઠાનો અંક મેલવી તેની નીચેના છેલ્લા કોઠામાં લખવો. એમ તે તે પંક્તિના વીજા કોઠાનો અંક ઉપર ઉપરના છેલ્લા કોઠામાં મેલવી નીચે નીચેના છેલ્લા કોઠા ભરવા.

એવી રીતે ચાલુ કોષ્ટક પૂર્ણ કરવો. આ કોષ્ટકથી તેમાં લખેલ વિકલ્પો કયા કયા નંબરના છે તે જાણવામાં આવશે અને તે સંયોગીના એકંદર વિકલ્પ કેટલા થાય છે તે સંખ્યા પણ જણાશે.

પૂછેલ વિકલ્પ પહેલી ઉલટણીમાં ન નીકલે તો તેની નજીકમાં નજીકનો જે વિકલ્પ હોય તેનો નંબર ધારી તેના પછીના વિકલ્પથી વીજી ઉલટણી શરૂ કરવી. તેમાં પણ પૂર્વવત્ છેલા મ્હોટા અંકમાં એકેક ઘટાડતાં આદિમાં એકેક અંક વધારતાં વિકલ્પોનું પરિવર્તન કરવું. વિકલ્પની સ્થાને વીજા કોઠામાં પૂર્વવત્ મ્હોટા અંકની પહેલા જોડલા એકડા હોય તે અંક મુકી ગુણક ભાજકથી ગુણાકાર ભાગાકાર કરી લઘ્વાંકો મુકવા. ત્રીજા કોઠામાં આગલી ઉલટણીના ધારેલ નંબરમાં વીજા કોઠાનો અંક ઉમેરી લખવો. એમ ત્રણ કોઠાની વીજી ઉલટણી પૂરી કરવી. તેમાં પણ પૂછેલ વિકલ્પ ન નીકલે તો ત્રીજી ચોથી ઉલટણી પૂર્વવત્ કરવી. તેની ચોક્કસ સમજણ માટે થોડી વધારે ઉલટણીઓ ઉદાહરણ તરીકે અત્રે આપવામાં આપવામાં આવી છે. તેથી નિર્ણય કરી લેવો. સાતજીવના ચડક સંયોગીનો ૧૬ મો વિકલ્પ કેવો થાય એમ કોઈ પૂછે તો નીચે પ્રમાણે ઉલટણી કરવી.

૧૧૧૪	૧ ગુ. મા.	૧ લો
૨૧૧૩	$૩ \times ૪ \div ૨$	૪ થો
૩૧૧૨	$૬ \times ૫ \div ૩$	૧૦ મો
૪૧૧૧	૧૦	૨૦ મો

	૧૦	
૧૧૪૧	૧	૧૧ મો
૨૧૩૧	૨	૧૩ મો
૩૧૨૧	૩	૧૬ મો
૪૧૧૧	૪	૨૦ મો

આમ ૧૬ મો વિકલ્પ ૩૧૨૧ આ પ્રકારનો આવે,
 એવી રીતે સર્વત્ર વિકલ્પની ઉલટણીપ કરી
 નઘટ કરવા.

૭ જીવના ૫ સંયોગીના વિકલ્પની ઉલટણી.

૧૧૧૧૩	૧ ગુઠ માઠ	૧	૧ લો
૨૧૧૧૨	૪ × ૫ ÷ ૨	૪	૫ મો
૩૧૧૧૧	૧૦ ૧૫		૧૫ મો

	૫	
૧૧૧૩૧	૧	૬ ઠો.
૨૧૧૨૧	૩	૯ મો.
૩૧૧૧૧	૬	૧૫ મો.

९ जीवनां ५ संयोगीना विकल्प.		
११११५	१ गु. भा.	१ लो.
२१११४	४ × ५ ÷ २	५ मो.
३१११३	१० × ६ ÷ ३	१५ मो.
४१११२	२० × ७ ÷ ४	३५ मो.
५११११	३५ × ८ ÷ ५ ७०	७० मो.

१११५१	३५ १	३६ मो
२११४१	३	३९ मो
३११३१	६	४५ मो
४११२१	१०	५५ मो
५११११	१५	७० मो

	१०५	
११६११	१	१०६ मो
२१५११	२	१०८ मो
३१४११	३	१११ मो
४१३११	४	११५ मो
५१२११	५	१२० मो
६११११	६	१२६ मो

	१२०	
१६१११	१	१२१ मो
२५१११	१	१२२ मो
३४१११	१	१२३ मो
४३१११	१	१२४ मो
५२१११	१	१२५ मो
६११११	१	१२६ मो

१२ जीवना ५ संयोगीना विफलप.			
११११८	१	गु. भा.	१ लो.
२१११७	४ × ५ ÷ २		५ मो.
३१११६	१० × ६ ÷ ३		१५ मो.
४१११५	२० × ७ ÷ ४		३५ मो.
५१११४	३५ × ८ ÷ ५		७० मो.
६१११३	५६ × ९ ÷ ६		१२६ मो.
७१११२	८४ × १० ÷ ७		२१० मो.
८११११	१२०		
	३३०		३३० मो

	२१०	
१११८१	१	२११ मो
२११७१	३	२१४ मो
३११६१	६	२२० मो
४११५१	१०	२३० मो
५११४१	१५	२४५ मो
६११३१	२१	२६६ मो
७११२१	२८	२९४ मो
८११११	३६	३३० मो

	२९४	
११८११	१	२९५ मो
२१७११	२	२९७ मो
३१६११	३	३०० मो
४१५११	४	३०४ मो
५१४११	५	३०९ मो
६१३११	६	३१५ मो
७१२११	७	३२२ मो
८११११	८	३३० मो

	३२२	
१८१११	१	३२३ मो
२७१११	१	३२४ मो
३६१११	१	३२५ मो
४५१११	१	३२६ मो
५४१११	१	३२७ मो
६३१११	१	३२८ मो
७२१११	१	३२९ मो
८११११	१	३३० मो

१३ जीवना ५ संयोगीना विकल्प.

११११९	१ गु. भा.	१ लो.
२१११८	४ × ५ ÷ २	५ मो.
३१११७	१० × ६ ÷ ३	१५ मो.
४१११६	२० × ७ ÷ ४	३५ मो.
५१११५	३५ × ८ ÷ ५	७ मो.
६१११४	५६ × ९ ÷ ६	१२६ मा.
७१११३	८४ × १० ÷ ७	२१० मां.
८१११२	१२० × ११ ÷ ८	३३० मो.
९११११	१६५	४९५ मो.
	४९५	

	३३०	
१११९१	१	३३१ मो
२११८१	३	३३४ मो
३११७१	६	३४० मो
४११६१	१०	३५० मो
५११५१	१५	३६५ मो
६११४१	२१	३८६ मो
७११३१	२८	४१४ मो
८११२१	३६	४५० मो
९११११	४५	४९५ मो

	૪૫૦	
૧૧૯૧૧	૧	૪૫૧ મો
૨૧૮૧૧	૨	૪૫૩ મો
૩૧૭૧૧	૩	૪૫૬ મો
૪૧૬૧૧	૪	૪૬૦ મો
૫૧૫૧૧	૫	૪૬૫ મો
૬૧૪૧૧	૬	૪૭૧ મો
૭૧૩૧૧	૭	૪૭૮ મો
૮૧૨૧૧	૮	૪૮૬ મો
૯૧૧૧૧	૯	૪૯૫ મો
	૪૮૬	
૧૯૧૧૧	૧	૪૮૭ મો
૨૮૧૧૧	૧	૪૮૮ મો
૩૭૧૧૧	૧	૪૮૯ મો
૪૬૧૧૧	૧	૪૯૦ મો
૫૫૧૧૧	૧	૪૯૧ મો
૬૪૧૧૧	૧	૪૯૨ મો
૭૩૧૧૧	૧	૪૯૩ મો
૮૨૧૧૧	૧	૪૯૪ મો
૯૧૧૧૧	૧	૪૯૫ મો

૧૪ જીવના ૬ સંયોગીના વિકલ્પ.

૧૧૧૧૧૧	૧ ગુ. મા.	૧ મો
૨૨૧૧૧૮	૫ × ૬ ÷ ૨	૬ મો
૩૧૧૧૧૭	૧૫ × ૭ ÷ ૩	૨૧ મો
૪૧૧૧૧૬	૩૫ × ૮ ÷ ૪	૫૬ મો
૫૧૧૧૧૫	૭૦ × ૯ ÷ ૫	૧૨૬ મો
૬૧૧૧૧૪	૧૨૬ × ૧૦ ÷ ૬	૨૫૨ મો
૭૧૧૧૧૩	૨૧૦ × ૧૧ ÷ ૭	૪૬૨ મો
૮૧૧૧૧૨	૩૩૦ × ૧૨ ÷ ૮	૭૨૨ મો
૯૧૧૧૧૧	૪૯૫ ૧૨૮૭	૧૨૮૭ મો

	૭૨૨	
૧૧૧૧૧૧	૧	૭૨૩ મો
૨૨૧૧૧૮	૪	૭૨૭ મો
૩૧૧૧૧૭	૧૦	૮૦૭ મો
૪૧૧૧૧૬	૨૦	૮૨૭ મો
૫૧૧૧૧૫	૩૫	૮૬૨ મો
૬૧૧૧૧૪	૫૬	૯૧૮ મો
૭૧૧૧૧૩	૮૪	૧૦૦૨ મો
૮૧૧૧૧૨	૧૨૦	૧૧૨૨ મો
૯૧૧૧૧૧	૧૬૫	૧૨૮૭ મો

	११२२	
१११९११	१	११२३ मो
२११८११	३	११२६ मो
३११७११	६	११३२ मो
४११६११	१०	११४२ मो
५११५११	१५	११५७ मो
६११४११	२१	११७८ मो
७११३११	२८	१२०६ मो
८११२११	३६	१२४२ मो
९१११११	४५	१२८७ मो

	૧૨૪૨	
૧૧૯૧૧૧	૧	૧૨૪૩ મો
૨૧૮૧૧૧	૨	૧૨૪૫ મો
૩૧૭૧૧૧	૩	૧૨૪૮ મો
૪૧૬૧૧૧	૪	૧૨૫૨ મો
૫૧૫૧૧૧	૫	૧૨૫૭ મો
૬૧૪૧૧૧	૬	૧૨૬૩ મો
૭૧૩૧૧૧	૭	૧૨૭૦ મો
૮૧૨૧૧૧	૮	૧૨૭૮ મો
૯૧૧૧૧૧	૯	૧૨૮૭ મો

	१२८७	
१११११०१	१	१२८८ मो
२१११९१	४	१२९२ मो
३१११८१	१०	१३०२ मो
४१११७१	२०	१३२२ मो
५१११६१	३५	१३५७ मो
६१११५१	५६	१४१३ मो
७१११४१	८४	१४९७ मो
८१११३१	१२०	१६१७ मो
९१११२१	१६५	१७८२ मो
१०१११११	२२०	२००२ मो

१५. जीवना द संयोगीना विकल्प.

११११११०	१ गु. भा.	१ लो
२१११११९	५ × ६ ÷ २	६ टो
३१११११८	१५ × ७ ÷ ३	२१ मो
४१११११७	३५ × ८ ÷ ४	५६ मो
५१११११६	७० × ९ ÷ ५	१२६ मो
६१११११५	१२६ × १० ÷ ६	२५२ मो
७१११११४	२१० × ११ ÷ ७	४६२ मो
८१११११३	३३० × १२ ÷ ८	७९२ मो
९१११११२	४९५ × १३ ÷ ९	१२८७ मो
१०११११११	७१५ २००२	२००२ मो

	૧૨૮૭	
૧૧૧૧૧૦૧	૧	૧૨૮૮ મો
૨૧૧૧૧૧	૪	૧૨૯૨ મો
૩૧૧૧૮૧	૧૦	૧૩૦૨ મો
૪૧૧૧૭૧	૨૦	૧૩૨૨ મો
૫૧૧૧૬૧	૩૫	૧૩૫૭ મો
૬૧૧૧૫૧	૫૬	૧૪૧૩ મો
૭૧૧૧૪૧	૮૪	૧૪૯૭ મો
૮૧૧૧૩૧	૧૨૦	૧૬૧૭ મો
૯૧૧૧૨૧	૧૬૫	૧૭૮૨ થો
૧૦૧૧૧૧૧	૨૨૦	૨૦૦૨ મો

	୧୭୮୨	
୧୧୧୧୦୧୧	୧	୧୭୮୩ ମୋ
୨୧୧୧୧୧	୩	୧୭୮୬ ମୋ
୩୧୧୮୧୧	୬	୧୭୯୨ ମୋ
୪୧୧୭୧୧	୧୦	୧୮୦୨ ମୋ
୫୧୧୬୧୧	୧୫	୧୮୧୭ ମୋ
୬୧୧୫୧୧	୨୧	୧୮୩୮ ମୋ
୭୧୧୪୧୧	୨୮	୧୮୬୬ ମୋ
୮୧୧୩୧୧	୩୬	୧୯୦୨ ମୋ
୯୧୧୨୧୧	୪୫	୧୯୪୭ ମୋ
୧୦୧୧୧୧୧	୫୫	୧୯୯୨ ମୋ

	१९४७	
१११०१११	१	१९४८ मो
२१९१११	२	१९५० मो
३१८१११	३	१९५३ मो
४१७१११	४	१९५७ मो
५१६१११	५	१९६२ मो
६१५१११	६	१९६८ मो
७१४१११	७	१९७५ मो
८१३१११	८	१९८३ मो
९१२१११	९	१९९२ मो
१०१११११	१०	२००२ मो

	१९९२	
११०११११	१	१९९३ मो
२९११११	१	१९९४ मो
३८११११	१	१९९५ मो
४७११११	१	१९९६ मो
५६११११	१	१९९७ मो
६५११११	१	१९९८ मो
७४११११	१	१९९९ मो
८३११११	१	२००० मो
९२११११	१	२००१ मो
१०१११११	१	२००२ मो

ઉલટણીના અંકનું તાત્પર્ય.

દાખલા તરીકે સાત જીવના ત્રિક સંયોગીના વિકલ્પની ઉલટણી લઈએ.

૧૧૫	૧	ગુ.	મા.	૧ લો.
૨૧૪	૨	×	૩ ÷ ૨	૩ જો.
૩૧૩	૩	×	૪ ÷ ૩	૬ ઢો.
૪૧૨	૪	×	૫ ÷ ૪	૧૦ મો.
૫૧૧	૫			૧૫ મો.
	૧૫			

પહેલા કોઠામાં જુદા જુદા પાંચ વિકલ્પો છે. ત્રીજા કોઠાના અંકોનો સરવાળો તે સંયોગીના વિકલ્પોની એકંદર સંખ્યા દર્શાવે છે. ત્રીજા કોઠાના ગુણક અંકો અને ચોથા કોઠાના ભાજક અંકોનો ઉપયોગ ગુણાકાર ભાગાકારમાં થઈ ચુક્યો છે, છેલ્લા કોઠામાં ૧-૩-૬-૧૦-૧૫ એ અંકો તેની પંક્તિના વિકલ્પનો નંબર દર્શાવે છે. અર્થાત્ '૧૧૫' એ પહેલો વિકલ્પ, '૨૧૪' એ ત્રીજો વિકલ્પ, '૩૧૩' એ છઠ્ઠો વિકલ્પ, '૪૧૨' એ દશમો વિકલ્પ અને '૫૧૧' એ પંદરમો વિકલ્પ. ત્રીજા કોઠાના અંકોથી ત્રીજી પળ એક વાત જણાય છે કે પંદર વિકલ્પમાં પાંચડાના અંતવાળો એક રૂપ છે. ચોગડાના અંતવાળા વે, ત્રગડાના અંતવાળા ત્રણ, ચગડાના અંતવાળા વે અને એકડાના અંતવાળા પાંચ રૂપ છે.

इति उलटणीया विकल्प नष्ट विधि.

अथ भांगानो नष्ट-विधि.

सात जीव सात ठेकाणे जाय तेनो ४०० मो भांगो केवो
 थाय एम कोई पूछे तो प्रथम सात जीव सात ठेकाणे जाय तेनी
 शुची करवी, सात ठामना असंयोगीनां पद ७ छे तेने
 सात जीवना असंयोगीनो विकल्प एक, तेनी साथे गुणतां
 ७ थाय, एम द्विकसंयोगीनां पद २१ तेने द्विकसंयोगीना
 विकल्प ६ नी साथे गुणतां १२६ थाय, ए वन्ने मळी
 १३३ थया । पछी त्रिक संयोगीनां पद ३५ ने त्रिकसं-
 योगीना विकल्प १५ नी साथे गुणतां ५२५ थाय ते वधी जाय
 छे अने जोईये छिये ४०० । हवे द्विक संयोगी सुधी १३३
 थया छे, ते चारसोमांथी वाद करतां २६७ रह्या, ते त्रिक संयो-
 गीमांथी काढवा; त्रिकसंयोगीनां पद ३५ थाय छे ते लखवां अने
 सात जीवना त्रिक संयोगीना विकल्प यंत्रथी जाणवा. पछी ३५
 पद छे तेमां समश्रेणी शोधवी । समश्रेणी एटले जेटला ठामनां
 पद होय ते अंक ज्यां आवे त्यां समश्रेणी थाय । जेम सात
 ठामनां पद छे तेमां प्रथम सातनो अंक पांचमे पदे आवे माटे
 पांच पदनी समश्रेणी थइ । एम नवमे पदे सात आवे छे माटे
 नवपदनी समश्रेणी थइ । एम ज्यां ज्यां सातनो अंक आवे त्यां
 त्यां समश्रेणी थाय, तेने विकल्प साथे गुणवी । हवे अहिं १५
 पदनी समश्रेणी थाय छ तेने विकल्प १५ नी साथे गुणतां २२५
 थाय, ते २६७ मांथी वाद करतां ४२ रह्या, तेना माटे बीजी
 श्रेणी १५ पद पछी शोधवी रही. १९ में पदे सातनो अंक आवे
 छे माटे १९ पदनी श्रेणी थाय, पण तेमांथी १५ पद तो विक-
 ल्पनी साथे गुणाइ गया माटे ते वाद करतां ४ नी समश्रेणी थाय

તેને ૧૫ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૬૦ થાય, અને જોડ્યે છિયે ૪૨, માટે ચાર પદનો એક વિકલ્પ, એમ ચાર પદનો વીજો વિકલ્પ, એમ દશ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૪૦ થાય, તે ૪૨ માંથી વાદ કરતાં બે રહે । હવે શ્રેણી તો ચાર છે અને જોડ્યે છિયે તે, માટે ચારની શ્રેણીમાંથીજ વીજું પદ લેવું અને વિકલ્પ એક વધારવો, એટલે દશમાં એક મેલવતાં ૧૧ મો વિકલ્પ આવે અને પદ ૧૫, પહેલી શ્રેણીના અને વીજી ચારની શ્રેણીમાંથી વીજું પદ નીકલ્યું એટલે ૧૭ મું પદ આવ્યું. તેનો યંત્ર—

૨	૩	૫	પદ ૧૭ મું
૧	૫	૧	વિ. ૧૧ મો

એમ સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ભાંગો ૪૦૦ મો નિકળ્યો. હવે સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ૧૦૦૦ મો ભાંગો કેવો છે એમ કોઈ પૂછે તો પ્રથમ શૂંચી કરવી, તેમાં અસંયોગીનાં પદ ૭ અને અસંયોગીનો વિકલ્પ ૧ તેને પરસ્પર ગુણતાં ૭ આવે, તેથી સાત જીવ સાત ઠામે જાય, તેના અસંયોગીના ૭ ભાંગા થયા, એમ દ્વિકસંયોગીના પદ ૨૧ ને દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પ છયે ગુણતાં ૧૨૬ ભાંગા દ્વિકસંયોગીના થયા. એમ પરસ્પર ગુણતાં ત્રિકસંયોગીના ૫૨૫ થયા, તેનો સરવાલો કરતાં ૬૫૮ થયા । હવે ચક્રસંયોગીના ૭૦૦ મેલવતાં તો વધી જાય માટે ચક્રસંયોગીમાંથી ૧૦૦૦ મો ભાંગો કાઢવો । ત્રણસંયોગી મુથીના ૬૫૮ એક હજારમાંથી વાદ કરતાં ૩૪૨ રોપ વધ્યા તે ચક્રસંયોગીના ૭૦૦ છે તેમાંથી કાઢવા । હવે ચક્રસંયોગીના પદ ૩૫ થાય અને વિકલ્પ ૨૦ થાય તે લખવા—

अथ भांगानो नष्ट-विधि.

सात जीव सात ठेकाणे जाय तेनो ४०० मो भांगो केवो
 थाय एम कोई पूछे तो प्रथम सात जीव सात ठेकाणे जाय तेनी
 शुची करवी, सात ठामना असंयोगीनां पद ७ छे तेने
 सात जीवना असंयोगीनो विकल्प एक, तेनी साथे गुणतां
 ७ थाय, एम द्विकसंयोगीनां पद २१ तेने द्विकसंयोगीना
 विकल्प ६ नी साथे गुणतां १२६ थाय, ए वन्ने मळी
 १३३ थया । पछी त्रिक संयोगीनां पद ३५ ने त्रिकसं-
 योगीना विकल्प १५ नी साथे गुणतां ५२५ थाय ते वधी जाय
 छे अने जोईये छिये ४०० । हवे द्विक संयोगी सुधी १३३
 थया छे, ते चारसोमांथी वाद करतां २६७ रखा, ते त्रिक संयो-
 गीमांथी काढवा, त्रिकसंयोगीनां पद ३५ थाय छे ते लखवां अने
 सात जीवना त्रिक संयोगीना विकल्प यंत्रथी जाणवा. पछी ३५
 पद छे तेषां समश्रेणी शोधवी । समश्रेणी एटले जेटला ठामनां
 पद होय ते अंक ज्यां आवे त्यां समश्रेणी थाय । जेम सात
 ठामनां पद छे तेमां प्रथम सातनो अंक पांचमे पदे आवे माटे
 पांच पदनी समश्रेणी थइ । एम नवमे पदे सात आवे छे माटे
 नवपदनी समश्रेणी थइ । एम ज्यां ज्यां सातनो अंक आवे त्यां
 त्यां समश्रेणी थाय, तेने विकल्प साथे गुणवी । हवे अहि १५
 पदनी समश्रेणी थाय छे तेने विकल्प १५ नी साथे गुणतां २२५
 थाय, ते २६७ मांथी वाद करतां ४२ रखा, तेना माटे बीजी
 श्रेणी १५ पद पछी शोधवी रही. १९ में पदे सातनो अंक आवे
 छे माटे १९ पदनी श्रेणी थाय, पण तेमांथी १५ पद तो विक-
 ल्पनी साथे गुणाइ गया माटे ते वाद करतां ४ नी समश्रेणी थाय

તેને ૧૫ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૬૦ થાય, અને જોડ્યે છિયે ૪૨, માટે ચાર પદનો એક વિકલ્પ, એમ ચાર પદનો ત્રીજો વિકલ્પ, એમ દશ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૪૦ થાય, તે ૪૨ માંથી વાદ કરતાં બે રહે । હવે શ્રેણી તો ચાર છે અને જોડ્યે છિયે તે, માટે ચારની શ્રેણીમાંથીજ ત્રીજું પદ લેવું અને વિકલ્પ એક વધારવો, એટલે દશમાં એક ભેલવતાં ૧૧ મો વિકલ્પ આવે અને પદ ૧૫, પટેલી શ્રેણીના અને ત્રીજી ચારની શ્રેણીમાંથી ત્રીજું પદ નીકલ્યું એટલે ૧૭ મું પદ આવ્યું. તેનો યંત્ર—

૨	૩	૫	પદ ૧૭ મું
૧	૫	૧	વિ. ૧૧ મો

એમ સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ભાંગો ૪૦૦ મો નિકળ્યો. હવે સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ૧૦૦૦ મો ભાંગો કેવો છે એમ કોઈ પૂછે તો પ્રથમ શૂંચી કરવી, તેમાં અસંયોગીનાં પદ ૭ અને અસંયોગીનો વિકલ્પ ૧ તેને પરસ્પર ગુણતાં ૭ આવે, તેથી સાત જીવ સાત ઠામે જાય, તેના અસંયોગીના ૭ ભાંગા થયા, એમ દ્વિકસંયોગીના પદ ૨૧ ને દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પ છયે ગુણતાં ૧૨૬ ભાંગા દ્વિકસંયોગીના થયા. એમ પરસ્પર ગુણતાં ત્રિકસંયોગીના ૫૨૫ થયા, તેનો સરવાલો કરતાં ૬૫૮ થયા । હવે ચતુઃકસંયોગીના ૭૦૦ ભેલવતાં તો વધી જાય માટે ચતુઃકસંયોગીમાંથી ૧૦૦૦ મો ભાંગો કાઢવો । ત્રણસંયોગી સુધીના ૬૫૮ એક હજારમાંથી વાદ કરતાં ૩૪૨ શેષ વધ્યા તે ચતુઃકસંયોગીના ૭૦૦ છે તેમાંથી કાઢવા । હવે ચતુઃકસંયોગીના પદ ૩૫ થાય અને વિકલ્પ ૨૦ થાય તે લખવા—

अथ भांगानो नष्ट-विधि.

सात जीव सात ठेकाणे जाय तेनो ४०० मो भांगो केवो
 थाय एम कोई पूछे तो प्रथम सात जीव सात ठेकाणे जाय तेनी
 शूची करवी, सात ठामना असंयोगीनां पद ७ छे तेने
 सात जीवना असंयोगीनो विकल्प एक, तेनी साथे गुणतां
 ७ थाय, एम द्विकसंयोगीनां पद २१ तेने द्विकसंयोगीना
 विकल्प ६ नी साथे गुणतां १२६ थाय, ए वन्ने मळी
 १३३ थया । पछी त्रिक संयोगीनां पद ३५ ने त्रिकसं-
 योगीना विकल्प १५ नी साथे गुणतां ५२५ थाय ते वधी जाय
 छे अने जोईये छिये ४०० । हवे द्विक संयोगी सुधी १३३
 थया छे, ते चारसोमांथी वाद करतां २६७ रह्या, ते त्रिक संयो-
 गीमांथी काढवा; त्रिकसंयोगीनां पद ३५ थाय छे ते लखवां अने
 सात जीवना त्रिक संयोगीना विकल्प यंत्रथी जाणवा. पछी ३५
 पद छे तेमां समश्रेणी शोधवी । समश्रेणी एटले जेटला ठामनां
 पद होय ते अंक ज्यां आवे त्यां समश्रेणी थाय । जेम सात
 ठामनां पद छे तेमां प्रथम सातनो अंक पांचमे पदे आवे माटे
 पांच पदनी समश्रेणी थइ । एम नवमे पदे सात आवे छे माटे
 नवपदनी समश्रेणी थइ । एम ज्यां ज्यां सातनो अंक आवे त्यां
 त्यां समश्रेणी थाय, तेने विकल्प साथे गुणवी । हवे अहिं १५
 पदनी समश्रेणी थाय छे तेने विकल्प १५ नी साथे गुणतां २२५
 थाय, ते २६७ मांथी वाद करतां ४२ रह्या, तेना माटे बीजी
 श्रेणी १५ पद पछी शोधवी रही. १९ में पदे सातनो अंक आवे
 छे माटे १९ पदनी श्रेणी थाय, पण तेमांथी १५ पद तो विक-
 ल्पनी साथे गुणाइ गया माटे ते वाद करतां ४ नी समश्रेणी थाय

તેને ૧૫ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૬૦ થાય, અને જોડ્યે છિયે ૪૨, માટે ચાર પદનો એક વિકલ્પ, એમ ચાર પદનો વીજો વિકલ્પ, એમ દશ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૪૦ થાય, તે ૪૨ માંથી વાદ કરતાં વે રહે । હવે શ્રેણી તો ચાર છે અને જોડ્યે છિયે તે, માટે ચારની શ્રેણીમાંથીજ વીજું પદ લેયું અને વિકલ્પ એક વધારવો, એટલે દશમાં એક ભેલવતાં ૧૧ મો વિકલ્પ આવે અને પદ ૧૫, પહેલી શ્રેણીના અને વીજી ચારની શ્રેણીમાંથી વીજું પદ નીકલ્યું એટલે ૧૭ મું પદ આવ્યું. તેનો યંત્ર—

૨	૩	૫	પદ ૧૭ મું
૧	૫	૧	વિ. ૧૧ મો

એમ સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ભાંગો ૪૦૦ મો નિકળ્યો. હવે સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ૧૦૦૦ મો ભાંગો કેવો છે એમ કોઈ પૂછે તો પ્રથમ શૂંચી કરવી, તેમાં અસંયોગીનાં પદ ૭ અને અસંયોગીનો વિકલ્પ ૧ તેને પરસ્પર ગુણતાં ૭ આવે, તેથી સાત જીવ સાત ઠામે જાય, તેના અસંયોગીના ૭ ભાંગા થયા, એમ દ્વિકસંયોગીના પદ ૨૧ ને દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પ છયે ગુણતાં ૧૨૬ ભાંગા દ્વિકસંયોગીના થયા. એમ પરસ્પર ગુણતાં ત્રિકસંયોગીના ૫૨૫ થયા, તેનો સરવાલો કરતાં ૬૫૮ થયા । હવે ચતુઃકસંયોગીના ૭૦૦ ભેલવતાં તો વધી જાય માટે ચતુઃકસંયોગીમાંથી ૧૦૦૦ મો ભાંગો કાઢવો । ત્રણસંયોગી સુધીના ૬૫૮ એક હજારમાંથી વાદ કરતાં ૩૪૨ શેષ વધ્યા તે ચતુઃકસંયોગીના ૭૦૦ છે તેમાંથી કાઢવા । હવે ચતુઃકસંયોગીના પદ ૩૫ થાય અને વિકલ્પ ૨૦ થાય તે લખવા—

७ जीव ७ ठामे जाय तेनो १००० मां भांगो.

१	४	५	७	पद १८ मुं।
१	१	४	१	विलल्प ११ मां

हवे २४ जीव ७ ठामे जाय तेनो एक लाखमो भांगो
कहाडवानुं कोई पूछे तो प्रथम सूची करवी—

सात ठामना पदनों यंत्र.

भाजक.	२	३	४	५	६	७
७	२१	३५	३५	२१	७	१
गुणक	६	५	४	३	२	१

२४ जीवना विकल्पनों यंत्र.

गुणक.	२३	२२	२१	२०	१९	१८
१	२३	२५३	१७७१	८८५५	३३६४९	१००९४७
भाजक	१	२	३	४	५	६

૨૩ જીથ ૭ ઠામે જાય તેની ગુચીનાં યંત્ર-

	પદ	વિકલ્પ	ભાંગા
અસંયોગીના	૭	૧	૭
દ્વિકસંયોગીના	૨૧	૨૩	૪૮૩
ત્રિકસંયોગીના	૩૫	૨૫૩	૮૮૫૫
ચતુઃસંયોગીના	૩૫	૧૭૭૧	૬૧૯૮૫
પંચસંયોગીના	૨૧	૮૮૫૫	૧૮૫૯૫૫૫
છસંયોગીના	૭	૩૩૬૪૧	૨૩૫૫૫૪૩
સાતસંયોગીના	૧	૧૦૦૧૪૭	૧૦૦૧૪૭
	૧૨૦	૧૪૫,૪૧૫	૫,૧૩,૩૦૫

એ અસંયોગીના ભાંગા ૭, દ્વિકસંયોગીના ૪૮૩, ત્રિકસંયોગીના ૮૮૫૫, ચતુઃસંયોગીના ૬૧૯૮૫, પંચો સમવાયો કરતાં ૭૧૩૩૦ થયા, તેમાં જાંચ સંયોગીના પેલ્લવનાં વર્ષા જાય માટે જે જાંચ સંયોગીનાંની ભાંગો પૂઠ બાજબી કાઢવો, એક અસંયોગીના સંયોગીના ગુચીના ૭૧૩૩૦ વાદ કરતાં ૨૮૬૭૦ રહ્યા જે જાંચ સંયોગીનાની કાઢવા અને સમથેથી ગોળવી માટે જાય સંયોગીના ૧૬ થયેલા—

પાંચ સંયોગીનાં પદ-૨૧

૧૨૩૪૫	૧૩૪૫૬
૧૨૩૪૬	૧૩૪૫૭
૧૨૩૪૭	૧૩૪૬૭
૧૨૩૫૬	૧૩૫૬૭
૧૨૩૫૭	૧૪૫૬૭
૧૨૩૬૭	૨૩૪૫૬
૧૨૪૫૬	૨૩૪૫૭
૧૨૪૫૭	૨૩૪૬૭
૧૨૪૬૭	૨૩૫૬૭
૧૨૫૬૭	૨૪૫૬૭
	૩૪૫૬૭

પર્વ. ૨૧

વિકલ્પ ઘણા છે માટે લખ્યા નથી, પછી સમશ્રેણી ત્રીજે પદે આવે છે માટે ત્રણ પદની સમશ્રેણીને પાંચ સંયોગીના ૮૮૫૫ વિકલ્પથી ગુણતાં ૨૬૫૬૫ થાય, તેને ૨૮૬૭૦ માંથી વાદ કરતાં ૨૧૦૫ રહ્યા, પછી પાંચમે પદે સમશ્રેણી થાય. તેમાંથી ત્રણની શ્રેણીયે ગણાઈ ગયા માટે પાંચમાંથી ત્રણ વાદ કરતાં બે પદની શ્રેણીને ૧૦૫૨ વિકલ્પે ગુણતાં ૨૧૦૪ થાય, તે ૨૧૦૫ માંથી વાદ કરતાં શેષ એક વધે તો ચોથું પદ અને ૧૦૫૩ મો વિકલ્પ આવે. આ રીતે જે ભાંગો કાઢવો હોય તે કાઢવો.

૭ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૫૦૦ મો ભાંગો.

૨	૬	૭	ત્રિક સંયોગીનું પદ ૨૫ મું.
૧	૪	૨	વિકલ્પ ૭ મો.

७ जीव ७ ठामे जाय तेनो ५१२ मो भांगो.

३	४	५	त्रिकसंयोगीनुं पद २६ मुं.
१	२	४	विकल्प बीजो.

७ जीव ७ ठामे जाय तेनो ५६३ मो भांगो.

३	५	७	त्रिक संयोगीनुं पद ३० मुं.
२	२	३	विकल्प ५ मो.

७ जीव ७ ठामे जाय तेनो ६३५ मो भांगो.

४	६	७	त्रिकसंयोगीनुं पद ३४ मुं
१	४	२	विकल्प ७ मो

૭ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૧૩૦૦ મો ભાંગો.

૩	૪	૬	૭	ચડકસંયોગીનું પદ ૩૩ મું.
૧	૧	૨	૩	વિકલ્પ વીજો

૭ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૧૫૦૦ મો ભાંગો.

૧	૨	૫	૬	૭	૫ સંયોગીનું પદ ૧૦ મું
૧	૧	૨	૨	૧	વિ૦ ૭ મો.

૧૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૪૦૨૫ મો ભાંગો.

૩	૪	૫	૬	૪ સંયોગીનું પદ ૩૧ મું.
૨	૨	૩	૩	વિ. ૨૫ મો.

૧૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૫૦૦૦ મો ભાંગો					
૧	૨	૩	૫	૭	પાંચ સંયોગીનું પદ ૫ મું
૨	૩	૩	૧	૧	વિકલ્પ ૧૧૩ મો

૧૦ જીવ ૭ ઠામે ઉપજે તેનો ૭૦૫૭ મો ભાંગો.						
૧	૨	૩	૪	૫	૬	છ સંયોગીનું પ્રથમપદ
૧	૧	૧	૨	૨	૩	વિકલ્પ ૮ મો

૧૦ જીવ ૧૦ ઠામે જાય તેનો ૫૦૦૦ મો ભાંગો.				
૧	૨	૪	૧૦	ચતુકસંયોગીનું પદ ૧૩ મું
૨	૧	૫	૨	વિકલ્પ ૩૮ મો

૧૨ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૧૦૦૦૦ મો ભાંગો.

૧	૨	૪	૫	૭	પંચ સં. નું પદ ૮ મું.
૧	૨	૨	૩	૪	વિકલ્પ ૪૧ મો.

૧૨ જીવ ૧૨ ઠામે જાય તેનો ૩૭૦૦૦૦ મો ભાંગો.

૧	૨	૩	૫	૬	૯	છ સંયોગીનું પદ ૩૧ મું.
૧	૨	૧	૫	૧	૨	વિકલ્પ ૧૯૯ મો

૧૩ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૧૪૦૦૦ મો ભાંગો.

૧	૨	૪	૫	૬	પંચ સંયોગીનું પદ ૭ મું
૧	૬	૧	૪	૧	વિકલ્પ ૩૮૧ મો,

૧૫ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૨૦૦૦૦ મો ભાંગો.					
૧	૨	૩	૫	૬	પંચ સંયોગીનું ૪ થું પદ
૬	૧	૧	૪	૩	વિકલ્પ ૩૮૬ મો

૧૫ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૩૮૦૦૦ મો ભાંગો.						
૧	૨	૩	૪	૫	૬	છસંયોગીનું પદ ૧ હું
૫	૨	૧	૧	૨	૪	વિકલ્પ ૩૭૭ મો

૧૬ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૫૦૦૦૦ મો ભાંગો.						
૧	૨	૩	૪	૫	૬	છ સં. પદ પ્રથમ.
૫	૧	૧	૪	૧	૪	વિકલ્પ ૭૦૭ મો

૨૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૫૦૦૦૦ મો ભાંગો.

૧	૨	૩	૪	૫	પંચ સંયોગીનું પદ પહેલું.
૧	૨	૭	૭	૧	વિકલ્પ ૩૨૩૨ મો

૨૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૧૫૦૦૦૦ મો ભાંગો

૧	૨	૩	૪	૫	૭	છ સંયોગીનું પદ ૩ જું
૪	૨	૬	૧	૪	૩	વિકલ્પ ૫૦૪૨ મો

૨૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૨૦૦૦૦૦ મો ભાંગો.

૨	૩	૪	૫	૬	૭	છ સંયોગીનું પદ ૭ મું.
૧	૧૨	૩	૧	૧	૨	વિકલ્પ ૮૫૩૦ મો.

२४ जीव ७ ठामे जाय तेनो भांगो १००००० मो.

१	२	३	५	६	पंच संयोगीनुं पद चोथुं
२	५	१	७	९	विक. १०५३ मो.

२४ जीव २४ ठामे जाय तेनो १९५१४५५१ मो भांगो.

१	२	३	५	२४	पंच सं. तुं पद ३९ भुं
२	१	१	३	१७	विकल्प १९ मो

२५ जीव ७ ठामे जाय तेनो १००००० मो भांगो.

१	२	३	४	६	पंच संयोगीनुं पद बीजुं
४	८	२	८	३	विकल्प ६३३० मो

૨૫ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૬૦૦૦૦૦ મો ભાંગો

૨	૩	૪	૫	૬	૭	છસંયોગીનું પદ ૭ મું
૧૧	૫	૪	૨	૨	૧	વિકલ્પ ૪૦૮૧૯ મો

૫૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૫,૨૦૦૦૦૦૦ મો ભાંગો.

૧	૨	૩	૪	૫	૭	છ સંયોગીનું પદ વીજું.
૯	૧	૭	૪	૨	૨૭	વિકલ્પ ૩૧૭૮૪ મો

૧૦૦ જીવ ૭ ઠામે જાય તેનો ૧૦૦૦૦૦૦ મો ભાંગો.

૨	૪	૭	ત્રિક સંયોગીનું પદ ૨૨ મું.
૨૪	૪૯	૩૭	વિકલ્પ ૧૯૧૫ મો.

આ સઘલા ઉદાહરણમાં પદ અને વિકલ્પ આપ્યા છે તે
ઉપરથી ભાંગાના પ્રસ્તારની રીત પ્રમાણે પ્રસ્તાર સ્વયં વનાવી લેવાં.
इति भांगानो नष्ट विधि.

પ્રકરણ ૬ ટું=ઉદ્દિષ્ટ.

॥ અથ પદના ઉદ્દિષ્ટ ॥

આઠ ઠામના ચક્રસંયોગીનું ૨૪૬૭ આ પદ કેટલામું છે એમ કોઈ પુછે તો ચક્રસંયોગીનું પહેલું પદ લખી તેના ઉપર પૂર્વોક્ત નષ્ટરીતિયે યંત્ર કરી, નષ્ટની રીતે પહેલા પદ ઉપર અંક ભરવા જેમકે ૩૫ ૨૦ ૧૦ ૪ | પછી છેલ્લા અંક ઉપર જે ૧ ૨ ૩ ૪ | ચોગડો છે તે પદના વીજા ત્રીજા અને ચોથા અંકમાં મેલવતાં '૧૬૭૮' આવું ૩૫ મું રૂપ થયું કેમકે ૪-૧૦-૨૦-નો સરવાલો કરતાં ૩૪ થયા ને એક વધારાનું, પૂછેલ પદ વગડાની આદિનું છે માટે આ પછીનું છે, તેથી ૩૬ મું પદ લખી તેના ઉપર નષ્ટની રીતિયે અંક મુકવા. ૧૫ ૧૦ ૬ ૩ પછી છેલ્લો ત્રણનો અંક પદના છેલ્લા બે અંકમાં ૨ ૩ ૪ ૫

મેલવતાં ૨૩૭૮ આ ૪૫ મું રૂપ થાય । કેમકે ૩૫ પૂર્વના અને ત્રણ અને છ મેલવતાં ૪૪ અને એક વધારાનો એમ ૪૫ થયા. પછી પૂછેલ રૂપ ૨૪ ની આદિનું છે અને ૪૬ મું રૂપ પણ ૨૪ ની આદિનું આવે છે માટે તે પછી થોડાં રૂપ લખવાં '૨૪૫૬' આ ૪૬ મું રૂપ, '૨૪૫૭' એ ૪૭ મું, '૨૪૫૮' એ ૪૮ મું, '૨૪૬૭' એ ૪૯ મું પૂછેલ રૂપ આવ્યું એ રીતે ઉદ્દિષ્ટ કરી પૂછેલ રૂપનો અંક કાઢવો ।

७ ठामना त्रिक संयोगीनुं '२ ३ ५' आ केदलामुं पद छे ?

२० १० ४

१६७

२ ३ ४ आ १६ मुं पद

१ २ ३

आ १५ मुं पद
छे.

२ ३ ५ आ १७ मुं पद

७ ठामना चउक संयोगीनुं '२ ५ ६ ७' आ केदलामुं पद छे ?

१५ १० ६ ३

५ ४ ३ २

१ २ ३ ४

२ ३ ४ ५ आ २१ मुं पद

१ ५ ६ ७
आ २० मुं पद

२ ५ ६ ७ आ ३० मुं पद

८ ठामना चउक संयोगीनुं '१ ४ ६ ७' आ केदलामुं पद छे ?

३५ २० १० ४

१ ४ ५ ६ आ २६ मुं पद

१ २ ३ ४

१ ४ ५ ७ आ २३ मुं पद

१ २ ७ ८ आ १५ मुं पद

१ ४ ५ ८ आ २८ मुं पद

१५ १० ६ ३

१ ४ ६ ७ आ २९ मुं पद

१ ३ ४ ५ आ १६ मुं पद

१ ३ ७ ८ आ २५ मुं पद

इति पदोद्दिष्ट ।

॥ વિકલ્પના ઉદ્દિષ્ટ ॥

જે રૂપ પૂછ્યું હોય તેમાં પ્રથમ જે અંક હોય તેની હેઠે તેટલી વાર વમણા કરી લખવા, પછી વીજો અંક જે હોય તેની હેઠે પળ પહેલી પંક્તિમાં જે છેલ્લો અંક હોય તેને વમણા વમણા કરી તેટલી વાર લખવા । એમ જેટલા અંક હોય તેની હેઠે જે અંક હોય તેટલીવાર વમણા વમણા કરી લખવા, પછી હેઠે લખેલ અંકોની દરેક પંક્તિમાં પહેલો અને છેલ્લો અંક મુકી વાકીના અંકોનો સરવાલો કરી, જે આવે તે છેલ્લામાં છેલ્લો જે અંક હોય તેમાંથી વાદ કરવો, જે શેષ અંક રહે તે અંક પૂછેલ જીવની પતાકામાં જે સંયોગીના જેટલામ્ને સ્થાને હોય તે સંખ્યા પૂછેલ રૂપની સમજવી । જેમ સાત જીવનો '૨૧૨૨' આ કેટલામો વિકલ્પ છે ? તો '૨૧૨૨' આમાં પ્રથમ વગડો છે, માટે તેની હેઠે બે વાર વમણા કરી એક અને બે મુક્યા ૨ ૧ ૨ ૨ છે, પછી વીજો અંક એકડો છે,

૧ ૪ ૮ ૩૨

૨ ૧૬ ૬૪

માટે એકજવાર બેને વમણા કરી ચાર મુક્યા છે, પછી ત્રીજો વગડો છે, માટે ચારને બે વાર વમણા કરી આઠ ને શોલ મુક્યા છે, પછી ચોથો પળ વગડો છે, માટે શોલને બે વાર વમણા કરી ૩૨ અને ૬૪ તેની હેઠે મુક્યા છે । પછી પહેલી પંક્તિમાં પહેલો અને છેલ્લો મુકતાં વચ્ચે એકજ છે । ત્રીજી પંક્તિમાં તો બેજ અંક પહેલો અને છેલ્લો છે માટે વચ્ચે લેવાનું કાંઈ નથી । ત્રીજી પંક્તિમાં વચ્ચે આઠનો અંક છે તે લેવો, અને

ચોથી પંક્તિમાં વચ્ચેનો ૩૨ નો અંક લેવો, હવે ૧, ૮, ૩૨' એ ત્રણેનો સરવાલો કરતાં ૪૧ થયા, તે છેલ્લાં ૬૪ ના અંક-માંથી વાદ કરતાં ૨૩ રહ્યા. તે ૨૩ નો અંક ૭ જીવની પતા-કામાં ચણક સંયોગીને ૭ મેં સ્થાને છે, માટે '૨૧૨૨' એ ચણક સંયોગીનો ૭ મો વિકલ્પ છે, આ રીતથી પૂછેલ વિકલ્પની સંખ્યા કાઢવી ॥

છ જીવનો '૧૪૧' આ કેટલામો વિકલ્પ છે ?

૧	૪	૧	૩૨	૧૪૧ આ છ જી- વના ત્રિક સંયો- ગીનો ૭ મો વિકલ્પ.
૧	૨	૩૨	૧૪	
	૪		૧૮	
	૮			
	૧૬			

૭ જીવનો '૪૨૧' આ કેટલામો વિકલ્પ ?

૪	૨	૧	૬૪	૪૨૧ આ ૭ જીવનાં ત્રિક સંયોગીનો ૧૪ મો વિકલ્પ.
૧	૧૬	૬૪	૨૩	
૨	૩૨		૪૧	
૪				
૮				

७ जीवनों ११२२१ आ केटलामो विकल्प ?

१	१	२	२	१	६४
१	२	४	१६	६४	२०
					४४

४४ नो अंक पताकामां पंच संयोगीने ७ में स्थाने छे माटे ७ जीवना पांच संयोगीनो ७ मो विकल्पछे

छ जीवनों २२११ आ केटलामो विकल्प ?

२	२	१	१	३२
१	४	१६	३२	५
				२७
२	८			

२२११ आ छ जीवना चउक संयोगीनो ९ मो विकल्प.

७ जीवनों २१३१ आ केटलामो विकल्प ?

२	१	३	१	६४	२१३१ आ सात
१	४	८	६४	२५	जीवना चउक
२	१६	३९	संयोगीनो १३		
				३२	मो विकल्प.

૮ જીવનાં ૩૧૨૨ આ કેટલામાં વિકલ્પ?

૩	૧	૨	૨	૧૨૮	૩૧૨૨ આ આઠ જીવના
૧	૮	૧૬	૬૪	૮૩	ચતુક સંયોગીનાં ૧૬ માં
૨		૩૨	૧૨૮	૪૫	વિકલ્પ છે.
૪					

॥ ઇતિ વિકલ્પોદ્દિષ્ટ ॥

॥ અથ ભાંગાના ઉદ્દિષ્ટ ॥

જે ભાંગાનું રૂપ પૂછ્યું હોય તેમાં કેટલામું પદ અને કેટલામો વિકલ્પ છે તે વિચારી ધ્યાનમાં રાખવું, તે પદ જો પહેલી શ્રેણીમાંજ હોય તો તેને જેટલામો વિકલ્પ હોય તેની સાથે ગુણતાં જે અંક આવે તેટલામો ભાંગો સમજવો । તે ભાંગાનું પદ જો પહેલી શ્રેણી પૂરી થયા પછી વીજી શ્રેણીમાં હોય તો પહેલી શ્રેણીનાં જેટલાં પદ હોય તેને તે સંયોગીના જેટલા વિકલ્પ હોય તેટલાં ગુણતાં જે આવે તે સંખ્યા ધ્યાનમાં રાખવી, તે પછી વીજી શ્રેણીનાં જેટલાં પદ હોય તેને ભાંગામાં જેટલામો વિકલ્પ હોય તેટલાં ગુણી જે આવે તે આગલી સંખ્યામાં ભેલવતાં જે આવે તેટલામો ભાંગો સમજવો । કદાચિત્ વીજી શ્રેણીનું છેલ્લું પદ તે ન હોય અને એક વે ઓછાં હોય તો તે છેવટે આવેલી સંખ્યામાંથી વાદ કરતાં જે આવે તેટલામો ભાંગો કહેવો ।

ભાંગાનું પદ જો ત્રીજી શ્રેણીમાં હોય તો તે શ્રેણીનાં પદને સમગ્ર વિકલ્પે ગુણવા અને ત્રીજી શ્રેણીનાં જેટલાં પદ હોય તેને જેટલામો વિકલ્પ હોય તેની સાથે ગુણી જે આવે તેમાં આગલી સંખ્યા ભેલવતાં જે આવે તેટલામો ભાંગો સમજવો । જેમ સાત જીવ સાત ઠામે જાય તેનો ત્રિક સંયોગીનો ‘ ૦૦૨૦૨૦૩ ’ આ કેટલામો ભાંગો છે એમ કોઈ પૂછે તો આમાં ત્રીજે પાંચમે અને સાતમે સ્થાને વિકલ્પ મુકેલ છે માટે ૩૫૭ આ ૩૦ મું પદ છે, અને ૨૨૩ આ પાંચમો વિકલ્પ છે, તો ત્રીશમા પદ સુધી અગિઆર શ્રેણી છે અને તેની આગલ દશ શ્રેણી સુધી ૨૮ પદ છે માટે ૨૮ ને ત્રિક સંયોગીના ૧૫ વિકલ્પની સાથે ગુણતાં ૪૨૦ થયા, પછી તે પદની અગિઆરમી શ્રેણી છે અને વિકલ્પ પાંચમો છે. માટે પાંચને વેચે ગુણતાં ૧૦ થયા તે આગલી સંખ્યામાં ભેલવતાં ૪૩૦ થયા, માટે પૂછેલ ભાંગો ત્રિક સંયોગીનો ૪૩૦ મો છે અને અસંયોગી તથા દ્વિક સંયોગીના ૧૨૬ ભેલવતાં ૫૬૩ મો ભાંગો થાય છે. એવી રીતે જે ભાંગો પૂછ્યો હોય તે કાઢી આપવો.

દશ જીવ સાત ઠામે જાય તેના ચડક સંયોગીનો ૦૦૨૨૩૩૦ આ કેટલામો ભાંગો છે ? આમાં ૩૪૫૬ આ ૩૧ મું પદ છે । હવે આગલ ૩૦ પદની શ્રેણીને ૧૦ જીવના ચડકસંયોગીના ૮૪ વિકલ્પે ગુણતાં ૨૫૨૦ થયા । ત્રીજી શ્રેણી તે પદની તેને ૨૨૩૩ એ ૨૫ મા વિકલ્પે ગુણતાં ૫૦ થયા, પણ ત્રીશપદની શ્રેણી પછી વત્રીશમે પદે શ્રેણી છે અને પૂછેલ ભાંગામાં ૩૧ મું પદ છે માટે ૫૦ માંથી એક ઘટાડી ૪૯ થયા તે આગલી સંખ્યામાં ભેલવતાં ૨૫૬૯ થયા માટે તેટલામો ભાંગો ચડકસંયોગીનો થયો અને આગલા ત્રણ સંયોગીના ૧૪૫૬ ભેલવતાં ૪૦૨૫ મો ભાંગો છે ।

દશ જીવ સાત ઠામે જાય તેના છ સંયોગીનો '૧૧૧૨૨૩૦' આ કેટલામો ભાંગો છે ? આમાં ૧૨૩૪૫૬ આ પદ પહેલું છે અને વિકલ્પ આઠમો છે. હવે પહેલી શ્રેણી વે પદની છે તેને આઠે ગુણતાં ૧૬ થયા પછી પહેલી શ્રેણીનાં વે પદ છે અને પૂછેલ ભાંગામાં પહેલું પદ છે; માટે ૧૬ માંથી એક વાદ કરતાં છ સંયોગીનો ૧૫ મો ભાંગો છે અને આગલના પાંચ સંયોગીના ૭૦૪૨ મેલવતાં મૂલથી ૭૦૫૭ મો ભાંગો થાય છે ॥

॥ ઇતિ ભાંગાના ઉદ્દિષ્ટ ॥

પ્રકરણ ૭ મું=મેરુ.

॥ અથ પદના સંયોગી કાઢવાનો મેરુ-વિધિ ॥-

સંવેધ યંત્રથી જેમ પદના અસંયોગી દ્વિકસંયોગાદિ પ્રસ્તારની સંખ્યા નીકળે છે તેમ મેરુયંત્રથી પણ સંખ્યા નીકળે, તે મેરુયંત્ર આ પ્રમાણે વનાવવો । જેટલા ઠામનાં સંયોગી પદ જાણવાં હોય તેટલા ધાનાની પહેલી ડમી પંક્તિ કરવી, વીજી પંક્તિમાં ઉપરનું એક ધાનું કમી કરવું, એમ એક એક ધાનું ઉપરનું ઘટાડતાં એક ધાનાની છેલ્લી ડમી પંક્તિ કરવી, પહેલી પંક્તિમાં એકથી ઘટતા આંક લખી જવા, અને દરેક પંક્તિના પહેલા ધાનામાં એકઢા ભરી જવા, વચલા ધાનામાં જે ધાનો ભરવો હોય તેની ઉપરના ધાનાનો અને ઉપરની ઢાવી વાજુના ધાનાનો અંક મેલો કરી પ્રકૃત ધાનામાં મુકવો, એવી રીતે સઘઢાં ધાનાં પુરવાં । એકથી સાત ઠામના પદનો મેરુયંત્ર—

ભરવા, અને વીજી પંક્તિમાં પછાનુપુર્વીએ ઠામ વમળા આંક
 ભરવા, પ્રથમ પંક્તિના અંકો અન્ય એકઢાદિ પ્રસ્તારમાં કેટલા
 છે તે સૂચવે છે, ત્યારે વીજી પંક્તિના અંકો આઘ એકઢા વગડા
 આદિની સંખ્યા સૂચવે છે ।

સાત ઠામનાં પદના પ્રસ્તારના આઘન્ત અંક શોધક યંત્ર-

	એકઢા	વગડા	ત્રગડા	ચોગડા	પાંચઢા	છગડા	સાતઢા
અન્ય્યાંક	૧	૨	૩	૮	૧૬	૩૨	૬૪
આઘંક	૬૪	૩૨	૧૬	૮	૪	૨	૧
	એકઢા	વગડા	ત્રગડા	ચોગડા	પાંચઢા	છગડા	સાતઢા

આ યંત્રનું રહસ્ય એ છે કે સાત ઠામના ૧૨૭ પદ
 પ્રસ્તારમાં અન્ય એકઢાવાલું એક રૂપ, અન્ય વગડાનાં ૨ યાવત્
 અન્ય સાતઢાનાં ૬૪ રૂપ છે, તેમજ આદિ એકઢાનાં ૬૪, આદિ
 વગડાનાં ૩૨ યાવત્ આદિ સાતઢાનું એક રૂપ છે । એ રીતે
 ગમે તેટલા ઠામના પ્રસ્તારના આઘન્ત અંક શોધવાને તેટલા
 તેટલા સ્થાનાનો યંત્ર વનાવી આઘન્ત અંકની સંખ્યા શોધવી ॥

જે ઠામના પ્રસ્તારના આઘંક જોવા હોય તે પંક્તિના અંકો તરફ ધ્યાન આપવું । દાખલા તરીકે છ ઠામના જોવા હોય તો છઠ્ઠી પંક્તિના આઢા યાના ૩૨-૧૬-૮ વગેરે અંકો પ્રસ્તારમાં આદિ ઁકઢા વગઢા આદિ વાલા રૂપો સૂચવે છે ।

ઁકઢી સાત ઠામ સુધીનો અન્ટ્યાંક શોધક મેરુયંત્ર.

૧	૧						
૧	૨	૩					
૧	૨	૪	૭				
૧	૨	૪	૮	૧૬			
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૧		
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૩	
૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૪	૧૨૭
ઁકઢા	વગઢા	ઁગઢા	ચોગઢા	પંચઢા	છગઢા	સાતઢા	

જે ઠામના પ્રસ્તારના અન્ત્ય અંક જોવા હોય તે પંક્તિના આઠા ધાનાના અંકો જોવા । સાત ઠામના જોવા હોય તો ૧-૨-૪-૮-૧૬ યાવત્ ૬૪ આ અંકો સાત ઠામના ૧૨૭ પ્રસ્તારમાંના અન્ત્ય એકઠા વગડાવાલા રૂપો સુચવે છે ।

॥ ઇતિ પદના સંયોગી કાઢવાનો મેરુવિધિ ॥

॥ અથ વિકલ્પના મેરુ વિધિ ॥

જેટલા જીવનો મેરુ કરવો હોય તેટલી પંક્તિ મેરુને આકારે કરવી, પછી પહેલી પંક્તિમાં એક કોઠો કરવો, વીજી પંક્તિમાં બે કોઠા, ત્રીજીમાં ત્રણ, એમ એક એક કોઠો દરેક પંક્તિમાં વધારવો, પછી પહેલા અને છેલ્લા કોઠામાં એકઠા મુકવા અને વચ્ચેના ચાલી કોઠા ઉપરની પંક્તિના વચ્ચે અંકો શૃંખલા-બંધ ન્યાયે મેગા કરી ક્રમથી ભરવા । પછી જે પંક્તિનો સરવાલો કરીએ અને જે સંખ્યા આવે તે જેટલામી પંક્તિ હોય તેટલા જીવના સર્વ વિકલ્પ સમજવા, તે પંક્તિના પહેલા કોઠામાં જે અંક હોય તે અસંયોગીના વિકલ્પ સમજવા । એમ વીજે કોઠે જે અંક હોય તેટલા વિકલ્પ દ્વિકસંયોગીના થાય, ત્રીજે કોઠે જે અંક હોય તેટલા વિકલ્પ ત્રિકસંયોગીના સમજવા । એમ જેટલામે કોઠે જે અંક હોય તે તેટલા સંયોગીના વિકલ્પ સમજવા । એહવી રીતે જેટલા જીવનો મેરુ કરવો હોય તે કરવો ।

દશ જીવના વિકલ્પનો મેરુ.

		૧	૧	૧							
	૨	૧	૧	૧	૨						
	૩	૧	૨	૨	૧	૩					
	૪	૧	૩	૩	૩	૪					
	૫	૧	૪	૬	૪	૧	૧૬				
	૬	૧	૫	૧૦	૧૦	૫	૧	૩૨			
	૭	૧	૬	૧૫	૨૦	૧૫	૬	૧	૬૪		
	૮	૧	૭	૨૧	૩૫	૩૫	૨૧	૭	૧	૧૨૮	
	૯	૧	૮	૨૮	૫૬	૭૦	૫૬	૨૮	૮	૧	૨૫૬
૧૦	૧	૯	૩૬	૮૪	૧૨૬	૧૨૬	૮૪	૩૬	૯	૧	૫૧૨

જે જીવના વિકલ્પના સંયોગી જોવા હોય તેટલામી આઠી પંક્તિમાં જોવું; છ જીવના જોવા હોય તો જુઓ છઠ્ઠી પંક્તિ; તેમાં ૧-૫-૧૦ વગેરે અંકો છે તે છ જીવના અસંયોગી દ્વિસંયોગી આદિના ક્રેટલા ક્રેટલા વિકલ્પો થાય તે ઘટાવે છે ।

मेरु लखवानी बीजी रीत.

१									
१	१								
१	२	१							
१	३	३	१						
१	४	६	४	१					
१	५	१०	१०	५	१				
१	६	१५	२०	१५	६	१			
१	७	२१	३५	३५	२१	७	१		
१	८	२८	५६	७०	५६	२८	८	१	
१	९	३६	८४	१२६	१२६	८४	३६	९	१

॥ અથ વિકલ્પનો આદ્યન્ત અંક શોધવાનો યંત્ર ॥

ઊમી વે પંક્તિ કરી તેમાં જેટલા જીવના વિકલ્પ હોય તેટલા યાના કરવા, પહેલી પંક્તિમાં અનુક્રમે એકડા વગડા લખવા, વીજી પંક્તિમાં છેલ્લા વે યાનામાં એકડા મુકવા, અને પછી પછાતુપૂર્વીએ એકથી ઠામ વમણા અંકો લખવા જેમકે સાત જીવના આદ્યન્ત અંક શોધક યંત્ર—

આદ્યન્ત	એકડા	વગડા	ત્રગડા	ચોગડા	પાંચડા	છગડા	સાતડા	૬૪
વિકલ્પ	૩૨	૧૬	૮	૪	૨	૧	૧	

વિકલ્પના પ્રસ્તારમાં પદની પેઠે આદ્યન્ત અંકની સંખ્યા જુદી જુદી થતી નથી કિન્તુ આદ્યંક જેટલાજ અંત્ય અંકના વિકલ્પ થાય છે. જેમ સાત જીવના વિકલ્પમાં આદિ એકડાવાલા ૩૨ રૂપ છે તેમ અન્ત્ય એકડાવાલા પણ ૩૨ છે ।

इति विकल्पना आद्यन्त अंक शोधक यंत्र विधि.

॥ અથ વિકલ્પનો આદ્યન્ત અંક શોધક મેરુવિધિ ॥

પૂર્વની માફક ઇષ્ટ વિકલ્પ જેટલા યાનાવાળો મેરુયંત્ર બનાવી તેની દરેક પંક્તિના છેલ્લા વે યાનામાં એકડા ભરવા. પછી પછાતુપૂર્વીએ ઠામ વમણા અંકોથી યાલી કોઠા ભરવા । જેમકે—

૧	૧						
૨	૧	૧					
૩	૨	૧	૧				
૪	૪	૨	૧	૧			
૫	૮	૪	૨	૧	૧		
૬	૧૬	૮	૪	૨	૧	૧	
૭	૩૨	૧૬	૮	૪	૨	૧	૧
આઘંત	પ.	બ.	ગ.	ચો.	પાં.	છ.	સા.

॥ ઇતિ આઘન્ત અંકશોધક મેરુ ॥

॥ અથ ભાંગાનો મેરુવિધિ ॥

પૂર્વવત્ મેરુયંત્ર બનાવવો, જેટલા ઠામ હોય તેટલા ઉમ્મી પંક્તિમાં સ્થાના કરવા, અને જેટલા જીવ હોય તેટલા છેલ્લી પંક્તિમાં આડા સ્થાના કરવા, પહેલી પંક્તિના ઉમા સ્થાનામાં અનુક્રમે એકથી ચઢતા અંકો ભરવા, દરેક પંક્તિના છેલ્લા સ્થાનામાં તેની ઢાબી

વાજુના સર્વ સ્થાનાનો સરવાલો કરી એક ડમેરતાં જે અંક આવે તે મુકવો । વચલા સ્થાલી સ્થાનામાં તેના ઢાવા સ્થાનાનો અને તેની ઉપરના સ્થાનાનો અંક મેલવી લખવો । આ રીતે સર્વ સ્થાના ભરવા જેમકે—

સાત જીવના સાત ઠામનો મેરુ.

એક સ્થાન	૧						
બે સ્થાન	૨	૩					
ત્રણ સ્થાન	૩	૬	૧૦				
ચાર સ્થાન	૪	૧૦	૨૦	૩૫			
પાંચ સ્થાન	૫	૧૫	૩૫	૭૦	૧૨૬		
છ સ્થાન	૬	૨૧	૫૬	૧૨૬	૨૫૨	૪૬૨	
સાત સ્થાન	૭	૨૮	૮૪	૨૧૦	૪૬૨	૯૨૪	૧૭૧૬
	પ.	બે-	ત્ર.	ચા.	પાં.	છ.	સાતજીવ

જેટલા જીવના જેટલા સ્થાનકના ભાંગા જોવા હોય તે તેટલા જીવના તેટલા ઠામની પંક્તિમાં જોવું, જેમકે છ જીવ છ ઠામે જાય તો છ સ્થાનકની પંક્તિમાં છ જીવની સ્થામે ૪૬૨ નો અંક છે માટે ૪૬૨ ભાંગા થાય । છ જીવ સાત ઠામે જાય તો ૯૨૪ ભાંગા, સાત જીવ સાત ઠામે જાય તો ૧૭૧૬ ભાંગા થાય । તે મેરુ યંત્રમાં જોઈ લેવું ।

અથ ભાંગાના આદ્યન્ત અંક શોધક મેરુ યંત્ર ।

પૂર્વવત્ મેરુ વનાવી આદ્ય અંક શોધક મેરુના વધા છેલ્લા યાનામાં અને અંત્ય અંક શોધક મેરુના વધા પહેલા યાનામાં એકડા મુકવા । આદ્ય અંક શોધક મેરુના છેલ્લેથી વીજા યાનામાં અને અંત્ય અંક શોધક મેરુના પહેલેથી વીજા યાનામાં અનુક્રમે એકથી ચડતા આંક મુકવા । આદ્ય અંક શોધકના પહેલા યાનામાં અને અંત્ય અંક શોધક મેરુના છેલ્લા યાનામાં તેની જોડેના યાનાથી ડબલ અંક મુકવા । વાકીના યાની યાનામાં તેની ઉપરની પંક્તિનો એક જમણો યાનો એક ઉપરનો અને ડાબી વાજુના વધા યાનાના અંકનો સરવાલો કરી તે તે યાનામાં મુકવા । જેમકે—

भांगानो आय अंक शोधक मेरु.

१	१						
२	१	३					
६	३	१	१०				
२०	१०	४	१	३५			
७०	३५	१५	५	१	१२६		
२५२	१२६	५६	२१	६	१	४६२	
९२४	४६२	२१०	८४	२८	७	१	१७१६
एका- दि	बेआ.	त्र. आ	चा. आ.	पं. आ	छ.आ	सा. आ.	

ભાંગાનો અન્ત્ય અંક શોધક મેરુ.

૧	૧							
૧	૨	૩						
૧	૩	૬	૧૦					
૧	૪	૧૦	૨૦	૩૫				
૧	૫	૧૫	૩૫	૭૦	૧૨૬			
૧	૬	૨૧	૫૬	૧૨૬	૨૫૨	૪૬૨		
૧	૭	૨૮	૮૪	૨૧૦	૪૬૨	૯૨૪	૧૭૧૬	
પ.અં.	વે.અં.	ત્ર.અં.	ચા.અં.	પાં.અં.	છ.અં.	સા.અં.		

प्रकरण ८ मुं--पताका.

अथ पताकाकरणाविधि ।

जेटला जीवनी पताका करवी होय तो प्रथम आडी ओलीये वमणा वमणा आंक मांडवा । जेमके सात जीवनी पताका करवी छे तो प्रथम अंक आ रीते मांडवा-१-२-४-८-१६-३२-६४-पछी तेनी हेठे आडी ओलीये १ हेठे काई पण आंक मांडवो नहीं, बगडानी हेठे एकडामां वेनो अंक भेलवतां ३ थाय ते मुकवो । तेनी हेठे एकडामां ४ भेलवतां ५ थाय ते मुकवो । तेनी हेठे एकडामां ८ भेलवतां ९ थाय ते मुकवो । तेनी हेठे एकडामां १६ भेलवतां १७ थाय ते मुकवो । तेनी हेठे एकडामां ३२ भेलवतां ३३ थाय ते मुकवो । हव जोइये छे ६४, ने एकडामां ६४ भेलवतां ६५ थाय ते आगला ३३ ना आंकनी हेठे मुकवानी जरूर नहीं । ए रीते द्विक संयोगीना ६ विकल्प थाय, पछी त्रीजी पंक्ति लेवी तेमां प्रथम ४ नो अंक छे ते ४ मां एकडो भेलवतां ५ थाय, ते ५ नो अंक बीजी पंक्तिमां आवी गयो छे भाटे एकडावाली पंक्ति छोडी देवी । पछी बीजी पंक्ति लेवी । तेना २ नो अंक चारनी साथे भेलवतां ६ थाय ते ४ नी हेठे मुकवो. २ हेठे त्रण छे ते ४ नी साथे भेलवतां ७ थाय ते ६ नी हेठे मुकवो । पछी ४ नी साथे ५ भेलवतां ९ थाय ते आंक बीजी पंक्तिमां आवी गयो छे, भाटे त्रीजी पंक्ति छोडी दई चौथी पंक्तिमां ८ नो अंक छे, ते ८ मां ३ भेलवतां १० थाय ते पूर्वोक्त ७ ना हेठे मुकवो । ८ मां ३ भेलवतां ११ थाय, ते १० नी हेठे मुकवो । ८ मां ५ भेलवतां १३

થાય તે ૧૧ ની હેઠે મુકવો, ૮ માં ૯ ભેલવતાં ૧૭ થાય
 તે અંક વીજી પંક્તિમાં આવી ગયો છે માટે ચોથી પંક્તિ લેવી
 તેના ૧૬ માં ૨ ભેલવતાં ૧૮ થાય, તે ૧૩ ની હેઠે મુકવો ।
 ૧૬ માં ૩ ભેલવતાં ૧૯ થાય, તે ૧૮ ની હેઠે મુકવો,
 ૧૬ માં ૫ ભેલવતાં ૨૧ થાય, તે ૧૯ ની હેઠે મુકવો ।
 ૧૬ માં ૯ ભેલવતાં ૨૫ થાય, તે ૨૧ ની હેઠે મુકવો ।
 ૧૬ માં ૧૭ ભેલવતાં ૩૩ થાય, તે અંક વીજી પંક્તિમાં આવી
 ગયો છે, માટે પાંચમી પંક્તિ છોડી દેવી, પછી છઠ્ઠી પંક્તિમાં ૩૨
 નો અંક છે તેમાં એક ભેલવીયે તો ૩૩ થાય તે વીજી પંક્તિમાં
 આવી ગયો છે, માટે પ્રથમ પંક્તિ છોડી દઈ વીજી પંક્તિના વે
 સાથે ભેલવતાં ૩૪ થાય, તે ૨૬ ની હેઠે મુકવો । ૩૨ માં
 ૩ ભેલવતાં ૩૫ થાય, તે ૩૪ ની હેઠે મુકવો ૩૨ માં ૫
 ભેલવતાં ૩૭ થાય, તે ૩૫ હેઠે મુકવો । ૩૨ માં નવ ભેલવતાં
 ૪૧ થાય, તે ૩૭ ની હેઠે મુકવો । ૩૨ માં ૧૭ ભેલવતાં
 ૪૯ થાય, તે ૪૧ ની હેઠે મુકવો । ૩૨ માં ૩૩ ભેલવતાં
 ૬૫ થાય, ને જોડ્યે છે ૬૪ માટે ૬૫ મુકવાની જરૂર નથી ।
 હું ત્રિક સંયોગીના ૧૬ વિકલ્પ થયા । આ રીતે ચડક સંયોગી
 પંચ સંયોગી છસંયોગી સાત સંયોગી પ્રમુખની પતાકા એક એક
 અંકમાં એક એક અંક ભેલવતાં થાય છે તે પોતાની બુદ્ધિયે
 સમજી લેવી ।

१ जीवनी पताका. २ जीवनी पताका. त्रण जीवनी पताका.

१
१

१	२
१	१

१	२	४
१	३	१
	२	

चार जीवनी पताका.

५ जीवनी पताका.

१	२	४	८
१	३	६	१
	५	७	
	३	३	

१	२	४	८	१६
१	३	६	१२	१
	५	७	१४	
	९	१०	१५	
	४	११	४	
		१३		
		६		

छः जीवनी पताका.

१	२	४	८	१६	३२
२	३	६	१२	२४	१
	५	७	१४	२८	
	९	१०	१५	३०	
	११	२०	३१		
	१७	१३	२२		
	५	१८	२३	५	
		१९	२६		
		२१	२७		
		२५	२९		
		१०	१०		

આઠ જીવની પતાકા.

૧	૨	૪	૮	૧૬	૩૨	૬૪	૧૨૮
૧	૩	૬	૧૨	૨૪	૪૮	૯૬	૧
	૫	૭	૧૪	૨૮	૫૬	૧૧૨	
	૯	૧૦	૧૫	૩૦	૬૦	૧૨૦	
	૧૭	૧૧	૨૦	૩૧	૬૨	૧૨૪	
	૩૩	૧૩	૨૨	૪૦	૬૩	૧૨૬	
	૬૫	૧૮	૨૩	૪૪	૮૦	૧૨૭	

૭	૧૯	૨૬	૪૬	૮૮	૭
	૨૧	૨૭	૪૭	૯૨	
	૨૫	૨૯	૫૨	૯૪	
	૩૪	૩૬	૫૪	૯૫	
	૩૫	૩૮	૫૫	૧૦૪	
	૩૭	૩૯	૫૮	૧૦૮	
	૪૧	૪૨	૫૯	૧૧૦	
	૪૯	૪૩	૬૧	૧૧૧	
	૬૬	૪૫	૭૩	૧૧૬	
	૬૭	૫૦	૭૬	૧૧૮	
	૬૯	૫૧	૭૮	૧૧૯	

१३९

७३	५३	७९	१२२
८१	५७	८४	१२३
९७	६८	८६	१२५
२१	७०	८७	२१
	७१	९०	
	७४	९१	
	७५	९३	
	७७	१००	
	८२	१०२	
	८३	१०३	
	८५	१०६	
	८९	१०७	
	९८	१०९	
	९९	११४	
	१०१	११५	
	१०५	११७	
	११३	१२१	

३५

३५

પતાકાનું રહસ્ય.

વિકલ્પના ઉદ્દિષ્ટનું અનુસંધાન પતાકાની સાથે છે. ઉદ્દિષ્ટમાં છેકેલા અંકોનો સરવાળો વિકલ્પની સર્વ સંખ્યામાંથી વાદ કરતાં જે અંક રહે તે પતાકામાં જોવાય છે. તે અંક પતાકામાં જે સ્થાને હોય તે સંયોગીનો તેટલામો વિકલ્પ ઉદ્દિષ્ટના ફલ તરીકે કહી શકાય. વિકલ્પના સંયોગીની સંખ્યા તથા સર્વ સંખ્યા પણ પતાકાથી જણાય છે. આં વે પ્રયોજન પતાકાનાં છે.

પ્રકરણ ૧ મું--મર્કટી.

અથ ગંગીયા સારણિ (મર્કટી) કરણવિધિ ।

જેટલા જીવ અને જેટલા ઠામની સારણી કરવી હોય તે પ્રમાણે યંત્ર વનાવવો પણ તેમાં જેટલા જીવ હોય તેટલા આડા કોઠા કરવા અને જેટલા ઠામ હોય તેમાં એક વધારી ઉભા કોઠા કરવા, આડી પહેલી પંક્તિ અને ઉભી પહેલી પંક્તિના સર્વ કોઠામાં એકઠા મુકવા, ખાલી કોઠામાં પહેલો જે કોઠો ખાલી છે તેના ઉપરનો અંક અને તેની ડાબી વાજુનો અંક એ વન્ને ભેગા કરી તે ખાલી જાનામાં લખવો । તેની દેઢેના ખાલી કોઠામાં પણ ઉપરનો અંક અને તેની ડાબી વાજુનો અંક ભેગા કરી લખવા, એમ જેટલા ખાલી કોઠા હોય તે ખાલી કોઠા ઉપરનો અંક અને તેની ડાબી વાજુનો અંક એ વન્ને ભેગા કરી ખાલી કોઠા સર્વ ભરવા । જેમ ૭ જીવ ૭ ઠામે જાય તેની ગંગીયા સારણી કરવી હોય તો આડા કોઠા સાત કરવા અને ઉભા કોઠા આઠ કરવા તે આવી રીતે—

૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
૧	૩	૬	૧૦	૧૫	૨૧	૨૮
૧	૪	૧૦	૨૦	૩૫	૫૬	૮૪
૧	૫	૧૫	૩૫	૭૦	૧૨૬	૨૧૦
૧	૬	૨૧	૫૬	૧૨૬	૨૫૨	૪૬૨
૧	૭	૨૮	૮૪	૨૧૦	૪૬૨	૯૨૪
૧	૮	૩૬	૧૨૦	૩૩૦	૭૯૨	૧૭૧૬

સારણી અથવા મર્કટીનું તાત્પર્ય એ છે કે સાત જીવના ભાંગાની સંખ્યા કાઢવી હોય તો વીજી પંક્તિમાં સાતનો અંક છેલ્લા કોઠામાં છે માટે તે છેલ્લી પંક્તિમાં ૭ નો જે અંક છે, તે ૭ જીવ એક ઝામે જાય તેના ભાંગાની સંખ્યા છે। પછી તેની હેઠે અઠ્યાવીસની સંખ્યા છે, તે સાત જીવે વે ઠામે જાય તેના ભાંગાની સંખ્યા છે। એમ ૭ જીવ ૭ ઠામે જાય તેના ભાંગાની સંખ્યા ૧૭૧૬ છે। એમ છ જીવના પણ સમજવા। જેમ છ જીવ

એક ઠામે જાય તેના ૬ ભાંગા, બે ઠામે જાય તેના ૨૧, ત્રણ ઠામે જાય તેના ૫૬, ચાર ઠામે જાય તેના ૧૨૬, પાંચ ઠામે જાય તેના ૨૫૨, છ ઠામે જાય તેના ૪૬૨ અને ૭ ઠામે જાય તેના ૭૯૨ ભાંગા થાય । એમ જે ભાંગાની સંખ્યા કાઢવી હોય તે સારણીથી સમજવી । વલી આ યંત્રમાંથી અસંયોગાદિક પદની સંખ્યા પણ નીકલે છે । જેમ ૭ ઠામનાં અસંયોગાદિક પદ કાઢવાં હોય તો પ્રથમ ૭ નો અંક છે તે ૭ ઠામના અસંયોગી પદની સંખ્યા છે, સાતની ડાવી વાજુની હેઠેનો જે ૨૧ નો અંક છે તે ૭ ઠામના દ્વિક સંયોગીનો સમજવો । ૨૧ ની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે ૩૬ નો અંક છે તે ત્રિક સંયોગીનાં પદ સમજવાં, ૩૬ ની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે વીજો ૩૫ નો અંક છે તે ચૌકસંયોગીનાં પદ સમજવાં, ૩૬ ની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે ૨૧ નો અંક છે તે પંચ સંયોગીનાં પદ સમજવાં । ૨૧ ની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે સાતનો અંક છે તે છ સંયોગીનાં પદ સમજવાં । ૭ ની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે એકનો અંક છે તે સાત સંયોગીનાં પદ સમજવાં । એમ જેટલા ઠામનાં અસંયોગાદિક પદ કાઢવાં હોય તે આવી રીતે કાઢવાં ।

વલી આમાંથી જીવના અસંયોગાદિક વિકલ્પ કાઢવા હોય તો પણ નીકલે છે । જેમ છ જીવના અસંયોગાદિક વિકલ્પ કાઢવા છે તો વીજી પંક્તિમાં જે છનો અંક છે તેના ઉપર એકનો અંક છે તે છ જીવના અસંયોગીનો વિકલ્પ છે । એકડાની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે પાંચનો અંક છે તે દ્વિકસંયોગીના વિકલ્પ છે. પાંચની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે દશનો અંક છે, તે ત્રિક સંયોગીના વિકલ્પ સમજવા । દશની ડાવી વાજુના કોઠાની હેઠે દશનો અંક છે તે ચૌક સંયોગીના વિકલ્પ સમજવા । દશની

ઢાવી વાજુના કોઠાની હેઠે પાંચ છે તે પાંચ સંયોગીના વિકલ્પ સમજવા । પાંચની ઢાવી વાજુના કોઠાની હેઠે એક છે તે છ જીવના છ સંયોગીના વિકલ્પ છે । એ સર્વ થઈને ૩૨ થયા । એ રીતે ભાંગા અસંયોગાદિક પદ અને અસંયોગાદિક વિકલ્પ કાઢવા ।

૧૦ જીવ ૧૦ ઠામે જાય તેની સારણિ—મર્કટી.

૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૩	૬	૧૦	૧૫	૨૧	૨૮	૩૬	૪૫	૫૫
૪	૧૦	૨૦	૩૫	૫૬	૮૪	૧૨૦	૧૬૫	૨૨૦
૫	૧૫	૩૫	૭૦	૧૨૬	૨૧૦	૩૩૦	૪૯૫	૭૧૫
૬	૨૧	૫૬	૧૨૬	૨૫૨	૪૬૨	૮૧૨	૧૨૮૭	૨૦૦૨
૭	૨૮	૮૪	૨૧૦	૪૬૨	૯૨૪	૧૭૧૬	૩૦૦૩	૫૦૦૫
૮	૩૬	૧૨૦	૩૩૦	૮૧૨	૧૭૧૬	૩૪૩૨	૬૪૩૫	૧૧૪૪૦
૯	૪૫	૧૬૫	૪૯૫	૧૨૮૭	૩૦૦૩	૬૪૩૫	૧૨૮૭૦	૨૪૩૧૦
૧૦	૫૫	૨૨૦	૭૧૫	૨૦૦૨	૫૦૦૫	૧૧૪૪૦	૨૪૩૧૦	૪૮૬૨૦
૧૧	૬૬	૨૮૬	૧૦૦૧	૩૦૦૩	૮૦૦૮	૧૯૪૪૮	૪૩૬૫૮	૯૨૩૯૮

१५ जीव १० ठामे जाय तेनी सारणि-मर्कटी.

१	१	२	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	३	६	१०	१५	२१	२८	३६	४५	५५	६६	७८	९१	१०५	१२०
१	४	१०	२०	३५	५६	८४	१२०	१६५	२२०	२८६	३६४	४५५	५६०	६८०
१	५	१५	३५	७०	१२६	२१०	३३०	४९५	७१५	१००१	१३६५	१८२०	२३८०	३०६०
१	६	२१	५६	१२६	२५२	४६२	७९२	१२८७	२००२	३००३	४३६८	६१८८	८५६८	११६२८
१	७	२८	८४	२१०	४६२	९२४	१७१६	३००३	५००५	८००८	१२३७६	१८५६४	२७१३२	३८६६०
१	८	३६	१२०	३३०	७९२	१७१६	३४३२	६४३५	११४४०	१९४४८	३१८२४	५०३८८	७५५२०	११६२८०
१	९	४५	१६५	४९५	१२८७	३००३	६४३५	१२८७०	२४३१०	४३६५८	७५५८२	१२५९७०	२०३४९०	३१९७७०
१	१०	५५	२२०	७१५	२००२	५००५	११४४०	२४३१०	४८६२०	९२३७८	१६७९६०	२९३९३०	४९७४२०	८१७१९०
१	११	६६	२८६	१००१	३००३	८००८	१९४४८	४३७५८	९२३७८	१८४७५६	३५२७१६	६४६६४६	११४४०६६	१९६१२५६

२० जीव ७ ठामे जाय तेनी सारणी-मर्कटी यंत्र—

१६५

[illegible]

੦੦੭੬੪੩	੦੦੬੦੭੮	੮੦੪੩੮੬	੬੪੩੪੮੬	੮੮੪੦੮੪
੦੦੪੬੮੪	੪੩੪੮੬੬੪	੮੮੪੦੦੪	੬੪੩੮੮੮	੮੪੩੬੮੪
੮੦੪੬੮੮	੪੮੬੬੬੬	੮੬੬੬੪੬	੪੮੬੦੬	੮੦੪੪੪੪
੪੪੪੭੭	੪੪੬੬੮	੪੭੪੪੪	੪੮੮੭੪	੪੮੭੭੬
੦੮੪੪੪	੦੬੬੬੪	੦੮੪੪੪	੪੪੪੪	੪੪੪੭
੦੪੬	੦੪੪੪	੪੮੪੪	੬੪੪੪	੪੬੬੪
੦੬	੪੪੪	੭੪੪	੮੪੪	੪੪੪
੪	੪	੪	੪	੪

ગ્રંથ ૨ જો.

૧ શ્રાવકવ્રતભંગદીપિકા ।

નમન કરી મહાવીરને પ્રણમી સદ્ગુરુપાય ।

શ્રાવકવ્રતભંગદીપિકા રચવાને ચિત્ત ચ્હાય ॥૧॥

વિકલ્પ પદને સૂચિકા સિદ્ધભાંગા પ્રસ્તાર ।

નષ્ટ અને ઉદિષ્ટ એ ષટ્ પ્રકરણ છે સાર ॥૨॥

પ્રકરણ ૧ લું. વિકલ્પ

ભંગીઓના સંયોગને વિકલ્પ કહેવાય છે । ભંગીઓ પાંચ છે, તેમાં ષટ્ (છ) ભંગી અને નવભંગી, એ બે મૂલ ભંગી છે, અને એક-વીશભંગી ઓગણપચાસભંગી તથા ૧૪૭ ભંગી એ ત્રણ ઉત્તર ભંગી કહેવાય છે ।

ષટ્ભંગીનું સ્વરૂપ.

શ્રાવક--ગૃહસ્થાશ્રમી અનુમોદનનો ત્યાગ ન કરી શકે તેથી વધારેમાં વધારે તે બે કરણ અને ત્રણ યોગે વ્રત ધારી શકે, પણ કોઈ વ્રત વળી બે કરણ અને બેયોગે, કોઈ એક કરણ ને ત્રણ યોગે, કોઈ એક કરણને બે યોગે, અને કોઈ એક કરણ ને એક યોગે આદરે । એટલે કે-- દુવિહં તિવિદેહં ૧, દુવિહં દુવિદેહં ૨, દુવિહં એગવિદેહં ૩, એગવિહં તિવિદેહં ૪, એગવિહં દુવિદેહં ૫, એગવિહં એગવિદેહં ૬, એ છ ભાંગે વ્રત આદરે । આ છ ભાંગા એજ ષટ્ભંગી । શ્રાવક સંધારો કરે ત્યારે અનુમો-

दननो पण त्याग करे, माटे अनुमोदनना त्रण भांगा--तिविहं
तिविहेणं १, तिविहं दुविहेणं २, तिविहं एगविहेणं ३ ए त्रण
उक्त षट्भंगीमां उमेरवाथी नवभंगी थाय ।

षट्भंगीना उत्तरभांगा करवाथी एकवीश भंगी थाय छे ते
नीचे प्रमाणे—

षट्भंगीनो पहेलो भांगो—दुविहं तिविहेणं न करेमि न कार-
वेमि मणसा वयसा कायसा, एमां विकल्प उठता नथी माटे एनो
उत्तरभांगो एकज रहे । बीजो भांगो—दुविहं दुविहेणं, एना उत्तर
भांगा त्रण थाय ते न करेमि न कारवेमि मणसा वयसा १, न
करेमि न कारवेमि मणसा कायसा २, न करेमि न कारवेमि
वयसा कायसा ३ । त्रीजो भांगो—दुविहं एगविहेणं, एना उत्तर-
भांगा त्रण—न करेमि न कारवेमि मणसा १, न करेमि न कार-
वेमि वयसा २, न करेमि न कारवेमि कायसा ३ । चोथो भांगो—
एगविहे तिविहेणं, एना उत्तरभांगा वे—न करेमि मणसा वयसा
कायसा १, न कारवेमि मणसा वयसा कायसा २ । पांचमो भांगो
एगविहं दुविहेणं, एना उत्तरभांगा ६ नकरेमि मणसा वयसा १,
नकरेमि मणसा कायसा २, न करेमि वयसा कायसा ३, न कार-
वेमि मणसा वयसा ४, न कारवेमि मणसा कायसा ५, न कार-
वेमि वयसा कायसा ६ । छठो भांगो—एगविहं एगविहेणं, एना
उत्तरभांगा ६ न करेमि मणसा १, न करेमि वयसा २, न करेमि
कायसा ३, न कारवेमि मणसा ४, न कारवेमि वयसा ५ न
कारवेमि कायसा ६ । एवी रीते षट्भंगीना उत्तरभांगा २१ थाय,
एज एकवीशभंगी कहेवाय छे ।

ષટ્ભંગી અને એકવીશ ભંગીનો યંત્ર.

ષટ્ભંગી.	કરણ	યોગ	ઉત્તરભાંગા. ૨૧
કુ. તિ. ૧	૨	૩	૧
કુ. કુ. ૨	૨	૨	૩
કુ. ઇ. ૩	૨	૧	૩
ઇ. તિ. ૪	૧	૩	૨
ઇ. કુ. ૫	૧	૨	૬
ઇ. ઇ. ૬	૧	૧	૬

આ પાંચે ભંગીનો વિકલ્પના પ્રસ્તારમાં ઉપયોગ થાય છે અને તે વિકલ્પોના અસંયોગ દ્વિકસંયોગાદિકની સંખ્યા જાણવા માટે દેવકુલિકામાં પણ તેનો ઉપયોગ થાય છે. એક એક ભંગીની એક એક દેવકુલિકા થવાથી ઉક્ત પાંચભંગીની પાંચ દેવકુલિકા થાય છે. અર્થાત્ દેવકુલિકા, સિદ્ધિભાંગા અને વિકલ્પના પ્રસ્તારમાં પ્રકૃત ભંગીઓનો ઉપયોગ દેવાથી તેનું સ્વરૂપ વરાવર મગજમાં ઠસાવવું જોઈએ.

નવભંગીના ઉત્તરભાંગા કુલ ૪૯ ભંગી થાય છે તે અપ્રમાણે-નવ ભંગીનો પહેલો ભાગ-ત્રિવિદ્ય ત્રિવિદ્ય, તેનો ઉદ્ભવ

भांगो पण एकज-न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा वयसा कायसा । बीजो भांगो तिविहं दुविहेणं तेना उत्तर भांगा त्रण-न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा वयसा १, न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा कायसा २, न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि वयसा कायसा ३ । त्रीजो भांगो-तिविहं एगविहेणं तेना उत्तर भांगा ३-न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा १, न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि वयसा २ । न करेमि न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि कायसा ३ । चोथो भांगो-दुविहं तिविहेणं तेना उत्तर भांगा ३-न करेमि न कारवेमि मणसा वयसा कायसा १, न करेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा वयसा कायसा २, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा वयसा कायसा ३ । पांचमो भांगो-दुविहं दुविहेणं तेना उत्तर भांगा ९-न करेमि न कारवेमि मणसा वयसा १, न करेमि न कारवेमि मणसा कायसा २, न करेमि न कारवेमि वयसा कायसा ३, न करेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा वयसा ४, न करेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा कायसा ५, न करेमि करंतं नाणुजाणामि वयसा कायसा ६, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा वयसा ७, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा कायसा ८, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि वयसा कायसा ९ । छठो भांगो-दुविहं एगविहेणं तेना उत्तर भांगा ९-न करेमि न कारवेमि मणसा १, न करेमि न कारवेमि वयसा २, न करेमि न कारवेमि कायसा ३, न करेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा ४, न करेमि करंतं नाणुजाणामि वयसा ५, न करेमि करंतं नाणुजाणामि कायसा ६, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि मणसा ७, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि वयसा ८, न कारवेमि करंतं नाणुजाणामि कायसा ९ । सातमो भांगो-एगविहं तिविहेणं तेना उत्तर भांगा ३-न करेमि मणसा

વયસા કાયસા ૧, ન કારવેમિ મળસા વયસા કાયસા ૨ ।
 કરંતં નાણુજાણામિ મળસા વયસા કાયસા ૩ । આ-
 ઠમો ભાંગો--એગવિહં દુવિહેણં તેના ઉત્તર ભાંગા ૯--ન કરેમિ
 મળસા વયસા ૧, ન કરેમિ મળસા કાયસા ૨, ન કરેમિ વયસા
 કાયસા ૩, ન કારવેમિ મળસા વયસા ૪, ન કારવેમિ મળસા
 કાયસા ૫, ન કારવેમિ વયસા કાયસા ૬, કરંતં નાણુજાણામિ
 મળસા વયસા ૭, કરંતં નાણુજાણામિ મળસા કાયસા ૮, કરંતં
 નાણુજાણામિ વયસા કાયસા ૯ । નવમો ભાંગો--એગવિહં એગ-
 વિહેણં તેના ઉત્તર ભાંગા ૯--ન કરેમિ મળસા ૧, ન કરેમિ વયસા
 ૨, ન કરેમિ કાયસા ૩, ન કારવેમિ મળસા ૪, ન કારવેમિ
 વયસા ૫. ન કારવેમિ કાયસા ૬, કરંતં નાણુજાણામિ મળસા
 ૭, કરંતં નાણુજાણામિ વયસા ૮, કરંતં નાણુજાણામિ કાયસા ૯ ॥

એ નવમંગીના ૪૯ ભાંગા થયા, તેને મૂત મવિષ્ય અને વર્ત-
 માન એ ત્રણ કાલે ગુણવાથી ૧૪૭ થાય; એ ૧૪૭ મંગી છે ।

નવમંગી તથા ૪૯ મંગીનો યંત્ર.

નવમંગી	કરણ	યોગ	ઉત્તરભાંગા ૪૯
તિ. તિ. ૧	૩	૩	૧
તિ. દુ. ૨	૩	૨	૩
તિ. એ. ૩	૩	૧	૩
દુ. તિ. ૪	૨	૩	૩
દુ. દુ. ૫	૨	૨	૯
દુ. એ. ૬	૨	૧	૯
એ. તિ. ૭	૧	૩	૩
એ. દુ. ૮	૧	૨	૯
એ. એ. ૯	૧	૧	૯

१४७ भंगीनो यंत्र.

भू. का.	व. का.	भ. का.
४९	४९	४९

षट्भंगी आदिने असंयोगी द्विकसंयोगादिरूपे विस्तारवाथी जे विकल्प थाय छे ते आ प्रमाणे—

षट्भंगीना असंयोगी छ विकल्प थाय, तेने छए गुणवाथी द्विकसंयोगीना '३६' विकल्प थाय, तेने छए गुणवाथी त्रिकसंयोगीना '२१६' विकल्प थाय । एम उत्तरोत्तर छए छए गुणतां उत्तरोत्तर संयोगना विकल्प थाय । नवभंगीना विकल्प काढवा होय तो उत्तरोत्तर नवे गुणवा । एम ज एकवीस आदि भंगीमां पण जाणवुं । व्रत बार छे माटे बार संयोगी सुधी आवी रीते उत्तरोत्तर विकल्प काढवा । उदाहरण तरीके षट्भंगीना विकल्पोनो प्रस्तार अहिं लखवामां आवे छे—

असं. ६	द्विक सं. ३६	२४	४३
		२५	४४
१	११	२६	४५
२	१२	३१	४६
३	१३	३२	५१
४	१४	३३	५२
५	१५	३४	५३
६	१६	३५	५४
—	२१	३६	५५
एवं ६	२२	४१	५६
—	२३	४२	६१

६२	१४२	२३४	३२६
६३	१४३	२३५	३३१
६४	१४४	२३६	३३२
६५	१४५	२४१	३३३
६६	१४६	२४२	३३४

 कुल ३६

त्रिक सं. २१६
विकल्प.

	१५१	२४३	३३५
	१५२	२४४	३३६
	१५३	२४५	३४१
	१५४	२४६	३४२
	१५५	२५१	३४३
	१५६	२५२	३४४
	१६१	२५३	३४५
	१६२	२५४	३४६
१११	१६३	२५५	३५१
११२	१६४	२५६	३५२
११३	१६५	२६१	३५३
११४	१६६	२६२	३५४
११५	२११	२६३	३५५
११६	२१२	२६४	३५६
१२१	२१३	२६५	३६१
१२२	२१४	२६६	३६२
१२३	२१५	३११	३६३
१२४	२१६	३१२	३६४
१२५	२२१	३१३	३६५
१२६	२२२	३१४	३६६
१३१	२२३	३१५	४११
१३२	२२४	३१६	४१२
१३३	२२५	३२१	४१३
१३४	२२६	३२२	४१४
१३५	२३१	३२३	४१५
१३६	२३२	३२४	४१६
१४१	२३३	३२५	४२१

४२२	५१४	५६५	६६१
४२३	५१५	५६६	६६२
४२४	५१६	६११	६६३
४२५	५२१	६१२	६६४
४२६	५२२	६१३	६६५
४३१	५२३	६१४	६६६
४३२	५२४	६१५	
४३३	५२५	६१६	
४३४	५२६	६२१	कुल २१६
४३५		६२२	
४३६	५३१	६२३	चोक संयोगीना
४४१	५३२	६२४	१२०६ वि०
४४२	५३३	६२५	
४४३	५३४	६२६	
४४४	५३५	६३१	११११
४४५	५३६	६३२	१११६
४४६	५४१	६३३	११६६
४५१	५४२	६३४	१२६६
४५२	५४३	६३५	१३६६
४५३	५४४	६३६	१४६६
४५४	५४५	६४१	१५६६
४५५	५४६	६४२	१६६६
४५६	५५१	६४३	२६६६
४६१	५५२	६४४	३६६६
४६२	५५३	६४५	४६६६
४६३	५५४	६४६	५६६६
४६४	५५५	६५१	६६६६
४६५	५५६	६५२	
४६६	५६१	६५३	
५११	५६२	६५४	
५१२	५६३	६५५	
५१३	५६४	६५६	

कुल १२९६

પંચ સંયોગીના ૭૭૭૬

૫૬૬૬૬૬
૬૬૬૬૬૬

૭૭૭૬
૭૭૭૬

૧૧૧૧૧

કુલ ૪૬૬૫૬

૧૧૧૧૬

૬

૧૧૧૬૬

૩૬

૧૧૬૬૬

૨૧૬

૧૬૬૬૬

૧૨૯૬

૨૬૬૬૬

૧૨૯૬

૩૬૬૬૬

૧૨૯૬

૪૬૬૬૬

૧૨૯૬

૫૬૬૬૬

૧૨૯૬

૬૬૬૬૬

૧૨૯૬

કુલ ૭૭૭૬

સાત સંયોગીના ૨૭૯૯૩૬

૧૧૧૧૧૧૧

૧૧૧૧૧૧૬

૬

૧૧૧૧૬૬૬

૩૬

૧૧૧૬૬૬૬

૨૧૬

૧૧૬૬૬૬૬

૧૨૯૬

૧૬૬૬૬૬૬

૭૭૭૬

૧૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

૨૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

૩૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

૪૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

૫૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

૬૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

૭૬૬૬૬૬૬

૪૬૬૫૬

કુલ ૨૭૯૯૩૬

૧૧૧૧૧૧૧

૧૧૧૧૧૬

૬

૧૧૧૬૬૬

૩૬

૧૧૬૬૬૬

૨૧૬

૧૬૬૬૬૬

૧૨૯૬

૨૬૬૬૬૬

૭૭૭૬

૩૬૬૬૬૬

૭૭૭૬

૪૬૬૬૬૬

૭૭૭૬

૫૬૬૬૬૬

૭૭૭૬

૬૬૬૬૬૬

૭૭૭૬

આઠ સંયોગીના ૧૬૭૯૬૧૬

૧૧૧૧૧૧૧૧

૧૧૧૧૧૧૧૬

૬

૧૧૧૧૧૬૬૬

૩૬

૧૧૧૬૬૬૬૬

૨૧૬

११११६६६६—१२९६		
१११६६६६६—७७७६	२३	५७
११६६६६६६—४६६५६	२४	५८
१६६६६६६६—२७९९३६	२५	५९
२६६६६६६६—२७९९३६	२६	६१
३६६६६६६६—२७९९३६	२७	६२
४६६६६६६६—२७९९३६	२८	६३
५६६६६६६६—२७९९३६	२९	६४
६६६६६६६६—२७९९३६	३१	६५
<hr/>		
एवं कुल १६७९६१६	३२	६६
षष्ठी रीते नव संयोगीया व्रतथी	३३	६७
जाव बारसंयोगीसुधीनो	३४	६८
प्रस्तार करवो ।	३५	६९
इति षट् भंगीना प्रस्तार ॥	३६	७१
<hr/>		
अथ नवभंगीना विकल्पनो	३७	७२
प्रस्तार—	३८	७३
असं० ९ द्विक सं ८१	३९	७४
१	४१	७५
२	४२	७६
३	४३	७७
४	४४	७८
५	४५	७९
६	४६	८१
७	४७	८२
८	४८	८३
९	४९	८४
१०	५१	८५
११	५२	८६
१२	५३	८७
१३	५४	८८
१४	५५	८९
१५	५६	९१

९२

९३

९४

९५

९६

९७

९८

९९

चउक संयोगीना

६५६१

११११

१११९—९

११९९—८१

१९९९—७२९

२९९९—७२९

३९९९—७२९

४९९९—७२९

५९९९—७२९

६९९९—७२९

७९९९—७२९

८९९९—७२९

९९९९—७२९

कुल ८१

४९९९९—६५६१

५९९९९—६५६१

६९९९९—६५६१

७९९९९—६५६१

८९९९९—६५६१

९९९९९—६५६१

कुल. ५९०४९

एवी रीते छ संयोगी-
थी यावत् बार संयोगी
सुधीना विकल्पो स्वयं
योजी लेवा.

एकवीश भंगीना

प्रस्तार-

असंयोगीना २१

त्रिक सं० ७२९

१११

११९—९

१९९—८१

२९९—८१

३९९—८१

४९९—८१

५९९—८१

६९९—८१

७९९—८१

८९९—८१

९९९—८१

कुल. ६५६१

पंच संयोगीना

५९०४९

१११११

११११९—९

१११९९—८१

११९९९—७२९

१९९९९—६५६१

२९९९९—६५६१

३९९९९—६५६१

कुल ७२९

१ १२

२ १३

३ १४

४ १५

५ १६

६ १७

७ १८

८ १९

९ २०

१० २१

११ २२

कुल २१

द्विक संयोगी ४४१

११	७२१—२१
१२	८१
१३	८२१—२१
१४	९१
१५	९२१—२१
१६	१०१
१७	१०२१—२१
१८	१११
१९	११२१—२१
११०	१२१
१११	१२२१—२१
११२	१३१
११३	१३२१—२१
११४	१४१
११५	१४२१—२१
११६	१५१
११७	१५२१—२१
११८	१६१
११९	१६२१—२१
१२०	१७१
१२१—२१	१७२१—२१
२१	१८१
२२१—२१	१८२१—२१
३१	१९१
३२१—२१	१९२१—२१
४१	२०१
४२१—२१	२०२१—२१
५१	२११
५२१—२१	२१२१—२१
६१	
६२१—२१	<u>कुल ४४१</u>

त्रिक संयोगीना ९२६१

१११
 ११२१—२१
 १२१२१—४४१
 २२१२१—४४१
 ३२१२१—४४१
 ४२१२१—४४१
 ५२१२१—४४१
 ६२१२१—४४१
 ७२१२१—४४१
 ८२१२१—४४१
 ९२१२१—४४१
 १०२१२१—४४१
 ११२१२१—४४१
 १२२१२१—४४१
 १३२१२१—४४१
 १४२१२१—४४१
 १५२१२१—४४१
 १६२१२१—४४१
 १७२१२१—४४१
 १८२१२१—४४१
 १९२१२१—४४१
 २०२१२१—४४१
 २१२१२१—४४१

कुल १२६१

आ प्रमाणे ४२ भंगी
तथा १८७ भंगीना पण
विकल्प जाणी लेंना !

इति विकल्पना प्रस्ताव

વિકલ્પના પ્રસ્તારના આંકડાનું તાત્પર્ય.

પટ્ભંગીના ત્રિકસંયોગીનો છઠ્ઠો વિકલ્પ ‘૧૧૬’ છે. આમાં પહેલાં વે એકડા છે, એટલે પહેલું અને વીજું વ્રત પટ્ભંગીમાંના પહેલે ભાંગે આદરે અને ત્રીજો છગડો છે. એટલે ત્રીજું વ્રત છઠ્ઠે ભાંગે આદરે । ચોક સંયોગીનો ૨૧૬ મો વિકલ્પ ૬૬૬ છે. આમાં ત્રણે છગડા છે માટે પહેલું વીજું અને ત્રીજું એ ત્રણ વ્રત છઠ્ઠે ભાંગે આદરે । એમજ નવભંગી આદિના વિકલ્પના આંકડાનું તાત્પર્ય સમજી લેવું ॥

પ્રકરણ ૨ જું-પદ.

વ્રતોને અસંયોગ દ્વિક સંયોગાદિ રૂપે વિસ્તારવાથી પદ નિપજે છે. એક વ્રતનું એક પદ, વે વ્રતનાં ત્રણ પદ, ત્રણ વ્રતનાં સાત પદ, ચાર વ્રતનાં ૧૫, એમ યાવત્ ૧૨ વ્રતનાં ૪૦૯૫ પદ થાય । એહનો વિધિ એવો છે કે આગલા વ્રતનાં પદને ડબલ કરી એક ભેલવીએ એટલે પાછલા પાછલા વ્રતનાં પદની સંખ્યા નીકલે જોમે વે વ્રતનાં ત્રણ પદ, તેને ઘમણા કરી એક ભેલવવો એટલે ત્રણ વ્રતનાં સાત પદ નીકળ્યાં । એ રીતે ચાર વ્રતનાં ૧૫, પાંચનાં ૩૧, છનાં ૬૩, સાતનાં ૧૨૭, આઠનાં ૨૫૫, નવનાં ૫૧૧, દશનાં ૧૦૨૩, અગીયારનાં ૨૦૪૭, બાર વ્રતનાં ૪૦૯૫ પદ થાય । આ રીતે એકંદર નીકલેલ પદમાં અસંયોગીના

केटला ? द्विक संयोगीना केटला ? ते जाणवानी रीत आ प्रमाणे छे. दाखला तरीके सात व्रत लइए, तेनां असंयोगीनां सात पद थाय, तेमांथी एक ओछो कर्यो तो छ रह्यां, तेने सांते गुणतां ४२ थाय, तेने द्विक संयोगीना पद शोधवाने माटे वेये भागतां २१ लब्ध आवे माटे द्विकसंयोगीना २१ पद थाय. तेने पांचे गुणी त्रणे भागतां ३५ आव्या. ते त्रिक संयोगीनां पद. तेने चारे गुणी चारे भागतां ३५ आव्या, ते चउक संयोगीनां पद. तेने त्रणे गुणी पांचे भागतां २१ आवे, ते पांच संयोगीनां पद. तेने वेय गुणी छये भागतां ७ आवे, ते छ संयोगीनां पद. तेने एके गुणी साते भागतां एक आव्यो, ते सात संयोगीनुं पद. अर्थात् गुणवामां एक एक घटाडतां अने भागवामां एक एक वधारतां उत्तरोत्तर संयोगीनां पद नीकले । उदाहरण तरीके पद काढवानो यंत्र नीचे प्रमाणे—

सात व्रतना असंयोगी द्विक संयोगी आदि पदनो संवेध यंत्र—								
गु.	७	६	५	४	३	२	१	
	७	२१	३५	३५	२१	७	१	१२७
भा.	१	२	३	४	५	६	७	

બાર વ્રતના અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિ પદનો સંવેધ યંત્ર—

ગુ.	૧૨૧૧	૧૦	૯	૮	૭	૬	૫	૪	૩	૨	૧	
	૧૨૬૬	૨૨૦	૪૯૫	૭૯૨	૯૨૪	૭૯૨	૪૯૫	૨૨૦	૬૬	૧૨	૧	૧૦૪
ભા૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨

વ્રતનાં પદના પ્રસ્તાર લખવાની રીતિ ગંગીયાનાં પદના પ્રસ્તાર જેવી જ છે. ઉદાહરણ તરીકે સાત વ્રતનાં પદના પ્રસ્તાર અહિં લખવામાં આવે છે.

૧. એક વ્રતનું પદ

અસં૦

૧

—

૧

૨. બે વ્રતનાં પદ

અસં૦

૧

૨

—

૨

દ્વિક સં૦

૧૨

—

૧

૩. ત્રણ વ્રતનાં પદ

અ સં૦

૧

૨

૩

—

૩

દ્વિ૦ સં.

૧૨

૧૩

૨૩

—

૩

ત્રિ૦ સં૦

૧૨૩

—

૧

चारव्रतनां पद १५

चउक सं०

३५
४५पं. सं.
१२३४५

असं०

१२३४

१०

१

१

२

३

४

४

पांच व्रतनां

त्रि. सं.

छव्रतनां पद ६३

पद ३१

१२३

१

१२४

२

१२५

३

१३४

४

१३५

५

१४५

६

२३४

६

२३५

६

२४५

६

३४५

६

१०

त्रि. सं.

द्विक सं.

१२

१३

१४

२३

२४

३४

६

असं०

१

२

३

४

५

५

५

त्रि. सं.

त्रिक सं.

१२३

१२४

१३४

२३४

४

१२

१३

१४

१५

२३

२४

२५

३४

च० सं.

१३३४

१२३५

१२४५

१३४५

२३४५

५

५

१२

१३

१४

१५

१६

२३

२४

२५

२६

३४

३५

३६	चोक सं०	छसं. १	१७
४६			२३
४६	१२३४	१२३४५६	२४
५६	१२३५	<hr/>	२५
<hr/>	१२३६	१	२६
१५	१२४५		२७
	१२४६	सर्वमली ६३	३४
त्रि. सं.	१२५६		३५
	१३४५	सात व्रतनां	३६
१२३	१३४६	पद १२७	३७
१२४	१३५६		४५
१२५	१४५६		४६
१२६	२३४५	अ. सं.	४७
१३४	२३४६		५६
१३५	२३५६	१	५७
१३६	२४५६	२	६७
१४५	<hr/>	३	<hr/>
१४६	१५	४	२१
१५६	<hr/>	५	<hr/>
२३४		६	
२३५	पंच सं०	७	त्रिक सं०
२३६		<hr/>	
२४५	१२३४५	७	१२३
२४६	१२३४६	<hr/>	१२४
२५६	१२३५६		१२५
३४५	१२४५६	द्वि. सं.	१२६
३४६	१३४५६		१२७
३५६	२३४५६	१२	१३४
४५६	<hr/>	१३	१३५
	६	१४	१३६
२०		१५	१३७
<hr/>		१६	१४५

१४६	१२३६	३५६७	छ संयोगी.
१४७	१२३७	४५६७	
१५६	१२४५	—	१२३४५६
१५७	१२४६	३५	१२३४५७
१६७	१२४७	—	१२३४६७
२३४	१२५६	१२३४५	१२३५६७
२३५	१२५७	१२३४६	१२४५६७
२३६	१२६७	१२३४७	१३४५६७
२३७	१३४५	१२३५६	२३४५६७
२४५	१३४६	१२३५७	—
२४६	१३४७	१२३६७	७
२४७	१३५६	१२४५६	—
२५६	१३५७	१२४५७	
२५७	१३६७	१२४६७	सातसंयोगी.
२६७	१४५६	१२५६७	
३४५	१४५७	१३४५६	१२३४५६७
३४६	१४६७	१३४५७	—
३४७	१५६७	१३४६७	१
३५६	२३४५	१३५६७	सर्वमली १२७
३५७	२३४६	१४५६७	
३६७	२३४७	२३४५६	आठ व्रतनां पद
४५६	२३५६	२३४५७	२५५
४५७	२३५७	२३४६७	
४६७	२३६७	२३५६७	
५६७	२४५६	२४५६७	असं०
—	२४५७	३४५६७	
३५	२४६७	—	१
—	२५६७		३
	३४५६	२१	३
खण० सं०	३४५७	—	४
१२३४	३४६७	—	५
१२३५			६

७	५८	२३८	चउक संयोगो
८	६७	२४५	
—	६८	२४६	१२३४
८	७८	२४७	१२३५
—	—	२४८	१२३६
त्रिक सं०	२८	२५६	१२३७
	—	२५७	१२३८
	त्रिक सं०	२५८	१२४५
१२	१२३	२६७	१२४६
१३	१२४	२६८	१२४७
१४	१२५	२७८	१२४८
१५	१२६	३४५	१२५६
१६	१२७	३४६	१२५७
१७	१२८	३४७	१२५८
१८	१३४	३५६	१२६७
२३	१३५	३५७	१२६८
२४	१३६	३५८	१२७८
२५	१३७	३६७	१३४५
२६	१३८	३६८	१३४६
२७	१४५	३७८	१३४७
२८	१४६	४५६	१३४८
३४	१४७	४५७	१३५६
३५	१४८	४५८	१३५७
३६	१५६	४६७	१३५८
३७	१५७	४६८	१३६७
३८	१५८	४७८	१३६८
४५	१६७	५६७	१३७८
४६	१७८	५६८	१४५६
४७	२३४	५७८	१४५७
४८	२३५	६७८	१४५८
५६	२३६	—	१४६७
५७	२३७	५६	१४६८

१५७८	३५६७	१२६७८	३५६७८
१५६७	३५६८	१३५६६	३५६७८
१५६८	३५७८	१३५६७	३५६७८
१५७८	३६७८	१३५६८	३५६७८
१६७८	४५६७	१३५६७	—
२३५६	४५६८	१३५६८	५६
२३५६	४५७८	१३५७८	—
२३५७	४६७८	१३५६७	
२३५८	५६७८	१३५६८	छ संयोगी०
२३५६	—	१३५७८	
२३५७	७०	१३६७८	१२३५६६
२३५८	—	१४५६७	१२३५६७
		१४५६८	१२३५६८
		१४५७८	१२३५६७
२३६७	१२३५६	१५६७८	१२३५६८
२३६८	१२३५६	२३५६६	१२३५७८
२३७८	१२३५७	२३५६७	१२३५६७
२४५६	१२३५८	२३५६८	१२३५६८
२४५७	१२३५८	२३५६७	१२३५६७
२४५८	१२३५७	२३५६८	१२३५६८
२४६७	१२३५७	२३५६८	१२३५६७
२४६८	१२३५८	२३५६७	१२३५६८
२४७८	१२३५८	२३५६८	१२३५६७
२५६७	१२३५८	२३५६८	१२३५६७
२५६८	१२३५८	२३५६८	१२३५६७
२५७८	१२३५८	२३५६८	१२३५६७
२६७८	१२३५८	२३५६८	१२३५६७
३५५६	१२३५७	२३५६८	१२३५६८
३५५७	१२३५८	२३५६८	१२३५६८
३५५८	१२३५८	२३५६८	१२३५६८
३५६७	१२५६७	२५६७८	१२५६७८
३५६८	१२५६८	३५६७८	१२५६७८
३५७८	१२५७८	३५६८	१२५६७८

पंच संयोगी

૨૩૪૫૬૮	સાત સંયોગી.	૨૩૪૫૬૭૮	સર્વ મલી ૨૫૫
૨૩૪૫૭૮		—	
૨૩૪૬૭૮	૧૨૩૪૫૬૭	૮	પઘી રીતે વારે
૨૩૫૬૭૮	૧૨૩૪૫૬૮	—	વ્રતનાં પદ
૨૪૫૬૭૮	૧૨૩૪૫૭૮	આઠ સંયોગી.	કાઠવા
૩૪૫૬૭૮	૧૨૩૪૬૭૮		
—	૧૨૩૫૬૭૮	૧૨૩૪૫૬૭૮	—
૨૮	૧૨૪૫૬૭૮	—	
—	૧૩૪૫૬૭૮	૧	

પદના પસ્તારના આંકડાનું પ્રયોજન વ્રતના નંવર અને સંયોગ દર્શાવવાનું છે. જેમકે સાત વ્રતના ત્રિક સંયોગીનું તેરમું પદ ૧૫૬ છે, આમાં ત્રિકસંયોગી એટલે સાતમાંથી ગમે તે ત્રણ વ્રત આદરવાનાં છે. તેમાં એકડો પાંચડો અને છગડો પહેલા પાંચમા અને છઠ્ઠા વ્રતનો સંયોગ દર્શાવે છે. સાત વ્રતના ચૌક સંયોગીનું એકવીશમું પદ ૨૩૪૫ છે, તે વીજા ત્રીજા ચોથા અને પાંચમા એ ચાર વ્રતનો સંયોગ દર્શાવે છે. એમ પદના પસ્તારના આંકડાનું રહસ્ય સમજી લેવું ।

પ્રકરણ ૩ જું=શૂચિકા.

વિકલ્પ અને પદને પરસ્પર યોજવાથી જે ભાંગા થાય તે સિદ્ધ ભાંગા કહેવાય છે. એકથી વારવ્રત સુધીમાંના ગમે તે વ્રતના ગમે તે સંયોગના સિદ્ધ ભાંગાની યંડસંખ્યા કે એકંદર સંખ્યા જાણવી હોય તો દેવકુલિકાની જરૂર પડે છે । ષટ્ભંગી નવભંગી આદિ પાંચ પ્રકારની દેવકુલિકામાંથી જે ભંગીના સિદ્ધ ભાંગા

કાઢવા હોય તે મંગીની દેવકુલિકામાં જોવું પડે છે. પાંચ મંગીની પાંચ દેવકુલિકાના કોષ્ટકો નીચે પ્રમાણે તૈયાર કરવા । તેના કોઠામાં ષટ્મંગી આદિના વિકલ્પની અસંયોગી આદિ સંખ્યા લખવી. વીજા કોઠામાં પદની અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિ સંખ્યા લખવી. અને તે વન્નેનો પરસ્પર ગુણાકાર કરી જે સંખ્યા આવે તે ત્રીજા કોઠામાં લખવી । ષટ્મંગી, નવમંગી, એકવીશ-મંગી, ઓગણપચાસ મંગી એકસો સુડતાલીશ મંગી, એ પાંચ મંગીને એક વ્રતથી વાર વ્રત ઉપર ઉતારતાં એક એક મંગીના એકથી માંડી વાર (૨) કોષ્ટકો થાય છે. તે ઉપરા ઉપર લખીએ તો તેનો આકાર દેવકુલ જેવો થાય તેથી તેનું નામ દેવકુલિકા પાડવામાં આવેલ છે । પાંચ મંગીની પાંચ દેવકુલિકા ક્રમશઃ નીચે મુજબ—

અથ ષટ્મંગી દેવકુલિકા.

પ્રા. ૬	૧	૬
સર્વ ૬		
પ્રા. ૬	૨	૧૨
મૃ. ૩૬	૧	૩૬

१६९

प्रा. ६	३	१८
मृ. ३६	३	१०८
अ. २१६	१	२१६

सर्व ३४२

प्रा. ६	४	२४
मृ. ३६	६	२१६
अ. २१६	४	८६४
मै. १२९६	१	१२९६

सर्व. २४००

प्रा. ६	५	३०
मृ. ३६	१०	३६०
अ. २१६	१०	२१६०
मै. १२९६	५	६४८०
प. ७५७६	१	७५७६

सर्व. १६८०६

પ્રા. ૬	૬	૩૬
મૃ. ૩૬	૧૫	૫૪૦
અ. ૨૧૬	૨૦	૪૩૨૦
મૈ. ૧૨૯૬	૧૫	૧૯૪૪૦
પ. ૭૭૭૬	૬	૪૬૬૫૬
દિ. ૪૬૬૫૬	૧	૪૬૬૫૬

સર્વ ૧૧૭૬૪૮

પ્રા. ૬	૭	૪૨
મૃ. ૩૬	૨૧	૭૫૬
અ. ૨૧૬	૩૫	૭૫૬૦
મૈ. ૧૨૯૬	૩૫	૪૫૩૬૦
પ. ૭૭૭૬	૨૧	૧૬૩૨૯૬
દિ. ૪૬૬૫૬	૭	૩૨૬૫૯૨
ખો. ૨૭૯૯૩૬	૧	૨૭૯૯૩૬

સર્વ ૮૨૩૫૪૨

प्रा. ६	८	४८
मृ. ३६	२८	१००८
अ. २१६	५६	१२०९६
मै. १२९६	७०	९०७२०
प. ७७७६	५६	४३५४५६
दि. ४६६५६	२८	१३०६३६८
भो. २७९९३६	८	२२३९४८८
अ. १६७९६१६	१	१६७९६१६

सर्वमली ५७६४८००

प्रा. ६	९	५४
मृ. ३६	३६	१२९६
अ. २१६	८४	१८१४४
मै. १२९६	१२६	१६३२९६
प. ७७७६	१२६	९७९७७६
दि. ४६६५६	८४	३९१९१०४
भो. २७९९३६	३६	१००७७६९६
अ. १६७९६१६	९	१५११६५४४
सा. १००७७६९६	१	१००७७६९६

सर्व मली. ४०३५३६०६

પ્રા. ૬	૧૦	૬૦
મૃ. ૩૬	૪૫	૧૬૨૦
અ. ૨૧૬	૧૨૦	૨૫૯૨૦
મૈ. ૧૨૯૬	૨૧૦	૨૭૨૧૬૦
ષ. ૭૭૭૬	૨૫૨	૧૯૫૯૫૫૨
દિ. ૪૬૬૫૬	૨૧૦	૯૭૯૭૭૬૦
ખો. ૨૭૯૯૩૬	૧૨૦	૩૩૫૯૨૩૨૦
અ. ૧૬૭૯૬૧૬	૪૫	૭૫૫૮૨૭૨૦
સા. ૨૦૦૭૭૬૯૬	૧૦	૧૦૦૭૭૬૯૬૦
તે. ૬૦૪૬૬૧૭૬	૧	૬૦૪૬૬૧૭૬

સર્વ. ૨૮૨૪૭૫૨૪૮

પ્રા. ૬	૧૧	૬૬
મૃ. ૩૬	૫૫	૧૯૮૦
અ. ૨૧૬	૧૬૫	૩૫૬૪૦
મૈ. ૧૨૯૬	૩૩૦	૪૨૭૬૮૦
પ. ૭૭૭૬	૪૬૨	૩૫૯૨૫૧૨
દિ. ૪૬૬૫૬	૪૬૨	૨૧૫૫૫૦૭૨
મો. ૨૭૯૯૩૬	૩૩૦	૯૨૩૭૮૮૮૦
અ. ૧૬૭૯૬૧૬	૧૬૫	૨૭૭૧૩૬૬૪૦
સા. ૧૦૦૭૭૬૯૬	૫૫	૫૫૪૨૭૩૨૮૦
દે. ૬૦૪૬૬૧૭૬	૧૧	૬૬૫૧૨૭૯૩૬
પો. ૩૬૧૭૯૭૦૫૬	૧	૩૬૨૭૯૭૦૫૬

१७४

ग्रा. ६	१२	७२
मृ. ३६	६६	१,२३७६
अ. २१६	२२०	४७५२०
मै. १२९६	४९५	६४१५२०
प. ७७७६	७९२	६१५८५९२
दि. ४६६५६	९२४	४३११०१४४
उव. २७९९३६	७९२	२२१७०९३१२
अ. १६७९६१६	४९५	८३१४०९९२०
सा. १००७७६९६	२२०	२२१७०९३१२०
दे. ६०४६६१७६	६६	३९९०७६७६१६
पो. ३६२७९७०५६	१२	४३५३५६४६७२
अति. २१७६७८२३३६	१	२१७६७८२३३६

सर्व. १३८४१२८७२००

१३ सौ कोडि ८४ कोडि १२ लाख ८७ हजार वसो थावक व्रत भंगा.

पट्टभंगी यंत्र

अंक नं. ६	२३	२२	२१	१३	१२	११
करण ३	२	२	२	१	१	१
योग ३	३	२	१	३	२	१
लघुअंक ६	१	१	१	१	१	१

द्वादशव्रतोपरि पट्टभंगी यंत्र—

प्राणातिपात चेरमणव्रत.	२३	२२	२१	१३	१२	११
मृषावाद वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
अदत्तादान वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
मैथुन वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
परिश्रद्ध वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
दिग्व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
उद्योगपरिभोग० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
अनर्थदंडनिवृत्ति व्रत.	२३	२२	२१	१३	१२	११
सामायिक व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
देशावगास्तिक व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
पौषध व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
अतिथिसंविभाग व्रत.	२३	२२	२१	१३	१२	११

१७६

नवभंगी देवकुलिका.

प्रा. ९	१	९
---------	---	---

सर्व. ९

प्रा. ९	२	१८
मृ. ८१	१	८१

सर्व ९९

प्रा. ९	३	२७
मृ. ८१	३	२४३
अ. ७२९	१	७२९

सर्व. ९९९

प्रा. ९	४	३६
मृ. ८१	६	४८६
अ. ७२९	४	२९१६
मै. ६५६१	१	६५६१

सर्व. ९९९९

१७७

प्रा. ९	५	४५
मृ. ८१	१०	८१०
अ. ७२९	१०	७२९०
मै. ६५६१	५	३२८०५
प. ५९०४९	१	५९०४९

सर्व. ९९९९९

प्रा. ९	६	५४
मृ. ८१	१५	१२१५
अ. ७२९	२०	१४५८०
मै. ६५६१	१५	९८४१५
प. ५९०४९	६	३५४२९६
दि. ५३१४४१	१	५३१४४१

सर्व. ९९९९९९

प्रा. ९	७	६३
मृ. ८१	२१	१७०१
अ. ७२९	३५	२५५१५
मै. ६५६१	३५	२२९६३५
प. ५९०४९	२१	१२४००२९
दि. ५३१४४१	७	३७२००८७
उ. ४७८२९६९	१	४७८२९६९

सर्व. ९९२९९९९

૧૭૮

પ્રા. ૯	૮	૭૨
મૃ. ૮૧	૨૮	૨૨૬૮
અ. ૭૨૯	૫૬	૪૦૮૨૪
મૈ. ૬૫૬૧	૭૦	૪૫૯૨૭૦
પ. ૫૯૦૪૯	૫૬	૩૩૦૬૭૪૪
દિ. ૫૩૧૪૪૧	૨૮	૧૪૮૮૦૩૪૮
૩. ૪૭૮૨૯૬૯	૮	૩૮૨૬૩૭૫૨
અન. ૪૩૦૪૬૭૨૧	૧	૪૩૦૪૬૭૨૧

સર્વ. ૯૯૯૯૯૯૯૯

પ્રા. ૯	૯	૮૧
મૃ. ૮૧	૩૬	૨૯૧૬
અ. ૭૨૯	૮૪	૬૧૨૩૬
મૈ. ૬૫૬૧	૧૨૬	૮૨૬૬૮૬
પ. ૫૯૦૪૯	૧૨૬	૭૪૪૦૧૭૪
દિ. ૫૩૧૪૪૧	૮૪	૪૪૬૪૧૦૪૪
૩. ૪૭૮૨૯૬૯	૩૬	૧૭૨૧૮૬૮૮૪
અન. ૪૩૦૪૬૭૨૧	૯	૩૮૭૪૨૦૪૮૯
સા. ૩૮૭૪૨૦૪૮૯	૧	૩૮૭૪૨૦૪૮૯

સર્વ. ૯૯૯૯૯૯૯૯૯

१७९

प्रा. ९	१०	९०
सृ. ८१	४५	३६४५
अ. ७२९	१२०	८७४८०
मै. ६५६१	२१०	१३७७८१०
प. ५९०४९	२५२	१४८८०३४८
दि. ५३१४४१	२१०	१११६०२६१०
उ. ४७८२९६९	१२०	५७३९५६२८०
अन. ४३०४६७२१	४५	१९३७१०२४४५
सा. ३८७४२०४८९	१०	३८७४२०४८९०
दे. ३४८६७८४४०१	१	३४८६७८४४०१

सर्व. ९९९९९९९९९९

प्रा. ९	११	९९
सृ. ८१	५५	४४५५
अ. ७२९	१६५	१२०२८५
मै. ६५६१	३३०	२१६५१३०
प. ५९०४९	४६२	२७२८०६३८
दि. ५३१४४१	४६२	२४५५२५७४२
उ. ४७८२९६९	३३०	१५७८३७९७७०
अन. ४३०४६७२१	१६५	७१०२७०८९६५
सा. ३८७४२०४८९	५५	२१३०८१२६८९५
दे. ३४८६७८४४०१	११	३८३५४६२८४११
पा. ३१३८१०५९६०९	१	३१३८१०५९६०९

सर्व. ९९९९९९९९९९९

१८०

प्रा. ९	१२	१०८
मृ. ८१	६६	५३४६
अ. ७२९	२२०	१६०३८०
मै. ६५६१	४९५	३२४७६९५
प. ५९०४९	७९२	४६७६६८०८
दि. ५३१४४१	९२४	४९१०५१४८४
उ. ४७८२९६९	७९२	३७८८१११४४८
अन. ४३०४६७२१	४९५	२१३०८१२६८९५
सा. ३८७४२०४८९	२२०	८५२३२५०७५८०
वे. ३४८६७८४४०१	६६	२३०१२७७७०४६६
पो. ३१३८१०५९६०९	१२	३७६५७२७१५३०८
अति. २८२४२९५३६४८१	१	२८२४२९५३६४८१

सर्व. ९९९९९९९९९९९९

९९ हजार ९ सो ९९ कोडि, ९९ लाख ९९ हजार ९ सो
९९ आवकत्रत भंगा.

द्वादशत्रतोपरि नवभंगी यंत्र—

प्रा.	मृ.	अ.	मै.	प.	दि.	उ.	अन	सा	दे	पो.	अति
३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३
३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१
२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३
२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२
२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१
१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११

नवभंगी.

अंक.	करण.	जोग.	लघु. द.९.
३३	३	३	१
३२	३	२	१
३१	३	१	१
२३	२	३	१
२२	२	२	१
२१	२	१	१
१३	१	३	१
१२	१	२	१
११	१	१	१

२१ भंगी देवकुलिका.

प्रा. २१	१	२१
----------	---	----

सर्व. २१

प्रा. २१	२	४२
मृ. ४४१	१	४४१

सर्व ४८३

प्रा. २१	३	६३
मृ. ४४१	३	१३२३
अ. ९२६१	१	९२६१

सर्व. १०६४७

प्रा. २१	४	८४
मृ. ४४१	६	२६४६
अ. ९२६१	४	३७०४३
मै १९४४८१	१	१९४४८१

सर्व. २३४२५५

१८३

प्रा. २१	५	१०५
मृ. ४४१	१०	४४१०
अ. ९२६१	१०	९२६१०
मै १९४४८१	५	९७२४०५
प. ४०८४१०१	१	४०८४१०१

सर्व. ५१५३६३१

प्रा. २१	६	१२६
मृ. ४४१	१५	६६१५
अ. ९२६१	२०	१८५२२०
मै. १९४४८१	१५	२९१७२१५
प. ४०८४१०१	६	२४५०४६०६
दि. ८५७६६१२१	१	८५७६६१२१

सर्व ११३३७९९०३

प्रा. २१	७	१४७
मृ. ४४१	२१	९२६१
अ. ९२६१	३५	३२४१३५
म. १९४४८१	३५	६८०६८३५
प ४०८४१०१	२१	८५७६६१२१
दि. ८५७६६१२१	७	६००३६२८४७
उ. १८०१०८८५४१	१	१८०१०८८५४१

सर्व २४९४३५७८८७

प्रा. २१	८	१६८
मृ. ४४१	२८	१२३४८
अ. ९२६१	५६	५१८६१६
मै. १९४४८१	७०	१३६१३६७०
प. ४०८४१०१	५६	२२८७०९६५६
दि. ८५७६६१२१	२८	२४०१४५१३८८
उ. १८०१०८८५४१	८	१४४०८७०८३२८
अ. ३७८२२८५९३६१	१	३७८२२८५९३६१

सर्व. ५४८७५८७३५३५

प्रा. २१	९	१८९
मृ. ४४१	३६	१५८७६
अ. ५२६१	८४	७७७९२४
मै. १९४४८१	१२६	२४५०४६०६
प. ४०८४१०१	१२६	५१४५९६७२६
दि. ८५७६६१२१	८४	७२०४३५४१६४
उ. १८०१०८८५४१	३६	६४८३९१८७४७६
अ. ३७८२२८५९३६१	९	३४०४०५७३४२४९
सा. ७९४२८००४६५८१	१	७९४२८००४६५८१

सर्व. १२०७२६९२१७७९१

प्रा. २१	१०	२१०
मृ. ४४१	४५	१९८४५
अ. ९२६१	१२०	११११३२०
मै. १९४४८१	२१०	४०८४१०१०
प. ४०८४१०१	२५२	१०२९१९३४५२
दि. ८५७६६१२१	२१०	१८०१०८८५४१०
उ १८०१०८८५४१	१२०	२१६१३०६२४९२०
अ. ३७८२२८५९३६१	४५	१७०२०२८६७१२४५
सा ७९४२८००४६५८१	१०	७९४२८००४६५८१०
दि. १६६७९८८०९७२०१	१	१६६७९८८०९७८२०१

सर्व. २६५५९९२२७९१४२३

१८६

ग्रा.२१	११	२३१
मृ.४४१	५५	२४२५५
अ.९२६१	१६५	१५२८०६५
मै.१९४४८१	३३०	६४१७८७३०
प.४०८४१०१	४६२	१८८६८५४६६२
दि.८५७६६१२१	४६२	३९६२३९४७९०२
उ.१८०१०८८५४१	३३०	५९४३५९२१८५३०
अ३७८२२८५९३६१	१६५	६२४०७७१७९४५६५
सा.७९४२८००४६५८१	५५	४३६८५४०२५६१९५५
दे.१६६७९८८०९७८२०१	११	१८३४७८६९०७६०२११
पो.३५०२७७५००५४२२२१	१	३५०२७७५००५४२२२१

सर्व ५८४३१८३०१४११३२७

१८७

प्रा. २१	१२	२५२
----------	----	-----

सु. ४४१	६६	२९१०६
---------	----	-------

अ. ९२६१	२२०	२०३७४२०
---------	-----	---------

भै. १९४४८१	४९५	९६२६८०९५
------------	-----	----------

प. ४०८४१०१	७९२	३२३४६०६९९२
------------	-----	------------

दि. ८५७६६१२१	९२४	७९२४७८९५८०४
--------------	-----	-------------

उ १८०१०८८५४१	७९२	१४२६४६२१२४४७२
--------------	-----	---------------

अ३७८२२८५९३६१	४९५	१८७२२३१५३८३६९५
--------------	-----	----------------

सा. ७९४२८००४६५८१	२२०	१७४७४१६१०२४७८२०
------------------	-----	-----------------

दे १६६७९८८०९७८२०१	६६	११००८७२१४४५६१२६६
-------------------	----	------------------

पा. ३५०२७७५००५४२२२१	१२	४२०३३३०००६५०६६५२
---------------------	----	------------------

अ. ७३५५८२७५११३८६६४१	१	७३५५८२७५११३८६६४१
---------------------	---	------------------

सर्व. १२८५५००२६३१०४९२१५

१२८ कोडाकोडि ५५ त्यास कोडि २६३ कोडि १० त्यास
४९ हजार २१५ भायक अत नांगा.

उत्तरएकवीश भंगीनो यंत्र

अंक नं. ६	२३	२२	२१	१३	१२	११
करण ३	२	२	२	१	१	१
योग ३	३	२	१	३	२	१
लघुअंक २१	१	३	३	२	६	६

द्वादशव्रतोपरि उत्तरएकवीशभंगी यंत्र—

प्राणातिपात वेरमणव्रत.	२३	२२	२१	१३	१२	११
मृषावाद वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
अदत्तादान वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
मैथुन वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
परिग्रह वे० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
दिग्व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
उवभोगपरिभोग० व्र.	२३	२२	२१	१३	१२	११
अनर्थदंडनिवृत्ति व्रत.	२३	२२	२१	१३	१२	११
सामायिक व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
देशावगासिक व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
पौषध व्रत	२३	२२	२१	१३	१२	११
अतिथिसंविभाग व्रत.	२३	२२	२१	१३	१२	११

४९ भंगी देवकुलिका.

प्रा.४९	१	४९
---------	---	----

सर्व. ४९

प्रा.४९	२	९८
मृ. २४०१	१	२४०१

सर्व २४९९

प्रा. ४९	३	१४७
मृ. २४०१	३	७२०३
अ. ११७६४९	१	११७६४९

सर्व. १२४९९९

प्रा.४९	४	१९३
मृ. २४०१	४	१४४०४
अ. ११७६४९	४	४७०५९६
मै. ५७६४८०१	१	५७६४८०१

सर्व. ६२४२९९९

१९०

प्रा. ४९	५	२४५
मृ. २४०१	१०	२४०१०
अ. ११७६४९	१०	११७६४९०
मै. ५७६४८०१	५	२८८२४००५
प. २८२४७५२४९	१	२८२४७५२४९

० सर्व. ३५२४९९९९९

प्रा. ४९	६	२९४
मृ. २४०१	१५	३६०१५
अ. ११७६४९	२०	२३५२९८०
मै. ५७६४८०१	१५	८६४७२०१५
प. २८२४७५२४९	६	१६९४८५१४९४
दि. १३८४१२८७२०१	१	१३८४१२८७२०१

सर्व. १५६२४९९९९९९

प्रा. ४९	७	३४३
मृ. २४०१	२१	५०४२१
अ. ११७६४९	३५	४११७७१५
मै. ५७६४८०१	३५	२०१७६८०३५
प. २८२४७५२४९	२१	५९३१९८०२२९
दि. १३८४१२८७२०१	७	९६८८९०१०४०७
उ. ६७८२२३०७२८४९	१	६७८२२३०७२८४९

सर्व. ७८१२४९९९९९९९

प्रा. ४९	८	३९२
मृ. २४०१	२८	६७२२८
अ. ११७६४९	५६	६५८८३४४
मै. ५७६४८०१	७०	४०३५३६०३०
प. २८२४७५२४९	५६	१५८१८६१३९४४
दि. १३८४१२८७२०१	२८	३८७५५६०४१६२८
उ. ६७८२२३०७२८४९	८	५४२५७८४५८२७९२
अ. ३३२३२९३०५६९६०१	१	३३२३२९३०५६९६०१

सर्वमती ३९०६२४२९९९९९९९

प्रा. ४९	९	४४१
मृ. २४०१	३६	८६४३६
अ. ११७६४९	८४	९८८२५१६
मै. ५७६४८०१	१२६	७२६३६४९२६
प. २८२४७५२४९	१२६	३५५९१८८१३७४
दि. १३८४१२८७२०१	८४	११६२६६८१२४८८४
उ. ६७८२२३०७२८४९	३६	५४४१६०३०७२२५६४
अ. ३३२३२९३०५६९६०१	९	२९२०९६३७५१२६४०९
मा. १६२८४१३५९७९१०४४९	१	१६२८४१३५९७९१०४४९

सर्व मती. १९५३१२४९९९९९९९९९९

१९२

ग्रा.४९	१०	४९०
मृ.२४०१	४५	१०८०४५
अ.११७६४९	१२०	१४११७८८०
मै.५७६४८०१	२१०	१२१०६०८२१०
प.२८२४७५२४९	२५२	७११८३७६२७४८
दि.१३८४१२८७२०१	२१०	२९०६६७०३१२२१०
उ.६७८२२३०७२८४९	१२०	८१३८६७६८७४१८८०
अ३३२३२९३०५६९६०१	४५	१४९५४८१८७५६३२०४५
सा.१६२८४१३५९७९१०४४९	१०	१६२८४१३५९७९१०४४९०
दे.७९७९२२६६२९७६१२००१	१	७९७९२२६६२९७६१२००१

सर्व. ९७६५६२४९९९९९९९९९९

ग्रा.४९	११	५३९
मृ.२४०१	५५	१३२०५५
अ. ११७६४९	१६५	१९४१२०८५
मै.५७६४८०१	३३०	१९०२३८४३३०
प.२८२४७५२४९	४६२	१३०५०३५६५०३८
दि.१३८४१२८७२०१	४६२	६३९४६७४६८६८६२
उ. ६७८२२३०७२८४९	३३०	२२३८१३६१४०४०१७०
अ.३३२३२९३०५६९६०१	१६५	५४८३४३३५३९८४१६५
सा. १६२८४१३५९७९१०४४९	५५	८९५६२७४७८८५०७४६९५
दे. ७९७९२२६६२९७६१२००१	११	८७७७१४९२९२७३७३२०११
पो३९०९८२१०४८५८२९८८०४९	१	३९०९८२१०४८५८२९८८०४९

सर्व. ४८८२८१२३९९९९९९९९९९९

प्रा. ४९	६२	५८८
----------	----	-----

६६	१,५८४६६
----	---------

२२०	२५८८२७८०
-----	----------

২৭২ ২৮৬৩৬৬৬৮৭৬

৬৭২	২২৩৬২০৩৯৬২০৮
-----	--------------

१२४	१२७८९३४९३७३७२४
-----	----------------

692	43724269369600
-----	----------------

८९५. १.६४५.०३००६३१९५.२४९५.

220	34,224,099.84.2029,1960
-----	-------------------------

६६	५२६६२८९५७५३४२३९२०६६
----	---------------------

72	859830622422994136411
----	-----------------------

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९

४१. हजार ४०६ कांठाकांठि, २८ लाख ९९ हजार

द्वादशत्रतोपरि ४९ भंगी यंत्र—

प्रा.	मृ.	अ.	मै.	प.	दि.	उ.	अन	सा	दे	पो.	अति
३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३
३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१
२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२३
२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२२
२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१
१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११

उत्तर ४९ भंगीयंत्र—

अंक नं. ९	३३	३२	३१	२३	२२	२१	१३	१२	११
करण. ३	३	३	३	२	२	२	१	१	१
जोग. ३	३	२	१	३	२	१	३	२	१
लघु. अं. ४९	१	३	३	३	९	९	३	९	९

त्रण काल आश्री १४७ भंगी देवकुलिका.

प्रा. १४७	१	१४७
-----------	---	-----

सर्व. १४७

प्रा. १४७	२	२९४
मृ. २१६०९	१	२१६०९

सर्व २१९०३

प्रा. १४७	३	४४१
मृ. २१६०९	३	६४८२७
अ. ३१७६५२३	१	३१७६५२३

सर्व. ३२४१७९१

प्रा. १४७	४	५८८
मृ. २१६०९	४	१२९६५४
अ. ३१७६५२३	४	१२७०६०९२
म. ४६६९८८८१	१	४६६९८८८१

सर्व. ४७२३८२२१५

ମା. ୧୫୭	୫	୭୩୫
ମୂ. ୨୧୬୦୯	୧୦	୨୧୬୦୯୦
ଅ. ୩୧୭୬୫୨୩	୧୦	୩୧୭୬୫୨୩୦
ମୈ. ୫୬୬୯୫୮୮୮୧	୫	୨୩୩୫୭୫୫୫୦୫
ପ. ୬୮୬୫୧୫୮୫୫୦୭	୧	୬୮୬୫୧୫୮୫୫୦୭

ସର୍ବ. ୭୧୦୦୮୨୧୧୬୭

ମା. ୧୫୭	୬	୮୮୨
ମୂ. ୨୧୬୦୯	୧୫	୩୨୫୧୩୫
ଅ. ୩୧୭୬୫୨୩	୨୦	୬୩୫୩୦୫୬୦
ମୈ. ୫୬୬୯୫୮୮୮୧	୧୫	୭୦୦୫୨୩୩୨୧୫
ପ. ୬୮୬୫୧୫୮୫୫୦୭	୬	୫୧୧୮୫୮୧୧୩୦୫୨
ଦି. ୧୦୦୯୦୨୧୮୩୬୯୫୨୯	୧	୧୦୦୯୦୨୧୮୩୬୯୫୨୯

ସର୍ବ ୧୦୫୦୯୨୧୫୩୭୧୨୬୩

પ્રા. ૧૪૭	૭	૧૦૨૯
મુ. ૨૧૬૦૯	૨૧	૪૫૩૭૮૯
અ. ૩૧૭૬૫૨૩	૩૫	૧૧૧૧૭૮૩૦૫
મે. ૪૬૬૯૪૮૮૮૧	૩૫	૧૬૩૪૩૨૧૦૮૩૫
પ. ૬૮૬૪૧૪૮૫૫૦૭	૨૧	૧૪૪૧૪૭૧૧૯૫૬૭
દિ. ૧૦૦૯૦૨૯૮૩૬૯૫૨૯	૭	૭૦૬૩૨૦૮૮૫૮૬૭૦૩
ક. ૧૪૮૩૨૭૩૮૬૦૩૨૦૭૬૩	૧	૧૪૮૩૨૭૩૮૬૦૩૨૦૭૬૩

મર્ચ ૧૫૫૫૩૬૩૮૭૪૯૪૭૦૭૧

પ્રા. ૧૪૭	૮	૧૧૭૬
મુ. ૨૧૬૦૯	૨૮	૬૦૫૦૫૨
અ. ૩૧૭૬૫૨૩	૫૬	૧૭૭૮૮૫૨૮૮
મે. ૪૬૬૯૪૮૮૮૧	૭૦	૩૨૬૮૬૪૨૧૬૭૦
પ. ૬૮૬૪૧૪૮૫૫૦૭	૫૬	૩૮૪૩૯૨૩૧૮૮૩૯૨
દિ. ૧૦૦૯૦૨૯૮૩૬૯૫૨૯	૨૮	૨૮૨૫૨૮૩૫૪૩૫૬૮૧૨
ક. ૧૪૮૩૨૭૩૮૬૦૩૨૦૭૬૩	૮	૧૧૮૬૬૧૨૦૮૮૫૬૬૧૦૪
અ. ૨૧૬૦૭૧૨૫૭૪૭૦૫૨૧૬૧	૧	૨૧૮૦૪૧૨૫૭૪૭૦૫૨૧૬૧

મર્ચ ૧૩૦૧૧૨૮૬૩૪૨૧૧૩૬૩૫૫

प्रा. १५७	९	१३२३
मृ. २१६०९	३६	७७९२५
अ. ३१७६५२३	८५	२६६८२७९३२
मै. ५६६९५८८१	१२६	५८८३५५५९००६
प. ६८६५१५८५५०७	१२६	८६५८८२७१७३८८२
दि. १००९०२९८३६९५२९	८५	८५७५८५०६३०५०५३३६
उ. १५८३२७३८६०३२०७६३	३६	५३३९७८५८९७१५५७५६८
अ. २१८०५१२५७५७१५२१६१	९	१९६२३७१३१७२०५३६९५५२९
सा २०५२०६५८५७७१३६७६६७	१	३२०५२०६५८५७७१३६७६६७

सर्व. ३५०६८६९०३१६८५०६६५०८७

मा. र.प.	र.	र.प.
सु. २१६०९	५५	९७२५०५
अ. ३१७६५२३	१२०	३८११८२७६०
म. ५६६९५८८८१	२१०	९८०५९२६५०१०
ग. ६८६५१५८५५०७	२५२	१७२९७६५५३५७७५
घ. १००९०२९८३६९५२९	२१०	२११८९६२६५७६०१०९०
ङ. १५८३२७३८६०३२०७६३	१२०	१७७९९२८६३२३८५९१५६०
अ. २१८०५१२५७५७१५२१६१	५५	९८११८५६५८६०२१८५७२५५
आ. ३२०५२०६५८५७७१३६७६७७	१०	३२०५२०६५८५७७१३६७६७७
इ. ५७११६५३२६०७६९१०५७०५९	१	५७११६५३२६०७६९१०५७०५९

सर्ग. ५०५२१६६१६६९२५१८५३०२३

ગ્રા ૧૫૭	૧૧	૧૬૧૭
મુ. ૨૧૬૦૧	૫૫	૧૧૮૮૫૧૫
અ. ૩૧૭૬૫૨૩	૧૬૫	૫૨૫૧૨૬૨૧૫
મૈ. ૫૬૬૬૧૫૮૮૧	૩૩૦	૧૫૫૦૧૩૧૩૦૭૩૦
પ. ૬૮૬૫૧૫૮૫૫૦૭	૫૬૨	૩૧૭૧૨૩૬૬૩૦૫૨૩૫
દિ. ૧૦૦૧૦૨૧૮૩૬૧૫૨૧	૫૬૨	૫૬૬૧૭૧૭૮૫૬૭૨૨૩૧૮
ત. ૧૫૮૩૨૭૩૮૬૦૩૨૦૭૬૩	૩૩૦	૫૮૧૫૮૦૩૭૩૧૦૫૮૫૧૭૧૦
અ. ૨૧૮૦૫૧૨૫૦૫૬૭૧૫૨૧૬૧	૧૬૫	૩૫૧૭૬૮૦૭૫૮૨૦૮૦૧૦૬૫૬૫
સા. ૩૨૦૫૨૦૬૫૮૫૭૬૭૧૩૬૭૬૭	૫૫	૧૭૬૨૮૬૩૫૬૬૬૨૧૧૨૫૨૨૧૬૮૫
દે. ૫૭૧૧૬૫૩૫૩૨૬૦૭૬૧૧૦૫૭૦૫૧	૧૧	૫૧૮૨૮૧૮૮૫૮૬૮૫૬૦૧૫૧૭૫૩૧
પો. ૬૧૨૬૧૩૦૬૧૨૧૩૩૦૫૮૩૧૧૬૨૦૩	૧	૬૧૨૬૧૩૦૬૧૨૧૩૩૦૫૮૩૧૧૬૨૦૩

સર્વ. ૭૫૬૨૫૦૫૧૨૭૦૦૦૭૭૧૨૮૦૮૭૫૫૧

દેવકુલિકાનું તાત્પર્ય--

પહેલો કોઠો વિકલ્પના અસંયોગી દ્વિક સંયોગી ત્રિક-સંયોગી આદિની સંખ્યા વતાવે છે । વીજો કોઠો પદના અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિની સંખ્યા વતાવે છે અને ત્રીજો કોઠો સિદ્ધ ભાંગાના અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિની સંખ્યા વતાવે છે । બધા સંયોગોનો એકંદર સરવાલો કરવાથી તે તે વ્રતના વિકલ્પ પદ અને સિદ્ધ ભાંગાની એકંદર સંખ્યા નીકલે છે ।

સિદ્ધભાંગાની એકંદર સંખ્યા કાઢવાની વીજી રીત—જે વ્રતના ભાંગાની સંખ્યા જાણવી હોય તેના આગલા વ્રતના સિદ્ધ ભાંગાની સંખ્યાને જે ભંગી હોય તેમાં એક ઉમેરતાં જે સંખ્યા આવે તે સંખ્યાએ ગુણી, તેમાં તે ભંગીનો અંક ઉમેરવાથી ભાંગાની સંખ્યા નીકલે છે । જેમકે—ષટ્ભંગી હોય તો સાતે ગુણી છ ભેલવવા । નવભંગી હોય તો દશે ગુણી નવ ભેલવવા । ૨૧ ભંગી હોય તો ૨૨ થી ગુણી ૨૧ ભેલવવા । ૪૯ ભંગી હોય તો ૫૦ થી ગુણી ૪૯ ભેલવવા અને ૧૪૭ ભંગી હોય તો ૧૪૮ થી ગુણી ૧૪૭ ભેલવવા । ઉદાહરણ—ષટ્ભંગીયે સાત વ્રતના સિદ્ધ ભાંગાની કુલ સંખ્યા જાણવી હોય તો છ વ્રતના સિદ્ધ ભાંગાની કુલ સંખ્યા ૧૧૭૬૮ છે. તેને ષટ્ભંગી છે માટે સાતે ગુણી છ ભેલવતાં ‘ ૮૨૩૫૪૨ ’ આ એકંદર સંખ્યા સાત વ્રતના સિદ્ધ ભાંગાની નિકળી. એવી રીતે નવ ભંગી આદિના સિદ્ધ ભાંગાની કુલ સંખ્યા કાઢવી । એક વ્રતથી ઉત્તરોત્તર વ્રતના ભાંગાની એકંદર સંખ્યા કાઢવામાં આ રીત સુગમ થઈ પડે છે ।

પ્રકરણ ૪ થું-સિદ્ધભાંગાના પ્રસ્તાર.

દેશકુલિકામાં વતાવ્યા પ્રમાણે પદ્મભંગીયે આઠ વ્રતના દ્વિકસંયોગે ૧૦૦૮ સિદ્ધ ભાંગા થાય । તે કેવી રીતે લખાય એમ કોઈ પુછે તો પદ્મભંગીના દ્વિક સંયોગે ૩૬ વિકલ્પ થાય અને આઠ વ્રતના દ્વિક સંયોગે ૨૮ પદ થાય, તેમાં ૩૬ વિકલ્પ પહેલ્યા પદની સાથે, ૩૬ વિકલ્પ વીજા પદની સાથે એમ યાવત્ અઢાવીશઘા પદ સાથે યોજતાં ૧૦૦૮ ભાંગાની નિષ્પત્તિ થાય । તે સિદ્ધ ભાંગાના પ્રસ્તાર નીચે પ્રમાણે ।

એકવ્રતના	૨૦	૧૩	૪૩
ભાંગા ૬	૩૦	૧૪	૪૪
	૪૦	૧૫	૪૫
	૫૦	૧૬	૪૬
૧	૬૦	૨૧	૫૧
૨	૭૧	૨૨	૫૨
૩	૭૨	૨૩	૫૩
૪	૭૩	૨૪	૫૪
૫	૭૪	૨૫	૫૫
૬	૭૫	૨૬	૫૬
—	૭૬	૩૧	૬૧
૭	—	૩૨	૬૨
—	૧૨	૩૩	૬૩
વેગવ્રતના	—	૩૪	૬૪
ભાંગા ૪૮	સિદ્ધ ૧૦૦	૩૫	૬૫
૭૭	૧૧	૪૧	—
૮૦	૧૨	૪૨	૭૨

त्रणव्रतना	११०	५५०	५०१
	१२०	५६०	५०२
भांगा ३४२	१३०	६१०	५०३
	१४०	६२०	५०४
असं०	१५०	६३०	५०५
	१६०	६४०	५०६
१००	२१०	६५०	६०१
२००	२२०	६६०	६०२
३००	२३०	१०१	६०३
४००	२४०	१०२	६०४
४००	२५०	१०३	६०५
५००	२६०	१०४	६०६
६००	३१०	१०५	०११
०१०	३२०	१०६	०१२
०२०	३३०	२०१	०१३
०३०		२०२	०१४
०४०		२०३	०१५
०५०	३४०	२०४	०१६
०६०	३५०	२०५	०२१
००१	३६०	२०६	०२२
००२		३०१	०२३
००३		३०२	०२४
००४	४१०	३०३	०२५
००५	४२०	३०४	०२६
००६	४३०	३०५	०३१
	४४०	३०६	०३२
	४५०	४०१	०३३
१८	४६०	४०२	०३४
	५१०	४०३	०३५
	५२०	४०४	०३६
	५३०	४०५	०४१
द्विकलं०	५४०	४०६	०४२

०४३	१२१	२१३	२६३
०४४	१२२	२१४	२६४
०४५	१२३	२१५	२६५
०४६	१२४	२१६	२६६
०५१	१२५	२१७	३११
०५२	१२६	२२१	३१२
०५३	१३१	२२२	३१३
०५४	१३२	२२३	३१४
०५५	१३३	२२४	३१५
०५६	१३४	२२५	३१६
०६१	१३५	२२६	३२१
०६२	१३६	२३१	३२२
०६३	१४१	२३२	३२३
०६४	१४२	२३३	३२४
०६५	१४३	२३४	३२५
०६६	१४४	२३५	३२६
	१४५	२३६	३३१
	१४६	२४१	३३२
१०८	१५१	२४२	३३३
	१५२	२४३	३३४
	१५३	२४४	३३५
	१५४	२४५	३३६
	१५५	२४६	३४१
त्रिंशत्	१५६	२४७	३४२
	१६१	२५१	३४३
	१६२	२५२	३४४
१११	१६३	२५३	३४५
११२	१६४	२५४	३४६
११३	१६५	२५५	३५१
११४	१६६	२५६	३५२
११५	२११	२६१	३५३
११६	२१२	२६२	३५४

૩૫૫	૪૫૧	૫૪૩	૬૩૫
૩૫૬	૪૫૨	૫૪૪	૬૩૬
૩૬૧	૪૫૩	૫૪૫	૬૪૧
૩૬૨	૪૫૪	૫૪૬	૬૪૨
૩૬૩	૪૫૫	૫૫૧	૬૪૩
૩૬૪	૪૫૬	૫૫૨	૬૪૪
૩૬૫	૪૬૧	૫૫૩	૬૪૫
૩૬૬	૪૬૨	૫૫૪	૬૪૬
૪૧૧	૪૬૩	૫૫૫	૬૫૧
૪૧૨	૪૬૪	૫૫૬	૬૫૨
૪૧૩	૪૬૫	૫૬૧	૬૫૩
૪૧૪	૪૬૬	૫૬૨	૬૫૪
૪૧૫	૫૧૧	૫૬૩	૬૫૫
૪૧૬	૫૧૨	૫૬૪	૬૫૬
૪૨૧	૫૧૩	૫૬૫	૬૬૧
૪૨૨	૫૧૪	૫૬૬	૬૬૨
૪૨૩	૫૧૫	૬૧૧	૬૬૩
૪૨૪	૫૧૬	૬૧૨	૬૬૪
૪૨૫	૫૨૧	૬૧૩	૬૬૫
૪૨૬	૫૨૨	૬૧૪	૬૬૬
૪૩૧	૫૨૩	૬૧૫	
૪૩૨	૫૨૪	૬૧૬	
૪૩૩	૫૨૫	૬૨૧	
૪૩૪	૫૨૬	૬૨૨	૨૧૬
૪૩૫	૫૩૧	૬૨૩	
૪૩૬	૫૩૨	૬૨૪	
૪૪૧	૫૩૩	૬૨૫	
૪૪૨	૫૩૪	૬૨૬	સર્વમળી
૪૪૩	૫૩૫	૬૩૧	
૪૪૪	૫૩૬	૬૩૨	૩૫૨
૪૪૫	૫૪૧	૬૩૩	
૪૪૬	૫૪૨	૬૩૪	

राश्वतना	त्रिकसं०	६१००	५६६०-३६
भांगा २४०० ..	११००	६२००	६११०
	१२००	६३००	६६६०-३६
असंयोगी.	१३००	६४००	_____
	१४००	६५००	२१६
१०००	१५००	६६००-३६	११०१
२०००	१६००	१०१०	६६०६-२१६
३०००	२१००	६०६०-३६	१०११
४०००	२२००	१००१	६०६६-२१६
५०००	२३००	६००६-३६	०१११
६०००	२४००	०११०	०६६६-२१६
०१००	२५००	०६६०-३६	_____
०२००	२६००	०१०१	८६४
०३००	३१००		_____
०४००	३२००	०६०६-३६	चउकसंयोगी.
०५००	३३००	००११	
०६००	३४००	००६६-३६	११११
००१०	३५००	_____	११६६-३६
००२०	३६००	२१६	१६६६-२१६
००३०	४१००	_____	२६६६-२१६
००४०	४२००		३६६६-२१६
००५०	४३००	त्रिकसंयोगी.	४६६६-२१६
००६०			५६६६-२१६
०००१	४४००	१११०	६६६६-२१६
०००२	४५००	१६६०-३६	
०००३	४६००	२११०	_____
०००४	५१००	२६६०-३६	
०००५	५२००	३११०	१२५४
०००६	५३००	३६६०-३६	
	५४००	४११०	संयोगी २४००
	५५००	४६६०-३६	_____
	५६००	५११०	

पांचव्रतमा
भांगा १६८०६

असंयोगी.

१००००

२००००

३००००

४००००

५००००

६००००—६

०१०००

०६०००—६

००१००

००६००—६

०००१०

०००६०—६

००००१

००००६—६

३०

०६०६०—३६

०६००६—३६

००६६०—३६

००६०६—३६

०००६६—३६

३६०

त्रिकसंयोगी.

११११००

१६६००—३६

६६६००—२१६

६६०६०—२१६

६६००६—२१६

६०६६०—२१६

६०६०६—२१६

६००६६—२१६

०६६६०—२१६

०६६०६—२१६

०६०६६—२१६

००६६६—२१६

२१६०

त्रिकसं०

११०००

६६०००—३६

६०६००—३६

६००६०—३६

६०००६—३६

०६६००—३६

चौक संयोगी.

११११०

११६६०—३६

१६६६०—२१६

६६६६०—१२९६

६६६०६—१२९६

६६०६६—१२९६

६०६६६—१२९६

०६६६६—१२९६

६४८०

पांच संयोगी.

१११११

१११६६—३६

११६६६—२१६

१६६६६—१२९६

२६६६६—१२९६

३६६६६—१२९६

४६६६६—१२९६

५६६६६—१२९६

६६६६६—१२९६

७७७७६

सर्वमाली १६८०६

छ व्रतना भांगा

११७६४८.

असंयोगी.

१०००००

६०००००—६

०६००००—६

त्रिकसंयोगीना.

००६०००—६

०००६००—६

००००६०—६

०००००६—६

३६

त्रिक संयोगी.

१११००००

६६००००—३६

६०६०००—३६

६००६००—३६

६०००६०—३६

६००००६—३६

०६६०००—३६

०६०६००—३६

०६००६०—३६

०६०००६—३६

००६६००—३६

००६०६०—३६

००६००६—३६

०००६६०—३६

०००६०६—३६

००००६६—३६

५४०

११११०००

१६६०००—३६

६६६०००—२१६

६६०६००—२१६

६६००६०—२१६

६६०००६—२१६

६०६६००—२१६

६०६०६०—२१६

६०६००६—२१६

६००६६०—२१६

६००६०६—२१६

६०००६६—२१६

०६६६००—२१६

०६६०६०—२१६

०६६००६—२१६

०६०६६०—२१६

०६०६०६—२१६

०६००६६—२१६

००६६६०—२१६

००६६०६—२१६

००६०६६—२१६

०००६६६—२१६

४३२०

त्रिक संयोगीना.

१११११००

११६६००—३६

१६६६००—२१६

६६६६००—१२९६

६६६०६०—१२९६

६६६००६—१२९६

६६०६६०—१२९६

६६०६०६—१२९६

६६००६६—१२९६

६०६६६०—१२९६

६०६६०६—१२९६

६०६०६६—१२९६

६००६६६—१२९६

०६६६६०—१२९६

०६६६०६—१२९६

०६६०६६—१२९६

०६०६६६—१२९६

००६६६६—१२९६

११,४४०

पांच संयोगीना.

११११११०

११११६६०—३६

१११६६६०—२१६

११६६६६०—१२९६

१६६६६६०—५०५६

६६६६६०६—५०५६

६६६०६६०—५०५६

६६०६६६०—५०५६

६०६६६६—७७७६

०६६६६६—७७७६

द्विकसंयोगीना.

६६६००००—२१६

००००६६६—७५६०

४६६५६

११०००००

६६०००००—३६

६०६००००—३६

६००६०००—३६

६०००६००—३६

६००००६०—३६

६०००००६—३६

०६६००००—३६

०६०६०००—६६

०६००६००—३६

०६०००६०—३६

०६००००६—३६

००६६०००—३६

००६०६००—३६

००६००६०—३६

००६०००६—३६

०००६६००—३६

०००६०६०—३६

०००६००६—३६

००००६६०—३६

००००६०६—३६

०००००६६—३६

७५६

त्रिकसंयोगीना.

१११००००

११६००००—६

१६६००००—३६

छ संयोगीना.

११११११

११११६६—३६

१११६६६—२१६

११६६६६—१२९६

१६६६६६—७७७६

६६६६६६—४६६५६

४६६५६

सर्वमली ११७६४८

सात व्रतना भांगा.

८२३५४२

असंयोगीना.

१००००००

००००००१—७

००००००२—७

००००००३—७

००००००४—७

००००००५—७

००००००६—७

४२

७५६०

चउकसंयोगीना.

११११०००

१११६०००—६

११६६०००—३६

१६६६०००—२१६

६६६६०००—१२९६

०००६६६६—४५३६०

४५३६०

पंच संयोगीना.

१११११००

११११६००—६

१११६६००—३६

११६६६००—२१६

१६६६६००—१२९६

६६६६६००—७७७६

००६६६६६—१६३२९६

१६३२९६

छ संयोगीना

११११११०
 ११११११०—६
 ११११११०—३६
 ११११११०—३६
 ११११११०—२१६
 ११११११०—१२९६
 ११११११०—७७७६
 ११११११०—४६६६६
 ११११११०—३२६६९२

३२६६९२

सात संयोगीना.

१११११११
 १११११११—६
 १११११११—३६
 १११११११—२१६
 १११११११—१२९६
 १११११११—७७७६
 १११११११—४६६६६
 १११११११—३२६६९२

३२६६९२

नवमरी. ८२६६९२

आठ व्रतना भांगा.

५७६४८००

असंयोगीना.

१०००००००
 १०००००००—६
 ०६००००००—६
 ००६०००००—६
 ०००६००००—६
 ००००६०००—६
 ०००००६००—६
 ००००००६०—६
 ०००००००६—६

४८

द्विकसंयोगीना.

११००००००
 ११००००००—३६
 ०००००००६—१००८

१००८

त्रिक संयोगीना.

१११०००००
 १११०००००—३६

१६६०००००—३६
 ६६६०००००—२१६
 ००००६६६—१२०९६

१२०९६

चउक संयोगीना.

११११००००
 ११११६००००—६
 १११६००००—३६
 १६६६००००—२१६
 ६६६६००००—१२९६
 ००००६६६६—९०७२०

९०७२०

पंच संयोगीना.

१११११०००
 ११११६००००—६
 १११६००००—३६
 ११६६००००—२१६
 १६६६००००—१२९६
 ६६६६००००—७७७६
 ००००६६६६—४३५४५६

४३५४५६

छ संयोगीना.

११११११००
 १११११६००—६
 ११११६०००—३६
 १११६००००—२१६
 ११६०००००—१२९६
 १६००००००—७७७६
 ६०००००००—४६६५६
 ००००६६६६—१३०६३६८

१३०६३६८

सात संयोगीना.

१११११११०
 ११११११६०—६
 १११११६००—३६
 ११११६०००—२१६
 १११६००००—१२९६
 ११६०००००—७७७६
 १६००००००—४६६५६
 ६०००००००—२७९९३६
 ००००६६६६—२२३९४८८

२२३९४८८

આઠ સંયોગીના.

૧૬૬૬૬૬૬૬—૨૭૯૯૩૬

૬૬૬૬૬૬૬૬—૧૬૭૨૬૧૬

૧૧૧૧૧૧૧૧

૧૧૧૧૧૧૧૬—૬

૧૧૧૧૧૧૬૬—૩૬

૧૬૭૨૬૧૬

૧૧૧૧૧૬૬૬—૨૧૬

૧૧૧૧૬૬૬૬—૧૨૯૬

સર્વ મત્તી ૫૭૬૪૮૦૦

૧૧૧૬૬૬૬૬—૭૭૭૬

૧૧૬૬૬૬૬૬—૪૬૬૫૬

સિદ્ધભાંગાના પ્રસ્તાર લખવાની વીજી રીત ।

પહેલી રીતમાં જેમ પ્રકૃત સંયોગના વધા વિકલ્પ પહેલા પદની સાથે પછી વધા વિકલ્પ વીજા પદની સાથે એમ યાવન્ છેલ્લા પદ સાથે યોજ્યા છે, તેમ આ રીતિમાં વિકલ્પોનું પરાવર્તન કરતાં માત્ર એક વિકલ્પ લઈ પ્રકૃતસંયોગનાં વધાં પદ સાથે યોજી પછી વીજો વિકલ્પ લઈ વધાં પદ સાથે યોજવો । દાખલા તરીકે—આઠ વ્રતના દ્વિક સંયોગી ૧૦૦૮ ભાંગા લખવા છે. પદ-ભંગીના દ્વિકસંયોગે ૩૬ વિકલ્પ, અને આઠ વ્રતનાં દ્વિક સંયોગે ૨૮ પદ થાય છે. તેમાં પ્રથમ પહેલો વિકલ્પ ૨૮ પદ સાથે યોજી પછી વીજો વિકલ્પ લેવો તે પણ ૨૮ પદ સાથે યોજવો । એમ અનુક્રમે છેલ્લો છત્રીશમો વિકલ્પ ૨૮ પદ સાથે યોજવો. એટલે ૧૦૦૮ ભાંગા તૈયાર થઈ જશે ।

ભાંગાની સંખ્યા વધે રીતિમાં સરસીજ છે, જેર એટલો કે પહેલી રીતમાં વિકલ્પોનો ગુંફ સાથે રહે છે અને પદ છતાં પડી જાય છે. ત્યારે વીજી રીતમાં પદનો ગુંફ સાથે રહી વિકલ્પો છૂટા પડી જાય છે । ઉદાહરણ તરીકે વીજી રીત પ્રમાણે બિંદુ ભાંગાના ઘોડા પ્રસ્તાર નીચે પ્રમાણે—

प्रथम व्रतना.

विक सं. ३६

भांगा ६	११	५६
	१२	६१
१	१३	६२
२	१४	६३
३	१५	६४
४	१६	६५
५	२१	६६
६	२२	—
—	२३	—
६	२४	३६
—	२५	—

बीजा व्रतना

बीजाव्रतना भांगा.

भांगा ४८

३४२

असं. १२

असं—१८

१०	३३	१००
२०	३४	२००
३०	३५	३००
४०	३६	४००
५०	४१	५००
६०	४२	६००—६
०१	४३	०६०—६
०२	४४	००६—६
०३	४५	—
०४	४६	१८
०५	५१	—
०६	५२	—
—	५३	—
१२	५४	—
—	५५	—

२१५

क्रि. सं. १०८

सर्व ३४२

चारव्रतना भांगा.

२४००

असं. २४

१०००

६०००—६

०६००—६

००६०—६

०००६—६

२४

क्रि. सं. २१६

११००

१०१०

१००१—३

०११०

०१०१—२

००११—१

१२००—६

००१२—६

१३००

००१३—६

१४००

००१४—६

१५००

००१५—६

१६००—

००१६—६

२१००

००२६—३६

३१००

००३६—३६

४१००

००४६—३६

५१००

००५६—३६

६१००

००६६—३६

२१६

क्रि. सं. ८६४

१११०

११०१

१०११

०१११—४

११२०

०११२—४

११३०

०११३—४

११४०

०११४—४

११५०

११०
१६०—६
२१०

२६०—६

३१०

३६०—६

४१०—

४६०—६

५१०—

५६०—६

६१०

६६०—६

१०१

६०६—३६

०११

०६६—३६

१०८

क्रि. सं. २१६

१११

११६—६

१६६—३६

६६६—२१६

२१६

२१६

०११५—४

११६०

०११६—४

१२१०

०१२६—२४

१३१०

०१३६—२४

१४१०

०१४६—२४

१५१०

०१५६—२४

१६१०

०१६६—२४

२११०

०२६६—१४४

३११०

०३६६—१४४

४११०

०४६६—१४४

५११०

०५६६—१४४

६११०

०६६६—१४४

८६४

चउक सं. १२९६

११११

१११६—६

११६६—३६

१६६६—२१६

६६६६—१२९६

१२९६

सर्वमली.

२४००

पांचव्रतना भांगा.

१६८०६

असं. ३०

१००००

०१०००

००१००

०००१०

००००१—५

२००००

०२०००

००२००

०००२०

००००२—५

३००००

००००३—५

४००००

००००४—५

५००००

००००५—५

६००००

००००६—५

३०

क्रि. सं. ३६०

११०००

१०१००

१००१०

१०००१—४

०११००

०१०१०

०१००१—३

००११०

००१०१

०००११—३

१२०००

०००१२—१०

१३०००

०००१३—१०

१४०००

०००१४—१०

१५०००

०००१५—१०

१६०००

०००१६—१०

२१०००

०००२६—६०

३१०००

०००३६—६०

२१६

०११५—४

११६०

०११६—४

१२१०

०१२६—२४

१३१०

०१३६—२४

१४१०

०१४६—२४

१५१०

०१५६—२४

१६१०

०१६६—२४

२११०

०२६६—१४४

३११०

०३६६—१४४

४११०

०४६६—१४४

५११०

०५६६—१४४

६११०

०६६६—१४४

८६४

चउक सं. १२९६

११११

१११६—६

११६६—३६

१६६६—२१६

६६६६—१२९६

१२९६

सर्वमली.

२४००

पांचव्रतना भांगा.

१६८०६

असं. ३०

१००००

०१०००

००१००

०००१०

००००१—५

२००००

०२०००

००२००

०००२०

००००२—५

३००००

००००३—५

४००००

००००४—५

५००००

००००५—५

६००००

००००६—५

३०

द्वि. सं. ३६०

११०००

१०१००

१००१०

१०००१—४

०११००

०१०१०

०१००१—३

००११०

००१०१

०००११—३

१२०००

०००१२—१०

१३०००

०००१३—१०

१४०००

०००१४—१०

१५०००

०००१५—१०

१६०००

०००१६—१०

२१०००

०००२६—६०

३१०००

०००३६—६०

४१०००
 ०००४६—६०
 ५१०००
 ०००५६—६०
 ६१०००
 ०००६६—६०

 ३६०

त्रिकसं. २१६०

१११००
 ११०१०
 ११००१—३
 १०११०
 १०१०१
 १००११—३
 ०१११०
 ०११०१
 ०१०११
 ००१११—४
 ११२००
 ००११२—१०
 ११३००
 ००११३—१०
 ११४००
 ००११४—१०
 ११५००
 ००११५—१०
 ११६००
 ००११६—१०

१२१००
 ००१२६—६०
 १३१००
 ००१३६—६०
 १४१००
 ००१४६—६०
 १५१००
 ००१५६—६०
 १६१००
 ००१६६—६०
 २११००
 ००२१६—३६०
 ३११००
 ००३१६—३६०
 ४११००
 ००४१६—३६०
 ५११००
 ००५१६—३६०
 ६११००
 ००६१६—३६०

 २१६०

चउक सं. ६४८०

११११०
 १११०१
 ११०११
 १०१११
 ०११११—५

१११२०
 ०१११२—५
 १११३०
 ०१११३—५
 १११४०
 ०१११४—५
 १११५०
 ०१११५—५
 १११६०
 ०१११६—५
 ११२१०
 ०११२६—३०
 ११३१०
 ०११३६—३०
 ११४१०
 ०११४६—३०
 ११५१०
 ०११५६—३०
 ११६१०
 ०११६६—३०
 १२११०
 ०१२१६—१८०
 १३११०
 ०१३१६—१८०
 १४११०
 ०१४१६—१८०
 १५११०
 ०१५१६—१८०
 १६११०
 ०१६१६—१८०
 २१११०
 ०२११६—१०८०

३१११०
 ०३६६६—१०८०
 ४१११०
 ०४६६६—१०८०
 ५१११०
 ०५६६६—१०८०
 ६१११०
 ०६६६६—१०८०

 ६४८०

००१०००
 ०००१००
 ००००१०
 ०००००१—६
 २०००००
 ०००००६—३६

 ३६

१००११०
 १०००११—३
 ०११११०
 ०११००१—३
 ०१०११०
 ०१००११—३
 ००१११०
 ०००१११—४
 ११६०००
 ०००१६६—१२०
 २११०००—७२०
 ०००६६६—४३२०

क्रि. सं. ५४०

पंचसंयोगी. ७७७६

१११११
 १११११—६
 ११११६—३६
 ११६६६—२१६
 १६६६६—१२९६
 ६६६६६—७७७६

११००००
 १००००१—५
 ०११०००
 ०१०००१—४
 ००११००
 ००१००१—३
 ०००११०
 ००००११—३
 ६१००००—९०
 ००००६६—५४०

 ५४०

च. सं. १९४४०

११११००
 ००११११—१५
 १११६००
 ००१११६—९०
 ११६१००
 ००११६६—५४०
 १६११००
 ००१६६६—३२४०
 २१११००
 ००६६६६—१९४४०

७७७६
 सर्वमली १६८०६

छ व्रतना भांगा
 ११७६४८

त्रिक सं. ४३२०

असंयोगी.
 १०००००
 ०१००००

१११०००
 ११०००१—४
 १०११००
 १०१००१—३

१९४४०

પં. સં. ૪૬૬૫૬

૧૧૧૧૧૦

૦૧૧૧૧૧—૬

૧૧૧૧૬૦—

૦૧૧૧૧૬—૩૬

૧૧૧૨૧૦

૦૧૧૧૬૬—૨૧૬

૧૧૨૧૧૦

૦૧૧૬૬૬—૧૨૯૬

૧૨૧૧૧૦

૦૧૬૬૬૬—૭૭૭૬

૨૧૧૧૧૦

૦૬૬૬૬૬—૪૬૬૫૬

 ૪૬૬૫૬

છ સં. ૪૬૬૫૬

૧૧૧૧૧૧

૧૧૧૧૧૬—૬

૧૧૧૧૬૬—૩૬

૧૧૧૬૬૬—૨૧૬

૧૧૬૬૬૬—૧૨૯૬

૧૬૬૬૬૬—૭૭૭૬

૬૬૬૬૬૬—૪૬૬૫૬

 ૪૬૬૫૬

સર્વ મલી. ૧૧૭૬૪૮

સાત વ્રતના

માંગા--૮૨૩૫૪૨

અસં.—૪૨

૧૦૦૦૦૦૦

૦૦૦૦૦૦૧—૭

૬૦૦૦૦૦૦

૦૦૦૦૦૦૬—૪૨

 ૪૨

દ્વિ. સં.—૭૫૬

૧૧૦૦૦૦૦

૧૦૦૦૦૦૧—૬

૦૦૦૦૦૧૧—૨૧

૧૨૦૦૦૦૦

૦૦૦૦૦૧૬—૧૨૬

૨૧૦૦૦૦૦

૦૦૦૦૦૬૬—૭૫૬

 ૭૫૬

ત્રિ. સં. ૭૫૬૦

૧૧૧૦૦૦૦

૦૦૦૦૧૧૧—૩૫

૧૧૨૦૦૦૦

००००११६—२१०
 १२१००००
 ००००१६६—१२६०
 २११००००
 ००००६६६—७५६०

७५६०

चउक सं. ४५३६०

११११०००
 ०००११११—३५
 १११२०००
 ०००१११६—२१०
 ११२१०००
 ०००११६६—१२६०
 १२११०००
 ०००१६६६—७५६०
 २१११०००
 ०००६६६६—४५३६०

४५३६०

पं. सं. १६३२९६

१११११००
 ००१११११—२१
 ११११२००
 ००११११६—१२६
 १११२२००

००१११६६—७५६
 ११२११००
 ००११६६६—४५३६
 १२१११००
 ००१६६६६—२७२१६
 २११११००
 ००६६६६६—१६३२९६

१६३२९६

छ सं. ३२६५९२

११११११०
 ०११११११—७
 ०१११११६—४२
 ०११११६६—२५२
 ०१११६६६—१५१२
 ०११६६६६—९०७२
 ०१६६६६६—५४४३२
 ०६६६६६६—३२६५९२

३२६५९२

सा. सं. २७९९३६

१११११११
 ११११११६—६
 १११११६६—३६
 ११११६६६—२१६
 १११६६६६—१२९६

११६६६६—७७७६
१६६६६६—४६६५६
६६६६६६—२७९९३६

२७९९३६
सर्व मली ८२३५४२

आठ व्रतना भांगा.

५७६४८००

असं. ४८

१०००००००
०००००००१—८
०००००००६—४८

४८

द्विसं. १००८
११००००००
००००००११—२८
१२००००००
००००००१६—१६८
२१००००००
००००००६६—१००८

१००८

त्रि. सं. १२०९६
१११०००००

०००००१११—५६
११२०००००
०००००११६—३३६
१२१०००००
०००००१६६—२०१६
२११०००००
०००००६६६—१२०९६

१२०९६

च. सं. ९०७२०

११११००००
००००११११—७०
१११२००००
००००१११६—४२०
११२१००००
००००११६६—२५२०
१२११००००
००००१६६६—१५१२०
२१११००००
००००६६६६—९०७२०

९०७२०

ष. सं. ४३५४५६
१११११०००
०००१११११—५६
११११२०००
०००११११६—३३६
१११२१०००
०००१११६६—२०१६

११२११०००
 ०००११६६६—१२०९६
 १२१११०००
 ०००१६६६६—७२५७६
 २११११०००
 ०००६६६६६—४३५४५६

४३५४५६

छ सं. १३०६३६८
 ११११११००
 ००११११११—२८
 १११११६००
 ००१११११६—१६८
 ११११२१००
 ००११११६६—१००८
 १११२११००
 ००१११६६६—६०४८
 ११२१११००
 ००११६६६६—३६२८८
 १२११११००
 ००१६६६६६—२१७७२८
 २१११११००
 ००६६६६६६—१३०६३६८

१३०६३६८

सा. सं. २२३९४८८
 १११११११०
 ०१११११११—८
 ११११११२०
 ०११११११६—४८

१११११२१०
 ०१११११६६—२८८
 ११११२११०
 ०११११६६६—१७२८
 १११२१११०
 ०१११६६६६—१०३६८
 ११२११११०
 ०११६६६६६—६२२०८
 १२१११११०
 ०१६६६६६६—३७३२४८
 २११११११०
 ०६६६६६६६—२२३९४८८

२२३९४८८

आ. सं. १६७९६१६
 ११११११११
 १११११११६—६
 १११११११६६—३६
 १११११६६६—२१६
 ११११६६६६—१२९६
 १११६६६६६—७७७६
 ११६६६६६६—४६६५६
 १६६६६६६६—२७९९३६
 ६६६६६६६६—१६७९६१६

१६७९६१६

सर्व मली ५७६४८००
 आ प्रमाणे गमे ते व्रतना
 गमे ते भंगीण सिद्धभांगा
 योजी लेवा ।

સિદ્ધભાંગાના પ્રસ્તારનું તાત્પર્ય ।

સિદ્ધ ભાંગામાં શૂન્ય તે વ્રતનાં મૂલઘર છે અને આંકડા વિકલ્પ સૂચક આગંતુક મિજમાન છે। જેટલા વ્રતના ભાંગા લખવા હોય તેટલાં શૂન્ય પ્રથમ લખવાં । જેમકે આઠ વ્રતનાં હોય તો ૦૦૦૦૦૦૦૦ આઠ શૂન્ય. આઠ વ્રતનો કોઈપણ ભાંગો આ આઠ શૂન્યમાંથી વનશે । દાખલા તરીકે આઠ વ્રતના દ્વિકસંયોગનો ૩૬ મો ભાંગો વનાવ્યો હોય તો પહેલી રીત પ્રમાણે ૩૬ મો વિકલ્પ અને પહેલું પદ તથા વીજી રીત પ્રમાણે વીજો વિકલ્પ અને આઠમું પદ । એ વેના જોડાણથી ૩૬ મો ભાંગો થાય । ૩૬ મો વિકલ્પ ૬૬ અને પહેલું પદ ૧૨ છે. વિકલ્પનાં વે છગડાને આઠ શૂન્યમાં જગ્યા લેવાની છે. પદના આંકડા તે જગ્યાને નિયમિત કરે છે. એટલે પહેલા અને વીજા શૂન્યને ઠામેજ વે છગડાને વેસવું પડે છે । વીજી રીત પ્રમાણે વીજો વિકલ્પ ‘૧૨’ એકડો ને વગડો, તેને આઠમું પદ ૨૩ એટલે વીજા અને ત્રીજા નંબરનાં શૂન્યને સ્થાને જગ્યા લેવી પડશે । એમ કરતાં ૩૬ માં ભાંગાનો આકાર પહેલી રીત પ્રમાણે ૬૬૦૦૦૦૦૦, અને વીજી રીત પ્રમાણે ૦૧૨૦૦૦૦૦ થાય છે । આમાં આઠમાંથી છ ઘરશૂન્ય એટલે આઠ વ્રતમાંથી છ વ્રત શૂન્ય અને વે વ્રત ભરેલ અર્થાત્ આદરેલ । તેમાં પહેલી રીત પ્રમાણે પહેલું અને વીજું વ્રત આદરેલ અને વીજી રીત પ્રમાણે વીજું અને ત્રીજું વ્રત આદરેલ । વિકલ્પના વે છગડા ષટ્ભંગીમાંના છઠા (એગવિહં એગવિહેળ) ભાંગાનું સૂચન કરે છે । વીજી રીતમાં વિકલ્પનો એકડો અને વગડો ષટ્ભંગીના પહેલા અને વીજા ભાંગા (દુવિહં તિવિ-

હેળં દુવિહં દુવિહેળં) તું સૂચન કરે છે । અર્થાત્ વીજું વ્રત પહેલે
 અને ત્રીજું વ્રત વીજે ભાંગે આદર્યું । એકંદર રીતે ૬૬૦૦૦૦૦૦
 આ ભાંગાનો અર્થ એવો થાય છે કે કોઈ માણસે આઠ વ્રતમાંથી
 પહેલું અને વીજું વ્રત છટે ભાંગે આદર્યું । ૦૧૨૦૦૦૦૦ આનો
 અર્થ એ કે કોઈ માણસે આઠ વ્રત પૈકી વીજું વ્રત પહેલે ભાંગે અને
 ત્રીજું વ્રત વીજે ભાંગે આદર્યું । પહેલું ચોથું પાંચમું છટું સાતમું
 અને આઠમું એ છ વ્રત શૂન્ય એટલે આદર્યા વગરનાં સમજવાં ।
 એમ દરેક ભાંગાનું તાત્પર્ય સમજવું ।

પ્રકરણ ૫ મું—નષ્ટવિધિ.

ભાંગાના નષ્ટ વિધિ.

ગમે તે વ્રતના કુલ ભાંગામાંથી અમુક સંખ્યાનો ભાંગો
 પુછવામાં આવે તો તે પુછેલ સંખ્યામાંથી સૂચીના યંત્રમાં—દેવકુ-
 લિકામાં જોઈ અસંયોગી તથા દ્વિકસંયોગાદિકના જેટલા જેટલા
 ભાંગાં વાદ થઈ શકે તેટલા એક પછી એક અથવા સરવાલો કરી
 વાદ કરવા. એમ વાદ કરતાં કરતાં જે સંયોગીમાંની સંખ્યા તે
 પુછેલા ભાંગામાંથી વાદ થઈ ન શકે ત્યારે જાણવું કે પુછેલ ભાંગો,
 તે સંયોગીમાંથી નીકલશે । પછી તે સંયોગીના વિકલ્પ અને પદ
 કેટલાં છે તે સૂચીયંત્રમાં જોઈ લેવું । પછી વાદ કરતાં જે સંખ્યા
 વાકી રહી છે તેને (પ્રસ્તારની પહેલી રીત પ્રમાણે) તે સંયોગીના
 વિકલ્પની સંખ્યા એ ભાગવી । ભાગતાં જે લઘ્વાંક આવે તેમાં
 એક ઉમેરતાં જે થાય તેટલામું પદ, તે પુછેલ ભાંગાનું સમજવું.
 અને ભાગાકાર કરતાં જે શેષ વધે તેટલામો વિકલ્પ, તે પુછેલ

ભાંગાનો સમજવો । જો ભાગાકાર કરતાં એકે લઘ્યાંક ન આવે અર્થાત્ મુદલ ભાગ ચાલે નહીં તો લઘ્યાંક શૂન્ય સમજી તેમાં એક ઉમેરવો એટલે પહેલું પદ પુછેલ ભાંગાનું થશે, અને શેષ રહે તેટલામો વિકલ્પ । જો શેષ કંઈ પણ ન વધે તો લઘ્યાંકમાં એક ભેલવવો નહીં, કિન્તુ તે સંયોગીનો છેલ્લો વિકલ્પ સમજવો । આ પ્રમાણે પુછેલ ભાંગાના નીકલેલ પદ અને વિકલ્પ એ બેની યોજના કરી ભાંગા લખવાની રીત પ્રમાણે ભાંગો કરી પુછનારને કહેવું કે પુછેલ સંખ્યાનો સિદ્ધભાંગો આ પ્રમાણે થાય ।

પ્રસ્તારની વીજી રીત પ્રમાણે ભાંગો કાઢવો હોયતો પુછેલ સંખ્યામાંથી અસંયોગી દ્વિકસંયોગાદિકના સિદ્ધભાંગાની સંખ્યા વાદ કરતાં જે સંખ્યા શેષ રહી હોય તેને તે સંયોગીના વિકલ્પની સંખ્યાને વદલે પદની સંખ્યાએ ભાગ આપવો । જે લઘ્યાંક આવે તેમાં એક ભેલવતાં જે થાય તેટલામો વિકલ્પ, અને શેષ રહે તેટલામું પદ પુછેલ ભાંગાનું સમજવું । જો લઘ્યાંક શૂન્ય હોય અર્થાત્ ભાગ ન ચાલે તો તેમાં એક ઉમેરવાથી પહેલો વિકલ્પ અને શેષ રહે તેટલામું પદ જાણવું । જો શેષ કંઈ ન વધે તો લઘ્યાંકમાં એક ન ઉમેરવો, કિન્તુ લઘ્યાંક જેટલામો વિકલ્પ અને તે સંયોગીનું છેલ્લું પદ પુછેલ ભાંગાનું સમજવું । આ પ્રમાણે પદ વિકલ્પ મુકરર થયા પછી સિદ્ધભાંગો સ્વયં યોજી લેવો ।

ઉદાહરણ કોઈ પુછે કે ષટ્ભંગીયે પાંચ વ્રતનો ૩૬૦૦ મો ભાંગો કેવો થાય? ઉક્ત સંખ્યામાંથી ત્રિક સંયોગી સુધીના $૩૦ + ૩૬૦ + ૨૧૬૦$ મલી ૨૫૫૦ ભાંગા વાદ કરતાં ૧૦૫૦ વાકી રહ્યા તેમાંથી ચડક સંયોગીના ભાંગા વાદ જતા નથી, માટે તે ભાંગો ચડક સંયોગીમાંથી નીકલવો જોઈએ, ચડક સંયોગીના વિકલ્પ ૧૨૯૬ છે તેથી ૧૦૫૦ ની સંખ્યાનો ભાગ ન

ચાલે માટે પહેલી રીત પ્રમાણે પહેલું પદ અને ૧૦૫૦ મો વિકલ્પ પુછેલ ભાંગાનો આવ્યો, તે વેની યોજના કરતાં ૩૬૦૦ મો સિદ્ધભાંગો આ પ્રમાણે થયો ।

ઉદાહરણ—નં. ૧

૧	૨	૩	૪		પદ પહેલું
૫	૬	૧	૬		વિકલ્પ ૧૦૫૦
૫	૬	૧	૬	૦	ભાંગો ૩૬૦૦ મો

બીજી રીત પ્રમાણે ૧૦૫૦ ને ચક્રસંયોગીના પાંચ પદે ભાગતાં લઘ્યાંક ૨૧૦ આવ્યા અને શેષ કાંઈ ન રહ્યું એટલે ૨૧૦ મો વિકલ્પ અને છેલ્લું પાંચમું પદ આવ્યું તે વેની યોજના કરતાં બીજી રીત પ્રમાણે ૩૬૦૦ મો ભાંગો આ પ્રમાણે થયો ।

ઉદાહરણ—નં. ૨

૨	૩	૪	૫		પાંચમું પદ
૧	૬	૫	૬		૨૧૦ મો વિકલ્પ
૦	૧	૬	૫	૬	૩૬૦૦ મો ભાંગો

ઉદાહરણ નં. ૨—પહેલી રીતે પ્રમાણે—છ વ્રતનો ૧૮૭૬૫ મો ભાંગો કેવો થાય ? ૧૮૭૬૫ માંથી ત્રિકસંયોગીસુધીના $૩૬ + ૫૪૦ + ૪૩૨૦ = ૪૮૯૬$ બાદ કરતાં $૧૮૭૬૫ - ૪૮૯૬ = ૧૩૮૬૯$ રહ્યાં, તેને ચક્રસંયોગીના વિકલ્પ ૧૨૯૬ થી ભાગતાં $૧૩૮૬૯ \div ૧૨૯૬ =$ લઘ્યાંક ૧૦ અને શેષ ૯૦૯ ।

લઘ્યાંક ૧૦માં ૧ ઉમેરતા ૧૧ થયા તે ૧૧ મું પદ અને શેષ ૯૦૯ એ વિકલ્પ ।

૨૩૪૫	૧૧ મું પદ
૫૨૨૩	૯૦૯ મો વિકલ્પ

અર્થાત્ છઠ્ઠા વ્રતના ચક્રસંયોગીનો ૧૮૭૬૫ મો ભાંગો ૦૫૨૨૩૦ આ પ્રમાણે થયો ।

ઉદાહરણ નં ૨-વીજી રીત પ્રમાણે—

૧૮૭૬૫ માંથી ત્રિકસંયોગી સુધીના ભાંગા ૪૮૯૬ વાદ કરતાં ૧૩૮૬૯ રહ્યા ચક્રસંયોગીનાં પદ ૧૫ છે, માટે ૧૩૮૬૯ ને ૧૫ થી ભાગતાં લઘ્યાંક ૯૨૪ અને શેષ ૯ । લઘ્યાંક ૯૨૪માં ૧ ઉમેરતાં ૯૨૫ થયા તેટલામો વિકલ્પ અને શેષ ૯ તેટલામું પદ સમજવું ।

૧	૩	૫	૬	૯ મું પદ
૫	૨	૫	૧	૯૨૫ મો વિકલ્પ

‘૫૦૨૦૫૧’ આ ૧૮૭૬૫ મો ભાંગો થયો ।

ઉદાહરણ-નં. ૩-પહેલી રીત પ્રમાણે ૭ વ્રતનો ૨૬૭૩૫ મો ભાંગો કેવો થાય ?

૨૬૭૩૫ માંથી ત્રિકસંયોગીસુધીના ૮૩૫૮ વાદ કરતાં ૧૮૩૭૭ રહ્યાં તેને ચક્રસંયોગીના વિકલ્પ ૧૨૯૬ થી ભાગતાં લઘ્યાંક ૧૪ અને શેષ ૨૩૩ । લઘ્યાંક ૧૪માં એક ઉમેરતાં ૧૫ થયા તેટલામું પદ અને શેષ ૨૩૩ એ વિકલ્પ ।

૧	૩	૫	૭	૧૫ મું પદ
૨	૧	૩	૫	૨૩૩ મો વિકલ્પ

૨૦૧૦૩૦૫ આ ૨૬૭૩૫ મો ભાંગો થયો ।

હદા નં ૩-વીજી રીત પ્રમાણે સાતવ્રતનો ૨૬૭૩૫ મો ભાંગો કેવો થાય ?

૨૬૭૩૫ માંથી ત્રિકસંયોગીસુધીના ૮૩૫૮ વાદ કરતાં વાકી ૧૮૩૭૭ રહ્યાં, તેને સાત વ્રતના ચક્રસંયોગીના પદ ૩૫ થી ભાગતાં લઘ્યાંક ૫૨૫ અને શેષ ૨ । લઘ્યાંક ૫૨૫ માં એક ઉમેરતાં ૫૨૬ થયા તે વિકલ્પ અને શેષ ૨ તે વીજું પદ સમજવું.

૧	૨	૩	૫	૨ જું પદ
૩	૩	૪	૪	૫૨૬ મો વિકલ્પ

૩૩૪૦૪૦૦ આ ૨૬૭૩૫ મો ભાંગો થયો ।

વિકલ્પના નષ્ટ ।

જે ભંગીના જે સંયોગીનો વિકલ્પ પુછ્યો હોય તેટલે સ્થાને તે ભંગીના ઉત્તરોત્તર ગુણાકાર મુકી જવા । પછી પુછેલ સંખ્યા-માંથી એક વાદ કરીને ઉત્તરોત્તર ગુણાકારમાંની પ્રથમ મોટી સંખ્યાએ ભાગ દેવો. લઘ્યાંક તેની નીચે મુકવો અને શેષ રહેલ સંખ્યાને તેની જોડેની સંખ્યાએ ભાગ દેવો અને લઘ્યાંક તેની નીચે મુકવો, એમ જોડે જોડેની સંખ્યાએ ભાગતાં અનુક્રમે જે લઘ્યાંક આવે તેમાં એક એક ઉમેરવાથી પુછેલ વિકલ્પનું રૂપ આવશે ।

ઉદાહરણ-ષટ્ભંગીના છસંયોગીનો-૨૯૧૩૪ મો વિકલ્પ કેવો થાય ?

પુછેલ વિકલ્પ ૨૯૧૩૪ છે તેમાંથી ૧ વાદ કરતાં ૨૯-૧૩૩ રહ્યાં તેને ઉત્તરોત્તર ગુણક '૭૭૭૬, ૧૨૯૬, ૨૧૬, ૩૬, ૬, ૧' થી ક્રમશઃ ભાગતાં લઘ્યાંક ૩, ૪, ૨, ૫, ૧, ૩ આવે । જેમકે- $૨૯૧૩૩ \div ૭૭૭૬ =$ લઘ્યાંક ૩ અને શેષ $૫૮૦૫ \div ૧૨૯૬ =$ લઘ્યાંક ૪ અને શેષ $૬૨૧ \div ૨૧૬ =$ લઘ્યાંક ૨, શેષ $૧૮૯ \div ૩૬ =$ લઘ્યાંક ૫; શેષ $૯ \div ૬ =$ લઘ્યાંક ૧, શેષ $૩ \div ૧ =$ લઘ્યાંક ૩ । લઘ્યાંકમાં એક એક ઉમેરવાથી ૪ ૫ ૩ ૬ ૨ ૪ થાય તે વિકલ્પ સમજવો. ।

ભાજક	૭૭૭૬	૧૨૯૬	૨૧૬	૩૬	૬	૧
લઘ્ધ.	૩	૪	૨	૫	૧	૩
ઉમેરો.	૧	૧	૧	૧	૧	૧
વિકલ્પ	૪	૫	૩	૬	૨	૪

૪૫૩૬૨૪ આ ૨૯૧૩૪ મો વિકલ્પ થયો.
ષટ્ભંગીના પંચસંયોગીનો ૬૧૦ મો વિકલ્પ કેવો થાય ?

ભાજક.	૧૨૯૬	૨૧૬	૩૬	૬	૧
લઘ્ધ	૦	૨	૪	૫	૩
ઉમેરો.	૧	૧	૧	૧	૧
વિકલ્પ.	૧	૩	૫	૬	૮

૧૩૫૬૪ આ ૬૧૦ મો વિકલ્પ થયો ।

નવભંગીના પંચસંયોગીનો ૩૬૩૧૧ મો વિકલ્પ કેવો થાય ?

ભાજક.	૬૫૬૧	૭૨૯	૮૧	૯	૧
લબ્ધ.	૫	૪	૭	૨	૪
ઉમેરો.	૧	૧	૧	૧	૧
વિકલ્પ.	૬	૫	૮	૩	૫

૬૫૮૩૫ આ પંચ સંયોગીનો ૩૬૩૧૧ મો વિકલ્પ થયો ।

૬૫૮૩૫ આ પંચ સંયોગીનો ૩૬૩૧૧ મો વિકલ્પ થયો ।

વિકલ્પ કેવો થાય ?

ભાજક.	૯૨૬૧	૪૪૧	૨૧	૧
લબ્ધ.	૧૬	૧૪	૨	૫
ઉમેરો.	૧	૧	૧	૧
વિકલ્પ.	૧૭	૧૫	૩	૬

૧૭-૧૫-૩-૬ આ ૬૫૮૩૫ આ પંચ સંયોગીનો ૩૬૩૧૧ મો વિકલ્પ થયો ।

મો વિકલ્પ થયો ।

ओगणपचास भंगीना चउक संयोगीनो ४९०६०१७
मो विकल्प केवो थाय ?

भाजक.	११७६४९	२४०१	४९	१
लब्ध.	४१	३४	१५	३८
उमेरो.	१	१	१	१
विकल्प.	४२	३५	१६	३९

४२-३५-१६-३९ आ ओगणपचास भंगीना चउक
संयोगीनो ४९०६०१७ मो विकल्प थयो.

एकसो सडतालीस भंगीना त्रिकसंयोगीनो २०७३७६४ मो
विकल्प केवो थाय ?

भाजक.	२१६०९	१४७	१
लब्ध.	९५	१४२	३४
उमेरो.	१	१	१
विकल्प.	९६	१४३	३५

९६-१४३-३५ आ १४७ भंगीना त्रिक संयोगीनो
२०७३७६४ मो विकल्प थयो ।

इति नष्ट प्रकरणम् ।

પ્રકરણ ૬ ટું-ઉદ્દિષ્ટ વિધિ.

સિદ્ધભાંગાના ઉદ્દિષ્ટની રીત ।

કોઈ પુછે કે અમુક ભાંગો કેટલામો છે ? આ પૂછેલ ભાંગા ઉપરથી ભાંગાનો નંબર શોધી કાઢવો તેને ઉદ્દિષ્ટ કહેવામાં આવે છે, તેની રીત આ પ્રમાણે છે—

પૂછેલ ભાંગામાં કયા સંયોગીનું કેટલામું પદ અને કયા સંયોગીનો કેટલામો વિકલ્પ છે તે પ્રથમ જોવું । પહેલી રીત પ્રમાણે જેટલામું પદ હોય, તેમાંથી એક વાદ કરી, તેને તે સંયોગીના વિકલ્પની સંખ્યાએ ગુણાકાર કરવો, જે આવે તેમાં જેટલામો વિકલ્પ ભાંગામાં આવ્યો હોય તે સંખ્યા ઉમેરવી, જે સંખ્યા થાય તેમાં તે સંયોગીથી ઉપરના સંયોગીઓની ભાંગાની સંખ્યા સૂચીમાં જોઈ ઉમેરવી, જે આવે તે પૂછેલ ભાંગાનો નંબર જાણવો ।

બીજી રીત પ્રમાણે પુછેલરૂપમાં જેટલામો વિકલ્પ હોય તેમાંથી એક વાદ કરી તે સંયોગીના એકંદર પદની સંખ્યાએ ગુણાકાર કરવો, જે આવે તેમાં પુછેલ રૂપમાં જેટલામું પદ હોય, તે સંખ્યા ઉમેરવી, જે આવે તેમાં ઉપરના સંયોગીના ભાંગાની સંખ્યા ઉમેરતાં જે સંખ્યા આવે તેટલામો નંબર પુછેલ ભાંગાનો સમજવો.

ઉદાહરણ નં ૧—પહેલી રીત પ્રમાણે પાંચ વ્રતના ચક્ર-સંયોગીના ૫-૬-૧-૬-૦ આ ભાંગો કેટલામો છે? આમાં ૫-૬-૧-૬ આ વિકલ્પ તેના ઉદ્દિષ્ટની રીત પ્રમાણે જોતાં ષટ્ભંગીના ચક્ર-સંયોગીનો ૧૦૫૦ મો છે, અને ૧૨૩૪ આ પદ પહેલું છે. એક-માંથી એક વાદ કરતાં શૂન્ય આવે એટલે ગુણાકાર ન થાય માટે

વિકલ્પ નંબર ૧૦૫૦ માં ઉપરના ત્રણ સંયોગીના ભાંગા ૨૫૫૦ ઉમેરતાં ૩૬૦૦ થાય, માટે પુછેલ ભાંગો પહેલી રીત પ્રમાણે ૩૬૦૦ મો છે ।

વીજી રીત પ્રમાણે વિકલ્પ સંખ્યા ૧૦૫૦ માંથી એક વાદ કરતાં ૧૦૪૯ રહ્યા, તેને ચક્રસંયોગીનાં પાંચ પદે ગુણતાં ૫૨૪૫ થયા. તેમાં પુછેલ ભાંગામાં પહેલું પદ છે માટે એક ઉમેરતાં ૫૨૪૬ થાય, તેમાં ઉપરના ત્રણ સંયોગીના ૨૫૫૦ ઉમેરતાં ૭૭૯૬ થાય, માટે પુછેલ ભાંગાનો નંબર ૭૭૯૬ મો સમજવો ।

ઉદાહરણ નં. ૨

પહેલી રીત પ્રમાણે ષટ્ભંગીએ છત્રતનો ૦૫૨૨૩૦ આ ભાંગો કેટલામો ? પુછેલ ભાંગામાં ૨-૩-૪-૫ એ પદ ૧૧ મું ૫-૨-૨-૩ એ વિકલ્પ ષટ્ભંગીના ચક્રસંયોગીનો ૯૦૯ મો છે. ૧૧ માંથી એક વાદ કરતાં ૧૦ રહ્યા, તેને ચક્રસંયોગીના ૧૨૯૬ વિકલ્પે ગુણતાં ૧૨૯૬૦ થયા. તેમાં આવેલ વિકલ્પ સંખ્યા ૯૦૯ ઉમેરતાં ૧૩૮૬૯ થાય, તેમાં ઉપરના ત્રણસંયોગીના ૪૮૯૬ ભેલવતાં ૧૮૭૬૫ થાય તે પુછેલ ભાંગાનો નંબર છે ।

વીર્જી રીત પ્રમાણે ષટ્ભંગીએ છ ત્રતનો ૦૫૨૨૩૦ આ કેટલામો ભાંગો છે ? ૫૨૨૩ એ વિકલ્પ ષટ્ભંગીના ચક્રસંયોગીનો ૯૦૯ મો છે અને ૨-૩-૪-૫ એ પદ ૧૧ મું છે । ૯૦૯ માંથી એક વાદ કરી ૯૦૮ ને ચક્રસંયોગીનાં પદ ૧૫ થાય, તેને કરી ગુણતાં ૧૩૬૨૦ થાય । તેમાં ૧૧ મું પદ માટે ૧૧ ઉમેરતાં ૧૩૬૩૧ થાય, તેમાં ઉપરના ત્રણસંયોગીના ૪૮૯૬ ભાંગા ભેલવતાં ૧૮૫૨૭ થાય તે પુછેલ ભાંગાનો નંબર જાણવો ।

ઉદાહરણ નં. ૩

પહેલી રીત પ્રમાણે ષટ્ઘંગી સાતવ્રતનો ૨૦૧૦૩૦૫ આ ભાંગો કેટલામો છે ?

આમાં ૧-૩-૫-૭ એ પદ ૧૫ મું છે, તેમાંથી એક વાદ કરી ચક્રસંયોગીના ૧૨૯૬ વિકલ્પે ગુણતાં ૧૮૧૪૪ થાય, તેમાં ૨૧૩૫ એ વિકલ્પ ૨૩૩ મો છે, તે ખેલવતાં ૧૮૩૭૭ થયા, તેમાં ઉપરના ત્રણ સંયોગીના ભાંગા ૮૩૫૮ ઉમેરતાં ૨૬૭૩૫ થાય, માટે પૂછેલ ભાંગો ૨૬૭૩૫ મો છે ।

વીજી રીત પ્રમાણે ષટ્ઘંગી સાત વ્રતનો ૨૦૧૦૩૦૫ આ ભાંગો કેટલામો છે ।

આમાં ૨૧૩૫ એ વિકલ્પ ષટ્ઘંગીનો ચક્ર સંયોગીનો ૨૩૩ મો છે, તેમાંથી એક વાદ કરી ૨૩૨ ને ચક્રસંયોગીનાં પાંત્રીશ પદે ગુણતાં ૮૧૨૦ થાય, તેમાં ૧૫ મું પદ છે માટે ૧૫ ઉમેરતાં ૮૧૩૫ થાય, તેમાં ઉપરના ત્રણસંયોગીના ૮૩૫૮ ઉમેરતાં ૧૬૪૯૩ થાય માટે પૂછેલ ભાંગો ૧૬૪૯૩ મો છે ।

અથ વિકલ્પના ઉદિષ્ટની રીત ।

વિકલ્પનો નંબર શોધવાને જે રૂપ-પ્રસ્તાર આપવામાં આવે, તે દરેકની નીચે એકઠા મુકી વાદ કરવા, શેષ રહે તે દરેકના ઉપર જે જે ઘંગી હોય તેટલે તેટલે ઉત્તરોત્તર ગુણતાં જે આંકડા આવે તે મુકી જવા પછી નીચેના અને ઉપરના આંકડાનો સ્થામ સ્થામે પરસ્પર ગુણાકાર કરી, એક વાજુ મુકવા, પછી વધા ગુણાકારનો સરવાલો કરી એક ઉમેરવાથી પુછેલ વિકલ્પનો નંબર નિકલશે ।

उदाहरण नं.-१.

षट्भंगीनो ४-५-३-६-२-४ आ विकल्प केटलामो छे?
४-५-३-६-२-४ आ विकल्पमांथी एकडा वाद करतां

४	५	३	६	२	४
१	१	१	१	१	१
३	४	२	५	१	३

३-४-२-५-१-३ रह्या, तेनाथी उत्तरो-

त्तर छ छगुणां ७७७६, १२९६, २१६,

३६, ६, १ आ आंकडाने क्रमसर

गुणवा। जेमके $७७७६ \times ३ = २३३२८$, $१२९६ \times ४ = ५१८४$,

$२१६ \times २ = ४३२$, $३६ \times ५ = १८०$, $६ \times १ = ६$, $१ \times ३ = ३$ ।

३३३२८

५१८४

४३२

१८०

६

३

२९१३३

१

२९१३४

७७७६	१२९६	२१६	३६	६	१
३	४	२	५	१	३
३३३२८	५१८४	४३२	१८०	६	३

आ दरेक गुणाकारनो सरवालो करी एक जोडवाथी २९१३४
थाय. आ पुछेल विकल्पनो नंबर समजवो।

ઉદાહરણ નં. ૨

ષટ્ભંગીનો ૧-૩-૫-૬-૪ આ વિકલ્પ કેટલામો છે ?

૧-૩-૫-૬-૪ આમાંથી એકઢા વાદ કરતાં ૨-૪-૫-૩ રહ્યાં.

૧-૧-૧-૧-૧

૦-૨-૪-૫-૩

૧૨૯૬	૨૧૬	૩૬	૬	૧
૦	૨	૪	૫	૩
૦	૪૩૨	૧૪૪	૩૦	૩

૪૩૨

૧૪૪

૩૦

૩

૬૦૯

૧

૬૧૦

પુછેલ વિકલ્પનો ૬૧૦ મો નંબર છે.

ઉદાહરણ નં. ૩

નવભંગીનો ૬-૫-૮-૩-૫ આ વિકલ્પ કેટલામો છે ?

૬-૫-૮-૩-૫ આમાંથી એકઢા વાદ કરતાં ૫-૪-૭-૨-૪ રહ્યાં.

૧-૧-૧-૧-૧

૫-૪-૭-૨-૪

૬૫૬૧	૭૨૯	૮૧	૯	૧
૫	૪	૭	૨	૪
૩૨૮૦૫	૨૯૧૬	૫૬૭	૧૮	૪

૩૨૮૦૫ + ૨૯૧૬ + ૫૬૭ + ૧૮ + ૪ = ૩૬૩૧૦ આમાં
 એક મેલવતાં ૩૬૩૧૧ આ પુછેલ વિકલ્પનો નંબર છે.

ઉદાહરણ નં. ૪

એકવીશમંગીનો ૧૭-૧૫-૩-૬ આ વિકલ્પ કેટલામો છે ?

૧૭-૧૫-૩-૬ આમાંથી એકઢા વાદ કરતાં ૧૬-૧૪-૪-૫ રહ્યાં.

$$\begin{array}{r} ૧ \ ૧ \ ૧ \ ૧ \\ \hline ૧૬-૧૪-૨-૫ \end{array}$$

૯૨૬૧	૪૪૧	૨૧	૧
૧૬	૧૪	૨	૫
૧૪૮૧૭૬	૬૧૭૪	૪૨	૫

૧૪૮૧૭૬ + ૬૧૭૪ + ૪૨ + ૫ = ૧૫૪૩૯૭ + ૧ = ૧૫૪૩૯૮
 આ પુછેલ વિકલ્પનો નંબર છે.

ઉદાહરણ નં. ૫

ઓગણપચાસ મંગીનો ૪૩-૩૫-૧૬-૩૯ આ વિકલ્પ કેટલામો ?

૪૩-૩૫-૧૬-૩૯ આમાંથી એક વાદ કરતાં ૪૨-૩૪-૧૫-૩૮ રહ્યાં

$$\begin{array}{r} ૧ \ ૧ \ ૧ \ ૧ \\ \hline ૪૨ \ ૩૪ \ ૧૫ \ ૩૮ \end{array}$$

૧૧૭૬૭૨	૨૪૦૧	૪૯	૧
૪૨	૩૪	૧૫	૩૮
૪૮૨૩૬૦૯	૮૧૬૩૪	૭૩૫	૩૮

$૪૮૨૩૬૦૯ + ૮૧૬૩૪ + ૭૩૫ + ૩૮ = ૪૯૦૬૦૧૬ + ૧ = ૪૯૦૬૦૧૭$ આ પુછેલ વિકલ્પનો નંબર છે ।

ઉદાહરણ નં. ૬

એકસોસડતાલીસ મંગીનો ૯૬-૧૪૩-૩૫ આ વિકલ્પ કેટલામો છે ?

૯૬-૧૪૩-૩૫ આમાંથી એકઢા વાદ કરતાં ૯૫-૧૪૨-૩૪ રહ્યાં.

$\begin{array}{r} ૧ \quad ૧ \quad ૧ \\ \hline ૯૫ \quad ૧૪૨ \quad ૩૪ \end{array}$

૨૧૬૦૯	૧૪૭	૧
૯૫	૧૪૨	૩૪
૨૦૫૨૮૫૫	૨૦૮૭૪	૩૪

$૨૦૫૨૮૫૫ + ૨૦૮૭૪ + ૩૪ = ૨૦૭૩૭૬૩ + ૧ = ૨૦૭૩૭૬૪$ આ પુછેલ વિકલ્પનો નંબર છે ।

પદના નષ્ટ અને ઉદ્દિષ્ટની રીતિ ગંગીયાના ભાંગામાં વતાવ્યા પ્રમાણે જ છે તેથી જિજ્ઞાસુએ તેમાંથી જોઈ લેવું.

इति उद्दिष्टप्रकरणम् ।

ગ્રંથ ૩ જો

અનુપૂર્વીના ભાંગા-પ્રસ્તાર

પદ અને વિકલ્પની માફક અનુપૂર્વીના પળ પ્રસ્તાર થાય છે. વિકલ્પના પ્રસ્તારમાં જેમ જેટલા જીવ હોય તેના અંકનો મેઢ મેઢવવો પડે છે તેમ અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારમાં મેઢ મેઢવવો પડતો નથી કિન્તુ અનુક્રમે અંક લખાય છે. જેમ પાંચ પદની અનુપૂર્વીના પ્રથમ પ્રસ્તારમાં ૧-૨-૩-૪-૫ આ આંકડા આવે છે. તેનો સરવાળો કરીએ તો ૧૫ થઈ જાય છે. વિકલ્પના પ્રસ્તારમાં તો સાત જીવના પ્રસ્તાર હોય તો તેનો સરવાળો સાતજ આવવો જોઈએ. પ્રકૃત પ્રસ્તારમાં પ્રથમ અનુક્રમ સચવાય છે માટેજ આનું નામ અનુપૂર્વી રાખવામાં આવ્યું છે. આ વિશેષતાને લીધેજ પદ અને વિકલ્પના પ્રસ્તાર કરતાં અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા અધિક થાય છે. ગમે તે ઇષ્ટ વસ્તુના અનુક્રમે અંક કલ્પી તેનું પરિવર્તન કરવાથી અનુપૂર્વીના પ્રસ્તાર થાય છે. અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સાધુ એ પાંચ પરમેષ્ઠિના અરિહંત ૧ સિદ્ધ ૨ આચાર્ય ૩ ઉપાધ્યાય ૪ અને સાધુ ૫ આ પાંચ અંક અનુક્રમાનુસાર કલ્પી તેના પરિવર્તનથી થતા ૧૨૦ પ્રસ્તાર અત્યંત પ્રસિદ્ધ છે. જેમ પાંચ પરમેષ્ઠિની અનુપૂર્વી છે તેમ છ કાય, સાત નય, આઠ મદ, નવ તત્ત્વ, ચોવીશ તીર્થંકર આદિ ગમે તે વસ્તુની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તાર થઈ શકે છે.

પ્રકરણ ૧ લું

પ્રસ્તારની સંખ્યા

એકથી માંડી ચ્હડતાં પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તાર કેટલા કેટલા થાય તેની સંખ્યા જાણવાને માટે સંવેધયંત્ર વનાવવો. જેટલા પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તાર વનાવવા હોય તેટલા અંકો અનુક્રમે એક પંક્તિમાં લખી જવા. પછી પહેલા અંક ઉપર શૂન્ય મુકી વીજા અંક ઉપર એકડો લખવો, તેનો તેની નીચેના અંક સાથે ગુણાકાર કરી તેની જોડેના અંક ઉપર લખવો. એમ આંગલા આંગલા વધે અંકનો ગુણાકાર પાછલા પાછલા અંક ઉપર લખવો, એ રીતે પંક્તિ પૂરી કરવી, ઉપર ઉપરના અંકો નીચે નીચેના આંગલા પદના પ્રસ્તારની સંખ્યા દર્શાવે છે । જેમ એકથી માંડી પાંચ પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા કાઢવી હોય તો નીચે પ્રમાણે સંવેધયંત્ર કરવો—

૦	૧	૨	૬	૨૪	૧૨૦
૧	૨	૩	૪	૫	

આમાં બેના ઉપર એક છે તે એક પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા । ત્રણના ઉપર બે છે તે બે પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા । ચાર ઉપર છ છે તે ત્રણ પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા । પાંચના ઉપર ચોવીશ છે તે ચાર પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા અને ચોવીશની જોડે એકસોવીશ છે તે પાંચ પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારની સંખ્યા જાણવી.

प्रकरण २ जुं-प्रस्तार लखवानी रीत.

जेटला पदनी अनुपूर्वीना प्रस्तार लखवा होय तेटला अंको अनुक्रमे पहेला प्रस्तारमां लखी जवा. पछी छेला वे अंको कायम राखी आगलना अंकोनुं परिवर्तन करवुं. ते एवी रीते के लघु अंक आगल मुकवा अने गुरु अंक पाछल मुकवा. प्रथम लघु अंकोनुं परिवर्तन करी पछी गुरु अंकनुं करवुं. एम अंकोनुं परिवर्तन थई रहे त्यारे ते कोष्ठक पूर्ण करी, कायमना वे अंकोमां एक दशको घटाडी पूर्ववत् वीजुं कोष्ठक पूर्ण करवुं. एटलं ध्यानमां राखवुं के एक प्रस्तारमां एने ए वे अंक न आवे. एम करतां करतां ज्यारे प्रथम प्रस्तारनो पुरेपुरो व्युत्क्रम थई जाय त्यारे ते प्रस्तारनी समाप्ति थशे. उदाहरण तरीके त्रणथी मांडी पांच पदनी अनुपूर्वीना प्रस्तार आंहि लखवामां आवे छे.

त्रण पदनी अनुपूर्वीना प्रस्तार ६.

१ २ ३

२ १ ३

१ ३ २

३ १ २

२ ३ १

३ २ १

चार पदनी अनुपूर्वीना प्रस्तार २४.

१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४
५	६	७	८	५	६	७	८	५	६	७	८	५	६	७	८
९	१०	११	१२	९	१०	११	१२	९	१०	११	१२	९	१०	११	१२
१३	१४	१५	१६	१३	१४	१५	१६	१३	१४	१५	१६	१३	१४	१५	१६
१७	१८	१९	२०	१७	१८	१९	२०	१७	१८	१९	२०	१७	१८	१९	२०
२१	२२	२३	२४	२१	२२	२३	२४	२१	२२	२३	२४	२१	२२	२३	२४
२५	२६	२७	२८	२५	२६	२७	२८	२५	२६	२७	२८	२५	२६	२७	२८
२९	३०	३१	३२	२९	३०	३१	३२	२९	३०	३१	३२	२९	३०	३१	३२

पांच पदनी अनुपूर्वीना प्रस्तार १२०

2

१	२	३	४	५
२	१	३	४	५
१	३	२	४	५
३	१	२	४	५
२	३	१	४	५
३	२	१	४	५

२

१	२	३	४	५
२	१	४	३	५
१	४	२	३	५
४	१	२	३	५
२	४	१	३	५
४	२	१	३	५

3

१	३	४	२	५
३	१	४	२	५
१	४	३	२	५
४	१	३	२	५
३	४	१	२	५
४	३	१	२	५

५

2	3	4	5	6
7	8	9	10	11
12	13	14	15	16
17	18	19	20	21
22	23	24	25	26
27	28	29	30	31

2

[illegible]

3

१	२	५	३	७
२	१	५	३	७
१	५	२	३	७
५	१	२	३	७
२	५	१	३	७
५	२	१	३	७

6

१	३	५	७	९
३	१	५	७	९
१	५	३	७	९
५	१	३	७	९
३	५	१	७	९
५	३	१	७	९

८

२	३	५	१	७
३	२	५	१	७
२	५	३	१	७
५	२	३	१	७
३	५	२	१	७
५	३	२	१	७

९

१	२	७	५	३
२	१	७	५	३
१	७	२	५	३
७	१	२	५	३
२	७	१	५	३
७	२	१	५	३

१०

१	२	५	७	३
२	१	५	७	३
१	५	२	७	३
५	१	२	७	३
२	५	१	७	३
५	२	१	७	३

११

१	७	५	२	३
७	१	५	२	३
१	५	७	२	३
५	१	७	२	३
७	५	१	२	३
५	७	१	२	३

१२

२	७	५	१	३
७	२	५	१	३
२	५	७	१	३
५	२	७	१	३
७	५	२	१	३
५	७	२	१	३

१३

१	३	७	५	२
३	१	७	५	२
१	७	३	५	२
७	१	३	५	२
३	७	१	५	२
७	३	१	५	२

१४

१	३	५	७	२
३	१	५	७	२
१	५	३	७	२
५	१	३	७	२
३	५	१	७	२
५	३	१	७	२

१५

१	७	५	३	२
७	१	५	३	२
१	५	७	३	२
५	१	७	३	२
७	५	१	३	२
५	७	१	३	२

૧૬

૩	૪	૫	૧	૨
૪	૩	૫	૧	૨
૩	૫	૪	૧	૨
૫	૩	૪	૧	૨
૪	૫	૩	૧	૨
૫	૪	૩	૧	૨

૧૭

૨	૩	૪	૫	૧
૩	૨	૪	૫	૧
૨	૪	૩	૫	૧
૪	૨	૩	૫	૧
૩	૪	૨	૫	૧
૪	૩	૨	૫	૧

૧૮

૨	૩	૫	૪	૧
૩	૨	૫	૪	૧
૨	૫	૩	૪	૧
૫	૨	૩	૪	૧
૩	૫	૨	૪	૧
૫	૩	૨	૪	૧

૧૯

૨	૪	૫	૩	૧
૪	૨	૫	૩	૧
૨	૫	૪	૩	૧
૫	૨	૪	૩	૧
૪	૫	૨	૩	૧
૫	૪	૨	૩	૧

૨૦

૩	૪	૫	૨	૧
૪	૩	૫	૨	૧
૩	૫	૪	૨	૧
૫	૩	૪	૨	૧
૪	૫	૩	૨	૧
૫	૪	૩	૨	૧

કુલ એકસોને વીંશ પ્રસ્તાર થયા ।

આ પ્રમાણે છ સાત આઠ ઇત્યાદિ. ઇચ્છિત પદની અનુ-
પૂર્વીના પ્રસ્તાર લખવા. પાંચ પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારમાં-
છેલ્લા કાયમના વે અંકો-૪૫-૩૫-૨૫-૧૫ । ૫૪-૩૪-૨૪
-૧૪ । ૫૩-૪૩-૨૩-૧૩ । ૫૨-૪૨-૩૨-૧૨- । ૫૧-
૪૧-૩૧-૨૧ । સ્વાસ ધ્યાનમાં રાખવાના છે. કાયમના વે
અંકો શિવાય ત્રણ ત્રણ અંકોનું દરેક કોષ્ટકમાં યથોચિત પરિ-
વર્તન કરવામાં આવ્યું છે. ચાર પદના પ્રસ્તારમાં વે અંકનું જ
પરિવર્તન કરવાનું રહે છે. તેનું પરિવર્તન જલ્દી થવાથી કાયમના

વે અંકોનું પળ જલ્દી પરિવર્તન થાય છે. પાંચ પદના પ્રસ્તારમાં ત્રણ અંકોના પરિવર્તનને જરા વિલંબ થાય છે તેથી કાયમના વે અંકો પળ ધીમે ધીમે ઇટલે છ છ પ્રસ્તારે પરિવર્તન પામે છે— જેમ જેમ વધારે પદ તેમ તેમ પરિવર્તન ધીમે ધીમે થાય અને પ્રસ્તાર વધે.

પ્રસ્તારના અંકનું તાત્પર્ય.

પાંચ પદની અનુપૂર્વીમાં પાંચ પદ તે અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સાધુ એમ કલ્પના કરી છે. પ્રસ્તારમાં જ્યાં એકડો છે ત્યાં ‘ નમો અરિહંતાણં ’ જ્યાં વગડો છે ત્યાં ‘ નમો સિદ્ધાણં ’ જ્યાં ત્રગડો આવે ત્યાં ‘ નમો આયરિયાણં ’ જ્યાં ચોગડો આવે ત્યાં ‘ નમો ઉવજ્ઞાયાણં ’ અને જ્યાં પાંચડો આવે ત્યાં ‘ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં ’ બોલવું. એમ જે જે પદમાં જે જે અંકોની કલ્પના કરી હોય તે પ્રમાણે અંકોનું તાત્પર્ય સમજી લેવું.

પ્રકરણ ૩ જું=અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારનો નષ્ટ વિધિ.

જેટલાં પદની અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારમાંથી નષ્ટ શોધવો હોય તેટલા કોઠાનો સંબેધ યંત્ર વે પંક્તિવાળો પૂર્વવત્ બનાવવો અને તેમાં અંકો પળ આગલ કહ્યા પ્રમાણે ભરવા. પછી જે નંબરનો પ્રસ્તાર પુછયો હોય તેમાંથી એક વાદ કરી વાકીની સંખ્યાને સંબેધ યંત્રમાંના જે જે અંકથી ભાગી શકાય તે અંકથી ક્રમસર ભાગવો. જે જે અંકથી ભાગાકાર થાય તેની નીચે લઘ્યાંક મુકવા અને શેષ સ્થાને શૂન્ય મુકવાં. બંનેનો સરવાળો કરવો.

સરવાળાનાં અંક પ્રમાણે સંવેધયંત્રના વીજી પંક્તિના અંકો ઉપર ' આયું' ચિહ્ન કરયું, તે પ્રમાણે તે અંકો પંક્તિમાં ગોઠવવા । જેના ઉપર ચિહ્ન થઈ ગયું હોય તેને નંવરની ગણનામાં ન લેવો, આમ કરતાં જે રૂપ તૈયાર થાય તે પૂછેલ પ્રસ્તારનું રૂપ જાણવું । દા-
ખલા તરીકે સાત પદની અનુપૂર્વીના ૫૦૪૦ પ્રસ્તાર થાય છે.
તેમાંનો ૩૬૦ મો પ્રસ્તાર કેવો હોય એમ કોઈ પૂછે તો તેના માટે
આ પ્રમાણે સંવેધ યંત્ર વનાવવો—

૦	૧	૨	૬	૨૪	૧૨૦	૭૨૦	૫૦૪૦
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	

૩૬૦ માંથી એક વાદ કરતાં ૩૫૯ રહ્યા, તેને ૬ ની ઉપરના ૧૨૦ થી ભાગતાં ૧૧૯ શેષ રહ્યા. લઘ્યાંક ૨ આવ્યા, તે ૬ ની નીચે મુકવા, પછી ૧૧૯ ને ૨૪ થી ભાગતાં ૨૩ શેષ રહ્યા. લઘ્યાંક ૪ તે ૫ ની નીચે મુકવા । પછી ૨૩ ને ૬ થી ભાગતાં ૫ શેષ રહ્યા. લઘ્યાંક ૩ તે ૪ ની નીચે મુકવા । પછી ૫ ને ૨ થી ભાગતાં ૧ શેષ રહ્યો. લઘ્યાંક ૨ તે ૩ ની નીચે મુકવા । પછી ૧ ને ૧ થી ભાગતાં લઘ્યાંક ૧ આવ્યો તે ૨ ની નીચે મુકવો । પછી લઘ્યાંકની નીચે એકઠા મુકી સરવાળો કરવો તેનો યંત્ર આ પ્રમાણે—

ધ્રુવાંક	૦	૧	૨	૬	૨૪	૧૨૦	૭૨૦
	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
લઘ્યાંક	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૦
ઉમેરો	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
સરવાળો	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭

૨૪૮

૩૬૦
૧

૧૨૦)૩૬૯(૨
૨૪૦

૨૪)૧૧૯(૪
૯૬

૬)૨૩(૩
૧૮

૨)૫(૨
૪

૧)૧(૧
૧

૦

સરવાળામાં છેલ્લો અંક એક છે માટે પચ્છાનુપૂર્વીએ પહેલું સ્થાન જે ૭, તેના ઉપર ચિન્હ કરી ૧ ની નીચે મુકવો. તેની જોડે ૩ નો અંક છે માટે ત્રીજું સ્થાન ૪, તેના ઉપર ચિન્હ કરી તે ૩ ની નીચે મુકવો. તેની જોડે ૫ નો અંક છે માટે પાંચમું સ્થાન ૧ છે તેના ઉપર ચિન્હ કરી પાંચની નીચે મુકવો, તેની જોડે ૪ છે માટે ચોથું સ્થાન ૨ છે તે ચિન્હ કરી ૪ ની નીચે મુકવો, તેની જોડે ૩ છે માટે ત્રીજું સ્થાન ૩ છે તેના ઉપર ચિન્હ કરી ૩ ની નીચે મુકવો. તેની જોડે ૨ છે માટે બીજું સ્થાન ૫ છે તેના ઉપર ચિન્હ કરી ૨ ની નીચે મુકવો, તેની જોડે ૧ છે માટે પહેલું સ્થાન ૬ છે તેના ઉપર ચિન્હ કરી એકની નીચે મુકવો । નીચે પંક્તિ તૈયાર થઈ તે ૩૬૦ મો પ્રસ્તાર સમજવો । તેનો યંત્ર નીચે મુજબ—

१	२	३	४	५	६	७
१	२	३	४	५	३	१
६	५	३	२	१	४	७

६ ५ ३ २ १ ४ ७ आ रूप ३६० मो प्रस्तार छे ।
एवी रीते कोई पण नंवरनो अनुपूर्वीनो प्रस्तार पुछवामां आवे
तो उपर प्रमाणे नष्ट विधिथी ते नंवरनो प्रस्तार शोधी काढवो ।

प्रकरण ४ थुं-अनुपूर्वीना प्रस्तारना उद्दिष्ट ।

पुछेल प्रस्तार उपर संवेधयंत्र प्रमाणे आंकडा मुकी जवा.
पछी प्रस्तारना अंक पच्छानुपूर्वीए तपासवा. जे जे अंकथी
आगल आगल जेटला मोटा अंक होय ते ते अंक उपरना अंकने
तेटला गुणा करी तेनी नीचे मुकवा. पछी नीचेनी पंक्तिनो एक-
दर सरवालो करी तेमां एक उमेरीए तो पुछेल प्रस्तारनो नंवर
नीकले । उदाहरण—

६ ५ ३ २ १ ४ ७ आ। प्रस्तार केटलामो छे ?
एम कोई पुछे तो संवेधयंत्र प्रमाणे तेना उपर आंकडा मुकवा ।
जेमके—

०	१	२	६	२४	१२०	७२०
६	५	३	२	१	४	७

આમાં સાત કરતાં કોઈ મોટો અંક આગલ નથી માટે તેની નીચે શૂન્ય. ચાર કરતાં વે અંક મોટા છે માટે ૧૨૦ ને ડબ્બલ કરવા । એકથી ચાર અંક આગલ મોટા છે માટે તેની ઉપરના ૨૪ ને ચાર ગુણા કરવા । તેની આગલના વે કરતાં ત્રણ અંક મોટા છે, માટે તેની ઉપરના ૬ ને ત્રણ ગુણા કરવા । તેની આગલના ૩ કરતાં વે અંક મોટા છે માટે તેની ઉપરના વેને ડબલ કરવા । તેની આગલના ૫ કરતાં એક અંક મોટો છે માટે તેની ઉપરના ૧ ને એકગુણા કરવા । છ આગલ કોઈ અંક નથી માટે તેની નીચે શૂન્ય. તેનો યંત્ર આ પ્રમાણે—

૦	૧	૨	૬	૨૪	૧૨૦	૭૨૦
૬	૫	૩	૨	૧	૪	૭
૦	૧	૪	૧૮	૯૬	૨૪૦	૦

નીચેની પંક્તિનો સરવાલો ૩૫૯ થાય છે. તેમાં એક ઉમેરતાં ૩૬૦ થાય માટે પુછેલ પ્રસ્તાર સાતપદની અનુપૂર્વીમાં ૩૬૦ નંબરનો છે । એવી રીતે જે કોઈ અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારનો નંબર પુછવામાં આવે તો તેનો ઉદ્દિષ્ટ વિધિ ઉપર પ્રમાણે કરી નંબર શોધી લેવો ।

પ્રકરણ ૫ મું—અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારના અંકોના સરવાલાનો વિધિ ।

જેટલા પદની અનુપૂર્વી હોય તેના પહેલા પ્રસ્તારના અંકોનો સરવાલો કરી તે પ્રસ્તારની સર્વ સંખ્યાનો ગુણાકાર કરવો ।

जेटला पदनी अनुपूर्वीं होय ते संख्याथी उक्त गुणाकारने भागवो ।
लव्धांकने जेटला पदनी अनुपूर्वीं होय तेटली वार एक एक
स्थान डावी वाजु छोडीने जमणी वाजु वधारी नीचे नीचे अंक
मुक्वा. तेनो जे सरवालो थाय ते ते पदनी अनुपूर्वींना प्रस्तारना
अंकोनो एकंदर सरवालो समजवो । जेम पांच पदनी अनुपूर्वींना
प्रस्तारना अंकोनो सरवालो करवो होय तो तेनो पहेलो प्रस्तार
१-२-३-४-५, आनो सरवालो १५ थाय । पांच पदनी अनु-
पूर्वींना प्रस्तारनी संख्या १२० छे तेने १५ थी गुणतां १८००
थाय. तेने पांचथी भागतां ३६० आवे. तेने पांच वार उपर
कहेल रीति प्रमाणे गोठवतां तेनो सरवालो ३९९९९६० थाय ।
अंकोनी गोठवण आ प्रमाणे-

$$\begin{array}{r}
 ३६० \\
 ३६० \\
 ३६० \\
 ३६० \\
 ३६० \\
 \hline
 ३९९९९६०
 \end{array}$$

आ संख्या पांच पदनी अनुपूर्वींना प्रस्तारना अंकोनी
एकंदर संख्या छे । एवी रीति गमे ते अनुपूर्वींना प्रस्तारना
अंकोनी संख्या काढवी ।

इति प्रस्तार अंक संकलनविधि ।

ग्रंथ ४ थो.

पूर्वानुपूर्वीना भांगा.

प्रकरण १ लुं-प्रस्तार संख्या.

जेटला द्रव्यना पूर्वानुपूर्वी भांगा काढवा होय तेटला आडा खानावालो वे पंक्तिनो यंत्र करवो । पहेली पंक्तिना खानामां अनुक्रमे अंको लखवा, बीजी पंक्तिना पहेला खानामां, एक मुकवो । तेने तेनी उपरना जमणा खानाना अंक साथे गुणाकार करी ते आंक उमेरी. बीजो खानो भरवो । एम बधा खाना भरवा । जेमके एकथी आठ द्रव्यना पूर्वानुपूर्वी भांगा-

गुणांक	१	२	३	४	५	६	७	८
लब्धांक	१	४	१५	६४	३२५	१९५६	१३६९९	१०९६००

आ यंत्रथी एक द्रव्यनो १ भांगो, बेना चार, त्रणना १५ चारना ६४, पांचना ३२५, छना १९५६, सातना १३६९९ अने आठना १०९६०० भांगा थाय एम जणाय छे । एवी रीते जेटला द्रव्यना भांगा जाणवा होय ते आवो यंत्र करी जाणवा ।

अथ संयोगीसंवेधयंत्र ।

चार द्रव्यना ६४ भांगा थाय पण तेमां असंयोगी द्विक संयोगी वगेरेना केटला केटला भांगा थाय ते जाणवुं होय तो

जेटला द्रव्य अथवा संयोग होय तेटला खानानो वे पंक्तिनो संवे-
धयंत्र वनाववो । पहेली पंक्तिना खानामां पछानुपूर्वीए एकथी
चहडता आंक लखवा । बीजी पंक्तिना पहेला खानामां उपरनोज
आंक मुकवो । तने तेनी उपरना जमणा खाना साथे गुणी बीजा
खानामां मुकवो । तेनी उपरना जमणा खानाना अंक साथे
गुणी बीजा खानामां मुकवो. एम वधा खाना पूरवा । जेमके-
चार द्रव्यना संयोगी भांगानो संवेधयंत्र-

व्युत्क्रम गुणांक	४	३	२	१	
लब्धांक	४	१२	२४	२४	६४
	असं.	द्वि.सं.	त्रि.सं.	च.सं.	

चार द्रव्यना ६४ भांगामां असंयोगीना ४, द्विक संयोगीना
१२, त्रिक संयोगीना २४ अने चउकसंयोगीना २४ एम
एकंदर ६४ ओं यंत्रथी जणाय छे ।

पूर्वानुपूर्विना संयोगीभांगानो विधि ।

जेटला संयोग तेटला खानानो त्रण पंक्तिनो यंत्र करवो ।
पहेली पंक्तिमां अनुपूर्वीना भांगा अनुक्रमे लखवा, बीजी पंक्तिमां
पदना संयोगी लखवा. ते वेनो परस्पर गुणाकार करी बीजी
पंक्ति पूरवी । जेमके चार द्रव्यना संयोगी भांगानो यंत्र-

અનુ. ભાં.	૧	૨	૬	૨૪
પદ સં.	૪	૬	૪	૧
લબ્ધ.	૪	૧૨	૨૪	૨૪
	અસં.	દ્વિ.સં.	ત્રિ.સં.	ચ. સં.

પદ સંયોગી લાવવાનો યંત્ર—				
ભાજક.	૧	૨	૩	૪
ગુણક.	૪	૩	૨	૧
લબ્ધ.	૪	૬	૪	૧

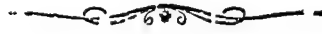
પ્રકરણ ૨ જું. પૂર્વાનુપૂર્વી ભાંગા લખવાની રીત ।

અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારમાં અસંયોગી દ્વિક સંયોગી આદિ નથી, પણ પૂર્વાનુપૂર્વીના પ્રસ્તારમાં પદ અને વિકલ્પની માફક અસંયોગી દ્વિકસંયોગી આદિ છે । તે તે સંયોગીનો પહેલો પ્રસ્તાર અનુક્રમ અંકે લખી ચ્હડતે અંકે લગભગ પદની માફક કરવું । એક પ્રસ્તારમાં એને એ પદ વે વાર ન આવે તે સ્થાલ લખવો. ઉદાહરણ તરીકે ચાર દ્રવ્યના પૂર્વાનુપૂર્વીના ભાંગાના પ્રસ્તાર આ પ્રમાણે—

અસં. ૪ :	૪૩	૩૨૪	૨૧૪૩
	—	૩૪૧	૨૩૧૪
૧	૧૨	૩૪૨	૨૩૪૧
૨	—	૪૧૨	૨૪૧૩
૩	ત્રિ. સં. ૨૪	૪૧૩	૨૪૩૧
૪	૧૨૩	૪૨૧	૩૧૨૪
—	૧૨૪	૪૨૩	૩૧૪૨
૪	૧૩૨	૪૩૧	૩૨૧૪
—	૧૩૪	૪૩૨	૩૨૪૧
દ્વિક સં. ૧૨	૧૪૨	—	૩૪૧૨
	૧૪૩	૨૪	૩૪૨૧
૧૨	૨૧૩	—	૪૧૨૩
૧૩	૨૧૪	ચત. સં. ૨૪	૪૧૩૨
૧૪	૨૩૧	૧૨૩૪	૪૨૧૩
૨૧	૨૩૪	૧૨૪૩	૪૨૩૧
૨૩	૨૪૧	૧૩૨૪	૪૩૧૨
૨૪	૨૪૩	૧૩૪૨	૪૩૨૧
૩૧	૩૧૨	૧૪૨૩	—
૩૨	૩૧૪	૧૪૩૨	૨૪
૩૪	૩૨૧	૨૧૩૪	૫કંદર ૬૪ ।
૪૧			
૪૨			

અનુપૂર્વીના પ્રસ્તારમાં જેમ છેલા ૩ે અંક કાયમ રહી ધીમે ધીમે પરિવર્તન પામે છે તેમ આમાં પહેલા ૩ે અંક કાયમ રહી ધીમે ધીમે પરિવર્તન પામે છે । પાછલા અંકનું જલ્દી પરિવર્તન થાય છે, માટે તેને પૂર્વાનુપૂર્વી કહેવામાં આવે છે । એવી રીતે ગમે તેટલા દ્રવ્યના પૂર્વાનુપૂર્વીના પ્રસ્તાર લખવા ।

પ્રકરણ ૩ જું--પૂર્વાનુપૂર્વીના સંયોગી ભાંગા કાઢવાનો મેરુવિધિ ।

પૂર્વવત્ મેરુયંત્ર બનાવવો, જેટલા દ્રવ્યના ભાંગા કાઢવા હોય તેટલી પંક્તિ કરવી, દરેક પંક્તિના પહેલાં યાનામાં અનુક્રમે ચ્હડતા આંક લખવા અને છેલ્લા યાનામાં છેલ્લાની જોડેના ડાવા યાનાનો આંક મુકવો, વચલા યાના આ રીતે ભરવા, યાલી પંક્તિના આઘયાનાના અંકને તેની ઉપરની પંક્તિના અંક સાથે ગુણી, અનુક્રમે નીચેની પંક્તિના યાલી યાના ભરવા । એમ સઘલા યાના પૂરવા ।

૧						
૨	૨					
૩	૬	૬				
૪	૧૨	૨૪	૨૪			
૫	૨૦	૬૦	૧૨૦	૧૨૦		
૬	૩૦	૧૨૦	૩૬૦	૭૨૦	૭૨૦	
૭	૪૨	૨૧૦	૮૪૦	૨૫૨૦	૫૦૪૦	૫૦૪૦
અ.સં.	દ્વિ.સં.	ત્રિ.સં.	ચ.સં.	પં.સં.	છ.સં.	સા.સં.

અથ પૂર્વાનુપૂર્વી ભાંગાનો આય અંક શોધક મેરુવિધિ.

પૂર્વવત્ દ્રવ્ય જેટલી પંક્તિનો મેરુ વનાવવો । એટલું વિશેષ
કે એક યાનાની પહેલી પંક્તિ ન કરવી, કિન્તુ બે યાનાની
પંક્તિ જ શરુઆતથી પહેલી પંક્તિ ગણવી । દરેક પાંક્તિના પહેલા
યાનામાં અનુક્રમે ચ્હડતા અંક લખવા । પહેલી પંક્તિના વીજા
યાનામાં એક મુકવો, બીજીના વીજા યાનામાં ઘગડો મુકવો, તેને
તેના વામ યાનાના અંક સાથે ગુણી એક ડમેરી નીચેના યાનામાં
મુકવો । તેને તેના વામ અંક સાથે ગુણી, એક ડમેરી, તેની
નીચેના યાનામાં મુકવો । એ રીતે સઘલી પંક્તિના વીજા યાના
ભરવા અને વીજા યાનાનો અંક તેની જમણી તરફના સઘલા
યાનામાં મુકવો । એમ દરેક પંક્તિના યાના પુરવા । ઉદાહરણ—

ગ્રન્થ પ્રશસ્તિ:

શાર્દૂલવિક્રીડિત વૃત્તમ્—

શૂન્યાષ્ટાઙ્કથરામિતે સુવિદિતે શ્રી વિક્રમાબ્દે શુભે
પૌષે શુક્લદલાન્તિમે શશિદિને શિષ્યેણ રત્નેન્દુના
શ્રીમત્સ્વામિગુલાવચન્દ્રકૃતિનઃ પ્રસ્તારરત્નાવાલિઃ
સ્થિત્વા ગુર્જરદેશરાજનગરે સમ્પાદિતા શ્રેયસે ॥૧॥

અર્થ—પૂજ્યપાદ શ્રી ગુલાવચન્દ્રજી સ્વામિના શિષ્ય મુનિશ્રી
રત્નચંદ્રજીએ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૦ ના પૌષ મહિનાના શુક્લપક્ષને છેલ્લે
દિવસે ઇંટલે પુનમને સોમવારે ગુજરાત દેશમાં મુપ્રસિદ્ધ રાજનગર
અપરનામ અમદાવાદ શહેરમાં રહીને આ પ્રસ્તાર રત્નાવાલિ નામના ગ્રંથની
યોજના પોતાના અને પરના શ્રેયને માટે કરી છે.

अगरचंद भैरोदान सेठिया जैनग्रन्थालयकी तरफसे
छपी हुई पुस्तकें—

१ प्रकरण (थोकडा) संग्रह भाग २ जा.

इसका योजक लींवडी सम्प्रदायके विद्वान् पूज्यमुनिश्री उत्तमचंद्रजी स्वामी हैं। इसमें पच्चीस क्रिया, योनिद्वार, गर्भा-वास, श्वासोच्छ्वास, जीवके १४ भेदकी चरचा, ५६३ भेदकी चरचा, महादंडक, चार ध्यान, देशबंध सर्वबंध, संख्याताऽसंख्याता अनंता, पांचशरीर, पांचइन्द्रिय, पुद्गलपरावर्तन, पांचज्ञान, सप्रदेशी अप्रदेशी, पंढमापढम, चरमाचरम, आहारक अणाहारक, समवसरण, बंधी, लब्धि, बड़कर्मप्रकृति, ४४ बोलका अल्पबहुत्व, पंद्रहयोगका अल्पबहुत्व, जीवके १४ भेदका अल्पबहुत्व, इत्यादि अनेक प्रकरणोंका संग्रह किया गया है। और लींवडीसम्प्रदायके विद्वान् पूज्यमुनिश्री गुलाबचंद्रजी स्वामीजीने परिश्रम लेकर शुद्ध करदिया हैं। बढीया कागज और ३० फ़ोर्मकी पक्की जिल्द होनेपर भी किमत लागत मात्र एकरुपिया रु. १-पोस्टखर्च अलग।

२ सामायिकसूत्र ।

हिन्दी शब्दार्थ और भावार्थ सहित श्रीमान् शतावधानी पं. मुनिश्री रत्नचंद्रजी स्वामीद्वारा शुद्ध कराई हुई है। और साथमें प्राकृतशब्दकोष भी दिया है, जिससे पढनेके लिये यह अत्युत्तम है किमत दो आना।

३ प्रतिक्रमणसूत्र ।

हिन्दी शब्दार्थ और भावार्थसमेत है. किमत दोआना ।

४ तेतीस बोलका थोकडा ।

कि. एकआना ।

५ जैन वालोपदेश ।

पं. मुनिश्री ज्ञानचंद्रजी पंजाबी रचित वालकोंकी पढ़ने के लिये अत्युत्तम है । किमत दो आना ।

६ विविध रत्नस्तवन भाग तीसरा ।

कि. देढआना.

७ विविध रत्नस्तवन भाग चौथा ।

कि. एकआना.

८ प्राकृत ज्योतिषसार—हिन्दी सानुवाद ।

कि. बारहआना.

९ सामायिकसूत्र और प्रतिक्रमणसूत्र मूल.

कि. डेढआना.

इससे अलावा जो कितनेक पुस्तकें भेट की हैं इसमें जो तैयार होगी वह इसके साथ भेज दी जायगी । और उपरोक्त पुस्तकोंका जो मूल्य आवेगा वह सब ज्ञानखातामेंही लगादिया जाता है ।

तैयार हो रहे हैं-

गणितसारसंग्रह-श्रीमहावीराचार्य प्रणीत गणित विषयका अपूर्व ग्रन्थ ।

वास्तुसार याने शिल्पशास्त्र-श्रीमत्परम जैन ठक्करफेस विरचित प्राकृत गाथा बद्ध । इसमें मकान, मंदिर, मूर्ति इत्यादि बनानेका अच्छी तरह वर्णन है ।

त्रैलोक्यप्रकाश-श्री हेमप्रभसूरि प्रणीत जन्मफल और वर्ष-फलादेशका प्राचीन ग्रन्थ है ।

भुवनदीपक सटीक-मूल श्रीपद्मप्रभसूरिप्रणीत और टीका-सिंहतिलकसूरिकृत प्रश्न विषयके अपूर्व ग्रन्थ है ।

पुस्तक प्राप्ति स्थान—

पं. भगवानदास जैन.

ठी. सेठिया जैनप्रीन्टींग प्रेस.

बीकानेर, (राजपूताना)

सेठिया जैनप्रीन्टींग प्रेस ।

इस प्रेसमें जैन धर्म विषयकी पुस्तकें बहुत अच्छी और शुद्ध छापी जाती है । जिन महाशयको छपाना हो वह कॉपी भेज दें ।

मैनेजर—

सेठिया जैनप्रीन्टींग प्रेस.

बीकानेर, (राजपूताना)

छपरही है.

कर्त्तव्यकोमुदी भाग २ जा—श्रीमान् शतावधानी पं. मुनिश्री रत्नचंद्रजी स्वामीकृत हिन्दी भाषान्तर सहित.

जैनसिद्धांत कौमुदी—अर्द्ध मागधी व्याकरण—श्रीमान् शतावधानी पं. मुनिश्री रत्नचंद्रजी स्वामीकृत तय्यार हो रहा है।

प्राकृत मार्गोपदेशिका—धातुरूपसंग्रह (मागधी)—श्रीमान् शतावधानी पं. मुनिश्री रत्नचंद्रजी स्वामीकृत. और कईएक पुस्तकें छपाने के लिये तय्यार हो रही हैं।

पुस्तक मिलनेका पत्ता—

अगरचंद भैरोदान सेठिया जैनग्रन्थालय.

महोला-मरोटियोंका.

वीकानेर, (राजपूताना)

छपरहा है ! ज्योतिषशास्त्रका अपूर्वग्रंथ !! छपरहा है !

(जैनाचार्य महामहोपाध्याय श्रीमेवविजयगणिकृत)

❀ मेघमहोदय याने वर्षप्रबोध ❀

यह ग्रन्थ बनारस (काशी), जयपुर आदिके प्रसिद्ध विद्वानोंमें प्रतिष्ठा पाया हुआ और जयपुरके सुप्रसिद्ध राज्यज्योतिषीयों के द्वारा संशोधित है। इसमें—उत्पातप्रकरण, पद्मिनीचक्र, कर्पूरचक्र, मंडल प्रकरण, वायु मंडलके अनुसार देशमें शुभाशुभ, वर्षाको बोलानेका और विदा करानेका मंत्र यंत्र, वृषभादि साठ संवत्सरोंका फल, नवग्रहका नक्षत्र और राशि परसे तथा वक्री होना, उदय और अस्त होना इन परसे शुभाशुभ फल, वर्षके विश्वा, अयन, मास, ऋतु, पक्ष, दिन, ग्रहण और अधिकमास इनके फल, वर्षाधिपति, वर्षमंत्री, सस्पाधिपति, मेघाधिपति, रसाधिपति, नीरसाधिपति, आर्द्राप्रवेश और वर्ष जन्मलग्न इनके फल, अगस्तिके उदय परसे, विजली और बादल परसे वर्षाका ज्ञान, वर्षाके गर्भका वर्णन और इसपरसे वर्षाका ज्ञान, संक्रान्ति के विचार तथा फल, दरेक पूर्णिमा और अमावास्या तथा रोहिणीचक्र और स्वातियोग इनके फल, वर्षाके शकुन, कोआ और गौके शब्द परसे तथा पुष्य और लतापरसे शुभाशुभ ज्ञान, सर्वतोभद्र चक्र और अर्धकांड जिससे समस्त देशके शुभाशुभ, सब प्रकारके धान्य, सोना चांदी लोहा आदि धातु, कपास, रूई और सब प्रकारकी क्रयाणक वस्तु इन सबका तेज होना या मंदा होना इत्यादि बहुत विस्तार पूर्वक सरलतासे समझाया है, बहुत क्या लिखे वर्षा जाननेके लिये और तेजीमंदी जाननेके लिये तो यह एकही अपूर्व ग्रन्थ है।

इस ग्रन्थके मूल श्लोक ६५०० हैं, और इसके साथ इसका हिन्दी भाषान्तर भी कर दिया है, जिससे सामान्य पढ़ा लिखा भी बड़ी सरलतासे समझ सकता है। इतना बड़ा ग्रंथ होनेपर भी समस्त लोग खरीद सके इसलिये इसका दाम सीर्फ रु० ४ रक्खा गया है, मगर प्रथमसे आठआना मनीओर्डरद्वारा भेजकर इस ग्रन्थका ग्राहक बनेगा उसको फक्त रु. ३ में मिलेगा।

